

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Ε΄

Συνεδρίαση 26^{ης} Νοεμβρίου 2020

Ωρα έναρξης: 4.10 μ.μ.

Αρ. 8

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΑΔΑΜΟΣ ΑΔΑΜΟΥ)

Καλό απόγευμα!

Παρακαλώ, καθίστε.

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ να διαπιστωθεί αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στις 19 Νοεμβρίου 1958, ο Κυριάκος Μάτσης, ένας σεμνός αγωνιστής του αντιαποικιακού απελευθερωτικού αγώνα του λαού μας, έπεσε μαχόμενος στο χωριό Δίκωμο της επαρχίας Κερύνειας, αρνούμενος να παραδοθεί στους Άγγλους αποικιοκράτες, θυσιάζοντας τη ζωή του για την ελευθερία της Κύπρου. Με τη θυσία του ο Κυριάκος Μάτσης άφησε παρακαταθήκη σε όλους εμάς την πίστη στα ιδανικά της πατρίδας και της ελευθερίας και το χρέος για συνεχή αγώνα για μια Κύπρο ελεύθερη, ειρηνική και ευημερούσα, έτσι όπως την περιέγραψε και ονειρεύτηκε ο ίδιος στα γραπτά του.

Στη μνήμη του ήρωα Κυριάκου Μάτση σάς καλώ να εγερθούμε και να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία του η μνήμη!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα επίσης να αναφερθώ στην Παγκόσμια Ημέρα Προωρότητας, στην Ευρωπαϊκή Ημέρα για την Προστασία των Παιδιών από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση, καθώς και στην Παγκόσμια Ημέρα των Δικαιωμάτων του Παιδιού, που καθιερώθηκε να τιμώνται στις 17, 18 και 20 Νοεμβρίου, αντίστοιχα.

Η πρόωρη γέννηση είναι παγκοσμίως η μεγαλύτερη αιτία θανάτου για παιδιά κάτω των πέντε ετών και μια σημαντική αιτία μακροχρόνιων προβλημάτων υγείας. Το υψηλό επίπεδο εξειδικευμένης φροντίδας και κατάρτισης του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού της Μονάδας Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών του Μακάρειου Νοσοκομείου Λευκωσίας έχει ως αποτέλεσμα η Κύπρος να καταγράφει ποσοστό επιβίωσης των νοσηλευόμενων νεογνών που αγγίζει το 98%. Ως Βουλή δηλώνουμε συμπαραστάτες στο αξιόπαινο έργο που επιτελούν.

Στόχος της καθιέρωσης της Ευρωπαϊκής Ημέρας για την Προστασία των Παιδιών από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση είναι η πρόληψη και η καταπολέμηση της εγκληματικής παραβίασης των δικαιωμάτων των παιδιών, καθώς και η εφαρμογή της Σύμβασης Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης, την οποία η Βουλή των Αντιπροσώπων επικύρωσε τον Νοέμβριο του 2014.

Δυστυχώς, παρά την υπογραφή της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού από το 1989, δεν έχει εξαλειφθεί ούτε η πείνα ούτε ο αναλφαβητισμός ούτε η σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών. Δική μας υποχρέωση, αν θέλουμε να έχουμε μέλλον ως ανθρωπότητα, η αφύπνιση των πολιτών και η ενδυνάμωση της προσπάθειας για προστασία των δικαιωμάτων όλων των παιδιών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η 25^η Νοεμβρίου έχει οριστεί ως Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών. Γυναίκες ανεξαρτήτως καταγωγής, μορφωτικού επιπέδου και ηλικίας γίνονται καθημερινά αποδέκτες βίαιης συμπεριφοράς και κακομεταχείρισης. Παρ' όλο που στην Κύπρο οι περισσότερες μορφές βίας κατά των γυναικών συνιστούν αδικήματα, στοιχεία του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων αποκαλύπτουν ότι ποσοστό τουλάχιστον 28% των γυναικών στην Κύπρο έχει υποστεί κάποια μορφή ενδοοικογενειακής βίας.

Η αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών αποτελεί διαχρονικά μία από τις προτεραιότητές μας ως κοινοβουλίου, γι' αυτό και υποσχόμαστε ότι θα καταβάλουμε κάθε προσπάθεια για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της σχετικής νομοθεσίας.

Και τώρα παρακαλώ τη γραμματέα να ενημερώσει το σώμα για τις διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στις 18 Νοεμβρίου 2020 η βουλευτής κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά, μέλος της κυπριακής αντιπροσωπίας στη Διακοινοβουλευτική Ένωση και μέλος του Προεδρείου του Φόρουμ των Γυναικών Βουλευτών του οργανισμού, συμμετείχε σε τηλεδιάσκεψη με θέμα «Η συμμετοχή στην πολιτική και η ηγετική ικανότητα των νέων γυναικών». Σε παρέμβασή της για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική, η κ. Κουκουμά επεσήμανε την ανάγκη εφαρμογής κοινωνικών πολιτικών που να δημιουργούν τις απαραίτητες υποδομές, ώστε να παρέχονται πραγματικά ίσες ευκαιρίες συμμετοχής των γυναικών σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής.

Στις 20 Νοεμβρίου 2020 ο κ. Νίκος Τορναρίτης συμμετείχε διαδικτυακά σε συνεδρία της Μόνιμης Επιτροπής της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο κ. Τορναρίτης ενημέρωσε την Επιτροπή για τις πρόσφατες προκλητικές ενέργειες της Τουρκίας στην κατεχόμενη Αμμόχωστο. Υπέβαλε δε ερώτηση προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Αρμόδιο για Ευρωπαϊκά Θέματα της Γερμανίας, η οποία αναλαμβάνει την προεδρία της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, για το πώς μπορεί η χώρα του να ασκήσει επιρροή στην Τουρκία, ώστε να εγκαταλείψει τις απαράδεκτες αξιώσεις της σε βάρος της Κύπρου.

Στις 20 Νοεμβρίου 2020 ο κ. Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος της Επιτροπής για τη Δημοκρατία, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ανθρωπιστικά Θέματα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, συμμετείχε σε τηλεδιάσκεψη με θέμα «Η 30^ή επέτειος της Χάρτας των Παρισίων: Μια κοινοβουλευτική προοπτική». Σε παρέμβασή του, ανέφερε ότι, υπό το φως της αυξανόμενης παγκόσμιας αστάθειας, επιβάλλεται τα συμμετέχοντα κράτη του ΟΑΣΕ να ανανεώσουν τη δέσμευσή τους στις αρχές και απορρέουσες δεσμεύσεις από την Τελική Πράξη του Ελσίνκι και τη Χάρτα των Παρισίων και προς τούτο πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω ο έλεγχος που ασκούν τα κοινοβούλια στις κυβερνήσεις.

Στις 24 Νοεμβρίου 2020 ο κ. Χατζηγιάννης συμμετείχε σε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης, που διοργάνωσε το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ, με θέμα: «Κοινοβούλια και Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών». Σε παρέμβασή του, ο κ. Χατζηγιάννης, μεταξύ άλλων, τόνισε ότι μια ισχυρή στρατηγική στον τομέα αυτό στα εθνικά κοινοβούλια πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των προσπαθειών εκπλήρωσης των δημοκρατικών τους δεσμεύσεων.

Τέλος, στις 25 Νοεμβρίου 2020 ο κ. Κωστής Ευσταθίου συμμετείχε διαδικτυακά σε συνεδρία της Επιτροπής της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εκλογή των δικαστών του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Δημητρίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν να μπούμε στα θέματα της ημερησίας διάταξης, να σας ενημερώσω ότι ο κ. Γιώργος Λιλλήκας θα συμμετέχει ως μέλος της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη Διερεύνηση Θεμάτων που Αφορούν σε Δάνεια Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Πρώτο της ημερησίας διάταξης, που είναι η νομοθετική εργασία. Όλες οι εκθέσεις θεωρούνται αναγνωσθείσες.

Το πρώτο θέμα είναι εξ αναβολής και πιλοφορείται «Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019. Για το θέμα αυτό υπάρχει και συμπληρωματική έκθεση.

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του βασικού νόμου, ώστε να επιτευχθεί η ενδυνάμωση του μηχανισμού παρακολούθησης θεμάτων προστασίας και ευημερίας των ζώων με την προώθηση σχετικών δράσεων και πολιτικών και με την αύξηση των χρηματικών ποινών σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του νόμου.

(Οι σχετικές εκθέσεις)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το νομοσχέδιο «Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Αδάμος Αδάμου, πρόεδρος
Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Ελένη Σταύρου
Σάβια Ορφανίδου
Ευανθία Σάββα

Χαράλαμπος Πιττοκοπίτης
Χρίστος Ορφανίδης
Μη μέλη της επιτροπής:
Λίνος Παπαγιάννης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δεκαεπτά συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 20 Νοεμβρίου 2019 και 14 Οκτωβρίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η Επίτροπος Περιβάλλοντος, ο Επίτροπος Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, του Τμήματος Γεωργίας και του Τμήματος Περιβάλλοντος του ίδιου υπουργείου, της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας του Υπουργείου Εσωτερικών, της Αστυνομίας Κύπρου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, πρόεδροι των Επαρχιακών Επιτροπών Ευημερίας Ζώων, εκπρόσωποι του Κτηνιατρικού Συμβουλίου Κύπρου, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, της ΠΑΣΥΔΥ, της Κυπριακής Εταιρείας Προστασίας Ζώων (CSPCA), του συνδέσμου «Φωνή για τα Ζώα της Κύπρου», του Παγκύπριου Σωματίου Καταστηματαρχών Κατοικίδιων Ζώων, του Παγκύπριου Κτηνιατρικού Συλλόγου, του σωματίου «D.O.G. Rescue Cyprus» (Dali Organised Group), του Κόμματος για τα Ζώα Κύπρου, του Συνδέσμου Προστασίας Ζώων και Πουλίων και του Κινήματος Ενωμένων Κυπρίων Κυνηγών. Ο Κυνολογικός Όμιλος Κύπρου, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Νίκος Κέττηρος και κ. Μιχάλης Γιωργάλλας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου, ώστε να επιτευχθεί ενδυνάμωση του μηχανισμού παρακολούθησης θεμάτων προστασίας και ευημερίας των ζώων με προώθηση σχετικών δράσεων και πολιτικών και με την αύξηση των χρηματικών ποινών σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του νόμου.

Ειδικότερα, το νομοσχέδιο, όπως αυτό αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει τα ακόλουθα:

1. Αποσαφήνιση όρων και προνοιών του βασικού νόμου με σκοπό την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του.
2. Ενίσχυση των Επαρχιακών Επιτροπών Ευημερίας Ζώων ως προς τη σύνθεσή τους με ευρύτερη εκπροσώπηση σε αυτές των αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων και διεύρυνση των εξουσιών τους.
3. Ενίσχυση της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής των Ζώων κυρίως σε ό,τι αφορά την ευρύτερη εκπροσώπηση σε αυτήν υπηρεσιών και φορέων, καθώς και τη συμμετοχή σε αυτήν του γενικού διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και διεύρυνση των εξουσιών της.
4. Αύξηση των χρηματικών ποινών που δύναται να επιβάλουν τα δικαστήρια παράλληλα με τη δυνατότητα επιβολής ποινής φυλάκισης σε περίπτωση καταδίκης προσώπου για παράβαση των διατάξεων της νομοθεσίας.
5. Εισαγωγή διατάξεων οι οποίες συνάδουν με τις σύγχρονες αντιλήψεις για την ευημερία των ζώων και αποσκοπούν:
  - α. στην απαγόρευση της μόνιμης πρόσδεσης σκύλου εκτός από συγκεκριμένες/ειδικές περιπτώσεις,
  - β. στην απαγόρευση της κράτησης, απομόνωσης ή περιορισμού σκύλων ή γάτων σε ταράτσες/μπαλκόνια/βεράντες και
  - γ. στην απαγόρευση κράτησης θαλάσσιων θηλαστικών με αυξημένο δείκτη νοημοσύνης σε συνθήκες αιχμαλωσίας, αφού αυτά δεν ευημερούν σε τεχνητές συνθήκες.

Στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου από την επιτροπή εκφράστηκαν τόσο από εκπροσώπους κυβερνητικών τμημάτων όσο και από εκπροσώπους των εμπλεκόμενων φορέων σωρεία ενστάσεων και

διαφωνιών επί των επιμέρους προνοιών του υπό εξέταση νομοσχεδίου και προς τον σκοπό αυτό κατατέθηκαν σχετικά υπομνήματα, στα οποία καταγράφονται αναλυτικά οι θέσεις/εισηγήσεις των φορέων αυτών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ο πρόεδρος της επιτροπής ζήτησε από τον Επίτροπο Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων όπως συγκαλέσει σχετική συνάντηση με όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές, προκειμένου να υπάρξει καταγραφή όλων των εισηγήσεων από πλευράς εθελοντικών οργανώσεων και, ει δυνατόν, να γίνει συγκερασμός των απόψεων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η περαιτέρω εξέταση του εν λόγω νομοσχεδίου.

Ο Επίτροπος Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, υλοποιώντας τα πιο πάνω, συγκαλέσε σύσκεψη με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και, αφού κατέγραψε τις εισηγήσεις τους, απέστειλε σχετικό σημείωμα με αυτές στην επιτροπή, το οποίο τέθηκε ενώπιόν της σε μεταγενέστερη συνεδρία της.

Στην εν λόγω συνεδρία η επιτροπή ενημερώθηκε πως οι διαφωνίες εκ μέρους των εμπλεκόμενων φορέων επί των προνοιών του νομοσχεδίου εξακολουθούσαν να υφίστανται. Σε επόμενη συνεδρία της επιτροπής, στην οποία παρευρέθηκε και ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η επιτροπή ενημερώθηκε από τον ίδιο ότι το υπουργείο του θα επανεξετάσει τα σχόλια και τις εισηγήσεις των εμπλεκόμενων φορέων, προκειμένου να καταβληθεί εκ νέου κάθε προσπάθεια συγκερασμού κατά το δυνατόν των διαφορετικών απόψεων.

Στη βάση των πιο πάνω δηλώσεων το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος επανεξετάσε τις θέσεις των εμπλεκόμενων και προέβη σε αναθεώρηση του κειμένου του νομοσχεδίου, το οποίο έθεσε ενώπιόν της επιτροπής σε αντικατάσταση του αρχικώς κατατεθέντος με επιστολή του, ημερομηνίας 8 Ιουλίου 2020, για συνέχιση και ολοκλήρωση της συζήτησης. Σημειώνεται ότι στην εν λόγω επιστολή αναφέρεται ότι η αντικατάσταση του νομοσχεδίου έγινε κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Οι κυριότερες πρόνοιες που περιλαμβάνονται στο αναθεωρημένο νομοσχέδιο και διαφοροποιούνται σε σχέση με το αρχικώς κατατεθέν νομοσχέδιο είναι οι ακόλουθες:

1. Διαγραφή των όρων «Επαρχιακός Κτηνιατρικός Λειτουργός» και «Επαρχιακό Κτηνιατρικό Γραφείο» και των ορισμών αυτών.
2. Αντικατάσταση της προτεινόμενης επιφύλαξης αμέσως μετά την παράγραφο (στ) του άρθρου 5 του βασικού νόμου με νέα επιφύλαξη, σύμφωνα με την οποία η απελευθέρωση ή εγκατάλειψη ζώου του οποίου η επιβίωση εξαρτάται από την ανθρώπινη φροντίδα με σκοπό την απαλλαγή από αυτό δεν επηρεάζει τις διατάξεις του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου.
3. Προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που ζώο περιέρχεται στον έλεγχο της αρμόδιας αρχής ή των Επαρχιακών Επιτροπών Ευημερίας Ζώων και πιθανόν να φέρει σύστημα ατομικής αναγνώρισης/σήμανσης, καταβάλλεται προσπάθεια για τον εντοπισμό του ιδιοκτήτη.
4. Τροποποίηση της πρόνοιας για τον ορισμό και τις εξουσίες των επαρχιακών επιτροπών, ώστε οι εξουσίες της επιτροπής αυτής να εκτείνονται εντός των ορίων ευθύνης του οικείου Επαρχιακού Κτηνιατρικού Γραφείου αντί εντός των διοικητικών τους ορίων, όπως προβλέπονταν στο αρχικό νομοσχέδιο.
5. Τροποποίηση των προνοιών που αφορούν τα μέλη που απαρτίζουν τις επαρχιακές επιτροπές.
6. Διαγραφή των προνοιών που περιλαμβάνουν συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους ο υπουργός με αιτιολογημένη απόφασή του έχει εξουσία να τερματίσει τον διορισμό οποιουδήποτε μέλους είτε της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής είτε επαρχιακής επιτροπής.
7. Διαγραφή τη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία ο πρόεδρος της κάθε επαρχιακής επιτροπής είναι ο εκάστοτε επαρχιακός κτηνιατρικός λειτουργός και προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία ο πρόεδρος εκλέγεται από τα μέλη της κάθε επαρχιακής επιτροπής, όπως ο αντιπρόεδρος, ο γραμματέας και ο ταμίας.
8. Προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία για την αποδοχή κληροδοτημάτων ή/και δωρεών που αφορούν ακίνητη περιουσία προς την επαρχιακή επιτροπή αρμοδιότητα έχει η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή.
9. Προσθήκη επιφύλαξης σύμφωνα με την οποία η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή ζητά και λαμβάνει υπόψη της την άποψη του Κτηνιατρικού Συμβουλίου για τη διαμόρφωση δράσεων που αφορούν στην άσκηση κτηνιατρικής.
10. Τροποποίηση των προνοιών που αφορούν στα μέλη της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής.
11. Προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή δύναται με την έγκριση του υπουργού να αποδέχεται δωρεές ή κληροδοτήματα για τους σκοπούς του νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων κανονισμών και διαταγμάτων και υποβάλλει προς τον υπουργό ετήσια έκθεση διαχείρισής τους.

12. Προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία η αρμόδια αρχή έχει εξουσία, σε περίπτωση που διαπιστωθεί οποιαδήποτε παραβίαση απαγορευτικής ή επιτακτικής διάταξης του νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων κανονισμών ή διαταγμάτων από τον ιδιοκτήτη, κάτοχο ή φύλακα ζώου, να προβεί σε κατάσχεση του ζώου με σκοπό την ανάθεση της φροντίδας του σε άλλο κατάλληλο, κατά την κρίση της αρμόδιας αρχής, πρόσωπο.

Στο πλαίσιο της εξέτασης του αναθεωρημένου κειμένου του νομοσχεδίου από την επιτροπή οι επηρεαζόμενοι φορείς απέστειλαν εκ νέου στην επιτροπή υπομνήματα, στα οποία καταγράφονται οι διαφωνίες τους επί αριθμού προνοιών του αναθεωρημένου κειμένου, καθώς και εισηγήσεις για περαιτέρω τροποποίηση αυτού.

Ειδικότερα, το Κτηνιατρικό Συμβούλιο Κύπρου κατέθεσε στην επιτροπή υπόμνημα για τροποποίηση του κειμένου του νομοσχεδίου, ώστε:

1. να περιληφθεί πρόνοια βάσει της οποίας η αρμόδια αρχή θα υποχρεούται να καθορίσει τις προδιαγραφές των κλουβιών στα οποία διαβιούν οι σκύλοι,
2. να αποτελεί προϋπόθεση η έγκριση και όχι απλά η άποψη του Κτηνιατρικού Συμβουλίου Κύπρου σχετικά με οποιεσδήποτε δράσεις ή προγράμματα ανατίθενται από την Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή στις επαρχιακές επιτροπές ή εφαρμόζονται από τις τελευταίες και αφορούν άσκηση κτηνιατρικής πράξης,
3. ο διορισμός των μελών και ο τερματισμός διορισμού οποιουδήποτε μέλους των επαρχιακών επιτροπών από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να γίνεται κατόπιν σχετικής εισήγησης του διευθυντή Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης, των κτηνιατρικών συλλόγων και του Κτηνιατρικού Συμβουλίου Κύπρου,
4. μεταξύ των μελών της επαρχιακής επιτροπής να περιλαμβάνονται δυο εκπρόσωποι κτηνιάτρων αντί δύο κτηνίατροι όπως καθορίζεται, εκ των οποίων ο ένας να ορίζεται από το Κτηνιατρικό Συμβούλιο Κύπρου και ο άλλος από τους εγγεγραμμένους φορείς κτηνιάτρων,
5. ως πρόεδρος της κάθε επαρχιακής επιτροπής να ορίζεται ο επαρχιακός κτηνιατρικός λειτουργός, αντί να εκλέγεται μεταξύ των μελών τους,
6. οι λογαριασμοί εσόδων και εξόδων των επαρχιακών επιτροπών και της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής, αντί να υποβάλλονται για έλεγχο μόνο στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, να υπόκεινται σε ετήσιο λογιστικό έλεγχο σύμφωνα με τις καθιερωμένες διαδικασίες λογιστικού ελέγχου βιβλίων και λογαριασμών των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ενώ ταυτόχρονα ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα λογιστικά και άλλα αρχεία τα οποία σχετίζονται με οικονομικές συναλλαγές να έχει τόσο ο Γενικός Ελεγκτής όσο και η αρμόδια αρχή,
7. ο διορισμός των μελών της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να γίνεται βάσει εισήγησης των φορέων που εκπροσωπούνται σε αυτήν χωρίς τη συμμετοχή του γενικού διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και του διευθυντή Κτηνιατρικών Υπηρεσιών,
8. η θητεία των μελών της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής που δεν προέρχονται από το δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα να περιοριστεί στις δύο ή τρεις θητείες και
9. η αποδοχή δωρεών ή κληροδοτημάτων από την Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή να γίνεται με έγκριση του Υπουργού Οικονομικών αντί του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και η σχετική έκθεση διαχείρισής τους να υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών αντί στον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ενώ ο Γενικός Ελεγκτής να δύναται να διενεργεί έλεγχο επ' αυτών.

Ο σύνδεσμος «Φωνή για τα Ζώα της Κύπρου» μέσω του υπομνήματός του προς την επιτροπή επισήμανε την ανάγκη εισαγωγής πρόνοιας στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο με σκοπό την απαγόρευση χρήσης κλουβιών για σκύλους. Εισηγήθηκε επίσης την εισαγωγή πρόνοιας για απαγόρευση καταστροφής χώρων σίτισης και πόσης ζώων, οι οποίοι θα πρέπει να καθορίζονται από τις τοπικές αρχές, καθώς και απαγόρευση απόσυρσης από τους εν λόγω χώρους τροφής και ύδατος, ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα που ταλαιπωρεί τα αδέσποτα ζώα.

Η Ένωση Δήμων Κύπρου και η Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου, παρ' όλο που συμφώνησαν με το κείμενο του νομοσχεδίου, όπως αυτό αναθεωρήθηκε από το αρμόδιο υπουργείο, ταυτόχρονα διατύπωσαν γραπτώς τη διαφωνία τους με την εισήγηση του συνδέσμου «Φωνή για τα Ζώα της Κύπρου» για συμπερίληψη σε αυτό πρόνοιας αναφορικά με τη σίτιση των αδέσποτων ζώων σε δημόσιους χώρους. Όπως αναφέρεται στα σχετικά υπομνήματα που κατατέθηκαν, η υιοθέτηση τέτοιας ρύθμισης αναμένεται να δημιουργήσει προβλήματα που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία, τη ρύπανση και την ακαλαισθησία των δημόσιων χώρων. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι η διαχείριση αδέσποτων ζώων ρυθμίζεται με αριθμό νομοθεσιών και με την εμπλοκή αριθμού

διάφορων φορέων, γι' αυτό και απαιτείται η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής αντιμετώπισης του συνολικού προβλήματος που αφορά τα αδέσποτα ζώα.

Ο πρόεδρος της Επαρχιακής Επιτροπής Ευημερίας Ζώων Αμμοχώστου εξέφρασε μεταξύ άλλων επιφυλάξεις σχετικά με την πιθανή απαγόρευση χρήσης κλουβιών από τους κατόχους ή/και ιδιοκτήτες σκύλων, αφού τέτοια ρύθμιση αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού αδέσποτων σκύλων.

Στο πλαίσιο της μελέτης του αναθεωρημένου κειμένου του νομοσχεδίου το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών εισηγήθηκε την τροποποίηση του κειμένου αυτού, ώστε να απαγορευτεί η κράτηση ζώου σε κλουβιά εντός ή εκτός της κατοικίας του ιδιοκτήτη ή κατόχου ζώου, εκτός αν πρόκειται για προσωρινή κράτηση των ζώων σε κλουβιά σε καταφύγια, ξενοδοχεία σκύλων και κτηνιατρικές κλινικές, αφού, όπως επισήμανε, τέτοιου είδους εγκλωβισμός δεν διασφαλίζει την ευημερία των ζώων. Εισηγήθηκε επίσης την προσθήκη πρόνοιας, ώστε να απαγορευτεί η αποστέρηση νερού και τροφής που προσφέρεται σε αδέσποτο ή δεσποζόμενο ζώο. Με την εν λόγω ρύθμιση, όπως ανέφερε, αναμένεται να αντιμετωπιστεί μεγάλος αριθμός αδικημάτων που αφορούν τη σίτιση και την παροχή νερού σε αδέσποτα και δεσποζόμενα ζώα, δεδομένου ότι αριθμός καταγγελιών αφορά περιπτώσεις όπου πρόσωπο αποστερεί φαγητό και νερό που κάποιος εθελοντές προσφέρουν στα αδέσποτα ζώα.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ενημέρωσε γραπτώς την επιτροπή ότι οι εισηγήσεις και τα σχόλια τα οποία κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους διάφορους φορείς επί των προνοιών του νομοσχεδίου είχαν εκφραστεί από τους εν λόγω φορείς τόσο κατά την αρχική διαβούλευση για το νομοσχέδιο όσο και κατά τις συζητήσεις που ακολούθησαν στη Βουλή. Οι εν λόγω απόψεις λήφθηκαν υπόψη κατά τη διαμόρφωση του αναθεωρημένου κειμένου του νομοσχεδίου και ως εκ τούτου στο τελικό κείμενο αποτυπώνεται η θέση του υπουργείου σε σχέση με τα σχόλια και τις απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, περιλαμβανομένων του Παγκύπριου Κτηνιατρικού Συλλόγου και του Κτηνιατρικού Συμβουλίου Κύπρου. Ταυτόχρονα, ο υπουργός επισήμανε την ανάγκη άμεσης προώθησης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για ψήφιση με σκοπό την προστασία και την ευημερία των ζώων, διευκρινίζοντας ότι το υπουργείο αντιμετωπίζει θετικά οποιοσδήποτε εισηγήσεις αφορούν στην ενδυνάμωση και στη βελτίωση των ελέγχων και διαδικασιών σε θέματα οικονομικής διαχείρισης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να επιφέρει στο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Την προσθήκη σ' αυτό πρόνοιας για την απαγόρευση της καταστροφής χώρων σίτισης και πόσης των αδέσποτων ζώων ή/και απόσυρσης από τους εν λόγω χώρους τροφής και ύδατος που προορίζονται για τα αδέσποτα ζώα. Συναφώς, περιλήφθηκε πρόνοια σύμφωνα με την οποία οι τοπικές αρχές οφείλουν να καθορίζουν ειδικούς χώρους σίτισης και πόσης αδέσποτων ζώων εντός των δημοτικών ή κοινοτικών ορίων της περιοχής όπου ασκούν τις αρμοδιότητές τους.
2. Τη διαγραφή της πρόνοιας δυνάμει της οποίας παρέχεται δικαίωμα στον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να τροποποιεί μέσω διατάγματος τα παραρτήματα των κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει των προνοιών της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας, εξαιρουμένων των παραρτημάτων που αφορούν την επιβολή τελών.
3. Την τροποποίηση της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία η επαρχιακή επιτροπή λαμβάνει την άποψη του Κτηνιατρικού Συμβουλίου Κύπρου για την υλοποίηση δράσεων που αφορούν στην άσκηση κτηνιατρικής, ώστε για οποιαδήποτε προγράμματα ή δράσεις ανατίθενται από την Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή στις επαρχιακές επιτροπές ή εφαρμόζονται από τις τελευταίες και αφορούν στην άσκηση κτηνιατρικής πράξης να λαμβάνεται έγκριση από το Κτηνιατρικό Συμβούλιο Κύπρου.
4. Την τροποποίηση της πρόνοιας που αφορά στη σύνθεση των επαρχιακών επιτροπών, ώστε να αφαιρεθεί το δικαίωμα συμμετοχής των εκπροσώπων συνδέσμων εκτροφέων σε αυτές. Παράλληλα, διευκρινίζεται ότι οι δύο κτηνίατροι που συμμετέχουν στις επαρχιακές επιτροπές ορίζονται από το Κτηνιατρικό Συμβούλιο Κύπρου και από τους εγγεγραμμένους φορείς κτηνιάτρων. Καθορίζεται επίσης ότι οι εκπρόσωποι των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και των οργανώσεων προστασίας ζώων ορίζονται έπειτα από εισήγηση του διευθυντή Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, των κατά τόπους αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης, των κτηνιατρικών συλλόγων και του Κτηνιατρικού Συμβουλίου Κύπρου.
5. Τον ορισμό του επαρχιακού κτηνιατρικού λειτουργού ως προέδρου της κάθε επαρχιακής επιτροπής.
6. Την τροποποίηση της πρόνοιας σχετικά με τον έλεγχο των λογαριασμών της κάθε επαρχιακής επιτροπής και της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής από τον Γενικό Ελεγκτή, ώστε να διευκρινιστεί ότι οι λογαριασμοί εσόδων και εξόδων τους υπόκεινται σε ετήσιο λογιστικό έλεγχο σύμφωνα με τις καθιερωμένες διαδικασίες λογιστικού ελέγχου βιβλίων και λογαριασμών των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου. Παρέχεται επίσης ελεύθερη πρόσβαση στον Γενικό Ελεγκτή και στον διευθυντή Κτηνιατρικών Υπηρεσιών σε όλα τα λογιστικά και άλλα αρχεία που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τις οικονομικές συναλλαγές της κάθε επαρχιακής επιτροπής και της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής.

7. Την τροποποίηση της πρόνοιας σχετικά με τη σύνθεση της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής, ώστε σε αυτή να συμμετέχουν μεταξύ άλλων δύο κτηνίατροι αντί εκπρόσωποί τους, όπως καθορίζεται.
8. Την τροποποίηση της πρόνοιας με την οποία παρέχεται η δυνατότητα ανανέωσης της θητείας των μελών της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής, ώστε για τα μέλη της που δεν προέρχονται από τον δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα το δικαίωμα επαναδιορισμού να περιορίζεται σε μία ακόμα μόνο θητεία.
9. Την τροποποίηση της πρόνοιας σχετικά με την αποδοχή δωρεών ή κληροδοτημάτων από την Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και την υποβολή στον ίδιο ετήσιας έκθεσης διαχείρισής τους, ώστε αρμόδιος υπουργός να οριστεί ο Υπουργός Οικονομικών, ενώ παρέχεται δικαίωμα διενέργειας ελέγχου σε σχέση με αυτά στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος επιφύλαξε την τελική τοποθέτηση όλων των εκπροσωπούμενων σε αυτήν πλευρών κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος.

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το νομοσχέδιο «Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Γιώργος Λουκαΐδης, πρόεδρος	Νίκος Κέττηρος
Χαράλαμπος Θεοπέμπτου	Χαράλαμπος Πιττοκοπίτης
Ελένη Σταύρου	Χρίστος Ορφανίδης
Σάβια Ορφανίδου	Ρούλα Γεωργιάδου
Ευανθία Σάββα	

Όπως είναι γνωστό, για το πιο πάνω νομοσχέδιο κυκλοφόρησε σχετική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος, ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου 2020. Ωστόσο, ύστερα από την αναβολή της συζήτησής του από την ολομέλεια του σώματος στις 30 Οκτωβρίου 2020, η επιτροπή επανεξέτασε το νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 2020.

Στο πλαίσιο της επανεξέτασης του νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ο διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών του ίδιου υπουργείου και εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σημειώνεται ότι ο σκοπός του νομοσχεδίου, οι απόψεις των εμπλεκομένων, καθώς και τα ζητήματα που απασχόλησαν την επιτροπή στο πρώτο στάδιο της εξέτασής του περιλαμβάνονται στην αρχική έκθεση της επιτροπής.

Στο πλαίσιο της επανεξέτασης του νομοσχεδίου την επιτροπή απασχόλησε εκ νέου η πρόνοια που περιλαμβάνεται σε αυτό, όπως είχε διαμορφωθεί από την ίδια, σύμφωνα με την οποία απαιτείται σχετική έγκριση από το Κτηνιατρικό Συμβούλιο Κύπρου για την υλοποίηση οποιωνδήποτε δράσεων, προγραμμάτων ή ενεργειών ανατίθενται από την Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή στις επαρχιακές επιτροπές ή που εφαρμόζονται από αυτές και αφορούν άσκηση κτηνιατρικής πράξης. Ειδικότερα, η επιτροπή έκρινε ότι η εν λόγω έγκριση λόγω αρμοδιότητας πρέπει να παραχωρείται από τον διευθυντή των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, ενώ ο ρόλος του Κτηνιατρικού Συμβουλίου Κύπρου στο συγκεκριμένο θέμα πρέπει να είναι μόνο συμβουλευτικός. Ως εκ τούτου, η επιτροπή αποφάσισε την εκ νέου διαμόρφωση της εν λόγω πρόνοιας, ώστε για την υλοποίηση των υπό αναφορά δράσεων που αφορούν άσκηση κτηνιατρικής πράξης από τις επαρχιακές επιτροπές να λαμβάνεται έγκριση από τον διευθυντή των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών Κύπρου, αφού προηγουμένως ληφθεί υπόψη η άποψη του Κτηνιατρικού Συμβουλίου Κύπρου.

Επιπρόσθετα, η επιτροπή εξέτασε εκ νέου τις πρόνοιες οι οποίες περιλήφθηκαν από την ίδια στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο σχετικά με τον καθορισμό των χώρων σίτισης και πόσης των αδέσποτων ζώων. Ειδικότερα, κατά την επανεξέταση του νομοσχεδίου η επιτροπή αποφάσισε ότι οι τοπικές αρχές, πέρα από τους ειδικούς χώρους οι οποίοι θα καθορίζονται από τις ίδιες, θα μπορούν έπειτα από σχετική αίτηση οποιουδήποτε προσώπου να εκδίδουν άδειες για τη χρήση και άλλων χώρων, με σκοπό τη σίτιση και την πόση αδέσποτων ζώων, εντός των δημοτικών ή κοινοτικών ορίων της περιοχής που ασκούν τις αρμοδιότητές τους, για περιορισμένη χρονική περίοδο. Συναφώς, για τον σκοπό αυτό η επιτροπή διαμόρφωσε το κείμενο του υπό αναφορά νομοσχεδίου με την προσθήκη σχετικής πρόνοιας.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος επιφύλαξε την τελική τοποθέτηση όλων των εκπροσωπούμενων σε αυτήν πλευρών κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής ή να προχωρήσω στις τροπολογίες που υπάρχουν;

Παρακαλώ, όσοι θέλετε να μιλήσετε σηκώστε το χέρι. Δεύτερες ομιλίες δε θα υπάρξουν.

Ο κ. Λεωνίδου, η κ. Γεωργιάδου και ο κ. Παπαγιάννης.

Ο κ. Λεωνίδου έχει τον λόγο πρώτος.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν πήρα τον λόγο για να τοποθετηθώ επί της ουσίας. Είναι για να ζητήσω την άδεια από εσάς κατά πόσο μπορούμε σε αυτή τη φάση να καταθέσουμε μία προφορική τροπολογία, υποτροπολογία για την ακρίβεια επί της τροπολογίας του κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου, ειδικότερα που αφορά το κλουβί. Δηλαδή εμείς προτείνουμε αυτές οι προδιαγραφές για το κλουβί και οι προϋποθέσεις, για να μην είναι μια γενική ρήτρα σήμερα, αφού ψηφισθεί η νομοθεσία, να καθοριστούν, να υπάρξουν από την κυβέρνηση κανονισμοί οι οποίοι να καθορίζουν τις προϋποθέσεις και τα όρια αυτών των περιβόητων κλουβιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρότι, όπως ξέρετε, κύριε Λεωνίδου...

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ξέρω ότι έγινε πάρα πολλή δουλειά από μέρους σας, κύριε Πρόεδρε, και από μέρους της επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ξέρετε, εγώ εννιά αποφύγω να τοποθετηθώ πάνω σε αυτό το νομοσχέδιο, για το οποίο ξοδέψαμε αρκετές ώρες στην επιτροπή Περιβάλλοντος και το οποίο ολοκλήρωσαν ο κ. Λουκαΐδης και η επιτροπή προχθές.

Και, επειδή φυσικά έρχεστε και μου λέτε για προφορική τροπολογία τζιαι επειδή είχαμε πει δαμαί... Έντζιε να το αρνηθώ τούντο πράμα, για πρώτη φορά έθθα το αρνηθώ. Αλλά η παράκλησή μου είναι... Διότι, την τελευταία στιγμή που φέρνετε προφορικές τροπολογίες, μπορεί να ανοίξει μία εντελώς διαφορετική συζήτηση τζιαι να πάει τζιαι να πάει τζιαι να μεν τελειώνει ποττέ της. Άρα, γίνεται δεκτό το αίτημά σας για πρώτη και τελευταία φορά. Για όλους ισχύει αυτό, όχι μόνο για σας, κύριε Λεωνίδου. Σας παρακαλώ πάρα πολύ να ετοιμάζετε τις τροπολογίες εκ των προτέρων, να λαμβάνουν γνώση οι συνάδελφοι, να μην πιάνονται εξ απροόπτου εδώ και να πρέπει να ανοίγουμε νέες συζητήσεις. Νομίζω έτσι έν' το σωστό.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα την πείτε μετά την τροπολογία.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε, και αντιλαμβάνομαι πλήρως αυτό που λέτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Γεωργιάδου.

ΡΟΥΛΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ:

Η τροποποίηση του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων, η οποία αφορά την αύξηση των χρηματικών ποινών σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του νόμου, ενδυναμώνοντας τους μηχανισμούς παρακολούθησης, βρίσκει απόλυτα σύμφωνο το κίνημα Αλληλεγγύη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Η κ. Ελένη Σταύρου.

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΥΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, όπως πολύ σωστά είπατε και πριν, αφιερώσαμε πάρα πολύ χρόνο και προσπάθεια σε αυτό το νομοσχέδιο, ώρες δουλειάς.

Ήθελα να πω ότι η ευημερία και προστασία των ζώων είναι σημάδι πολιτισμού ενός κράτους που θέλει να λέγεται ευρωπαϊκό και πολιτισμένο και γι' αυτό η τροποποίηση του συγκεκριμένου νόμου είναι αναγκαία. Εμείς, ως Συναγερμός, επιμέναμε και για τα κλουβιά και φέραμε τους κανονισμούς και είμαστε εναντίον της

καθολικής απαγόρευσης των κλουβιών, για τον απλούστατο λόγο ότι δεν είναι ούτε πρακτικό ούτε ρεαλιστικό. Απλώς, μπήκαν οι σωστές προδιαγραφές και οι σωστές προϋποθέσεις για τα κλουβιά.

Ειδικότερα όμως, το νομοσχέδιο αυτό προβλέπει τις ακόλουθες σημαντικές αλλαγές: Πρώτον, προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που ένα ζώο περιέρχεται στον έλεγχο της αρμόδιας αρχής ή των Επαρχιακών Επιτροπών Ευημερίας Ζώων, να καταβάλλεται προσπάθεια για τον εντοπισμό του ιδιοκτήτη. Δεύτερον, προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία η αρμόδια αρχή να έχει την εξουσία, σε περίπτωση που διαπιστωθεί οποιαδήποτε παραβίαση απαγορευτικής ή επιτακτικής διάταξης του νόμου από τον ιδιοκτήτη, να μπορεί να προβεί σε κατάσχεση του ζώου με σκοπό την ανάθεση της φροντίδας του σε άλλο κατάλληλο πρόσωπο. Τρίτον, αύξηση των χρηματικών ποινών που δύναται να επιβάλουν τα δικαστήρια παράλληλα με τη δυνατότητα επιβολής ποινής φυλάκισης σε περίπτωση καταδίκης προσώπου για παράβαση των διατάξεων της νομοθεσίας. Τέταρτον, ενίσχυση των Επαρχιακών Επιτροπών Ευημερίας Ζώων ως προς τη σύνθεσή τους, με ευρύτερη εκπροσώπηση σε αυτές των αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων και διεύρυνση των εξουσιών τους. Και σήμερα μάλιστα εισήχθη και μία συμπληρωματική πρόνοια, σύμφωνα με την οποία θα μπορούν οι τοπικές αρχές να καθορίζουν μεν ειδικούς χώρους σίτισης και πόσης αδέσποτων ζώων, αλλά να μπορεί και κάποιος φιλόζωος ή εθελοντής, που θέλει να φροντίσει αυτά τα ζώα, να τα ταΐζει, φτάνει να γίνεται με τη χρήση κατάλληλων δοχείων για τον σκοπό αυτό και να μην τα ταΐζει πάνω στον δρόμο και να λερώνει.

Παράλληλα, αυτό το νομοσχέδιο είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί εισάγονται διατάξεις οι οποίες συνάδουν με τις σύγχρονες αντιλήψεις για την ευημερία των ζώων και αποσκοπούν στην απαγόρευση της μόνιμης πρόσδεσης σκύλου, εκτός από συγκεκριμένες ειδικές περιπτώσεις, και στην απαγόρευση της κράτησης, απομόνωσης ή περιορισμού σκύλου ή γάτων σε ταράτσες, μπαλκόνια, βεράντες.

Θέλω να τονίσω εδώ, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτό το νομοσχέδιο δε στρέφεται εναντίον καμίας ομάδας πληθυσμού ή οργάνωσης, αλλά στοχεύει σε όλους όσοι δεν εξασφαλίζουν στα ζώα τους μία σωστή διαβίωση. Επειδή ακούσαμε και παράπονα από κάποια οργανωμένα σύνολα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Σταύρου.

Ο κ. Παπαγιάννης.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σήμερα δε θα είμαι τόσο σύντομος, όπως συνηθίζω να είμαι.

Και θα ξεκινήσω με το εξής: Ο τίτλος του νομοσχεδίου είναι «Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019». Καταρχάς ο καθένας μπορεί να κρίνει τον οποιοδήποτε για τη θέση που έχει για την προστασία των ζώων από τις πράξεις του. Θα πω ενδεικτικά ότι όλα αυτά τα χρόνια βοηθήσαμε διάφορα καταφύγια, ο καθένας στο σπίτι του έχει αρκετά κατοικίδια και έχουμε αποδείξει αν είμαστε ή όχι φιλόζωοι.

Έχω κάνει αυτή την εισαγωγή, για να πω ότι πολύ απλά εμείς σήμερα δε θα στηρίξουμε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο και θα αναφέρω τους κυριότερους λόγους. Όταν προσπαθείς μέσω μίας νομοθεσίας να είσαι υπερβολικός, τότε πιθανότατα να έχεις και τα αντίθετα αποτελέσματα. Όταν μία νομοθεσία την οποία θέλεις, για να ακουστεί καλά, την ονομάζεις «Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων», ενώ στην ουσία αφορά κυρίως τις αυξημένες ποινές, τότε το πιο πιθανό είναι ότι θα προκαλέσεις ένα νέο μεγαλύτερο κύκλο αδέσποτων ζώων. Και αυτό γιατί όλα τα προηγούμενα χρόνια έχουμε δει τις νομοθεσίες που εφαρμόζονται και είχαν ως γνώμονα τα εξώδικα να έχουν αντίθετο αποτέλεσμα. Θα πω επίσης ότι υπάρχει ένας τεράστιος κίνδυνος πολλοί συνάνθρωποί μας, οι οποίοι έχουν αρκετά καλά τα κατοικίδιά τους, σε αρκετά καλή κατάσταση, να βρεθούν, είτε επειδή έχουν διαφορές με κάποιο γείτονα είτε επειδή έχουν διαφορές με κάποια από τις πολλές επιτροπές που έχουν δημιουργηθεί, να κινδυνεύουν να χάσουν τα κατοικίδιά τους.

Και αυτό γνωρίζετε πολύ καλά, κύριε Πρόεδρε, ότι το έχω αναφέρει ήδη στις αρχικές συζητήσεις του νομοσχεδίου και θέλω να αναφέρω ενδεικτικά ότι είναι σχεδόν μοναδικό ή, αν θέλετε, πρωτοπορούμε ως χώρα στην προσπάθεια που κάνουμε, για να καλύψουμε νομοθετικά ένα κενό, ενώ στην πράξη δε θα μπορέσουμε ποτέ να το καλύψουμε. Και αναφέρομαι συγκεκριμένα στην ανάγκη που υπάρχει για πραγματική στήριξη όλων των ζώων και στην ουσία εμείς αναλωνόμαστε ως κράτος στο πώς θα διορθώσουμε νομοθετικά αυτό το κενό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπαγιάννη.

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει την τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

**Προτεινόμενη τροπολογία του κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-
Συνεργασία Πολιτών για το νομοσχέδιο «Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων
(Τροποποιητικός) Νόμος του 2019»**

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της υποπαραγράφου (κ) της παραγράφου (γ) του άρθρου 5 του πιο πάνω νομοσχεδίου, το οποίο τροποποιεί το εδάφιο (2) του άρθρου 5 του βασικού νόμου, με την προσθήκη στην εν λόγω υποπαραγράφο, αμέσως μετά τη λέξη «βεράντα» (δεύτερη γραμμή), της ακόλουθης φράσης:

«ή σε κλουβί, με εξαίρεση τη μεταφορά σκύλου ή γάτας σε κλουβί από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο του ζώου, καθώς και τη φύλαξή του προσωρινά σε κτηνιατρική κλινική.».

Σημείωση:

Σκοπός της παρούσας τροπολογίας είναι η εισαγωγή πρόνοιας στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο με την οποία θα απαγορεύεται η φύλαξη σκύλου ή γάτας σε κλουβί, είτε εντός είτε εκτός της κατοικίας του ιδιοκτήτη ή κατόχου του ζώου, αφού τέτοιου είδους εγκλωβισμός δε διασφαλίζει την ευημερία των ζώων. Διευκρινίζεται ότι από την εν λόγω απαγόρευση εξαιρείται η περίπτωση της μεταφοράς σκύλου ή γάτας σε κλουβί από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο του ζώου, καθώς και η φύλαξή του προσωρινά σε κτηνιατρική κλινική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεοπέμπτου, ήταν σαφής η τροπολογία. Θέλετε τον λόγο;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Νομίζω η τροπολογία έν' ξεκάθαρη. Βασικά απαγορεύει τη μόνιμη κράτηση του σκύλου σε κλουβί. Αλλά θέλω να θυμίσω ότι μέσα στην ίδια τη νομοθεσία, στον βασικό νόμο, υπάρχει πρόνοια για έκδοση κανονισμών, κανονισμών οι οποίοι δεν εκδόθηκαν μέχρι τώρα καμιά φορά. Επομένως, η προσπάθεια η οποία γίνεται, να γίνεται μια αναφορά, ενέχει τον κίνδυνο να μη γίνει ποτέ έκδοση κανονισμών. Γι' αυτό επιμένουμε στην τροπολογία μας, να απαγορεύεται η μόνιμη κράτηση του σκύλου σε κλουβί. Τελεία!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεοπέμπτου.

Θέλει κάποιος να μιλήσει για την τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου;

Κύριε Λουκαΐδη, ζητήσατε τον λόγο;

Έν' για την τροπολογία που εννά μιλήσεις, Γιώργο, ένενν;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Αν μου επιτρέπετε, θα ήθελα και ως πρόεδρος της επιτροπής να σας ευχαριστήσω κι εσάς, κύριε Πρόεδρε, ως τέως πρόεδρο της επιτροπής, αλλά και τα μέλη της επιτροπής, γιατί έγινε πολλή και σοβαρή δουλειά τζαι έχουμε καταλήξει σε γενικές γραμμές σ' ένα συναινετικό κείμενο, που θεωρούμε ότι διασφαλίζει ακριβώς τους στόχους αυτής της νομοθεσίας, που είναι η ευημερία και η προστασία των ζώων, με μια σειρά από σημαντικές αλλαγές, που έχουν υιοθετηθεί στην κείμενη νομοθεσία τζαι είναι σήμερα ενώπιόν μας με το κυβερνητικό νομοσχέδιο, όπως τροποποιήθηκε σε αρκετά σημεία από την επιτροπή της οποίας προεδρεύατε, συν κάποιες άλλες τροπολογίες που έχουν γίνει μετά από τη σχετική διαβούλευση.

Στο συγκεκριμένο ζήτημα δε βρέθηκε συναίνεση, αλλά θέλω να ενημερώσω το σώμα ότι όλη η επιτροπή έχει ασκήσει αφόρητες πιέσεις και έχει πετύχει να δεσμεύσει την εκτελεστική εξουσία να έρθει πολύ σύντομα με τους κανονισμούς στους οποίους αναφέρθηκε ο συνάδελφος κ. Θεοπέμπτου. Βεβαίως, είναι δέσμευση θεωρητική, στα λόγια. Εδώ είμαστε όμως, για να ασκούμε συνεχώς πιέσεις, ώστε, εντός χρονοδιαγράμματος που έχει καθοριστεί, να έρθουν οι κανονισμοί τζαι να ψηφιστούν. Ο στόχος είναι, πριν να ολοκληρώσει τη θητεία της η παρούσα Βουλή, μέχρι και τον Μάιο δηλαδή το αργότερο, να έρθουν να συζητηθούν και να ψηφιστούν.

Τούτου λεχθέντος, η επιτροπή αισθανόταν -και νομίζω εκφράζω τζαι τους υπόλοιπους συναδέλφους- ότι, αν προχωρήσουμε σε μια τόσο δραστική αλλαγή, να απαγορεύσουμε πλήρως δηλαδή την κατοχή σκύλων σε κλουβιά, αυτό το πράγμα θα προκαλέσει πολλαπλάσια προβλήματα από εκείνα που θα επιδιώξουμε να λύσουμε και θεωρούμε ότι το ζήτημα θα λυθεί ακριβώς μέσα από τη ρύθμισή του και όχι την πλήρη απαγόρευση. Δηλαδή τον καθορισμό όλων εκείνων των προϋποθέσεων που θα αφορούν την κράτηση, τη διατήρηση σκύλου εντός κλουβιού. Διαφορετικά, το να δούμε πολλούς πλέον αδέσποτους σκύλους, αν ξεκινήσουν τζαι τα πρόστιμα, θα προκαλέσει σοβαρότερα προβλήματα, επαναλαμβάνω, που δε θα συνεισφέρουν στην ευημερία των ζώων, των σκύλων στη συγκεκριμένη περίπτωση, αλλά θα οδηγήσουν σε χειρότερηση των συνθηκών γι' αυτά. Οπότε, η επιτροπή δε συμφώνησε με την τροπολογία και γι' αυτό δεν είναι ενσωματωμένη.

Βεβαίως έχουμε τώρα και την προφορική υποτροπολογία, η οποία ουσιαστικά στοχεύει στο ίδιο αποτέλεσμα. Και πάλι θα επαφίεται στην εκτελεστική εξουσία να φέρει τους κανονισμούς. Όμως νομίζω ότι, αν το σώμα ομόθυμα απαιτήσει να έρθουν άμεσα, τότε μπορούμε να πετύχουμε τζαι τον στόχο μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προσπαθώ να αποφύγω να μιλήσω, γιατί αν ηβκώ τζειπάνω, θα ξημερωθούμε δαμαί.

Λοιπόν, η τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου δεν είναι προφορική, είναι γραπτή, κατατέθηκε εγγράφως. Επί της τροπολογίας θέλει να μιλήσει η κ. Ορφανίδου, ο κ. Παπαγιάννης και ο κ. Λεωνίδου. Ε, με τη σειρά που ζητήσατε τον λόγο, να δώσω τον λόγο στην κ. Ορφανίδου πρώτα.

Σας παρακαλώ πάρα πολύ να είστε σύντομη.

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ:

Πολύ σύντομη, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πάρα πολύ.

Σε συνέχεια αυτών που είπε η συνάδελφος, η Ελένη Σταύρου, θέλω να προσθέσω το εξής: Επειδή ακούστηκε εδώ ότι δε θα έρθουν ποτέ οι κανονισμοί και ότι επαφίεται και στη θέληση της κυβερνητικής πλευράς, απλώς να τονίσω ξεκάθαρα ότι ενώπιον της επιτροπής το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος είπε ότι έχει ήδη ετοιμάσει τους κανονισμούς με βάση τα πρότυπα που ετοιμάστηκαν οι προδιαγραφές για τα pet shops, το νομοσχέδιο που συζητούμε ήδη στην επιτροπή για τα pet shops.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εμείς περιμένουμε να φέρει τους κανονισμούς.

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ:

Επίσης, οι κανονισμοί έχουν ήδη σταλεί στη Νομική Υπηρεσία. Συνεπώς, οι κανονισμοί είναι κάτι υπαρκτό, υπάρχουν και προχωρούν. Και ήταν δική μας εισήγηση ως Δημοκρατικού Συναγερμού και επιμέναμε -και το γνωρίζετε και εσείς καλά- βεβαίως θα είμαστε ενάντιοι στην τροποποίηση του κ. Θεοπέμπτου για τους πρακτικούς και τους μη ρεαλιστικούς λόγους που ανέλυσε η συνάδελφος, αλλά θέλαμε ξεκάθαρη δέσμευση από την κυβερνητική πλευρά, την οποία πήραμε, ότι θα έρθουν οι κανονισμοί.

Γι' αυτό ακριβώς, αναμένουμε να υλοποιήσει τη δέσμευσή της η κυβέρνηση, για να διασφαλίσουμε και σε αυτό το σημείο, όπως και σε όλα τα άλλα, την ευημερία και την προστασία των ζώων.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι στο χέρι της επιτροπής, όπως είπε και ο κ. Λουκαΐδης, κυρία Ορφανίδου, να επιμένετε ως επιτροπή, ώστε να έρθουν οι κανονισμοί, γιατί αυτό το είχαν πει και όταν προήδρευα εγώ της επιτροπής, όταν είχατε θέσει τα θέματα αυτά στην επιτροπή Περιβάλλοντος. Ελπίζω ότι εννά γίνουν πράξη αυτά και σας παρακαλώ πάρα πολύ ως επιτροπή να ασκήσετε την πίεση που χρειάζεται να 'ρθούν οι κανονισμοί, γιατί, ξέρετε, επήγγαν στη Νομική Υπηρεσία, αλλά καμιά φορά, ξέρεις, στη Νομική Υπηρεσία κολλούν εκεί και αργούν να έρθουν στη Βουλή, γι' αυτό να το έχετε υπόψη σας.

Ο κ. Παπαγιάννης και τελευταίος ο κ. Λεωνίδου.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Να πω ενδεικτικά, κύριε Πρόεδρε, ότι υπάρχουν γενικά για το νομοσχέδιο, αλλά και για τη συγκεκριμένη τροπολογία, οργανωμένα σύνολα από φιλοζωικές οργανώσεις, καταφύγια, κυνηγούς και πολλούς άλλους τα οποία διαφωνούν και με τη φιλοσοφία του νομοσχεδίου, αλλά και με την τροπολογία.

Όσον αφορά την τροπολογία, να αναφέρω απλώς ότι, εάν τυχόν περάσει κάτι παρόμοιο, τότε αυτό που είπα πριν για τη δημιουργία νέου κύματος αδέσποτων ζώων θα είναι εμφανές προς όλους εσάς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαγιάννη, εκάμαμεν τόσο κόπο να κάνουμε ένα νομοσχέδιο. Δε λέω ότι είναι το τέλειο νομοσχέδιο, μπορούμε όμως να δούμε πώς θα λειτουργήσει. Εδώ είμαστε, έντζι εφύαμεν που δαμαί! Οποιοσδήποτε στρεβλώσεις υπάρχουν ή ανεπάρκειες αυτού που θα ψηφίσουμε, έχουμε καθήκον και υποχρέωση να 'ρτουμε να τα διορθώσουμε. Δε σημαίνει ότι με το να το ψηφίσουμε τωρά, αυτό είναι και δεν επιδέχεται καμιά τροποποίηση. Μπορούμε να τα τροποποιήσουμε αυτά τα πράγματα. Να δούμε πώς θα δουλέψει και ανάλογα πράττουμε.

Ο κ. Λεωνίδου.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Ακριβώς επειδή φαίνεται ότι όλοι μας συμφωνούμε ότι πρέπει να υπάρξουν κανονισμοί συγκεκριμένοι μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα... Η προσπάθεια που κάνουμε εμείς, και το επιχειρούμε και με την υποτροπολογία, είναι ακριβώς να δώσουμε αυτή τη νομοθετική εξουσιοδότηση προς την κυβέρνηση να φέρει κανονισμούς. Δηλαδή να μην παραμείνουμε στην υπόσχεση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα που μιλά ο κ. Λεωνίδου, επεξηγεί και την υποτροπολογία του, για να μην επανέλθουμε.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ακριβώς. Για να μην υπάρξει ακριβώς αυτή η αοριστία του πότε θα καθοριστούν. Άλλο να υπάρχει νομοθετική εξουσιοδότηση προς την κυβέρνηση να ετοιμάσει κανονισμούς και άλλο επειδή μας είπε στην επιτροπή ότι θα ετοιμάσει κανονισμούς. Αυτός είναι ο λόγος. Εμείς πιστεύουμε ότι θα το κάνει η κυβέρνηση, αλλά θέλουμε να υπάρχει γραμμένο μέσα στη νομοθεσία.

Γι' αυτό λέμε ότι στην πρόταση ειδικά για το θέμα «κλουβί» θα πρέπει να καθοριστούν τα όρια, γιατί δεν μπορούμε να λειτουργούμε με απόλυτους τρόπους. Δηλαδή δεν μπορεί αυτή τη στιγμή να μηδενίσουμε τα πάντα, να καταργήσουμε και συνήθειες και συμπεριφορές που υπάρχουν αυτή τη στιγμή, διότι η εφαρμογή της απόλυτης τροπολογίας που έχει καταθέσει ο συνάδελφος συνεπάγεται ότι αυτόματα την επομένη της λειτουργίας της πρέπει να καταργηθούν τα πάντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όι, παιδιά, σταματάτε. Έτσι πράγμα δε θα γίνει.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Όπως φαίνεται, θα πρέπει να καταργηθούν τα πάντα. Επομένως, πρέπει να υπάρξει και μια μεταβατική περίοδος, ούτως ώστε να μπορέσουν οι άνθρωποι οι οποίοι σήμερα διατηρούν με έναν άλφα ή βήτα τρόπο τα ζώα τους να μπορέσουν να προσαρμοστούν.

Επομένως, είναι σημαντικό, κύριε Πρόεδρε, γι' αυτό προέκυψε εκ των υστέρων μία σκέψη για την τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου. Εισηγούμαστε εκεί που αναφέρεται «ή σε κλουβί» να προστεθεί το «κλουβί που να πληρεί τις προδιαγραφές που θα καθοριστούν με ειδικούς κανονισμούς και που θα εγκριθούν δυνάμει του παρόντος Νόμου» και να συνεχίσει όπως έχει.

Αυτή είναι η προφορική υποτροπολογία μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να δούμε αν θα περάσει η τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου πρώτα.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Επειδή μου είπατε να την εξηγήσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Να βάλω την υποτροπολογία του κ. Λεωνίδου πρώτα. Είναι τούτο που θέλετε να πείτε;

Ορίστε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Αυτό που είπα, αναφερόμενος στην προφορική υποτροπολογία των συναδέλφων του Δημοκρατικού Κόμματος, είναι ότι επί της ουσίας συμφωνούμε. Όμως, αυτή η ρύθμιση προβλέπεται ήδη εντός της νομοθεσίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ναι, έν' πλεονασμός.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Προβλέπεται η έκδοση κανονισμών που θα ρυθμίζουν αυτό το ζήτημα και με βάση τους οποίους μονάχα υπό προϋποθέσεις θα μπορεί να διατηρεί κάποιος σκύλο σε κλουβί. Αυτό προβλέπει η νομοθεσία, οπότε είναι πλεονασμός. Απλώς, θα υπογραμμιστεί, θα επαναληφθεί -δεν ξέρω αν νομικά στέκει κάτι τέτοιο- η παραπομπή στους κανονισμούς που ήδη προβλέπονται στον νόμο τζιαι πραγματικά, επειδή υπήρχε ομοθυμία στην επιτροπή, εγώ νομίζω, τζιαι να αφήσουμε το κείμενο ως έχει, η ουσία είναι η πολιτική δέσμευση όλων να πιέσουμε, για να έρθουν ενώπιον της ολομέλειας οι κανονισμοί τζιαι, αν έν' δυνατό, να ψηφιστούν εντός του επόμενου εξαμήνου, πριν να διαλυθεί η Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Επιμένετε, κύριε Λεωνίδου, στην υποτροπολογία;

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Επιμένουμε να γίνει η ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, επιμένετε.

Κύριε Θεοπέμπτου, έν' η τρίτη φορά που εννά πάρετε τον λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Σύντομα, κύριε Πρόεδρε.

Να θυμίσω ότι άμα είναι ένα δύσκολο νομοσχέδιο για τα ζώα, όπως για παράδειγμα το νομοσχέδιο που έχουμε τώρα στην επιτροπή για τα pet shops, το οποίο ξεκίνησε το 2008 τζιαι έκαμε δώδεκα χρόνια να φθάσει στη Βουλή... Επομένως, μην περιμένετε... Δεν περιμένω εγώ ότι εννά 'ρτει η κυβέρνηση ποτέ με κανονισμούς.

Για τούτο τον λόγο, εγώ επιμένω ότι πρέπει να μπει η τροπολογία μου για ψήφιση, για καθολική απαγόρευση των κλουβιών. Τα ζώα σε κλουβιά μόνιμα. Τα ζώα δεν είναι καμωμένα να ζουν μες στο κλουβί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, νομίζω, εννά θέσω σε ψηφοφορία πρώτα την προφορική υποτροπολογία του ΔΗΚΟ, του κ. Λεωνίδου...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Ένα λεπτό, ρε παιδικιά!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

...να σας εξηγήσω, αν θέλετε, αν θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όι, έν' θέλω να μου εξηγήσει κανένας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Έν' γίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο τέλος εννά με εκνευρίσετε. Εντάξει.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Εγώ τι να ψηφίσω τώρα; Άμαν έν' μου διάς την ευκαιρία να ψηφίσω τη δική μου... Δηλαδή, άμα ψηφιστεί τζιείνη... Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, αν ψηφιστεί αυτή του κ. Λεωνίδου, δεν υπάρχει θέμα να μπει η δική μας σε ψηφοφορία!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, συγγνώμη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Βάλτε τη δική μας πρώτα σε ψηφοφορία, να ψηφιστεί ή να καταψηφιστεί και ύστερα να πάμε σε αυτή του κ. Λεωνίδου...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, πόσοι ψηφίζετε υπέρ της τροπολογίας του κ. Θεοπέμπτου;

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Να ακολουθήσουμε μια σωστή διαδικασία, κύριε Πρόεδρε. Πρώτα μπαίνει η υποτροπολογία και μετά η τροπολογία.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Η υποτροπολογία μπαίνει πρώτη για ψήφιση και μετά η τροπολογία. Εκτός αν θέλει ο εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ να καταθέσει τροπολογία άλλη.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως το έχετε καθορίσει στην αρχή έτσι είναι η διαδικασία.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Πρόεδρε, ακυρώνετε την τροπολογία μου έτσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ σωστά είπα να βάλω την υποτροπολογία του κ. Λεωνίδου πρώτα και επιτεθήκετέ μου τζιαι είπετέ μου «έν' λάθος, πρέπει να πάω στην πρώτη τροπολογία».

Έννεν έτσι που έκαμες, κύριε Περδίκη, έννεν έτσι που μου είπες;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Αυτό που λεν οι συνάδελφοι, τους προκαλώ να ανοίξουν τον κανονισμό της Βουλής τζιαι να το έβρουν, περί υποτροπολογίας!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο τον σεβασμό προς τον κ. Περδίκη, ο οποίος είναι και παλαιότερος βουλευτής, κατ' αναλογίαν της ψήφισης των νομοσχεδίων είναι και η ψήφιση των υποτροπολογιών με τις τροπολογίες.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Δεν είναι υποτροπολογία που εβάλετε, κύριε Πανίκο μου...

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Είναι υποτροπολογία που βάζω.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Είναι καινούρια τροπολογία που βάλλετε. Δεν είναι υποτροπολογία. Είναι καινούρια τροπολογία που βάλλετε!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Να σου δώσω λύση, ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, Ζαχαρία.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Υπάρχει λύση να τελειώνει η ιστορία. Να θεωρηθεί ότι δεν είναι υποτροπολογία του κ. Λεωνίδου, ότι είναι νέα τροπολογία ξεχωριστή...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ ως τροπολογία την εξέλαβα, για να είμαι ειλικρινής. Εγώ την εξέλαβα ως τροπολογία του κ. Λεωνίδου.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Τροπολογία επί της τροπολογίας. Μπορεί να την καταθέσει όμως ως τροπολογία επί του νομοσχεδίου και να ψηφιστούν ξεχωριστά τζιαι να τελειώνει η ιστορία!

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο λόγος που εισηγούμαστε την υποτροπολογία...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λεωνίδου, είναι υποτροπολογία που βάλλετε;

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω πρόβλημα να είναι τροπολογία, απλώς αυτό που έχω παρουσιάσει, πρέπει να βρούμε το κατάλληλο άρθρο μέσα στο νομοσχέδιο, για να μπορέσουμε να το προτείνουμε. Επειδή υπάρχει συγκεκριμένη τροπολογία που αναφέρεται σε κλουβί...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία για το κλουβί έν' του κ. Θεοπέμπτου. Και εσείς έρκεστε και κάμνετε τροπολογία πάνω στην τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου. Έν' σωστά;

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα, είναι υποτροπολογία.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα, όταν βάλω σε ψηφοφορία την τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου, αν η τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου δεν περάσει, δεν έχει νόημα να βάλω ούτε τη δική σας. Έχει νόημα; Έννεν έτσι;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Ναι, Νικόλα.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αυτό που μόλις περιγράψατε ισχύει και για τη δική μας τροπολογία. Αν μου επιτρέπουν οι αγαπητοί συνάδελφοι, θα εξηγήσω τη θέση μας. Αν δεν περάσει η δική μας υποτροπολογία, εμείς δε θα ψηφίσουμε υπέρ της τροπολογίας των Οικολόγων. Άρα, ισχύει και για μας το ίδιο πρόβλημα. Ο κανονισμός της Βουλής είναι ξεκάθαρος. Η υποτροπολογία μπαίνει πρώτα. Αν περάσει, καλώς. Αν δεν περάσει, συνεχίζουμε με την τροπολογία. Αν δεν περάσει η τροπολογία των Οικολόγων... Αν κρίνω σωστά από την τάση που έχει η ολομέλεια, έτσι κι αλλιώς δεν πρόκειται να εγκριθεί η τροπολογία.

Επομένως, το πρόβλημά τους δεν είναι με τη δική μας υποτροπολογία, αλλά με το ότι φαίνεται να μην υπάρχει πλειοψηφούσα τάση για την τροπολογία τους. Με τη δική μας υποτροπολογία ενδεχομένως να περάσει. Όμως, εάν επιμένουν, είμαστε έτοιμοι να θέσουμε ως ξεχωριστή τροπολογία τη δική μας και να αφήσουμε τον Πρόεδρο της Βουλής να θέσει τη διαδικασία με τον τρόπο που ο ίδιος επιθυμεί, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άρθρο 56 του κανονισμού της Βουλής λέει ότι «Αι τροπολογίαι συζητούνται και τίθενται εις ψηφοφορίαν προ του κυρίου ζητήματος, αι δε υποτροπολογίαι προ των τροπολογιών [...]». Άρα, εκείνο που είπα προηγουμένως ότι πρέπει να βάλουμε πρώτα την τροπολογία του κ. Λεωνίδου είναι σωστό. Έτσι;

Λοιπόν σταματούμε εδώ.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υποτροπολογίας του κ. Λεωνίδου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα εννέα εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα εννέα ψήφους εναντίον, επτά υπέρ και δύο αποχές, η υποτροπολογία απορρίπτεται.

Τώρα πάμε στην τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Θεοπέμπτου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή του κ. Μυλωνά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους εναντίον, δύο υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου απορρίπτεται.

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τις τροπολογίες της επιτροπής Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενες τροπολογίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το νομοσχέδιο «Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019»

- A. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του πιο πάνω νομοσχεδίου, ώστε να αντικατασταθεί η υποπαράγραφος (κα) της παραγράφου (γ), όπως αυτή περιλαμβάνεται στο άρθρο 5 του νομοσχεδίου το οποίο τροποποιεί το εδάφιο (2) του άρθρου 5 του βασικού νόμου, από την ακόλουθη νέα υποπαράγραφο:

«(κα) η καταστροφή των χώρων σίτισης και πόσης των αδέσποτων ζώων ή/και η απόσυρση από τους εν λόγω χώρους τροφής και ύδατος που προορίζονται για τα αδέσποτα ζώα:

Νοείται ότι, η σίτιση και πόση των αδέσποτων ζώων γίνεται μόνο με τη χρήση κατάλληλων δοχείων για τον σκοπό αυτό.».

- B. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 18Α, το οποίο προστίθεται στον βασικό νόμο με το άρθρο 8 του νομοσχεδίου, ώστε στο εδάφιο (1) αυτού, αμέσως μετά τη φράση «αρμόδιες τοπικές αρχές» (πρώτη γραμμή), να προστεθεί η φράση «δύναται να» και να διαγραφεί το εδάφιο (2) αυτού.

Σημειώσεις:

- α. Σκοπός των προτεινόμενων τροπολογιών είναι να διασαφηνιστεί ότι θα επιτρέπεται η σίτιση και πόση αδέσποτων ζώων σε χώρους που δύναται να καθορίζουν οι αρμόδιες τοπικές αρχές ή σε άλλους χώρους, υπό την προϋπόθεση ότι η τοποθέτηση τροφής και ύδατος σε χώρους σίτισης και πόσης αδέσποτων ζώων θα γίνεται μόνο με τη χρήση κατάλληλων δοχείων για τον σκοπό αυτό.
- β. Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές διορθώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των τροπολογιών της επιτροπής Περιβάλλοντος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα οκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα οκτώ ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, οι τροπολογίες της επιτροπής Περιβάλλοντος εγκρίνονται.

Παρακαλώ να προχωρήσετε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 18 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 18Α. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 19 αυτού. Άρθρο 9.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με τη διαγραφή των άρθρων 20 έως 26. Άρθρο 10.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 26Α. Άρθρο 11.

Τροποποίηση του άρθρου 27 του βασικού νόμου. Άρθρο 12.

Τροποποίηση του άρθρου 30Α του βασικού νόμου. Άρθρο 13.

Τροποποίηση του άρθρου 31 του βασικού νόμου. Άρθρο 14.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με τη διαγραφή του άρθρου 31Α. Άρθρο 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 15;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα πέντε υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα πέντε ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και μία αποχή, τα άρθρα 1 μέχρι 15 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα πέντε υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα πέντε ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και μία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Τα θέματα υπ' αριθμόν 2 και 3 είναι εξ αναβολής, έχουν κοινή έκθεση και τιτλοφορούνται «Ο περί Εκρηκτικών Υλών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και «Οι περί Εκρηκτικών Υλών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του βασικού νόμου και των βασικών κανονισμών, ώστε να καταστεί εφικτή η αντιμετώπιση του φαινομένου της παράνομης χρήσης πυροτεχνημάτων και η περαιτέρω διασφάλιση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το νομοσχέδιο «Ο περί Εκρηκτικών Υλών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και τους κανονισμούς «Οι περί Εκρηκτικών Υλών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020»

Παρόντες:

Αδάμος Αδάμου, πρόεδρος

Ευανθία Σάββα

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Χρίστος Ορφανίδης

Ελένη Σταύρου

Μιχάλης Γιωργάλλας

Νίκος Κέττηρος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο και τους πιο πάνω κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 23 και 30 Σεπτεμβρίου 2020. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Αστυνομίας Κύπρου. Εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου και των κανονισμών παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής βουλευτής κ. Σάββια Ορφανίδου.

Σκοπός του νόμου και των κανονισμών που προτείνονται είναι η τροποποίηση του περί Εκρηκτικών Υλών Νόμου και των περί Εκρηκτικών Υλών Κανονισμών, αντίστοιχα, ώστε να καταστεί εφικτή η αντιμετώπιση του φαινομένου της παράνομης χρήσης πυροτεχνημάτων και η περαιτέρω διασφάλιση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο προτείνεται η αύξηση των ποινών φυλάκισης ή/και προστίμου που καθορίζονται στην υπό τροποποίηση βασική νομοθεσία, ώστε αυτές να καταστούν πιο αποτρεπτικές σε σχέση με αδικήματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, την παράνομη εισαγωγή, κατασκευή, πώληση, μεταφορά και χρήση οποιασδήποτε εκρηκτικής ύλης και την πώληση και αγορά φυσιγγίων και άλλων πυρομαχικών. Με το υπό αναφορά νομοσχέδιο σκοπεύεται περαιτέρω η αύξηση του ανώτατου ορίου των ποινών φυλάκισης ή/και

* Λόγω της πραγματοποίησης των συνεδριάσεων της ολομέλειας εκτός του κτιρίου της Βουλής των Αντιπροσώπων, εξαιτίας της λήψης έκτακτων μέτρων για αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, δεν πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική ψηφοφορία κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.

προστίμου που δύναται να επιβληθεί σε σχέση με αδικήματα που διαπράττονται κατά παράβαση των προνοιών κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει των προνοιών της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 13 του περί Εκρηκτικών Υλών Νόμου, προτείνεται η τροποποίηση των περί Εκρηκτικών Υλών Κανονισμών ως ακολούθως:

1. Να αυξηθούν οι ποινές φυλάκισης και προστίμου που σχετίζονται με αδικήματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, την έκδοση άδειας εισαγωγής, κατασκευής, μεταφοράς, αποθήκευσης, φύλαξης, πώλησης και χρήσης εκρηκτικών υλών από δώδεκα μήνες φυλάκισης και από χίλια επτακόσια οκτώ ευρώ πρόστιμο σε τρία χρόνια φυλάκισης και δύο χιλιάδες ευρώ πρόστιμο, αντίστοιχα.
2. Να περιληφθεί πρόνοια σύμφωνα με την οποία θα εξαιρούνται της δυνατότητας απόκτησης πιστοποιητικού ικανότητας για κατοχή, μεταφορά και χρήση εκρηκτικών υλών φυσικά πρόσωπα που απασχόλησαν ή απασχολούν την αστυνομία για ζητήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια του κράτους ή τη δημόσια τάξη. Σε περίπτωση απόρριψης αίτησης για εξασφάλιση πιστοποιητικού ικανότητας λόγω των πιο πάνω, η αστυνομία θα απαλλάσσεται της υποχρέωσης αποκάλυψης των σχετικών πληροφοριών ή στοιχείων.
3. Να αυξηθεί το κατώτατο όριο ηλικίας φυσικού προσώπου στο οποίο δύναται να χορηγηθεί πιστοποιητικό ικανότητας για κατοχή, μεταφορά και χρήση εκρηκτικών υλών από τα δεκαέξι έτη στα είκοσι ένα.

Ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Μεταλλείων ανέφερε στην επιτροπή ότι, παρ' όλο που η μέχρι σήμερα νομοθεσία επέτρεπε τη χορήγηση πιστοποιητικού ικανότητας για κατοχή, μεταφορά και χρήση εκρηκτικών υλών σε φυσικά πρόσωπα ηλικίας δεκαέξι ετών, ουδέποτε είχε χορηγηθεί τέτοιο πιστοποιητικό σε πρόσωπο κάτω των δεκαοκτώ ετών. Όπως ο ίδιος διευκρίνισε, η αύξηση του υπό αναφορά ορίου ηλικίας κρίθηκε αναγκαία, ώστε τα άτομα στα οποία χορηγείται το εν λόγω πιστοποιητικό να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τη σοβαρότητα της ανάγκης τήρησης των όρων της άδειας που χορηγείται δυνάμει αυτού, καθώς και της περαιτέρω διασφάλισης της δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Όλοι οι παρευρεθέντες στη συνεδρία συμφώνησαν με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το κακό έχει παραγίνει με τα πυροτεχνήματα και ιδίως μάλιστα με την ευκολία με την οποία προμηθεύονται οι συμπατριώτες μας από τα κατεχόμενα τις εκρηκτικές ύλες και ό,τι σκάρτο προέρχεται από την τουρκική βιομηχανία εκρηκτικών.

Έτερον όμως εκάτερον. Ο λόγος που ζητώ τον λόγο είναι για να επιστήσω την προσοχή όλων μας -και του εαυτού μου περιλαμβανομένου- σε μία τάση και μια πρακτική η οποία δυστυχώς δεν είναι η καλύτερη που ακολουθεί το κοινοβούλιό μας, με όλο τον σεβασμό. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν προτάσεις για αύξηση -σε κάποιες περιπτώσεις δεκαπλασιασμό- κάποιων ποινών που προβλέπονται στον νόμο, στους κανονισμούς, διπλασιασμό κάποιων άλλων, τετραπλασιασμό κάποιων άλλων. Θα ψηφιστεί ένα νομοσχέδιο και κάποιιο κανονισμοί με βάση τους οποίους θα επιβάλλεται ποινή χιλιάδων ευρώ και ποινή φυλάκισης για παράβαση του νόμου περί πυροτεχνημάτων, εκρηκτικών υλών τη στιγμή που ο Ποινικός Κώδικας, στο άρθρο 274 αυτού προβλέπει ότι... Καταρχάς δεν ποινικοποιεί τη χρήση πυροτεχνημάτων. Τα πυροτεχνήματα με βάση τον Ποινικό Κώδικα δεν είναι απαγορευμένα και ποινικοποιεί μόνο τη χρήση πυροτεχνημάτων σε δρόμους και διόδους η οποία είναι δυνατόν να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή ή να προκαλέσει σωματική βλάβη στους πολίτες. Και η ποινή η οποία προβλέπεται είναι £25, αν τις κάνουμε ευρώ, νομίζω είναι γύρω στα €40.

Από τη μία, έχουμε Ποινικό Κώδικα τον οποίο δεν ακουμπάμε και δεν τροποποιούμε, ο οποίος προβλέπει χρηματική ποινή €40, και την ίδια στιγμή για τις ίδιες πράξεις ποινικοποιούμε τη συμπεριφορά, επιβάλλοντας και ποινή φυλάκισης και ποινή προστίμου. Και διοικητικό πρόστιμο. Επιτέλους, με όλο τον σεβασμό, θα πρέπει να κατανοήσουμε ότι διοικητικά πρόστιμα δεν μπορεί να επιβάλλει το κάθε όργανο σε αυτό τον τόπο! Ποινή επιβάλλει μόνο το δικαστήριο. Διοικητικά πρόστιμα επιβάλλουν μόνο τα διοικητικά όργανα τα οποία απευθύνονται σε οικονομικές επιχειρήσεις και αυτές κατ' εξαίρεση.

Είμαστε σε μια λεπτή γραμμή. Εάν την υπερβούμε και αυτή, δε θα είμαστε κράτος δικαίου. Υπάρχει η έκθεση του κράτους δικαίου, η οποία εντοπίζει στην Κύπρο ένα τεράστιο πρόβλημα, την ευκολία με την οποία τροποποιούνται νομοθεσίες, την ευκολία με την οποία προσφεύγουμε και καταφεύγουμε στην αύξηση και στον πολλαπλασιασμό των προβλεπόμενων ποινών. Δεν είναι οι δρακόντειοι νόμοι που φταίει στην Κύπρο γενικώς· είναι η μη εφαρμογή τους. Όσο δεν το κατανοούμε και πολλαπλασιάζουμε τις ποινές και αυξάνουμε τις ποινές, δεν προσφέρουμε καλή υπηρεσία.

Επομένως, δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε ούτε το νομοσχέδιο ούτε τους κανονισμούς ούτε και την τροπολογία, από τη στιγμή που ο Ποινικός Κώδικας δεν ποινικοποιεί μια συμπεριφορά για την οποία θα προβλέπονται πλέον ποινές φυλάκισης και δεκάδων χιλιάδων ευρώ πρόστιμα.

Με αυτή την παρατήρηση και με την παράκληση όπως από τούδε και στο εξής, και του εαυτού μου περιλαμβανομένου, είμαστε πολύ πιο προσεκτικοί, όταν αυξάνουμε ποινές, όταν ποινικοποιούμε συμπεριφορές, διότι, επαναλαμβάνω, δεν είναι οι δρακόντειοι νόμοι οι οποίοι αποτελούν χαρακτηριστικό μιας ευνομούμενης κοινωνίας -αντιθέτως, σε όσο πιο ολοκληρωτικά καθεστώτα πάμε, τόσο περισσότερες είναι οι ποινές και οι δρακόντειοι νόμοι- αλλά η εφαρμογή τους. Και αν έχουμε ένα πρόβλημα διαφθοράς στην Κύπρο, είναι η μη εφαρμογή των νόμων και όχι οι νόμοι αυτοί καθ' εαυτούς. Γι' αυτό τον λόγο και για να μη δώσουμε εσφαλμένες εντυπώσεις, δε θα υποστηρίξουμε, αλλά και δε θα καταψηφίσουμε την κατανοητή προσπάθεια που γίνεται επιτέλους να μπει μια τάξη σε αυτό όλο το μπάχαλο με τη χρήση πυροτεχνημάτων από τον οποιοδήποτε αρχοντοχωριάτη ή μη στην Κύπρο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Ευσταθίου.

Ο κ. Περδίκης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα χαιρετίσει και σε προηγούμενη συνεδρίασή μας την κατάθεση αυτού του νομοσχεδίου. Είχα διαπιστώσει όμως ότι -και επιβεβαιώθηκα στη συνέχεια από την επανεξέταση- όπως σωστά αναφέρθηκε πριν και από τον κ. Ευσταθίου, υπάρχει πρόβλημα εφαρμογής της συγκεκριμένης νομοθεσίας ήδη. Η κατάσταση όντως έχει φτάσει στο απροχώρητο. Τουλάχιστον, όσο επιτρέπονταν οι εκδηλώσεις, οι κάτοικοι των πόλεων, αλλά και των κοινοτήτων δυστυχώς αναστατώνονταν από συνεχείς εκρήξεις κατά τις βραδινές ώρες και ιδιαίτερα κατά τα σαββατοκυριακά. Ωρες που οι άνθρωποι προσπαθούν να ησυχάσουν και να ηρεμήσουν, μετατρέπονταν οι συνοικίες και οι γειτονιές σε πεδία μαχών.

Είναι γι' αυτό που θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό να γίνει αυτή η νομοθεσία πραγματικός φραγμός σ' αυτή την πολύ κακή συνήθεια που αναπτύχθηκε τελευταία, να αγοράζουν κάμποιο από πηγές ύποπτες, τις περισσότερες φορές από τα κατεχόμενα, μέσω λαθρεμπορίου δηλαδή, πυροτεχνήματα και να τα χρησιμοποιούν κατά κόρον.

Ο λόγος που έβαλα την τροπολογία, κύριε Πρόεδρε, είναι για να διευκολύνω την εφαρμογή της, αγαθώς σκεπτόμενος ότι με το διοικητικό πρόστιμο είναι πιο εύκολο να εφαρμοστεί η νομοθεσία. Στην εξέταση που έγινε στην αρμόδια επιτροπή ο διευθυντής της Υπηρεσίας Λατομείων μάς ενημέρωσε ότι δεν έχει τις δυνατότητες ουσιαστικά να εφαρμόσει τη νομοθεσία, χρειάζεται η υποστήριξη της αστυνομίας. Ίσως ένας από τους λόγους είναι αυτός που ανέφερε ο κ. Ευσταθίου: Αφού δεν είναι ποινικό αδίκημα η χρήση των πυροτεχνημάτων, χρειάζεται γενική αναμόρφωση η νομοθεσία. Δεσμεύτηκε ως διευθυντής της υπηρεσίας ότι θα έρθει ειδικά για το θέμα των πυροτεχνημάτων αλλά και γενικά της νομοθεσίας των λατομείων, ότι θα επανέλθει η εκτελεστική εξουσία, με μεταβίβαση αυτών ειδικά των εξουσιών σε άλλες υπηρεσίες, που να μπορούν να εφαρμόζουν τη νομοθεσία. Δεν μπορεί η Υπηρεσία Λατομείων να εφαρμόσει αυτή τη νομοθεσία. Καταρχάς δεν εργάζονται υπερωρίες, δεν εργάζονται τις ώρες που διαπράττει το αδίκημα. Αν πάει η αστυνομία, πήγε. Αν δεν πάει, κανένας δεν πάει. Πάρα πολύ απλό. Άρα, θα ψηφίζουμε σήμερα μια νομοθεσία καλών προθέσεων αλλά ανεφάρμοστη.

Πρέπει να γίνουν και αλλαγές στον Ποινικό Κώδικα, πρέπει να γίνουν πολλά πράγματα, δε θα γίνουν απόψε. Εγώ, για να διευκολύνω την κατάσταση, αποσύρω την τροπολογία μου, να μη σας ταλαιπωρώ, και ελπίζω ότι η κυβέρνηση θα υλοποιήσει τις δεσμεύσεις της και η επιτροπή Περιβάλλοντος βεβαίως, που έχει πάρει πλήρη εικόνα, να παρακολουθήσει την εξέλιξη της υπόθεσης.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Σταύρου.

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΥΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι,

Ως απάντηση στους συναδέλφους μου, ναι, εντάξει, μπορεί κατ' αυτούς να υπάρχουν κάποια ψεγάδια, δεν μπορούμε όμως να αφήσουμε και όλο αυτό τον κόσμο, τους πολίτες που αναστατώνονται κάθε βράδυ και κάθε μέρα και ιδίως κάποιες ευπαθείς ομάδες, από τις οποίες είχα έντονα παράπονα, όπως τα άτομα με αυτισμό. Όπως και από φιλοζωικές οργανώσεις, γιατί παρατηρείται ότι και τα ζώα αντιδρούν πάρα πολύ άσχημα σε όλο αυτό τον θόρυβο και την οχληρία. Άρα, πρέπει με κάποιον τρόπο να αντιμετωπίσουμε αυτό το φαινόμενο.

Με το υπό αναφορά νομοσχέδιο προτείνεται η αύξηση των ποινών φυλάκισης και προστίμων που καθορίζονται στην υπό τροποποίηση βασική νομοθεσία, ώστε αυτές να καταστούν πιο αποτρεπτικές σε σχέση με αδικήματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, την παράνομη εισαγωγή, κατασκευή, πώληση, μεταφορά και χρήση οποιασδήποτε εκρηκτικής ύλης και την πώληση και αγορά φυσιγγίων και άλλων πυρομαχικών. Με το υπό αναφορά νομοσχέδιο προβλέπεται περαιτέρω αύξηση του ανώτατου ορίου των ποινών φυλάκισης και προστίμου που δύνανται να επιβληθούν σε σχέση με αδικήματα που διαπράττονται.

Με τους υπό αναφορά κανονισμούς προτείνεται επίσης η τροποποίηση των περί Εκρηκτικών Υλών Κανονισμών ως ακολούθως: Να αυξηθούν οι ποινές φυλάκισης και προστίμου που σχετίζονται με αδικήματα που αφορούν αυτά που ανέφερα πιο πάνω και η ποινή από δώδεκα μήνες φυλάκισης και από χίλια επτακόσια οκτώ ευρώ να γίνει τρία χρόνια φυλάκισης και δύο χιλιάδες ευρώ πρόστιμο, αντίστοιχα, και να περιληφθεί πρόνοια σύμφωνα με την οποία θα εξαιρούνται της δυνατότητας απόκτησης πιστοποιητικού ικανότητας για κατοχή, μεταφορά και χρήση εκρηκτικών υλών φυσικά πρόσωπα που απασχόλησαν ή απασχολούν την αστυνομία για ζητήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια του κράτους ή τη δημόσια τάξη. Και, τρίτον, αυξάνεται το κατώτατο όριο ηλικίας φυσικού προσώπου στο οποίο δύνανται να χορηγηθεί πιστοποιητικό ικανότητας για μεταφορά και χρήση εκρηκτικών υλών από τα δεκαέξι έτη στα είκοσι ένα.

Θεωρούμε ότι είναι ό,τι καλύτερο μπορούσαμε να κάνουμε στην επιτροπή, για να καταπολεμήσουμε το φαινόμενο αυτό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελπίζω ότι δε θα μου φέρετε άλλα χαρτιά με ομιλητές. Ο κατάλογος που μου έχει έρθει είναι τελικός και δεν πρόκειται να δεχτώ άλλες ομιλίες.

Ο κ. Πανίκος Λεωνίδου.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ασφαλώς και το φαινόμενο που υπάρχει σήμερα είναι ένα θέμα, ένα πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί. Σωστά αντιμετωπίζεται με τον τρόπο που έχει κατατεθεί, όμως οφείλουμε να επισημάνουμε κάποια σημαντικά στοιχεία, στοιχεία τα οποία έχει αναφέρει και ο ευπαίδευτος συνάδελφος κ. Ευσταθίου, με τον οποίο συμφωνώ απόλυτα.

Εδώ, το τελευταίο διάστημα ή τουλάχιστον από τον καιρό που είμαι εγώ στη Βουλή, κύριε Πρόεδρε, διαπιστώνω μία τάση από πλευράς του κράτους, της κυβέρνησης, να έρχονται συνεχώς σε όλα τα νομοσχέδια αυξημένες ποινές και αυξημένα πρόστιμα υπό μορφή διοικητικού προστίμου, δηλαδή υπό μορφή διοικητικής απόφασης. Δηλαδή ένα πρόσωπο, ένα φυσικό πρόσωπο το οποίο δεν έχει τα στοιχεία και τα χαρακτηριστικά του δικαστή, να αποφασίζει την ίδια ώρα για εξοντωτικές ποινές υπό μορφή διοικητικού προστίμου. Συνεπώς, είναι η άποψή μου ότι θα πρέπει και η Βουλή να βάλει κάποιους φραγμούς, κάποιους περιορισμούς σε αυτή τη συμπεριφορά των διαφόρων τμημάτων που έρχονται να λύσουν τα προβλήματα με αυτό τον, αν θέλετε, εύκολο δρόμο και τον εύκολο τρόπο.

Είναι σημαντικό να επισημάνουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι οι δικαστές, οι οποίοι είναι οι καθ' ύλην αρμόδιοι λειτουργοί του κράτους να απονέμουν δικαιοσύνη, δεν έχουν τέτοια εξουσία. Δηλαδή, όταν απευθύνεται μια υπόθεση ενώπιόν τους, όταν βρίσκεται μια υπόθεση παρόμοιας φύσης ενώπιόν τους, οι ποινές που έχουν εξουσία να επιβάλλουν είναι πολύ περιορισμένες. Χαρακτηριστικό είναι αυτό που έχει αναφέρει ο συνάδελφος σχετικά με τον Ποινικό Κώδικα για τις £25 ή τα €40 σήμερα. Επομένως, θα πρέπει να το επισημάνουμε, γιατί είναι μια τάση, ένα φαινόμενο που πρέπει να περιορίσουμε.

Αναφορικά με το ευρύτερο θέμα, ναι, θα πρέπει να υπάρξει μια συνολική νομοθεσία, μια κωδικοποίηση εν πάση περιπτώσει παρόμοιων νομοθεσιών και αυτό πρέπει να γίνει σε όλα τα επίπεδα της νομοθετικής δράσης και της νομοθετικής λειτουργίας. Δεν μπορεί για το ίδιο θέμα να υπάρχουν χίλιες νομοθεσίες και να υπάρχει ακριβώς αυτό το κενό και στο τι θα ρυθμιστεί και στο τι θα εφαρμοστεί. Επιπρόσθετα, το σημαντικό δεν είναι η πολυνομία ούτε οι πολλές βαρύγδουπες θέσεις μέσα από τις διατάξεις των νόμων, αλλά είναι ο τρόπος που

εφαρμόζονται αυτές οι νομοθεσίες. Γι' αυτό οδηγούμαστε σε λανθασμένες καταλήξεις, γιατί δεν υπάρχει σωστή εφαρμογή της νομοθεσίας.

Εμείς θα ψηφίσουμε, κύριε Πρόεδρε, αυτό το νομοσχέδιο, γιατί κάνει μια αρχή. Μπορεί να προνοεί υπερβολικές ποινές, αλλά, επειδή είχατε πει και κάτι προηγουμένως, με το οποίο συμφωνούμε απόλυτα, ότι εδώ είμαστε, ας ξεκινήσει έστω και βλέπουμε στη συνέχεια. Αν κάτι δεν πάει σωστά, εδώ είμαστε να αποφασίσουμε και να το ρυθμίσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Παπαγιάννης.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εμείς δε θα στηρίξουμε ούτε αυτό το νομοσχέδιο και ο λόγος είναι πολύ απλός: Είναι η πέμπτη φορά μέσα στο 2020 που η εκτελεστική εξουσία μαζί με τη νομοθετική εξουσία αυξάνουν κατακόρυφα τις ποινές. Τις τελευταίες φορές είχαμε ακούσει ότι αυτό το κράτος δε θα λειτουργήσει εκδικητικά και είναι απλώς αποτρεπτικός ο λόγος που εφαρμόζονται τέτοιες αυστηρές ποινές. Φαντάζομαι ότι δεν μπορεί κάποιος να πει ότι δεν έχει λειτουργήσει αυτό το κράτος τουλάχιστον εισπρακτικά, δηλαδή με τις αυξημένες ποινές να κάμουμε εκστρατείες εισπραξης εξωδίκων.

Θα πω απλώς ότι ένας τομέας στη χώρα μας που ευτυχώς μας τιμά και σε ευρωπαϊκό, αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο είναι αυτός της σκοποβολής. Το γνωρίζετε ότι, αν για κάποιο λόγο οποιοσδήποτε συμπατριώτης μας ξεχάσει ένα φυσίγγιο μέσα στο αυτοκίνητό του, το φυσίγγιο θεωρείται εκρηκτική ύλη και αυτός ο σκοπευτής θα χάσει τη δυνατότητα να είναι σκοπευτής; Οι σκοπευτές εν τω μεταξύ στην Κύπρο είναι μερικές χιλιάδες, δεν είναι πέντε άτομα. Επίσης υπάρχει το πολύ παράλογο να τιμωρούμε οριζόντια οποιονδήποτε κάνει μία πιο μικρή σε έκταση παρανομία, ενώ υπάρχει ήδη προβλεπόμενη ποινή στον ποινικό κώδικα, δηλαδή θα εξοντώνουμε ανθρώπους, επειδή έχουν παρανομήσει. Και, επειδή όλο αυτό το διάστημα έχουμε ακούσει τους βουλευτές να θεωρούν ότι οι αυστηρότερες ποινές θα λειτουργήσουν αποτρεπτικά, χαίρομαι που σήμερα έστω κάποιοι βουλευτές έχουν πει ότι αυτό δεν είναι η σωστή μέθοδος να αντιμετωπίζουμε τις καταστάσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπαγιάννη.

Ο κ. Δημητρίου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Ο κ. Ευσταθίου και ο κ. Λεωνίδου έχουν εξηγήσει πολύ αναλυτικά το ζήτημα με τις ποινές και το πώς και τότε ως κράτος πρέπει μια ποινή ή δεν πρέπει να την αναβαθμίζουμε σε δρακόντεια ποινή με μεγάλο εξώδικο πρόστιμο. Το ζήτημα όμως που πρέπει να αντιμετωπίσουμε είναι, πιστεύω, ευρύτερο, γιατί όντως το φαινόμενο με τα βεγγαλικά έχει γίνει καθημερινό, και συνδυάζοντάς το και με το προηγούμενο θέμα, τα ζώα είναι τα πρώτα που επηρεάζονται αρνητικά από αυτά τα καθημερινά βεγγαλικά και δεν ξέρω και δεν είδα πολλές ποινές από αυτά που ήδη έχουμε εδώ. Άρα, με το να αυξήσουμε τα εξώδικα δε σημαίνει κατ' ανάγκη ή μάλλον θα είναι πολύ δύσκολο να βρούμε και αυτούς που βάζουν τα βεγγαλικά, τα εκρηκτικά. Ως εκ τούτου, χρειάζεται μια άλλη αντίληψη και δεν είμαι σίγουρος, κύριε Ευσταθίου, αν η εμπορία γίνεται μόνο από τα κατεχόμενα. Μπορεί να γίνεται και από αλλού και από άλλες πηγές και σίγουρα το Τμήμα Μεταλλείων είναι πολύ δύσκολο να αντιμετωπίσει αυτά τα φαινόμενα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Δημητρίου.

Ο κ. Ορφανίδης.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ πολύ σύντομος.

Απασχολήσέ μας για αρκετό καιρό και αρκετές συνεδρίες στην επιτροπή Περιβάλλοντος. Θα ήθελα να κάμω μία επισήμανση: Αυτά τα οποία ανέφεραν οι αγαπητοί συνάδελφοι και ο κ. Ευσταθίου και ο κ. Λεωνίδου

μού δημιουργήθηκαν πολλές απορίες στο εξής: Εκεί ήταν και η Γενική Εισαγγελία. Οι δύο αγαπητοί συνάδελφοι είναι νομικοί, το κατέχουν το θέμα, διάβασαν για το συγκεκριμένο, η Γενική Εισαγγελία που ήταν εκεί δεν μπορούσε να μας συμβουλευτεί ή να μας παραπέμψει σε αυτά τα οποία αναφέρθηκαν προηγουμένως;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο τελευταίος ομιλητής ο κ. Λουκαΐδης, που είναι πρόεδρος της επιτροπής Περιβάλλοντος.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Σε άλλες φορές θα πρέπει να μιλώ πρώτος, κύριε Πρόεδρε, διότι εκάμαμε μια συζήτηση και συζητούμε για ένα ανύπαρκτο θέμα. Αυτός ο νόμος δεν προβλέπει για διοικητικά πρόστιμα για εξώδικα και εκάμαμεν ούλλη τούτη τη συζήτηση άδικα. Πραγματικά δηλαδή! Η τροπολογία του κ. Περδίκη προέβλεπε διοικητικές κυρώσεις. Και, επειδή εξηγήθηκε ακριβώς ότι δε θα μπορούσε να ενσωματωθεί σε μια τέτοια νομοθεσία, χρειάζεται -να το πω κυπριακά- ποσαράντωμα, έν' παλιά η νομοθεσία, ζητήσαμε να έρθουν οι υπηρεσίες, για να κάμουν τις απαιτούμενες αλλαγές με έναν ολοκληρωμένο τρόπο. Τίποτε δεν ισχύει πέρα από την ουσία βέβαια, με την οποία κάποιος μπορεί να συμφωνήσει στο γενικό, ότι δεν μπορείς απλώς να αυξάνεις κάποιες ποινές, αλλά πρέπει να δεις την εφαρμογή. Σε όλα τούτα συμφωνούμε επί της αρχής, αλλά για το συγκεκριμένο δεν υφίσταται οτιδήποτε 'πού τούτα που συζητούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Λουκαΐδη.

Η τροπολογία του κ. Περδίκη έχει αποσυρθεί.

Δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 2 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 4Α του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 12 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα μία ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και δύο αποχές, τα άρθρα 1 μέχρι 9 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εκρηκτικών Υλών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα μία ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και δύο αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα στην έγκριση των κανονισμών.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα μία ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και δύο αποχές, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 4 θέμα είναι «Ο περί Προστασίας της Τεχνογνωσίας και των Επιχειρηματικών Πληροφοριών που δεν έχουν Αποκαλυφθεί (Εμπορικό Απόρρητο) από την Παράνομη Απόκτηση, Χρήση και Αποκάλυψή τους Νόμος του 2020».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εναρμόνιση της Κυπριακής Νομοθεσίας με τις διατάξεις της Οδηγίας 2016/943/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8^{ης} Ιουνίου 2016 περί προστασίας της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Προστασίας της Τεχνογνωσίας και των Επιχειρηματικών Πληροφοριών που δεν έχουν Αποκαλυφθεί (Εμπορικό Απόρρητο) από την Παράνομη Απόκτηση, Χρήση και Αποκάλυψή τους Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Ανδρέας Κυπριανού, πρόεδρος

Σάβια Ορφανίδου

Μιχάλης Σοφοκλέους

Κώστας Κώστα

Γιαννάκης Γαβριήλ

Ανδρέας Πασιουριτίδης

Χρίστος Ορφανίδης

Ηλίας Μυριάνθους

Μαρίνος Μουσιούπας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, κατ' εφαρμογήν του Κανονισμού 40Α της Βουλής των Αντιπροσώπων, μελέτησε κατά προτεραιότητα το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 17 Νοεμβρίου 2020. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Γραφείου Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του ίδιου υπουργείου και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας. Ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος και οι εργοδοτικές οργανώσεις ΟΕΒ και ΚΕΒΕ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η εναρμόνιση της κυπριακής νομοθεσίας με τις διατάξεις της Οδηγίας 2016/943/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8^{ης} Ιουνίου 2016 περί προστασίας της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους.

Ειδικότερα, με την προτεινόμενη νομοθεσία θεσπίζονται συμπληρωματικοί κανόνες για την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών, οι οποίες κατοχυρώνονται στην κυπριακή έννομη τάξη σε διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων βάσει νομοθεσιών που αφορούν την πολιτική δικονομία, την ποινική δικονομία, τον ποινικό κώδικα, τον περί Συμβάσεων Νόμο, τον περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμο, τον περί των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμο, τον περί της Γενικής Ασφάλειας των Προϊόντων Νόμο και τον περί Εμπορικών Περιγραφών Νόμο.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, στον προτεινόμενο νόμο προβλέπονται οι περιπτώσεις για τις οποίες η απόκτηση ενός εμπορικού απορρήτου θα θεωρείται είτε νόμιμη είτε παράνομη. Επιπρόσθετα, προβλέπονται εξαιρέσεις με βάση τις οποίες ένα άτομο που απέκτησε, χρησιμοποίησε ή αποκάλυψε εμπορικό απόρρητο δε θα διώκεται. Ειδικότερα, οι εν λόγω εξαιρέσεις εκτείνονται στα ακόλουθα:

1. Στην άσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, όπως κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), περιλαμβανομένου του σεβασμού της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης.
2. Στη διαπίστωση πταίσματος, αδικοπρακτικής συμπεριφοράς ή παράνομης δραστηριότητας, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκε με σκοπό την προστασία του γενικού δημόσιου συμφέροντος.
3. Στην περίπτωση κατά την οποία το εμπορικό απόρρητο αποκαλύφθηκε από τους εργαζομένους στους εκπροσώπους τους, εφόσον η αποκάλυψη αυτή ήταν αναγκαία για την άσκηση των καθηκόντων τους.

Περαιτέρω, στον προτεινόμενο νόμο προβλέπονται μέτρα, διαδικασίες και μέσα ένδικης προστασίας, βάσει των οποίων ο κάτοχος του εμπορικού απορρήτου μπορεί να διεκδικήσει ανάμεσα σε άλλα αποζημιώσεις, να αιτηθεί την έκδοση διατάγματος για απαγόρευση χρήσης ή αποκάλυψης του εμπορικού απορρήτου από τον εναγόμενο και την ανάκληση των παράνομων εμπορευμάτων στην αγορά.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, η άμεση ψήφιση αυτού σε νόμο επιβάλλεται, καθώς αναμένεται να επενεργήσει καταλυτικά, ώστε να αποφευχθεί η καταδίκη της Κυπριακής Δημοκρατίας και η επιβολή υψηλού χρηματικού προστίμου λόγω μη συμμόρφωσής της με τις διατάξεις της σχετικής ευρωπαϊκής Οδηγίας. Επισημαίνεται ότι η εθνική νομοθεσία έπρεπε να είχε εναρμονιστεί με την πιο πάνω Οδηγία μέχρι τις 9 Ιουνίου 2018.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λόγω μη συμμόρφωσης της Κυπριακής Δημοκρατίας με προειδοποιητική επιστολή, ημερομηνίας 19 Ιουλίου 2018, και με αιτιολογημένη γνώμη, ημερομηνίας 26 Ιουλίου 2019, για μη κοινοποίηση των μέτρων μεταφοράς της εν λόγω Οδηγίας, ανακοίνωσε την 30^η Οκτωβρίου 2020 την απόφασή της να προσφύγει στο Δικαστήριο της ΕΕ (ΔΕΕ) εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η εν λόγω απόφαση λήφθηκε παρά τις προσπάθειες της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Υπουργείου Εξωτερικών να αποτρέψουν τη λήψη της.

Σημειώνεται ότι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με επιστολή του, ημερομηνίας 5 Νοεμβρίου 2020, προς τον Πρόεδρο της Βουλής επεξηγεί αναλυτικά τις ενέργειες της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας για μεταφορά της πιο πάνω Οδηγίας στην εθνική νομοθεσία, καθώς και τις ενέργειες στις οποίες προέβη προς αποτροπή λήψης της πιο πάνω απόφασης, ζητώντας την άμεση ψήφιση του υπό αναφορά εναρμονιστικού νομοσχεδίου σε νόμο προς αποφυγή λήψης επαχθούς φύσεως νομικών μέτρων κατά της Κυπριακής

Δημοκρατίας, με την επιβολή δυσβάστακτων οικονομικών κυρώσεων εναντίον της.

Στο πλαίσιο της συζήτησης των προνοιών του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής ζήτησαν και έλαβαν διευκρινίσεις από τους αρμοδίους για επιμέρους πρόνοιές του. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων ζητήθηκαν διευκρινίσεις αναφορικά με το ύψος των προτεινόμενων ποινών που θα επιβάλλονται από το δικαστήριο σε περίπτωση μη τήρησης των προνοιών του προτεινόμενου νόμου, αφού, σύμφωνα με την πιο πάνω Οδηγία, ο καθορισμός του ύψους των ποινών εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του κάθε κράτους μέλους. Περαιτέρω, σύμφωνα με τα πιο πάνω μέλη της επιτροπής, οι προτεινόμενες κυρώσεις, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας και πολυπλοκότητας του όλου θέματος, κρίνονται σχετικά χαμηλές.

Συναφώς, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας διευκρίνισε ότι οι εν λόγω κυρώσεις θα επιβάλλονται από το δικαστήριο ανεξάρτητα από τις αποζημιώσεις τις οποίες θα δύναται να απαιτήσει το πρόσωπο που υπέστη τη ζημιά κατόπιν αίτησής του σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 16 του προτεινόμενου νόμου. Παράλληλα, εισηγήθηκε όπως οι προτεινόμενες κυρώσεις αυξηθούν, ώστε να συνάδουν με τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες νομοθεσίες, οι οποίες ρυθμίζουν παρόμοια θέματα. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ίδια εκπρόσωπο, στις διατάξεις του περί της Νομικής Προστασίας των Βιομηχανικών Σχεδίων και Υποδειγμάτων Νόμου προβλέπονται χρηματικές ποινές μέχρι £35.000 και ποινές φυλάκισης μέχρι τρία έτη.

Σημειώνεται ότι με την πιο πάνω εισήγηση συμφώνησαν και οι εκπρόσωποι του αρμόδιου υπουργείου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή έκρινε σκόπιμο όπως τροποποιήσει το κείμενο του προτεινόμενου νόμου, ώστε να αυξηθεί το ύψος των ποινικών κυρώσεων σε περίπτωση μη τήρησης των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου από €10.000 σε €35.000 και να προβλεφθεί η δυνατότητα επιβολής ποινής φυλάκισης, η οποία δε θα υπερβαίνει τα τρία έτη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του νομοσχεδίου όπως αυτό τροποποιήθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω στο πλαίσιο της συζήτησής του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γράφετέ τους, σας παρακαλώ. Είναι ο κ. Κώστα, ο κ. Ορφανίδης, ο κ. Θεοπέμπτου, ο κ. Κυπριανού και ο κ. Γιωργάλλας.

Λοιπόν, Κώστα, έχεις τον λόγο.

Θέλω να πω, πριν να μιλήσει ο Κώστας, ότι για αυτό το νομοσχέδιο είμαστε ήδη στα πρόθυρα του δικαστηρίου.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΑ:

Όχι, είμαστε στο δικαστήριο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη, είμαστε στο δικαστήριο και περιμένουν να μας επιβάλουν και ποινή.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μας επέβαλαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν το ξέρω τούτο, εγώ δεν το έμαθα. Εγώ απλώς το λέω, για να δείτε ότι...

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα μπορούσε σήμερα να πούμε ότι είμαστε στο ίδιο έργο θεατές, αλλά τα πράγματα δεν είναι έτσι, δηλαδή στην περίπτωση τούτη, ενώ πάντα μας τα έφερναν στο παρά ένα, τούτη τη φορά ήρθαν στο και πέντε ή και στο εκατόν, που είπε ο Χρίστος προηγουμένως, σε μια επιτροπή. Επίσης σε τούτη την αρνητική εξίσωση για πρώτη φορά οι συντελεστές είναι τρεις και όχι δύο.

Επιτρέψτε μου να αναφέρω κάποιες ημερομηνίες, κύριε Πρόεδρε. Στις 9 του Ιούνη το 2016 στάλθηκε στην Κύπρο η Οδηγία. Έπρεπε να εναρμονιστούμε μέχρι τις 9 του Ιούνη το 2018. Τον Απρίλη του 2018, δκυο χρόνια μετά, αλλά τουλάχιστον δκυο μήνες πριν να λήξει η προθεσμία, το υπουργείο έστειλε στη Νομική Υπηρεσία το νομοσχέδιο για νομοτεχνικό έλεγχο. Στις 3 του Ιούνη το 2018 η Βουλή έστειλε στην εκτελεστική εξουσία επιστολή/υπόμνηση ότι «ξέρετε, πρέπει να προχωρήσουμε, γιατί ετέλειωσεν η προθεσμία που είχαμε». Στις 10 του Ιούνη το 2019 η Νομική Υπηρεσία έστειλε το προσχέδιο, μάλλον εξήτησε από το Ανώτατο Δικαστήριο, και στις 10 του Ιούνη το 2019 το Ανώτατο Δικαστήριο έστειλε το πρώτο προσχέδιο του νομοσχεδίου στη Νομική Υπηρεσία. Στις 26 του Ιούλη το 2019 ήρθε η αιτιολογημένη γνώμη 'πού την Ευρωπαϊκή Ένωση, Ιούλη του 2019, πριν ενάμιση χρόνο. Στις 29 του Οκτώβρη το 2019 η Γενική Γραμματεία Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών έστειλε επιστολή ότι το νομοσχέδιο ευρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία και ότι ο νομοτεχνικός έλεγχος θα ολοκληρωθεί στα τέλη του Οκτώβρη το 2019, πριν από ένα χρόνο. Στις 26 του Αυγούστου το 2020 στάλθηκε νέο προσχέδιο του νομοσχεδίου από το Ανώτατο στη Νομική Υπηρεσία, χωρίς όμως να ετοιμάσει και το Ανώτατο τους διαδικαστικούς κανονισμούς. Το Ανώτατο είναι ο τρίτος παίχτης σε τούτη την εξίσωση. Στις 30 του Οκτώβρη η Κυπριακή Δημοκρατία παραπέμφθηκε στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ημερήσιο πρόστιμο, παρακαλώ, ύψους €7.948,08 από τις 26 Ιουλίου 2019 και μετά την καταδίκη μας €946,80 με μέγιστο πρόστιμο τις €235.000.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ζαχαρία Ζαχαρίου)

Πολλές φορές, Ζαχαρία.

Το νομοσχέδιο ήρθε στη Βουλή στις 12 του Νιόβρη το 2020, με την απαίτηση την ίδια ημέρα να κάτσει η επιτροπή Εμπορίου να το δει τζιαι να αποφασίσει, κάτι το οποίο απορρίφθηκε ομόφωνα από την ολομέλεια της Βουλής. Να σας πω επίσης κάτι: Αν είναι δυνατό, στην εισηγητική έκθεση που ήρθε και ζητήσαμε ως κόμμα και μετά όλη η επιτροπή και αφαιρέθηκε έγραφε στην παράγραφο 6, μιλούσε για αρνητική περιρρέουσα ατμόσφαιρα που υπάρχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχέση με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Δημοκρατίας. Πιστώνουμέν τα τωρά, δηλαδή χρεώνουμέν τα τωρά στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι είναι τζιαι αρνητική η περιρρέουσα ατμόσφαιρα τζιαι εν' γι' αυτό που μας τα κάμνουν τούτα. Εζητήσαμε ως επιτροπή Εμπορίου να μας στείλουν κατάλογο πόσα νομοσχέδια εκκρεμούν στη Νομική Υπηρεσία μόνο για το Υπουργείο Εμπορίου. Έξι σελίδες πυκνογραμμένες! Έσει νομοσχέδιο το οποίο είναι στη Νομική Υπηρεσία εδώ και τριάντα οκτώ μήνες. Τριάντα οκτώ μήνες!

Έψαξα λίγο να δω τις κλίμακες των δημοσίων υπαλλήλων στους τρεις τούτους τόπους, Υπουργείο Εμπορίου, Νομική Υπηρεσία τζιαι Ανώτατο Δικαστήριο, τζιαι έφτασα ως την Α16, αν ξέρετε ήντα που εν' τούτο το πράμα. Σήμερα στην επιτροπή Μεταφορών είδαμε τρία νομοσχέδια του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, για τα οποία επίσης έχουμε αιτιολογημένη γνώμη τζιαι εννά πάμε δικαστήριο τον Δεκέμβρη, αν δεν προλάβουμε. Τζιαι ήρτασιν τζιαι λέουν μας «αμάν λέγουν πρέπει να τελειώνουμε τζιαι πρέπει οπωσδήποτε, γιατί εννά φάμεν πρόστιμον».

Τούτη η κοροϊδία, κύριε Πρόεδρε -είπα το πολλές φορές 'πού τούτο το βήμα, έσει 9,5 χρόνια που φωνάζουμε- η κοροϊδία της Βουλής τζιαι ο εμπαιγμός των πολιτών πρέπει να σταματήσει. Οι €235.000 είναι δικακόςιες τριάντα πέντε εισφορές των €1.000 σε δικακόςια τριάντα πέντε ευαγή ιδρύματα. Εν δκυόμισι σσιλλιάες βοήθειες των €100 σε δκυόμισι σσιλλιάες οικογένειες που πεινούν τζιαι να τα πετάσσει ο φορολογούμενος τωρά, γιατί ο καθένας εν κάμνει τη δουλειά του; Πλέον δεν είναι απλά ανικανότητα, είναι εγκληματική ανευθυνότητα!

Θέλω να πω επίσης ότι -τζιαι επειδή είμαι άνθρωπος ειλικρινής- για πρώτη φορά σε επιτροπή που έχω την τιμή να συμμετέχω ήρθε υπουργός, η κ. Πηλείδου, και παραδέχτηκε, ανέλαβε το μερίδιο της ευθύνης τζιαι απολογήθηκε. Τούτο βέβαια δεν αποσείει τις ευθύνες του υπουργείου τζιαι της εκτελεστικής εξουσίας, διότι τζιαι τζιεινίοι εφάαν δκυο χρόνια να το ετοιμάσουν τζιαι εστείλαν το δκυο μήνες πριν να λήξει η προθεσμία τζιαι κανένας δεν επέξε. Λεν βέβαια ότι εστείλαν επιστολές στη Νομική Υπηρεσία, έτσι ώστε να τελειώνουμε με τούτη την ιστορία. Πού εννά πάει τούτη η κατάσταση, κύριε Πρόεδρε;

Επί προηγούμενου Προέδρου εστείλαμε επιστολές στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στους υπουργούς τζιαι λέμεν τους ότι πρέπει επιτέλους να σταματήσει τούτη η κοροϊδία. Εν υπάρχουν ευθύνες; Εγώ σας λέω ειλικρινά ότι θα πρέπει στην περίπτωση τούτη να παρέμβει ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας τζιαι να κάμει έρευνα να δούμε. 'Πού τη στιγμή που ήρτε στην Κύπρο τούτη η Οδηγία μέχρι σήμερα ποιοι εν' που ευθύνονται; Γιατί ειλικρινά είναι κρίμα ο φορολογούμενος να πληρώνει λεφτά, γιατί κάποιιοι που αμείβονται πολλά αδρά δεν κάμνουν απλώς τη δουλειά τους!

Θέλω να κλείσω με τούτο, κύριε Πρόεδρε, τζιαι απολογούμαι που είμαι έντονος, αλλά προσωπικά ως άνθρωπος δεν ανέχουμαι να με περιπαίζει κανένας. Για τους βουλευτές ακούονται τζιαι λέγονται πολλά τζιαι περνά μας η κοινωνία ούλλη γενεές δεκατέσσερις, πολλές φορές δικαιολογημένα, άλλες αδικαιολόγητα. Δεν μπορεί να υπάρχουν ιερές αγελάδες τζιαι δημόσιοι υπαλλήλιοι που να μεν μπορεί να ντζίσει κανένας πάνω τους. Ευθύνες βέβαια πρωτίστως υπάρχουν τζιαι εν' πολιτικές, γιατί το κάθε υπουργείο, είτε ήταν ο προηγούμενος ο υπουργός ή ο νυν υπουργός, έσει πολιτικό προϊστάμενο. Τζιαι η Νομική Υπηρεσία έσει πολιτικό προϊστάμενο τζιαι το Ανώτατο Δικαστήριο έσει προϊστάμενο!

Θα απέχουμε από την ψηφοφορία. Θα απέχουμε, όχι μόνο για να στείλουμε ένα μήνυμα στην εκτελεστική εξουσία ότι τούτος ο εμπαιγμός πρέπει να σταματήσει, αλλά τζιαι για τους λόγους τους οποίους επικαλέστηκε η ομάδα της Ευρωπαϊκής Αριστεράς στο Ευρωκοινοβούλιο κατά τη συζήτηση της συγκεκριμένης Οδηγίας. Ελπίζω ότι τούτο που γίνεται σήμερα στην ολομέλεια της Βουλής εννά παίξει το καμπανάκι τζιαιαμαί που πρέπει, γιατί λυπούμαι πραγματικά, αλλά εκτός του ότι είναι κατ' επανάληψη τούτα τα φαινόμενα, κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι ειλικρινά, γιατί δεν μπορώ να διανοηθώ να μαθαίνω ότι, όταν ήρτε το email 'πού την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ετρέχαν τζιείνη τη νύχτα στη Νομική Υπηρεσία να δουν το νομοσχέδιο. Τους προηγούμενους μήνες δεν εθώρεν κανένας ότι ετέλειωνεν τούτη η προθεσμία;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, συνάδελφε.

Σας παρακαλώ πάρα πολύ να είστε σύντομοι. Παράκληση.

Ο κ. Ορφανίδης.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τα είπε με κάθε λεπτομέρεια ο αγαπητός συνάδελφος, ο κ. Κώστα. Δε θα επαναλάβω τους αριθμούς τους οποίους έχουμε ακούσει και είναι ακριβώς όπως τους είπε, θέλουμε να σταθούμε στην αδιαφορία. Αυτό γίνεται από τον καιρό που έχω έρθει στη Βουλή: να έρχονται την τελευταία στιγμή. Και με το χαλλούμι, αγαπητέ συνάδελφε, τζιαι θυμάσαι πολλά καλά ότι έχει γίνει ένα λάθος από κάποιους υπηρεσιακούς τζιαι περιμένουμε ακόμα την απόφαση για το τι έχει γίνει με αυτούς. Εν μπορεί να πάει άλλο! Αυτή τη στιγμή υπάρχει ένα πρόστιμο τεράστιο. Κάποιοι ευθύνονται. Τι θα γίνεται δηλαδή; Κάθε φορά γι' αυτούς οι οποίοι ευθύνονται δε θα υπάρχει τίποτε; Γι' αυτό, είναι με μεγάλη λύπη... Και εμείς θα τηρήσουμε αποχή από το σχετικό εναρμονιστικό νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Ορφανίδη.

Ο κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς θέλουμε να δικαιολογήσουμε την ψήφο μας, διότι εδώ έχουμε μπροστά μας μία Οδηγία η οποία μεταφέρεται στην εθνική νομοθεσία, η οποία είναι σχεδιασμένη, μάλλον για να εξυπηρετεί τις πολυεθνικές και όχι τις μικρές επιχειρήσεις που έπρεπε κανονικά να εξυπηρετεί. Παράλληλα, να θυμίσω ότι οργανισμοί διεθνείς, όπως η Transparency International, αναφέρουν ότι έπρεπε τα μυστικά να είναι η εξαίρεση και όχι ο κανόνας, αν και ακόμα και μες στην Οδηγία υπάρχει ασάφεια για το τι είναι μυστικό. Ακόμη ένας λόγος είναι ότι θα πλήξει την ερευνητική δημοσιογραφία, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τους whistle-blowers που καταγγέλλουν περιστατικά παρανομίας. Έπρεπε η Οδηγία να περιοριστεί στον επιχειρηματικό κόσμο και τη βιομηχανική κατασκοπία και όχι στον γενικό πληθυσμό, όπως έχει γίνει τώρα. Και, επειδή, όπως πολύ καλά επεξηγήθηκε, πριν από λίγο ήρθε η Οδηγία, καθυστερημένα, για όλους αυτούς τους λόγους εμείς θα τοποθετηθούμε εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Γιωργάλλας.

Κύριε Γιωργάλλα, εννά μιλήσετε ή να δώκω τον λόγο στον κ. Κυπριανού;

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Συνεχίζοντας από εδώ που έμεινε ο κ. Θεοπέμπτου, η αξία στο συγκεκριμένο νομοθέτημα είναι ότι επιχειρείται η προστασία μιας επιχειρηματικής καινοτομίας από μη εξουσιοδοτημένη χρήση. Μη εξουσιοδοτημένη χρήση από τρίτους, η οποία ουσιαστικά αποτελεί προϊόν ανταγωνισμού στα πλαίσια της αγοράς έτσι όπως έχει διαμορφωθεί παγκοσμίως, μιας ανταγωνιστικής αγοράς η οποία επιτρέπει να μπορείς στα πλαίσια της βιομηχανικής ή άλλης κατασκοπίας να αντιγράψεις τις ιδέες, τις πληροφορίες ή τις εφαρμογές των αντιπάλων σου.

Μέχρι εδώ καλά, αλλά δυστυχώς η εναρμόνιση έτσι όπως γίνεται πέρα από την καθυστέρηση και όλα αυτά τα οποία ειπώθηκαν, που ήταν προϊόν -πιστεύω- μίας ατολμίας να προχωρήσει η προσαρμογή έτσι όπως απαιτούσε η Ευρωπαϊκή Ένωση... Είμαστε εδώ όμως σήμερα και πρέπει να πάρουμε μια απόφαση. Εμείς θα ταχθούμε υπέρ με όλους ενδεχομένως τους κινδύνους που μπορεί να υπάρχουν και το σκεπτικό μας είναι απλό. Εάν θέλουμε πραγματικά να αποτελέσει η Κύπρος ένα κέντρο επιχειρηματικής καινοτομίας, που θα μας βοηθήσει στην απεξάρτησή μας ενδεχομένως και από προβληματικούς κλάδους ή επιλογές επενδύσεων, θα πρέπει να

βρούμε τη χρυσή τομή. Και η προστασία του επιχειρηματικού απορρήτου είναι ένα σημαντικό δεδομένο που πρέπει να υπάρχει μέσα στο πακέτο προσφοράς που έχει η Κύπρος προς εταιρείες του εξωτερικού, που θα τους εξασφαλίζει τη βεβαιότητα ότι ακόμα και στα πλαίσια της τοπικής αγοράς της Κύπρου υπάρχει αυτή η απαιτούμενη προστασία των δικών τους δεδομένων, καινοτομιών και δεν απειλείται η δική τους δραστηριότητα ενδεχομένως από ένα ελλειμματικό νομοθετικό πλαίσιο το οποίο δεν τους προστατεύει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Γιωργάλλα.

Ο κ. Ανδρέας Κυπριανού.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Καταρχάς δεν μπορώ παρά να συμφωνήσω με τον αγαπητό συνάδελφο τον Κώστα εννέα, αλλά να διερωτηθούμε όλοι μαζί πώς είναι δυνατό, αν ισχύουν αυτά τα οποία λέει για τους δημόσιους λειτουργούς ή για τους δημόσιους υπαλλήλους, ενενήντα εννέα κόμμα κάτι τοις εκατόν να είναι εξαιρετοι στις αξιολογήσεις και πώς είναι δυνατό μετά από αυτές τις διαπιστώσεις να έχουμε φέρει ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων, η κυβέρνηση εννοώ, νομοσχέδιο για την αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων και να μην έχει ψηφιστεί! Είναι η ώρα επιτέλους, μετά και από αυτά που συμβαίνουν και αυτές τις παραδοχές και από το ΑΚΕΛ, να αγγίξουμε το θέμα «αξιοκρατία» σε αυτό τον τόπο. Ξεκινώ από αυτό.

Τώρα, δεν υπάρχει καμία απολύτως αμφιβολία ότι αυτά τα οποία συμβαίνουν ή συνέβαιναν καλύτερα στο συγκεκριμένο υπουργείο σε σχέση με τα εναρμονιστικά νομοσχέδια είναι απαράδεκτα. Τα έχουμε πει πάρα πολλές φορές! Όμως έχουμε μία νέα υπουργό, την οποία καλέσαμε εκτάκτως και της έχει επισημανθεί το συγκεκριμένο θέμα των προβλημάτων που υπάρχουν στο συγκεκριμένο υπουργείο και της καθυστέρησης να φέρουν τα νομοσχέδια ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Πρέπει να πω ότι η επιτροπή Εμπορίου, Ενέργειας, Βιομηχανίας και Τουρισμού δεν έχει νομοθετικό έργο. Το έχει εξαντλήσει! Συζητούμε στην πλειονότητά τους αυτεπάγγελα θέματα. Άρα, στην περίπτωση αυτής της επιτροπής και αυτών των βουλευτών δε φέρει καμία ευθύνη η Βουλή. Ευθύνη φέρουν αυτοί που δε φέρνουν τα νομοσχέδια έγκαιρα στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Όμως, δεν μπορώ να μην παραδεχτώ επίσης τη σαφέστατη θέση της υπουργού, πέραν της απολογίας της για τις καθυστερήσεις των δικών της λειτουργιών, ότι υπάρχει πρόβλημα στη Νομική Υπηρεσία. Ε καλά, υπάρχει πρόβλημα αποδεδειγμένα σε δεκάδες νομοσχέδια, καθυστερούν χρόνια! Γιατί δε γίνεται αγορά υπηρεσιών από τη Νομική Υπηρεσία επιτέλους, να ξεκαθαρίσει το backlog ή τα στοιβαγμένα εκεί νομοσχέδια και κανονισμοί; Κάποιοι δε δέχονται να γίνει αγορά υπηρεσιών, για να ξεκαθαρίσει ο όγκος για τον οποίο η Κύπρος πληρώνει! Ο φορολογούμενος πληρώνει! Και ξέρει ο αγαπητός συνάδελφος, ο Κώστα, πόσους κανονισμούς εξαιρετικά σημαντικούς περιμένουμε χρόνια, είτε αυτούς για τα πνευματικά και συγγενικά δικαιώματα είτε άλλους.

Όσον αφορά το θέμα του εμπορικού απορρήτου, το οποίο συνδυάζεται σαφέστατα και με το «industrial espionage», την εμπορική κατασκοπία, έχουμε σωρεία νόμων που το καλύπτουν. Η συγκεκριμένη νομοθεσία, κύριε Θεοπέμπτου, δε στερεί το δικαίωμα, αντίθετα σφραγίζει το δικαίωμα των δημοσιογράφων στην πρόσβαση στις πληροφορίες. Αυτό είναι που κάνει: καθορίζει τις εξαιρέσεις που δικαιούται κάποιος, ναι, να χρησιμοποιήσει ή να δημοσιοποιήσει εμπορικό απόρρητο. Και φέρνω το κλασικό παράδειγμα, το οποίο γίνεται εύκολα αντιληπτό, γιατί οι λιπτομέρειες είναι ίσως πιο δυσνόητες, εάν παραδείγματος χάριν κάποιος δημοσιοποιήσει αύριο, γιατί είναι εις γνώσιν του η φόρμουλα παραγωγής της Coca Cola ή οποιουδήποτε άλλου αναψυκτικού, ναι, είναι υπόλογος αδικήματος και μπορεί η εταιρεία να τον πάρει στο δικαστήριο. Αν όμως κάποιος ασθενήσει, γιατί ήπιε Coca Cola, και ζητήσει στο δικαστήριο αποκάλυψη των συστατικών, βεβαίως και δικαιούται. Άρα, ψηφίζουμε και προστατεύουμε και την καινοτομία και την έρευνα και αυτούς που εφάν ωρες, χρόνια ολόκληρα, για να ανακαλύψουν κάτι, προστασία δηλαδή της ανακάλυψης, αλλά από την άλλη δίνουμε το δικαίωμα εκεί και όπου χρειάζεται να μπορεί να αποκαλυφθούν έστω και αυτές οι εμπορικές πληροφορίες, το «εμπορικό», όπως ονομάζεται, «απόρρητο».

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κυπριανού.

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής. Άρθρο 3.
Νόμιμη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων. Άρθρο 4.
Παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων. Άρθρο 5.
Εξαιρέσεις. Άρθρο 6.
Αναλογικότητα και αποφυγή καταχρηστικής προσφυγής στη δικαιοσύνη. Άρθρο 7.
Προθεσμία παραγραφής. Άρθρο 8.
Προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων. Άρθρο 9.
Προσωρινά και συντηρητικά μέτρα. Άρθρο 10.
Προϋποθέσεις αίτησης και εγγυήσεις. Άρθρο 11.
Ανάκληση διατάγματος που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 10. Άρθρο 12.
Δικαστικά διατάγματα και μέτρα αποκατάστασης. Άρθρο 13.
Προϋποθέσεις της αίτησης. Άρθρο 14.
Εγγυήσεις και εναλλακτικά μέτρα. Άρθρο 15.
Αποζημιώσεις. Άρθρο 16.
Δημοσίευση των δικαστικών αποφάσεων. Άρθρο 17.
Ποινές. Άρθρο 18.
Έκδοση Κανονισμών. Άρθρο 19.
Γενική υποχρέωση. Άρθρο 20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με δεκαέξι ψήφους υπέρ, τέσσερις εναντίον και δεκαέξι αποχές, τα άρθρα 1 έως 20 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Προστασίας της Τεχνογνωσίας και των Επιχειρηματικών Πληροφοριών που δεν έχουν Αποκαλυφθεί (Εμπορικό Απόρρητο) από την Παράνομη Απόκτηση, Χρήση και Αποκάλυψή τους Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να υπολογίσω ότι έν' ίδια η ψηφοφορία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεκαέξι υπέρ, τέσσερις εναντίον και δεκαέξι αποχές. Σωστά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με δεκαέξι ψήφους υπέρ, τέσσερις εναντίον και δεκαέξι αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Συγγνώμη; Ποιος; Ο κ. Ευσταθίου;

Ναι, κύριε Ευσταθίου. Παρακαλώ.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Σύντομα, κύριε Πρόεδρε.

Έχουμε καταψηφίσει το νομοσχέδιο για όλους τους λόγους που έχει αναφέρει ο κ. Κώστα κυρίως, αλλά και για τη διάταξη περί παραγραφής. Αυτές οι καθυστερήσεις, οι αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στο να ψηφίζονται νομοσχέδια ή προτάσεις νόμου, κυρίως νομοσχέδια εναρμονιστικά τα οποία περιέχουν παραγραφή δικαιωμάτων, είναι τουλάχιστον απαράδεκτες! Να έχουμε αυτή την κατάσταση πραγμάτων, να χάνονται δικαιώματα και αξιώσεις, διότι κάποιοι δεν κάμνουν καλά τη δουλειά τους. Δεν μπορεί κάποιος να αποκλείσει ότι υπήρχε και δόλιος σκοπός ή εγένετο εσκεμμένως. Κανένας δεν μπορεί να αποκλείσει τίποτε με αυτή την περιρρέουσα ατμόσφαιρα, την οποία δημιουργούν τέτοιου είδους απαράδεκτες τακτικές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Ευσταθίου.

Το υπ' αριθμόν 5 θέμα τιλοφορείται «Ο περί Προϋπολογισμού του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου του 2021 Νόμος του 2020».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Λεωνίδου.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Επειδή θέλουμε να ζητήσουμε αναβολή γι' αυτό το θέμα, τι πρέπει να κάνουμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε αντίρρηση στην αναβολή που ζητά ο κ. Λεωνίδου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναβάλλεται.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα τιλοφορείται «Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών του 2021 Νόμος του 2020».

Ελπίζω ότι έθθα ζητήσετε αναβολή τζιαι για τούτο, κύριε Λεωνίδου, ένενεν;

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση του προϋπολογισμού του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών για το έτος 2021.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών του 2021 Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος
Μάριος Μαυρίδης
Ονούφριος Κουλλά
Άριστος Δαμιανού
Αντρέας Καυκαλιάς

Μιχάλης Γιωργάλλας
Γιώργος Περδίκης
Άγγελος Βότσης
Μη μέλη της επιτροπής:
Σάβια Ορφανίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον πιο πάνω προϋπολογισμό σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 12 Νοεμβρίου 2020. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών, καθώς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

Ο προϋπολογισμός του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) για το έτος 2021 προβλέπει συνολικές δαπάνες ύψους €11.841.380 και συνολικά έσοδα ύψους €11.741.500, τα οποία προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία ύψους €11.700.000 και από άλλες πηγές ύψους €41.500.

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες για το έτος 2021 αφορούν κυρίως τα ακόλουθα:

1. Δαπάνες προσωπικού (€8.674.550).
2. Λειτουργικές δαπάνες (€2.371.370).
3. Κεφαλαιουχικές δαπάνες (€795.460).

Σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία, αποστολή του ΟΑΠ είναι η διαχείριση των κονδυλίων που διατίθενται στον τομέα της γεωργίας στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Στα κονδύλια αυτά περιλαμβάνονται τα ποσά που αναλογούν στην κοινοτική χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Επενδύσεων, το μερίδιο της εθνικής συγχρηματοδότησης όπως προνοείται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, για παράδειγμα συγχρηματοδότηση στα Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, καθώς και τυχόν συμπληρωματικές ενισχύσεις που δύναται να καταβάλλει η Κυπριακή Δημοκρατία από εθνικούς πόρους.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, στο πλαίσιο της άσκησης των δραστηριοτήτων και αρμοδιοτήτων του, ο ΟΑΠ κατά το έτος 2021 προβλέπεται να καταβάλει τις ακόλουθες πληρωμές:

1. Ποσό ύψους €6 εκατομ. για τη στήριξη των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί σχεδόν εξ ολοκλήρου από την ΕΕ.
2. Ποσό ύψους €50 εκατομ. περίπου για την καταβολή άμεσων ενισχύσεων στο πλαίσιο του Σχεδίου Ενιαίας Εκταρικής Επιδότησης, καθώς και των Άμεσων Ενισχύσεων για την Κτηνοτροφία, το οποίο χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από την ΕΕ.
3. Ποσό ύψους €39,8 εκατομ. περίπου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, το οποίο θα συγχρηματοδοτηθεί από την ΕΕ κατά ποσοστό περίπου 54% και το υπόλοιπο 46% από εθνικούς πόρους.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών δήλωσε μεταξύ άλλων ότι το 2021 αναμένεται να είναι δύσκολη χρονιά για τον οργανισμό λόγω της σημαντικής απώλειας εσόδων από τόκους, καθώς και της αναμενόμενης επιβάρυνσης με αρνητικό επιτόκιο των ημερήσιων υπολοίπων των τραπεζικών λογαριασμών του ΟΑΠ.

Στο πλαίσιο της συζήτησης, η επιτροπή ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις αναφορικά με επιμέρους ζητήματα που αφορούν μεταξύ άλλων στο συσσωρευμένο έλλειμμα στα ίδια κεφάλαια του οργανισμού, στην απώλεια εσόδων από τόκους και στις άλλες τραπεζικές επιβαρύνσεις που προβλέπονται στον προτεινόμενο προϋπολογισμό, στη συμμόρφωση του οργανισμού με τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, στην ετοιμότητα του ΟΑΠ να ανταποκριθεί στην εφαρμογή της νέας ΚΑΠ, στην εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου λειτουργίας του οργανισμού και στην κάλυψη της ίδιας συμμετοχής αιτητών σε σχέδια του οργανισμού.

Συναφώς, σε σχέση με τα πιο πάνω ζητήματα, οι εκπρόσωποι του ΟΑΠ δήλωσαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Το συσσωρευμένο έλλειμμα στα ίδια κεφάλαια ύψους €18,9 εκατομ. αφορά τη μη χρηματοδοτηθείσα υποχρέωση του οργανισμού προς το σχέδιο συντάξεων, το οποίο είναι αντίστοιχο του κυβερνητικού συνταξιοδοτικού σχεδίου. Σύμφωνα με οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών, οι ανάγκες αυτές πρέπει να χρηματοδοτούνται, όταν αυτές προκύπτουν, μέσω του εκάστοτε ετήσιου προϋπολογισμού, αντί να συσσωρεύονται τα κεφάλαια για μελλοντική χρήση.
2. Ο οργανισμός στη βάση υφιστάμενης σύμβασης με εμπορική τράπεζα απολάμβανε πιστωτικό επιτόκιο επί των καταθέσεών του, το οποίο αναλογεί σε έσοδα ύψους €700.000, καθώς και μηδενικό κόστος εκτέλεσης εμβασμάτων επιδοτήσεων προς τους δικαιούχους. Η εν λόγω σύμβαση λήγει τον Δεκέμβριο του τρέχοντος έτους και ως εκ τούτου ο οργανισμός έχει προκηρύξει διαγωνισμό για τη σύναψη νέας

σύμβασης με τραπεζικό οργανισμό. Λόγω των νέων τιμολογιακών πολιτικών των τραπεζικών ιδρυμάτων δεν αναμένεται να επιτευχθούν αντίστοιχοι όροι στη νέα σύμβαση, αλλά επιβάρυνση του οργανισμού με αρνητικό επιτόκιο στις καταθέσεις του, καθώς και με κόστος για την εκτέλεση των εμβασμάτων των επιδοτήσεων.

3. Ο ΟΑΠ είναι έτοιμος να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που αναμένεται να προκύψουν από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ. Προκειμένου να διασφαλιστεί πλήρως η ετοιμότητα του οργανισμού, έχει περιληφθεί σχετική πρόνοια στον προτεινόμενο προϋπολογισμό που αφορά στην ανάπτυξη μηχανογραφικών συστημάτων για τη νέα ΚΑΠ.
4. Υπάρχει πλήρης συμμόρφωση του οργανισμού με τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, οι οποίες αναγνωρίζεται ότι συμβάλλουν στην καλύτερη λειτουργία του.
5. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας του οργανισμού, το οποίο βρίσκεται ενώπιον της Βουλής, αναμένεται να υποβοηθήσει σημαντικά τον ΟΑΠ και συνεπώς να λειτουργήσει προς όφελος των επιδοτουμένων.
6. Ο ΟΑΠ μελετά εναλλακτικούς τρόπους κάλυψης της ίδιας συμμετοχής των αιτητών σε σχέδια του οργανισμού μέσω τραπεζικών ιδρυμάτων, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αδυναμία αιτητών να καλύψουν το εν λόγω κόστος. Ειδικότερα, εξετάζεται το ενδεχόμενο υιοθέτησης της πρακτικής που εφαρμόζει ο αντίστοιχος οργανισμός του ΟΑΠ στην Ελλάδα, ωστόσο στο παρόν στάδιο δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού, αποφάσισε κατά πλειοψηφία των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών να εισηγηθεί την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο για την κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού του ΟΑΠ για το έτος 2021.

Η πρόεδρος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, το μέλος της βουλευτής της Αλληλεγγύης και το μέλος της βουλευτής της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, ποσού ύψους €11.841.380 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων του προϋπολογισμού κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων. Άρθρο 5.

Λειτουργγοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

Λειτουργγοί υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 7.

Όροι και άλλη ορολογία που χρησιμοποιείται στον παρόντα Νόμο. Άρθρο 8.

Διάθεση ειδικώς εισπραττόμενων ή εμβαζόμενων ποσών προς υλοποίηση συγκεκριμένων προγραμμάτων ή/και σκοπών. Άρθρο 9.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 10.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 11.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 12.

Απαγόρευση προσλήψεων ωρομίσθιου προσωπικού και προσωπικού για την κάλυψη έκτακτων και εποχικών αναγκών. Άρθρο 13.

Απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων Πρώτου Διορισμού, Προαγωγής και Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής. Άρθρο 14.

Απαγόρευση απασχόλησης συνταξιούχων προσώπων. Άρθρο 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 έως 15 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών του 2021 Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να υπολογίσω ότι έν' ίδια η ψηφοφορία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε. Σαράντα δύο ψήφοι υπέρ, καμία ψήφος εναντίον και καμία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 7 θέμα πιλοφορείται «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2020».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση πληρωμής από το ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €7.550.000 και η χρήση τους για τη διενέργεια δαπανών για σκοπούς για τους οποίους η πρόβλεψη στον προϋπολογισμό του 2020 κρίνεται ανεπαρκής.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2020»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Μιχάλης Γιωργάλλας

Μάριος Μαυρίδης

Γιώργος Περδίκης

Ονούφριος Κουλλά
Άριστος Δαμιανού
Αντρέας Καυκαλιάς

Άγγελος Βότσης
Μη μέλη της επιτροπής:
Σάβια Ορφανίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 12 Νοεμβρίου 2020. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, καθώς και ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου και η γενική διευθύντρια του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ).

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το ταμείο του ΚΟΑ συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €7.550.000 και η χρήση τους για τη διενέργεια δαπανών για σκοπούς για τους οποίους η πρόβλεψη στον προϋπολογισμό του 2020 κρίνεται ανεπαρκής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο σκοπεύεται ειδικότερα η αύξηση της κρατικής χορηγίας προς τον ΚΟΑ κατά €7.550.000, ώστε να καλυφθούν κυρίως-

1. εργασίες για την κατασκευή του νέου γηπέδου Λεμεσού, ύψους €6.000.000,
2. επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων για την προετοιμασία αθλητών που θα συμμετάσχουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο, που θα διεξαχθούν το 2021, ύψους €300.000,
3. πρόσθετη χορηγία προς τα προσφυγικά σωματεία, η οποία παραχωρείται για σκοπούς ενίσχυσής τους, ύψους €749.990,
4. χορηγία στο Ράλλι Κύπρος, ύψους €500.000.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η πρόνοια που αφορά στη χορηγία του Ράλλι Κύπρος έχει μεταφερθεί από τους τακτικούς προϋπολογισμούς του Υφυπουργείου Ναυτιλίας στο Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, η δε χορηγία καταβάλλεται μόνο στην περίπτωση που καθίσταται δυνατή η εξεύρεση χορηγιών από τον ιδιωτικό τομέα. Σε αντίθετη περίπτωση, σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 5 Ιουνίου 2019, η εν λόγω χορηγία τερματίζεται.

Συναφώς με τα πιο πάνω, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του ΚΟΑ δήλωσε μεταξύ άλλων ότι στον υπό εξέταση προϋπολογισμό περιλαμβάνεται-

1. συμβολική πρόνοια ύψους €10 για τη δημιουργία νέου άρθρου για τη λειτουργία της Επιτροπής Δεοντολογίας και Προστασίας του Αθλητισμού, το κόστος της οποίας θα καλύπτεται από έσοδα του ΚΟΑ που προέρχονται από την Εθνική Αρχή Στοιχημάτων,
2. πρόνοια για την εργοδότηση δύο έκτακτων λειτουργών, ήτοι ενός Ηλεκτρολόγου Μηχανικού και ενός Λειτουργού ΚΟΑ για θέματα κάρτας φιλάθλου, καθώς και δύο ωρομίσθιων εργατών για την κάλυψη αναγκών συντηρήσεων στις αθλητικές εγκαταστάσεις των επαρχιών Λευκωσίας και Λεμεσού.

Στο πλαίσιο της συζήτησης μέλη της επιτροπής ζήτησαν περαιτέρω διευκρινίσεις για επιμέρους ζητήματα, τα οποία αφορούν μεταξύ άλλων στο νέο γήπεδο Λεμεσού, στην κατανομή της κρατικής χορηγίας προς τα προσφυγικά σωματεία, στις χρεώσεις προς τα εν λόγω σωματεία για τη χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων, στη χορηγία προς το Ράλλι Κύπρος, καθώς και στη διαχείριση και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων.

Συναφώς, ο πρόεδρος του ΚΟΑ δήλωσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Το νέο γήπεδο Λεμεσού αποτελεί έργο δημόσιας ωφέλειας, καθότι θα εξυπηρετεί τις ανάγκες, μεταξύ άλλων, τριών ποδοσφαιρικών ομάδων της πρώτης κατηγορίας.
2. Η κατανομή της χορηγίας προς τα προσφυγικά σωματεία διενεργείται στη βάση προϋπάρχουσας συμφωνίας με αυτά, συναφώς οποιαδήποτε διαφοροποίηση εκ μέρους του ΚΟΑ στην κατανομή της χορηγίας ενδεχομένως να οδηγήσει σε αντιδράσεις. Η πρακτική που ακολουθείται κατά τα τελευταία έτη σχετικά με την παροχή προς τα προσφυγικά σωματεία πρόσθετης χορηγίας μέσω συμπληρωματικού προϋπολογισμού τερματίζεται από το έτος 2021, καθότι στη βάση ολοκληρωμένου σχεδιασμού του ΚΟΑ η εν λόγω χορηγία έχει θεσμοθετηθεί και θα συνυπολογίζεται στη σχετική πρόνοια του εκάστοτε ετήσιου προϋπολογισμού του οργανισμού.
3. Οι χρεώσεις των προσφυγικών σωματείων για τη χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων είναι μειωμένες κατά το ήμισυ. Τα σωματεία μέχρι πρότινος πιστώνονταν το κόστος χρήσης των εγκαταστάσεων, το οποίο εισέπρατταν μέσω της κρατικής χορηγίας που λαμβάνουν. Από την έναρξη της νέας σεζόν για το 2020, κατόπιν απόφασης του ΚΟΑ, τα σωματεία καλούνται να καταβάλλουν τα οφειλόμενα ποσά εντός δεκαπέντε ημερών από τη χρήση των αθλητικών εγκαταστάσεων.

4. Το αρχικό αίτημα για κρατική χορηγία προς το Ράλλι Κύπρος ανερχόταν στις €750.000, ωστόσο με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου η χορηγία περιορίστηκε στις €500.000 υπό την προϋπόθεση εξεύρεσης χορηγιών και από τον ιδιωτικό τομέα. Παρ' όλο που δεν έχει καθορισθεί οποιοδήποτε ελάχιστο ποσό για τις ιδιωτικές χορηγίες, ο ΚΟΑ εκτιμά ότι αυτές πρέπει να ανέρχονται τουλάχιστον στις €250.000, προκειμένου να καλυφθεί το υπολειπόμενο ποσό.
5. Ο ΚΟΑ, παρ' όλο που δε συμμετέχει στη διαχείριση των αθλητικών εγκαταστάσεων, εντοπίζει προβλήματα που αφορούν μεταξύ άλλων στη συντήρηση των εν λόγω χώρων. Προς αντιμετώπιση του ζητήματος, ο ΚΟΑ έχει περιλάβει στις συμβάσεις ανάθεσης της διαχείρισης νέων αθλητικών εγκαταστάσεων πρόνοια, ώστε ο διαχειριστής των χώρων αυτών να έχει την υποχρέωση συντήρησής τους, ενώ παράλληλα ο οργανισμός μελετά και το ενδεχόμενο συμμετοχής του στη διαχείριση των εν λόγω αθλητικών εγκαταστάσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Η πρόεδρος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, τα μέλη της βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, το μέλος της βουλευτής της Αλληλεγγύης, το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, καθώς και το μέλος της βουλευτής της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο για την κατά νόμο έγκριση του συμπληρωματικού προϋπολογισμού του ΚΟΑ για το έτος 2020.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των πιο πάνω θέσεων, υποβάλλει με την παρούσα έκθεσή της το νομοσχέδιο για τη λήψη τελικής απόφασης στο στάδιο της συζήτησής του από την ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Σιζόπουλος.

Να μιλήσει ο κ. Στεφάνου πρώτα;

Μάλιστα, ο κ. Στεφάνου.

Υπάρχει τροπολογία του ΑΚΕΛ εδώ, σε αυτό το νομοσχέδιο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε.

Η τροπολογία μας εμάς αφορά στη δέσμευση του μισού εκατομμυρίου που προβλέπεται για το ράλι Κύπρος και οι λόγοι που θέλουμε να σταυρώσουμε αυτό το κονδύλι για σκοπούς ελέγχου είναι δύο: Πρώτον, εδώ υπάρχει μια παρατυπία και ενδεχόμενη παρανομία και θα εξηγήσω τι εννοώ. Όταν ήλθαν από τον ΚΟΑ, ρωτήσαμε για το μισό εκατομμύριο ευρώ του ράλι. Αυτό που αναφέρεται στο αίτημα που οι ίδιοι μας είχαν φέρει είναι ότι η χορηγία καταβάλλεται μόνο στην περίπτωση που καθίσταται δυνατή η εξεύρεση χορηγιών από τον ιδιωτικό τομέα. Σε αντίθετη περίπτωση, σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 5 Ιουνίου 2019, η εν λόγω χορηγία τερματίζεται. Ρωτήσαμε: «Έχετε πάρει τις ιδιωτικές χορηγίες που είναι όρος, για να λάβετε το μισό εκατομμύριο;» Απάντηση: «Μα ήδη το έχουμε δώσει!» Δεν είχαν πάρει χορηγίες, δεν ήξεραν αν θα πάρουν χορηγίες -αυτός είναι ο όρος, για να απελευθερωθεί το κονδύλι, με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου- και ο ΚΟΑ μάς ενημέρωσε ότι ήδη το είχαν δώσει! Αυτό το πράγμα, επαναλαμβάνω, είναι τουλάχιστον παρατυπία, άμα το ψάξουμε τζιαι λλίον ενδεχομένως να είναι και παρανομία! Αποδεσμεύεις λεφτά χωρίς να έχεις! Έν' συμπληρωματικός ο προϋπολογισμός!

Όταν ρωτήσαμε δε τον ΚΟΑ πώς δικαιολογείται το μισό εκατομμύριο που δίνει το κράτος για ένα ράλι και ποια θα είναι τα οφέλη, ο ΚΟΑ μας είπε «μεν μας ρωτάτε εμάς, εμάς μας το εφόρτωσε το Υφυπουργείο Τουρισμού». Όχι το Υφυπουργείο Ναυτιλίας που γράφει μέσα η έκθεση. Ήταν εις τον ΚΟΤ το κονδύλι τζιαι μετά επήεν εις το Υφυπουργείο Τουρισμού. Και μας είπαν «εμείς απλώς εφέραμεν το δαμαί.»

Γι' αυτούς τους δύο λοιπόν λόγους θέλουμε να σταυρώσουμε το κονδύλι, να έρτουν οι αρμόδιοι επιτέλους να μας εξηγήσουν και το πρώτο, την παρατυπία δηλαδή, και δεύτερον να μας εξηγήσουν τα οφέλη από το ράλι για την Κύπρο, για να δικαιολογείται το μισό εκατομμύριο ευρώ και μετά να το ξισταυρώσουμε. Το σταυρώνουμε για σκοπούς ελέγχου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Στεφάνου.

Ο κ. Σιζόπουλος.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα αρχίσω κυρίως επικρίνοντας την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Τουλάχιστον από το 2003 που βρίσκομαι στη Βουλή, ακούμε συνεχώς για την ανάγκη αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου σε διάφορα πεδία και ένα απ' αυτά είναι ο αθλητισμός. Και γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά ότι ο μηχανοκίνητος αθλητισμός είναι σήμερα ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία του αθλητισμού μετά ενδεχομένως από το ποδόσφαιρο ή μαζί με το ποδόσφαιρο.

Θα υπενθυμίσω ότι, όταν το Ράλι Κύπρος βρισκόταν εις το παγκόσμιο πρωτάθλημα, μέχρι το 2010 περίπου, τα οφέλη για την Κύπρο -και είναι και μια απάντηση στα σωστά ερωτήματα τα οποία έθεσε ο συνάδελφος ο κ. Στεφάνου- ήταν περίπου, για την εβδομάδα που ήταν το ράλι στην Κύπρο, €30 εκατομ. ήταν τα εισοδήματα της Κυπριακής Δημοκρατίας, του κυπριακού κράτους! Δέκα με δεκαπέντε χιλιάδες επισκέπτες από το εξωτερικό, για να το παρακολουθήσουν, περίπου τρακόσιοι δημοσιογράφοι διαπιστευμένοι εκείνη την εβδομάδα και πέρα από τετρακόσιες ώρες προβολής της Κύπρου εις τα μεγάλα διεθνή δίκτυα, γιατί ήταν ένα σημαντικό γεγονός. Τις τετρακόσιες ώρες μόνο εάν τις κοστολογήσεις, ο καθένας μπορεί να αντιληφθεί πόσα εκατομμύρια εκέρδιζεν η Κύπρος απ' αυτή τη διαδικασία. Αντί να αναβαθμίσουμε ακόμα πιο πολλά τη συμμετοχή μας εις τον μηχανοκίνητο αθλητισμό... Και είναι ευκαιρία να υπενθυμίσω ότι το 1997 η ΕΔΕΚ είχε κάμει μία πρόταση να ιδρύσουμε στην Κύπρο πίστα για Φόρμουλα 1 που, αν την εκάμαμεν τότε, τα εκατομμύρια τα οποία θα είχε ως έσοδα η Κύπρος θα ήταν απίστευτα! Όταν δείτε ότι χώρες οι οποίες έχουν αυτή την πίστα έχουν πέραν των €600 εκατομ. τον χρόνο εισοδήματα, με τα οποία θα εμπορούσαμε να χρηματοδοτήσουμε άλλα αναπτυξιακά έργα... Εν πάση περιπτώσει, αντί να στηρίζουμε αυτόν τον θεσμό, να τον αναβαθμίσουμε, στην ουσία, μέσα από το γεγονός ότι δεν είχαν την οικονομική στήριξη οι οργανωτές, σταδιακά υποβαθμίστηκε το Ράλι Κύπρος και έμεινε με πολλές δυσκολίες να συμμετέχει στο ευρωπαϊκό πρωτάθλημα και στο πρωτάθλημα Μέσης Ανατολής. Άρα, αυτό που εμείς πρέπει να κάμουμε σήμερα δεν είναι να έρθουμε και να δημιουργήσουμε πρόσθετα προβλήματα. Και δυστυχώς αυτή τη στιγμή αυτό που προκαλεί η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου είναι πρόσθετα προβλήματα όσον αφορά τη διεξαγωγή. Και είναι προφανές ότι, εάν δεν εξασφαλίσεις ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις, απ' εκεί και πέρα δε θα έχεις τη χρηματοδότηση του κράτους! Άρα φεύγει το Ράλι Κύπρος από το ευρωπαϊκό πρωτάθλημα, φεύγει από το πρωτάθλημα Μέσης Ανατολής, φεύγει η προβολή την οποία έχει η Κύπρος σε ένα σημαντικό αθλητικό γεγονός. Εάν κάποιος θεωρούν ότι το θέμα των ράλι είναι αυτό το οποίο κάποιος πιστεύουν, ότι είναι κάποιος πελλοί που βαστούν τ' αυτοκίνητα τζιαι τρέχουν, ας πούμε, ε, νομίζω κάμουν μεγάλο λάθος! Ας κοιτάξουν λίγο, να δουν τι γίνεται!

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο εμείς θα είμαστε αντίθετοι με το να σταυρωθεί το κονδύλι. Εμείς θέλουμε να δοθούν τα χρήματα στους οργανωτές και θα πρέπει το κράτος, ναι, να παρέχει όλη την οικονομική υποστήριξη, αλλά την ίδια στιγμή, ναι, συμφωνούμε ότι πρέπει να γίνεται μία σε βάθος έρευνα για το πώς ακριβώς αξιοποιούνται αυτά τα χρήματα. Δεν έχουμε κανένα απολύτως πρόβλημα! Και εκεί ακριβώς θα διαπιστώσουμε ότι τα οφέλη που έχει η Κύπρος από αυτόν τον θεσμό είναι πολύ περισσότερα σε σχέση με τα χρήματα τα οποία διαθέτει. Και θα 'χουμε την ευκαιρία να το ξανασυζητήσουμε αυτό το ζήτημα και όταν θα έρθει και ο τακτικός προϋπολογισμός του ΚΟΑ για το 2021.

Γι' αυτό, η έκκλησή μας είναι και προς τους συναδέλφους να ζητήσουμε μεν ενδεχομένως την ανάλυση, αλλά δεν υπάρχει λόγος αυτή τη στιγμή να σταυρώσουμε το κονδύλι και να δημιουργήσουμε πρόσθετα προβλήματα. Την ίδια στιγμή, ναι, να ζητήσουμε ως Βουλή και από το Υπουργικό Συμβούλιο να αναιρέσει την προηγούμενη απόφασή του και να στηρίξει αυτόν τον θεσμό με διαφανείς διαδικασίες, ναι, και μ' έναν αυστηρό έλεγχο για το πώς διατίθενται τα χρήματα του φορολογούμενου πολίτη σ' αυτή την περίπτωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κουλλά.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Σίγουρα το ράλι δεν είναι η ειδικότητά μου και δεν εγνωρίζα και όλη αυτή την προϊστορία που έχει αναφέρει ο κ. Σιζόπουλος, που ενδεχομένως να έχει και δίκαιο. Και καλό θα ήταν να έρθουν να μας εξηγήσουν, πράγματι, πολλά απ' όσα έχουν λεχθεί, αλλά ενδεχομένως, πράγματι, να μιλούμε για ένα μικρό ποσό μπροστά στο όφελος που μπορεί να υπάρξει σε προβολή ή σε οτιδήποτε άλλο για την πατρίδα μας.

Αυτό το οποίο θέλω να πω όμως είναι ότι δεν μπορεί σε έναν συμπληρωματικό προϋπολογισμό των €8 εκατομ. σχεδόν να στεκούμαστε μόνο στο μισό. Θα 'πρεπε τουλάχιστον να πούμε τζιαι για αυτά που συμφωνούμε, ότι προχωρά πολύ γρήγορα ένα αθλητικό έργο υποδομής εις τη Λεμεσό και θα καταβληθούν ακόμα έξι εκατομμύρια. Ότι υπάρχει έκτακτη χορηγία -και αυτό ήταν εξαγγελία του Προέδρου της Δημοκρατίας- για τους αθλητές μας οι οποίοι ετοιμάζονται να συμμετάσχουν στους ολυμπιακούς αγώνες του Τόκυο.

Αλλά ιδιαίτερος θέλω να σταθώ σ' αυτό που όλοι ζητούμε και στην επιτροπή Προσφύγων της Βουλής, δηλαδή τη στήριξη των αθλητικών προσφυγικών σωματείων, που υπάρχει ένα κονδύλι έστω €750.000 που δεν το είχαμε όλα τα προηγούμενα χρόνια. Τα τελευταία χρόνια καταβάλλεται μέσα 'που συμπληρωματικό προϋπολογισμό -και αυτό είναι ευχάριστο- για πολλά αθλητικά προσφυγικά σωματεία που αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Να πω ότι μας ικανοποιεί ακόμα περισσότερο το γεγονός ότι από του χρόνου δε θα χρειάζεται συμπληρωματικός προϋπολογισμός ούτε να έχουμε αυτή την αγωνία κάθε χρόνο τέτοια εποχή, γιατί έχουμε διασφαλίσει να μπει στον κανονικό προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιωργάλλας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Και βεβαίως εκφράζουμε την ικανοποίησή μας, έστω και σε αυτόν τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό, για τα ποσά και για το γήπεδο της Λεμεσού και για την επιχορήγηση των αθλητών και ιδιαίτερα για την επιχορήγηση των προσφυγικών σωματείων.

Το επίμαχο είναι το θέμα του ράλι. Τα είπε πολύ ωραία και συμφωνώ με όσα ανέλυσε ο φίλος ο Μαρίνος ο Σιζόπουλος. Απλά να σημειώσω κάτι το οποίο αναφέρθηκε στην επιτροπή Οικονομικών, όταν γινόταν η συζήτηση για το θέμα του ράλι, ότι αυτή τη στιγμή ο μηχανοκίνητος αθλητισμός δυστυχώς έχει διολισθησει, έτσι όπως ωραία τα ανέλυσε ο Μαρίνος, και κινδυνεύουμε κάθε φορά και κάθε χρονιά, με την υποβάθμιση αυτής της διοργάνωσης, η διοργάνωση ν' αλλάξει χέρια. Και ο κίνδυνος που φοβούνται τουλάχιστον οι διαχειριστές του, να το πω έτσι, και κυρίως ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού είναι να μην περάσει μέσω της Τουρκίας και να γίνεται η διοργάνωση στα κατεχόμενα. Επομένως ούτε εμείς θα ψηφίσουμε το σταύρωμα αυτού του ποσού. Νομίζω χρειάζονται όλα αυτά τα οποία είπε ο Μαρίνος ο Σιζόπουλος, να υπάρξει ένας μηχανισμός ο οποίος θα είναι αυστηρός ως προς τη διαχείριση, για να απεγκλωβιστεί και να ενδυναμωθεί η διοργάνωση, για να επιστρέψουμε στην πάλαι ποτέ καλή εποχή εκείνη του όμορφου ράλι που πραγματικά εδιαφίμιζε την Κύπρο στο εξωτερικό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Γιωργάλλα.

Ο κ. Ορφανίδης.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό το οποίο γίνεται εκ μέρους του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού εγώ να το εκλάβω ότι είναι και μία τακτική από τον πρόεδρο του οργανισμού. Το θεωρώ αδιανόητο αυτό το οποίο γίνεται τα τελευταία χρόνια. Διετέλεσα μέλος του οργανισμού και ουδέποτε προηγουμένως ήρθε για το συγκεκριμένο θέμα να ζητηθεί το συγκεκριμένο κονδύλι. Αυτό βέβαια δεν ανατρέπει την απόφασή μας ότι δε θα ψηφίσουμε την τροπολογία, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος. Ήδη από χρόνια το καθεστώς στα κατεχόμενα έχει κάνει αίτηση με την οποία διεκδικεί το συγκεκριμένο ράλι. Υπάρχουν οι κίνδυνοι οι οποίοι είναι τεράστιοι. Αντιλαμβάνεστε ότι, αν το χάσουμε εμείς το συγκεκριμένο ράλι, θα το διεκδικήσουν με κίνδυνο προφανώς να κερδίσουν και το ράλι να γίνεται στα κατεχόμενα. Δε θα ψηφίσουμε τη συγκεκριμένη τροπολογία, αλλά θέλουμε να επισημάνουμε την απαράδεκτη αυτή στάση εκ μέρους του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού και να πούμε από τώρα ότι είναι αδιανόητο να έρθει ξανά τέτοιο κονδύλι με το οποίο εκ των υστέρων να έρχονται και να ζητούν κανόντας μια μικροπολιτική εκ μέρους τους για το συγκεκριμένο άθλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Χρίστος.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, Πρόεδρε.

Θέλω ν' αναφέρω κάτι πιο γενικό. Ο αθλητισμός αποτελεί έναν πολύ σημαντικό τομέα στον οποίο το κράτος και η πολιτεία θα πρέπει να δίνουν πάντα ιδιαίτερη σημασία. Υπάρχουν πάρα πολλές ομοσπονδίες αθλημάτων που αυτή τη στιγμή δε χρηματοδοτούνται ανάλογα. Υπάρχουν αθλητές της Κύπρου οι οποίοι διαπρέπουν στο εξωτερικό σε αρκετά αθλήματα, αλλά πάντα τυγχάνει να καλύπτουν τα έξοδα μόνοι τους και να μην έχουν κανέναν στο πλευρό τους.

Επίσης, μέσα από τον συγκεκριμένο προϋπολογισμό υπάρχουν κονδύλια τα οποία αφορούν στη χρηματοδότηση για θέσεις που θα απασχολούνται στην κάρτα οπαδού. Το βαρύ τίμημα αυτής της νομοθεσίας το πλήρωσαν οι φίλαθλοι και οι ομάδες. Οι οπαδοί, εξαιτίας της κάρτας οπαδού, απομακρύνθηκαν από τους αθλητικούς χώρους, ενώ η φυγή δημιούργησε τεράστια οικονομικά προβλήματα σε όλα τα σωματεία.

Υπενθυμίζω ότι το ΕΛΑΜ είναι το μοναδικό κόμμα που κατέθεσε πρόταση νόμου, από τον Νοέμβριο του 2018, για κατάργηση της εν λόγω κάρτας οπαδού.

Εμείς λοιπόν, για μια ακόμα φορά, καλούμε το κοινοβούλιο να στηρίξει την πρότασή μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Χρίστου.

Ο κ. Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ήμουν είκοσι χρόνια μέσα στην οργανωτική επιτροπή και τα τελευταία πέντε με δέκα χρόνια έκαμνα το IT ούλλου του ράλι και τρία παγκόσμια πρωταθλήματα. Να σας εξηγήσω με πιο μεγάλη λεπτομέρεια αυτά που εξήγησε ο κ. Σιζόπουλος. Γεμίσαμε όλα τα ξενοδοχεία στη Λεμεσό, παίρναμε ξενοδοχεία στην Πάφο και άλλα ξενοδοχεία στη Λάρνακα. Είχαμε γύρω στα πενήντα λεωφορεία που έπαιρναν τους θεατές στις πίστες. Κατέβαιναν για έναν μήνα μέσα στα χωριά όλες οι διεθνείς ομάδες, αυτοκίνητα -που ξέρετε τις διάφορες μάρκες- για να ετοιμάσουν τα αυτοκίνητά τους. Είχαμε ακόμη τόσο μεγάλη επιτυχία, που τα πρώτα συστήματα ηλεκτρονικής χρονομέτρησης που έγιναν ποτέ σε παγκόσμιο πρωτάθλημα τα δοκίμασαν στην Κύπρο. Και να πω, για να καταλάβετε καμιά φορά πώς επηρεάζονται τούτα τα πράγματα, ότι ήρθε η Sony Play Station, αν θυμάμαι καλά, και βιντεογράφησε όλη τη διαδρομή της Πάχνας, του παγκόσμιου πρωταθλήματος, και σε όλο τον κόσμο μπορούσαν να τρέξουν τις διαδρομές πάνω στον υπολογιστή τους. Για τούτο τον λόγο πρέπει να έχετε αίσθηση ότι οι θεατές που έρχονταν για να παρακολουθήσουν το ράλι ήταν πιο πολλοί, άμα μαζέψετε τους ξένους και τους Κυπρίους, από ό,τι αυτοί που πηγαίνουν να παρακολουθήσουν ποδόσφαιρο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεοπέμπτου.

Ο κ. Βότσης.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Πρώτα επί της τροπολογίας, εμείς θα καταψηφίσουμε την τροπολογία όπως μπαίνει από το ΑΚΕΛ, γιατί ακριβώς συμφωνούμε με όσους έχουν πει ότι ειδικά αυτός ο θεσμός, ο οποίος δυστυχώς φθίνει, δεν πρέπει να δεχτεί και άλλες δυσκολίες στο να εφαρμοστεί. Εμείς πιστεύουμε ότι θα βρεθούν και τα χρήματα με χορηγίες, για να μπορέσει να υλοποιηθεί η φετινή χρονιά. Επίσης, όσον αφορά τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό, βεβαίως θα τον υποστηρίξουμε. Περιλαμβάνει μέσα και τις χορηγίες για τα προσφυγικά σωματεία, αλλά βεβαίως και για το γήπεδο της Λεμεσού, το οποίο αναμένουμε με μεγάλη ανυπομονησία τα τελευταία χρόνια και φαίνεται ότι προχωρεί αρκετά ικανοποιητικά, γι' αυτό μπήκε και το συμπληρωματικό κονδύλι στον προϋπολογισμό. Όπως είπα προηγουμένως, θα υποστηρίξουμε και τον προϋπολογισμό, ενώ θα καταψηφίσουμε την τροπολογία του ΑΚΕΛ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Προκοπίου, θέλετε να μιλήσετε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Όχι, εκαλύφτηκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είσαι εντάξει.

Ευχαριστώ πολύ.

Να δευτερολογήσει για ένα λεπτό ο κ. Στεφάνου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Τούτο που θέλω να πω και να υπομνήσω την τροπολογία που κάνει το ΑΚΕΛ, για να δεσμευτεί το κονδύλι για το ράλι, διότι θα υπερψηφίσουμε τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό, έχει να κάνει κυρίως με το αν τελικά σεβόμαστε τον εαυτό μας ως βουλευτές. Έρχονται κονδύλια, όπως ήρθε τώρα το €0,5 εκατομ. Αυτός που το

φέρνει δεν είναι σε θέση να μας πει γιατί το φέρνει, δεν ήξερε. Η κουβέντα ήταν απλώς: «Εφορτώσαν μου το τζιαι έφερά το»! Μας λέει ότι έχει όρους για να δώσουμε το €0,5 εκατομ., για να το εγκρίνουμε, και την ίδια ώρα σου λέει «ήδη το αποδέσμευσα»! Και εγώ ρωτώ: Σεβόμαστε τον εαυτό μας, τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται στη Βουλή; Τι μήνυμα στέλνουμε στους ημικρατικούς οργανισμούς και σε όποιον έρχεται εδώ για να αποδεσμεύσει κονδύλια προϋπολογισμών η Βουλή; Είναι σα να τους λέμε «κάμετε τζιείνον που νομίζετε, δεν έχει σημασία αν μας εγκρίνετε ή όχι, είναι τυπικό, ούτε και το σταύρωμα των κονδυλίων που έχει να κάνει με τον στοιχειώδη έλεγχο...», ακυρώνουμε τον εαυτό μας τζιαι βκαίννουμεν ο ένας πίσω 'πού τον άλλον γραμμή για τη σημασία του ράλι! Μπορώ να σας πω και εγώ για τη σημασία του ράλι. Κατανοούμε όμως την παρανομία και την παρατυπία που εγίνηκεν; Μας πειράζει ή δε μας πειράζει; Εμάς ως ΑΚΕΛ μας πειράζει και θέλουμε να τους φέρουμε, για να τους το υποδείξουμε κίόλας, ότι δε γίνεται να έρχεσαι να ζητάς έγκριση, γιατί, εάν βρει, θα το δώσουμε τζιαι να σου λαλούν τζιαιαμαί, όταν ρωτάς, «εδώκαμέν το ήδη»! Ε, είντα ήρτετε;

Γι' αυτό εμείς σταυρώνουμε το κονδύλι, γιατί σεβόμαστε τη Βουλή, τις διαδικασίες και σε τελική ανάλυση τον εαυτό μας. Εσείς, αν δε θέλετε, ψηφίστε το!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Στεφάνου.

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει την τροπολογία του ΑΚΕΛ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενη τροπολογία της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2020»

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του πιο πάνω νομοσχεδίου ως ακολούθως:

Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
02 Χορηγίες	02-01-06	Cyprus Rally	€500.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι του πιο πάνω άρθρου, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

Σημειώσεις:

- α. Δέσμευση του κονδυλίου που αφορά στη χορηγία προς το Ράλι Κύπρος, ώστε να διενεργείται ο αναγκαίος κοινοβουλευτικός έλεγχος σε σχέση με την εξασφάλιση χορηγιών από τον ιδιωτικό τομέα, καθότι αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την καταβολή της εν λόγω χορηγίας.
- β. Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το υπό αναφορά νομοσχέδιο, η εν λόγω πρόνοια έχει μεταφερθεί από τους τακτικούς προϋπολογισμούς του Υφυπουργείου Ναυτιλίας στο Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας. Η χορηγία θα καταβάλλεται μόνο στην περίπτωση που καταστεί δυνατή η εξεύρεση χορηγιών από τον ιδιωτικό τομέα και σε αντίθετη περίπτωση η κρατική χορηγία για την επιχορήγηση της εν λόγω διοργάνωσης θα τερματιστεί, όπως προνοείται και από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Αρ. 87.615, ημερ. 05/06/2019).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι οκτώ ψήφους εναντίον, δεκαέξι ψήφους υπέρ και καμία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.
Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από τον λογαριασμό του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ποσού ύψους €7.550.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2020. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 8 θέμα είναι «Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020». Είναι πρόταση νόμου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του βασικού νόμου, ώστε να αναθεωρηθούν οι ισχύουσες διατάξεις αυτού που ρυθμίζουν τη διαφήμιση παιδικών παιχνιδιών, την τοποθέτηση παιδικών παιχνιδιών σε προγράμματα και τη διαφήμιση τυχερών παιχνιδιών και γραφείων στοιχημάτων.

(Η σχετική έκθεση)

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για την πρόταση νόμου
«Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών (Τροποποιητικός)
Νόμος του 2020»**

Παρόντες:

Ελένη Μαύρου, πρόεδρος

Πανίκος Λεωνίδου

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Πάυλος Μυλωνάς

Ευανθία Σάββα

Μαρίνος Μουσιούπτας

Γιώργος Κάρουλλας

Μη μέλη της επιτροπής:

Ξένια Κωνσταντίνου

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από την ίδια, σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 10 Φεβρουαρίου και 2 Νοεμβρίου 2020. Στις συνεδρίες της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού και εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων και του Φορέα Ελέγχου Διαφήμισης. Ο Σύνδεσμος Διαφημιζομένων Κύπρου και η Εθνική Αρχή Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνο Κύπρου, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής. Η Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων, παρ' όλο που δεν κλήθηκε, υπέβαλε τις θέσεις της επί της υπό συζήτηση πρότασης νόμου γραπτώς.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης της υπό αναφορά πρότασης νόμου παρευρέθηκε και το μέλος της επιτροπής κ. Μαρίνος Σιζόπουλος.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου, ώστε να αναθεωρηθούν οι ισχύουσες διατάξεις αυτού που ρυθμίζουν τη διαφήμιση παιδικών παιχνιδιών, την τοποθέτηση παιδικών παιχνιδιών σε προγράμματα και τη διαφήμιση τυχερών παιχνιδιών και γραφείων στοιχημάτων.

Ειδικότερα, η υπό αναφορά πρόταση νόμου, όπως αυτή αρχικά είχε κατατεθεί στη Βουλή, προέβλεπε κυρίως τα ακόλουθα:

1. Την αναθεώρηση των διατάξεων της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας που αφορούν στην τοποθέτηση παιδικών παιχνιδιών σε τηλεοπτικά προγράμματα.
2. Την παροχή δυνατότητας στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου να απαιτεί σε ορισμένες περιπτώσεις την άμεση απόσυρση, τροποποίηση ή διακοπή της τοποθέτησης παιδικών παιχνιδιών ή της μετάδοσης διαφημίσεων, μηνυμάτων και παραθύρων τηλεαγοράς παιδικών παιχνιδιών, τυχερών παιχνιδιών ή γραφείων στοιχημάτων, λόγω πρόκλησης βλάβης σε ανηλίκους ή για λόγους δημόσιου συμφέροντος και τη συνακόλουθη υποχρέωση του επηρεαζόμενου τηλεοπτικού οργανισμού για πλήρη συμμόρφωση εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασής της.
3. Τη διεύρυνση του χρονικού πλαισίου κατά το οποίο δε θα ισχύει η απαγόρευση της προβολής διαφημίσεων παιδικών παιχνιδιών, καθώς και τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων.
4. Την εισαγωγή περιορισμού στη χρονική διάρκεια των προβαλλόμενων διαφημίσεων παιδικών παιχνιδιών, καθώς και των προβαλλόμενων διαφημίσεων τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων, ώστε αυτή να μην υπερβαίνει τα τρισήμισι (3,5) λεπτά και το ενάμισι (1,5) λεπτό εντός της χρονικής περιόδου των εξήντα (60) λεπτών, αντίστοιχα.
5. Την απαγόρευση της προβολής διαφημίσεων, μηνυμάτων τηλεαγοράς και παραθύρων τηλεαγοράς παιδικών παιχνιδιών κατά τη διάρκεια παιδικών προγραμμάτων, καθώς και πέντε (5) λεπτά πριν από την έναρξη ή μετά τη λήξη των εν λόγω προγραμμάτων.

6. Τη δυνατότητα προβολής διαφημίσεων στοιχημάτων κατά τη διάρκεια των διαφημιστικών διαλειμμάτων ζωντανής μετάδοσης αθλητικού αγώνα, καθώς και δεκαπέντε (15) λεπτά πριν από την έναρξη ή μετά τη λήξη αυτής.

Εισάγοντας την υπό αναφορά πρόταση νόμου, η πρόεδρος της επιτροπής δήλωσε ότι η κατάθεση αυτής στη Βουλή ήταν αποτέλεσμα συζήτησης στην επιτροπή ορισμένων εισηγήσεων που υπέβαλε ενώπιόν της σε προγενέστερο στάδιο η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου όσον αφορά την ανάγκη να καταστεί πιο αποτελεσματική η εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας που αφορούν στη διαφήμιση παιδικών παιχνιδιών, τυχερών παιχνιδιών και γραφείων στοιχημάτων.

Η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού εξέφρασε προβληματισμούς και επιφυλάξεις για τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων ρυθμίσεων και επισήμανε ότι η υπό συζήτηση πρόταση νόμου περιλαμβάνει επιεικέστερες ρυθμίσεις από ό,τι προβλέπει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την προβολή διαφημίσεων παιδικών παιχνιδιών, με ενδεχόμενο οι εν λόγω ρυθμίσεις να επενεργούν αρνητικά στο συμφέρον και στη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών, λόγω των κινδύνων που εμπεριέχει η έκθεσή τους σε διαφημίσεις.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών, τοποθετούμενη επί των προνοιών της πρότασης νόμου, δήλωσε ότι τυχόν αναθεώρηση των διατάξεων της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας οι οποίες ρυθμίζουν τη διαφήμιση παιδικών παιχνιδιών, τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων απαιτείται όπως είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο και πιο συγκεκριμένα με τη νέα ευρωπαϊκή Οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, με την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία οφείλει να εναρμονισθεί εντός προθεσμίας της οποίας η λήξη επίκειται να επισυμβεί σύντομα. Επιπροσθέτως, διατύπωσε επιφυλάξεις για την προτεινόμενη διεύρυνση του χρονικού πλαισίου εντός του οποίου θα καθίσταται δυνατή η προβολή των πιο πάνω αναφερόμενων τηλεοπτικών διαφημίσεων, όπως και για την αποτελεσματικότητα των μέτρων που προτείνεται να λαμβάνονται από την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, για σκοπούς περαιτέρω ενίσχυσης της αυστηρότητας του νόμου, σε περιπτώσεις πρόκλησης βλάβης σε ανηλίκους ή για λόγους δημόσιου συμφέροντος.

Πέραν των πιο πάνω, στο πλαίσιο της μελέτης της πρότασης νόμου κατατέθηκαν από τις διάφορες πλευρές απόψεις και εισηγήσεις τόσο σε σχέση με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου όσο και σε σχέση με επιμέρους πρόνοιες αυτού.

Με βάση τα πιο πάνω, η επιτροπή αποφάσισε να απαλείψει από το κείμενο της πρότασης νόμου τις πρόνοιες της που αφορούν στην τοποθέτηση παιδικών παιχνιδιών σε τηλεοπτικά προγράμματα και στην απαγόρευση προβολής διαφημίσεων, μηνυμάτων τηλεαγοράς και παραθύρων τηλεαγοράς παιδικών παιχνιδιών κατά τη διάρκεια παιδικών προγραμμάτων, καθώς και πέντε (5) λεπτά πριν από την έναρξη ή μετά τη λήξη των εν λόγω προγραμμάτων. Περαιτέρω, αποφάσισε να αναθεωρήσει τις πρόνοιες αυτής που προβλέπουν το χρονικό πλαίσιο κατά το οποίο απαγορεύεται η προβολή διαφημίσεων παιδικών παιχνιδιών, τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων, ώστε να καθορισθεί ότι η εν λόγω απαγόρευση θα ισχύει καθημερινά από τις 6.00 π.μ. μέχρι και τις 9.00 μ.μ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πρότασης νόμου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως αυτή έχει αναθεωρηθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 33 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, δύο ψήφους εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, δύο ψήφους εναντίον και καμία αποχή, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Λοιπόν, πάμε τώρα σε τρία μεγάλα θέματα. Θα σας παρακαλέσω πάρα πολύ, επειδή ξέρω ότι θα υπάρξει πολλή συζήτηση, να είστε σύντομοι στις τοποθετήσεις σας, για να μπορέσουν να μιλήσουν όσο το δυνατόν περισσότεροι συνάδελφοι.

Τα υπ' αριθμόν 9, 10 και 11 θέματα έχουν κοινή έκθεση και πιλοφορούνται «Ο περί της Καταπολέμησης Ορισμένων Μορφών και Εκδηλώσεων Σεξισμού κατά των Γυναικών Νόμος του 2020», πρόταση νόμου της κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, «Ο περί της Καταπολέμησης του Σεξισμού και των Σεξιστικών Συμπεριφορών κατά των Γυναικών μέσω του Ποινικού Δικαίου και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020», πρόταση νόμου της κ. Αννίτας Δημητρίου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και «Ο περί Καταπολέμησης του Διαδικτυακά Διαδιδόμενου Σεξισμού κατά των Γυναικών μέσω του Ποινικού Δικαίου και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020», πρόταση νόμου της κ. Χριστιάνας Ερωτοκρίτου, βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

Για τα θέματα αυτά έχει ετοιμαστεί ενιαίο κείμενο.

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τους σκοπούς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 9 θέματος είναι η θέσπιση νομοθεσίας προς αντιμετώπιση μέσω του Ποινικού Δικαίου των δημοσία εκδηλουμένων μορφών σεξισμού κατά συγκεκριμένου προσώπου ή συγκεκριμένης ομάδας προσώπων.

Σκοπός του υπ' αριθμόν 10 θέματος είναι η θέσπιση νομοθεσίας με την οποία ποινικοποιούνται φαινόμενα σεξισμού και σεξιστικής συμπεριφοράς κατ' επιταγήν διεθνών συμβάσεων και συστάσεων, έτσι που να αντιμετωπισθούν απαράδεκτα φαινόμενα που μειώνουν, προσβάλλουν, απομονώνουν και προάγουν τις διακρίσεις κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων εναντίον των οποίων στρέφονται.

Σκοπός του υπ' αριθμόν 11 θέματος είναι η θέσπιση νομοθεσίας με την οποία ο διαδικτυακά διαδιδόμενος σεξισμός κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων καθίσταται ιδιώνυμο αδίκημα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για τις προτάσεις νόμου του επισυνημένου παραρτήματος

Παρόντες:

Αννίτα Δημητρίου, αναπλ. πρόεδρος	Ελένη Μαύρου
Ξένια Κωνσταντίνου	Ειρήνη Χαραλαμπίδου
Σκεύη Κούτρα Κουκουμά	Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών μελέτησε τις πιο πάνω προτάσεις νόμου, οι οποίες κατατέθηκαν η πρώτη στις 5 Ιουνίου 2020 από την κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, η δεύτερη στις 19 Ιουνίου 2020 από την κ. Αννίτα Δημητρίου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και η τρίτη στις 17 Ιουλίου 2020 από την κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 6 και 27 Ιουλίου 2020, στις 14 Σεπτεμβρίου 2020 και στις 12 Οκτωβρίου 2020.

Σημειώνεται ότι της πρώτης συνεδρίας της επιτροπής προήδρευσε η κ. Μαριέλλα Αριστείδου και στη δεύτερη συνεδρία παρευρέθηκε ο κ. Γιώργος Περδίκης.

Στο στάδιο της συζήτησης κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η Επίτροπος Ισότητας των Φύλων, η Επίτροπος Νομοθεσίας, εκπρόσωποι του Γραφείου της Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εκπρόσωποι του Μεσογειακού Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου, η σύμβουλος του Υπουργού Εξωτερικών για θέματα φύλου, εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο, της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, του Συνδέσμου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια (ΣΠΑΒΟ), της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια, του Κυπριακού Συνδέσμου Οικογενειακού Προγραμματισμού, η Συντονίστρια Διατμηματικού Διαθεματικού Προγράμματος Σπουδών Φύλου του Πανεπιστημίου Κύπρου, εκπρόσωποι των γυναικών της Ευρώπης (AIPFE), της Έδρας UNESCO του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Ερευνητικού Κέντρου Ισότητας Φύλου, της οργάνωσης ACCEPT-ΛΟΑΤΙ Κύπρου, ο σύμβουλος του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας για θέματα πολυπολιτισμικότητας, σεβασμού και αποδοχής της διαφορετικότητας, εκπρόσωποι της εταιρείας «NO More Cyrgus» και των γυναικείων οργανώσεων.

Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν κατά τη συζήτηση των υπό αναφορά προτάσεων νόμου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται με την πρώτη πρόταση νόμου είναι η θέσπιση νομοθεσίας προς αντιμετώπιση μέσω του Ποινικού Δικαίου των δημόσια εκδηλουμένων μορφών σεξισμού κατά των γυναικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται με τη δεύτερη πρόταση νόμου είναι επίσης η θέσπιση νομοθεσίας με την οποία ποινικοποιούνται φαινόμενα σεξισμού και σεξιστικής συμπεριφοράς κατ' επιταγήν διεθνών συμβάσεων και συστάσεων, έτσι που να αντιμετωπισθούν απαράδεκτα φαινόμενα που μειώνουν, προσβάλλουν, απομονώνουν και προάγουν τις διακρίσεις εναντίον γυναίκας ή ομάδας γυναικών βάσει αντιλήψεων περί κατωτερότητας του γυναικείου φύλου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται με την τρίτη πρόταση νόμου είναι η θέσπιση νομοθεσίας με την οποία ο διαδικτυακά διαδιδόμενος σεξισμός καθίσταται ιδιώνυμο αδίκημα.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της όλης συζήτησης και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι και με τις τρεις υπό αναφορά προτάσεις νόμου επιδιώκονται πανομοιότυποι και/ή συναφείς σκοποί η επιτροπή προχώρησε σε ενοποίηση των προτάσεων νόμου σε ενιαίο κείμενο, το οποίο αποτέλεσε τελικά το αντικείμενο της όλης συζήτησης.

Ειδικότερα, με την προτεινόμενη νομοθεσία, όπως αυτή έχει ενοποιηθεί, σύμφωνα με τα πιο πάνω, προτού αυτή προσλάβει την τελική της μορφή προς υποβολή της στην ολομέλεια του σώματος προς ψήφιση, προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. «Σεξισμός» σημαίνει τη δημόσια εκδηλούμενη σεξιστική συμπεριφορά, η οποία συνίσταται σε ενέργεια, χειρονομία, οπτική παρουσίαση, προφορικό ή γραπτό λόγο, πρακτική ή συμπεριφορά που εφορμάται από την ενδιάθετη στάση του φορέα τους και την ιδέα ή την αντίληψη ότι μία γυναίκα ή μια συγκεκριμένη ομάδα γυναικών είναι κατώτερη λόγω του φύλου τους. Τέτοια συμπεριφορά προτείνεται να καταστεί ιδιώνυμο αδίκημα, το οποίο επισύρει ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή.
2. «Διαδικτυακά διαδιδόμενος σεξισμός» σημαίνει την καταχώριση σε σύστημα πληροφορικής ηλεκτρονικών δεδομένων με σεξιστικό περιεχόμενο, τα οποία στρέφονται είτε εναντίον συγκεκριμένης γυναίκας είτε εναντίον συγκεκριμένης ομάδας γυναικών με την εκ μέρους του δράστη πρόθεση για εκφοβισμό, εξευτελισμό, μείωση, απομόνωση και εν τέλει την προσβολή της αξιοπρέπειας του θύματος και/ή των θυμάτων. Τέτοια συμπεριφορά προτείνεται επίσης να καταστεί ιδιώνυμο αδίκημα, το οποίο επισύρει ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή.
3. Εκδήλωση ή προαγωγή σεξισμού και/ή διαδικτυακά διαδιδόμενου σεξισμού από φυσικό πρόσωπο το οποίο αποτελεί μέλος οργάνου νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου ή το οποίο κατέχει ανώτερη διευθυντική θέση επισύρει επίσης ποινική ευθύνη για τα προβλεπόμενα, αντιστοίχως, αδικήματα, χωρίς ταυτόχρονα να αποκλείεται η άσκηση ποινικής δίωξης κατά του ίδιου του φυσικού προσώπου, το οποίο στοιχειοθετείται ότι έχει διαπράξει τα εν λόγω αδικήματα.
4. Νομικό πρόσωπο το οποίο καταδικάζεται για διάπραξη των πιο πάνω αδικημάτων, πέραν της χρηματικής ποινής μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (€20.000) την οποία το σχετικό αδίκημα προτείνεται να επισύρει, δυνατόν με απόφαση του δικαστηρίου να αντιμετωπίσει τον προσωρινό αποκλεισμό του από οποιαδήποτε δημόσια παροχή ή ενίσχυση για καθορισμένο στην απόφαση διάστημα και/ή την προσωρινή και για καθορισμένο διάστημα απαγόρευση άσκησης οποιασδήποτε εμπορικής δραστηριότητας.
5. Δικαιοδοσία εκδίκασης του αδικήματος του διαδικτυακά διαδιδόμενου σεξισμού έχει αρμόδιο στη Δημοκρατία δικαστήριο, εφόσον ο κατηγορούμενος κατά τον χρόνο διάπραξης του αδικήματος ήταν μεν σωματικά παρών στη Δημοκρατία, αλλά ο εκδηλωθείς διαδικτυακά σεξισμός αφορά σε ηλεκτρονικά δεδομένα τα οποία ανευρέθηκαν ή ανευρίσκονται καταχωρισμένα σε σύστημα πληροφορικής μη ευρισκόμενο στη Δημοκρατία, αλλά και όταν το ίδιο πρόσωπο κατά τον χρόνο διάπραξης του αδικήματος δεν ήταν σωματικά παρόν στη Δημοκρατία, αλλά ο εκδηλωθείς διαδικτυακά σεξισμός αφορά σε ηλεκτρονικά δεδομένα τα οποία ανευρέθηκαν ή ανευρίσκονται σε σύστημα πληροφορικής στη Δημοκρατία.
6. Η ίδρυση συμβουλίου καλούμενου «Συμβούλιο κατά του Σεξισμού» με αρμοδιότητα την παρακολούθηση της εφαρμογής της υπό ψήφιση νομοθεσίας και την ανάπτυξη δράσεων και στρατηγικών για την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σε θέματα καταπολέμησης σεξιστικών συμπεριφορών.

Όπως είναι γνωστό, ο σεξισμός συνιστά έμφυλη διάκριση η οποία πλήττει κυρίως τις γυναίκες με αξιολογικό κριτήριο το φύλο, προωθώντας και ενισχύοντας τα στερεότυπα των φύλων και την κοινωνική ανισότητα ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες. Ο σεξισμός προκαλεί την απομόνωση των θυμάτων και την παρεμπόδιση της ανάπτυξης των δεξιοτήτων τους, καθώς το θύμα εκτός της απομόνωσης βιώνει ποικίλες μορφές βίας, με αποτέλεσμα την ανασφάλεια και τις διακρίσεις λόγω φύλου.

Σύμφωνα με τη Σύσταση CM/REC (2019)1 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία υιοθετήθηκε στις 27 Μαρτίου 2019 σε σχέση με το υπό αναφορά ζήτημα, «σεξισμός» θεωρείται οποιαδήποτε ενέργεια, χειρονομία, οπτική παρουσίαση, προφορικός ή γραπτός λόγος, πρακτική ή συμπεριφορά βασισμένη στην ιδέα ότι ένα πρόσωπο ή μία ομάδα προσώπων είναι κατώτερα λόγω του φύλου τους. Όπως περαιτέρω αναφέρεται στην εν λόγω σύσταση, ο σεξισμός συντελείται τόσο στη δημόσια όσο και στην ιδιωτική σφαίρα, είτε διαδικτυακά είτε όχι, αποσκοπεί δε ή έχει ως αποτέλεσμα την παραβίαση της εγγενούς αξιοπρέπειας ή των δικαιωμάτων ενός προσώπου ή μίας ομάδας προσώπων και/ή την κατάληξη σε σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική ή κοινωνικοοικονομική βλάβη ή πόνο σε ένα άτομο ή μία ομάδα ατόμων. Ο σεξισμός αποσκοπεί επίσης και/ή έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή προσβλητικού περιβάλλοντος, την παρεμπόδιση της αυτονομίας και την πλήρη πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ενός προσώπου ή μία ομάδας προσώπων ή τη διατήρηση και ενίσχυση των στερεοτύπων των φύλων.

Σημειώνεται ότι όλοι οι κληθέντες ενώπιον της επιτροπής κυβερνητικοί αρμόδιοι και άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς εξέφρασαν την ευαρέσκειά τους για την προτεινόμενη νομοθεσία, με την οποία, όπως ανέφεραν, θεσπίζεται ένα νέο, ισχυρό νομοθετικό πλαίσιο προς καταπολέμηση φαινομένων σεξισμού, όπως και διαδικτυακά διαδιδόμενου σεξισμού ως ειδικών εκφάνσεων της σεξιστικής ρητορικής μίσους μέσω του Ποινικού Δικαίου, με στόχο την προστασία προσώπων ή ομάδων προσώπων που στοχοποιούνται και θυματοποιούνται συνεπεία τέτοιων συμπεριφορών, με όλα τα δυσμενή επακόλουθα τόσο για τα ίδια τα θύματα όσο και για την κοινωνία ευρύτερα.

Στο στάδιο της συζήτησης του όλου θέματος, μέλη της επιτροπής, λαμβάνοντας υπόψη την ως άνω σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης, εξέφρασαν επιφυλάξεις σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας, το οποίο, όπως είχε αρχικά προταθεί, κάλυπτε μόνο γυναίκες που πέφτουν θύματα

σεξισμού. Συναφώς, υπέβαλαν εισήγηση όπως η αντικειμενική υπόσταση των υπό αναφορά αδικημάτων επεκταθεί, ώστε να καλύπτει όχι μόνο γυναίκες θύματα σεξισμού ή διαδικτυακά διαδιδόμενου σεξισμού, αλλά κάθε πρόσωπο ανεξαρτήτως φύλου το οποίο στοχοποιείται ως αποτέλεσμα τέτοιων συμπεριφορών. Επιπλέον, όπως είχε αρχικά προταθεί, έγινε εισήγηση για επέκταση της αντικειμενικής υπόστασης των υπό θέσπιση αδικημάτων, ώστε να καλύπτουν την εκδήλωση ανάλογων συμπεριφορών όχι μόνο στη δημόσια, αλλά και στην ιδιωτική σφαίρα, σύμφωνα με τις περιλαμβανόμενες στο παράρτημα της σχετικής ως άνω αναφερόμενης σύστασης κατευθυντήριες γραμμές για την πρόληψη και την καταπολέμηση του σεξισμού.

Επιπροσθέτως των πιο πάνω, στο στάδιο της όλης συζήτησης η επιτροπή, υιοθετώντας εισηγήσεις που είχαν κατατεθεί ενώπιόν της εκ μέρους διάφορων εμπλεκόμενων φορέων, προχώρησε περαιτέρω σε τροποποίηση του προτεινόμενου νόμου, ώστε να καταστήσει τα υπό θέσπιση αδικήματα «αδικήματα αυστηρής ευθύνης», διαγράφοντας το στοιχείο της πρόθεσης ως συστατικού στοιχείου του αδικήματος από την υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος (*mens rea*), με στόχο την απόδοση της κατά την κρίση της δέουσας αποτρεπτικής βαρύτητας στα υπό θέσπιση αδικήματα και τη διευκόλυνση της αποδεικτικής διαδικασίας. Παρά ταύτα, σε μεταγενέστερο στάδιο και ύστερα από τη διατύπωση επιφυλάξεων από τεχνοκρατικής πλευράς, ήτοι από την αρμόδια υπηρεσία της Βουλής και ειδικότερα τον Τομέα Νομικών, ως προς το ενδεχόμενο τα σχετικά αδικήματα ως αδικήματα αυστηρής ευθύνης να προσκρούουν στην κατοχυρωμένη στο άρθρο 19 του συντάγματος ελευθερία της έκφρασης, όπως και στο άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), η επιτροπή ομόφωνα επανέφερε το στοιχείο της «πρόθεσης», καθιστώντας αυτό συστατικό στοιχείο της υποκειμενικής υπόστασης των υπό θέσπιση αδικημάτων, στο πλαίσιο της ανάγκης στάθμισης αφενός της ποινικοποίησης συμπεριφορών σεξιστικής φύσεως που πλήττουν την αξιοπρέπεια του θύματος και αφετέρου σεβασμού της ελευθερίας της έκφρασης, όπως αυτή κατοχυρώνεται συνταγματικά και σε διεθνή συμβατικά κείμενα.

Ειδικότερα και σύμφωνα με σχετικό υπηρεσιακό σημείωμα, στο οποίο αναλύονται οι πτυχές του όλου θέματος που αφορούν στους θεμιτούς περιορισμούς της συνταγματικά κατοχυρωμένης ελευθερίας της έκφρασης:

1. μεγάλο φάσμα της καθημερινής αυθόρμητης συμπεριφοράς και έκφρασης θα μπορούσε να κατηγοριοποιηθεί ως εμπύπτον στον όρο «σεξισμός», όπως σχετικά καθορίζεται με την προτεινόμενη νομοθεσία,
2. τέτοια συμπεριφορά απολαύει της προστασίας τόσο του άρθρου 19 του συντάγματος όσο και του άρθρου 10 της ΕΣΔΑ, τα οποία κατοχυρώνουν κατά ταυτόσημο τρόπο την ελευθερία λόγου και έκφρασης,
3. σύμφωνα με πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), η ελευθερία έκφρασης αποτελεί όχι μόνο αναγκαίο θεμέλιο μίας δημοκρατικής κοινωνίας, αλλά και θεμελιώδη προϋπόθεση για την πρόοδο της και μέσο για την ολοκλήρωση του ανθρώπου,
4. όσον αφορά τη δυνατότητα θέσπισης περιορισμών στην άσκηση της ελευθερίας της έκφρασης, το ΕΔΔΑ τονίζει ότι αυτή εκτείνεται όχι μόνο σε «πληροφορίες» ή «ιδέες» που είναι αποδεκτές ή αδιάφορες, αλλά και σε όσες προσβάλλουν, σοκάρουν ή ενοχλούν,
5. εντός του ως άνω διαγραφόμενου πλαισίου, το ΕΔΔΑ κρίνει ως θεμιτή μόνο την ποινικοποίηση της ρητορικής μίσους, εφόσον σε δημοκρατικές κοινωνίες κρίνεται αναγκαία η τιμωρία ή ακόμα και η πρόληψη τέτοιων μορφών έκφρασης που διαδίδουν, υποκινούν, προάγουν ή δικαιολογούν το μίσος που βασίζεται στη μισαλλοδοξία,
6. αποφασιστική προϋπόθεση για την κρίση του κατά πόσο ο τιθέμενος περιορισμός είναι θεμιτός αποτελεί το πραγματικό γεγονός ότι η επιβολή «διατυπώσεων», «προϋποθέσεων», «περιορισμών» ή «κυρώσεων» γίνεται κατά τρόπο ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό,
7. πέραν της επιδίωξης του θεμιτού στόχου, η παρέμβαση στην ελευθερία της έκφρασης πρέπει να είναι αναγκαία σε μία δημοκρατική κοινωνία προς επίτευξη των στόχων αυτών.

Συναφώς, τονίζεται επίσης από τεχνοκρατικής άποψης ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, για τον περιορισμό θεμελιώδους δικαιώματος πρέπει να επιτυγχάνεται δίκαιη ισορροπία μεταξύ μέσου και σκοπού, ήτοι η προτεινόμενη ρύθμιση να είναι ανάλογη της ανάγκης. Συνακόλουθα, ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στην ανάδειξη της πιεστικής κοινωνικής ανάγκης που καθιστά τον προτεινόμενο περιορισμό αναγκαίο, αλλά και στην τήρηση της αρχής της αναλογικότητας.

Τέλος, η επιτροπή προχώρησε σε διαφοροποίηση των προβλεφθεισών αρχικά για τα προνοούμενα αδικήματα ποινών, ώστε τα σχετικά αδικήματα να τιμωρούνται ως πλημμελήματα με ποινή φυλάκισης μέχρι ένα (1) έτος ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000) ή και με τις δύο αυτές ποινές, αντί με τις υψηλότερες ποινές οι οποίες είχαν αρχικά προταθεί και οι οποίες κρίθηκε ότι προσέκρουσαν στην αρχή της αναλογικότητας, ήτοι παρουσίαζαν μεγάλη δυσαναλογία μεταξύ μέσου προς υλοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού και υπάρχουσας κοινωνικής πραγματικότητας. Περαιτέρω, η επιτροπή έκρινε ότι, στην περίπτωση που στοιχειοθετείται ποινική ευθύνη νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου για εκ προθέσεως εκδηλωθείσα σεξιστική συμπεριφορά ή διαδικτυακά διαδιδόμενο σεξισμό από φυσικό πρόσωπο, το οποίο αποτελεί μέλος διοικητικού

οργάνου αυτού ή το οποίο κατέχει ανώτερη διευθυντική θέση, η συμπεριφορά αυτή επισύρει επίσης χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000), αντί της ποινής των είκοσι χιλιάδων ευρώ (€20.000) που είχε επίσης αρχικά προταθεί.

Σημειώνεται ότι όσον αφορά το προτεινόμενο αδίκημα του διαδικτυακά διαδιδόμενου σεξισμού, για το οποίο υπήρξε συζήτηση στην επιτροπή σε σχέση με το ύψος της ποινής που το σχετικό αδίκημα πρέπει να επισύρει, έτσι που το απόρρητο της επικοινωνίας βάσει των διατάξεων της οικείας νομοθεσίας που καθορίζει ως μία από τις προϋποθέσεις άρσης του υπό διερεύνηση αδικήμα να επισύρει ποινή φυλάκισης πέραν των πέντε (5) ετών, κρίθηκε τελικά ότι το υπό θέσπιση αδίκημα δεν αφορά σε τηλεπικοινωνιακές συνδιαλέξεις για τις οποίες απαιτείται άρση του απορρήτου, αλλά σε διαδικτυακές επιθέσεις που συντελούνται στη δημόσια σφαίρα, γεγονός που καταγράφεται ρητά και στις επιστημονικές της Σύστασης CM/Rec (2019)1 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, στις οποίες γίνεται αναφορά στο διαδίκτυο. Συναφώς, το ζήτημα εντοπίζεται ειδικά στο διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, υπό την έννοια ότι και με αυτά αποτελούν μέσα για την ελευθερία της έκφρασης και την προώθηση της ισότητας των φύλων, επιτρέπουν όμως ταυτόχρονα την έκφραση υβριστικών σκέψεων και την εκδήλωση καταχρηστικών/κακοποιητικών συμπεριφορών, που στην εν λόγω σύσταση κατηγοριοποιούνται ως σεξιστική ρητορική μίσους. Ως εκ τούτου, η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την επιμέρους αυτή επισήμανση, αποφάσισε ότι και το εν λόγω αδίκημα επισύρει ποινή φυλάκισης μέχρι ένα (1) έτος, όπως και το αδίκημα του σεξισμού.

Επισημαίνεται ότι η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη ότι με την προτεινόμενη νομοθεσία, όπως σχετικά τονίζεται στο υπό αναφορά σημείωμα, ποινικοποιείται ένα μεγάλο μέρος της καθημερινής ανθρώπινης συμπεριφοράς και έκφρασης, καθ' ήν στιγμήν υπό την αυστηρή δογματική αντίληψη του Ποινικού Δικαίου δεν πλήττεται συγκεκριμένο έννομο αγαθό, έτσι που άνευ ετέρου να δικαιολογείται η ποινικοποίηση ανάλογων φαινομένων, αποφάσισε ότι επιβάλλεται όπως στα προτεινόμενα ιδιώνυμα αδικήματα το στοιχείο της «πρόθεσης» αποτελεί συστατικό στοιχείο της υποκειμενικής υπόστασης αυτών, έτσι που να επιτευχθεί η δέουσα ισορροπία μεταξύ των δύο πόλων, ήτοι της ανάγκης ποινικοποίησης των συμπεριφορών που συνιστούν σεξισμό ή διαδικτυακά διαδιδόμενο σεξισμό και πλήττουν την εγγενή αξιοπρέπεια του θύματος και της συνταγματικά και βάσει διεθνών συμβατικών υποχρεώσεων της Δημοκρατίας κατοχυρωμένης ελευθερίας της έκφρασης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ιδιαίτερα δε την ανάγκη σύμφωνα με τη σχετική σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης να αντιμετωπισθεί ο σεξισμός, οι σεξιστικές αντιλήψεις και συμπεριφορές, η σεξιστική ομιλία και ο διαδικτυακά διαδιδόμενος σεξισμός σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή και περιφερειακά κείμενα, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά προτάσεων νόμου, όπως αυτές έχουν ενοποιηθεί, και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του εν λόγω ενιαίου κειμένου σε νόμο. Σημειώνεται ότι το εν λόγω ενοποιημένο κείμενο στη συνέχεια με απόφαση της πλειοψηφίας της επιτροπής, ήτοι των βουλευτών κ. Σκευής Κούτρα Κουκουμά, Ελένης Μαύρου και Ειρήνης Χαραλαμπίδου, τροποποιήθηκε, ώστε η στοιχειοθέτηση τέτοιων αδικημάτων να αφορά όχι μόνο σε γυναίκες ή ομάδες γυναικών, αλλά σε κάθε πρόσωπο το οποίο πέφτει θύμα σεξιστικών συμπεριφορών.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Αννίτα Δημητρίου και Χριστιάνα Ερωτοκρίτου σε σχέση με το επιμέρους αυτό σημείο, ήτοι της τεθείσας από τα εν λόγω μέλη της επιτροπής εισήγησης, σύμφωνα με την οποία η προτεινόμενη νομοθεσία θα καλύπτει κάθε πρόσωπο και όχι μόνο γυναίκα ή ομάδα γυναικών, δήλωσαν ότι θα καταθέσουν τροπολογία κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος. Η κατάθεση τροπολογίας κρίνεται αναγκαία, ώστε στην αντικειμενική υπόσταση των σχετικών αδικημάτων (actus reus) να περιλαμβάνεται ως συστατικό στοιχείο το γεγονός ότι οι προβλεπόμενες σεξιστικές συμπεριφορές στρέφονται εναντίον γυναίκας ή ομάδας γυναικών και όχι εναντίον κάθε προσώπου, ώστε η υπό θέσπιση νομοθεσία να συμβάλει αποτελεσματικά στην καταπολέμηση των έμφυλων διακρίσεων βάσει της δογματικής στην οποία θεμελιώνεται η προώθησή της.

Η βουλευτής κ. Ξένια Κωνσταντίνου επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του επιμέρους αυτού σημείου κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί της Καταπολέμησης Ορισμένων Μορφών και Εκδηλώσεων Σεξισμού κατά των Γυναικών Νόμος του 2020.
2. Ο περί της Καταπολέμησης του Σεξισμού και των Σεξιστικών Συμπεριφορών κατά των Γυναικών μέσω του Ποινικού Δικαίου και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020.
3. Ο περί Καταπολέμησης του Διαδικτυακά Διαδιδόμενου Σεξισμού κατά των Γυναικών μέσω του Ποινικού Δικαίου και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Υπάρχει κοινή τροπολογία όλων των κομμάτων εκτός από το ΑΚΕΛ, δεν είναι έτσι;

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει την τροπολογία.

Προτεινόμενη τροπολογία της κ. Αννίτας Δημητρίου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και της κ. Χριστιάνας Ερωτοκρίτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος για το ενοποιημένο κείμενο προτάσεων νόμου με τίτλους «Ο περί της Καταπολέμησης Ορισμένων Μορφών και Εκδηλώσεων Σεξισμού κατά των Γυναικών Νόμος του 2020», «Ο περί της Καταπολέμησης του Σεξισμού και των Σεξιστικών Συμπεριφορών κατά των Γυναικών μέσω του Ποινικού Δικαίου και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020» και «Ο περί Καταπολέμησης του Διαδικτυακά Διαδιδόμενου Σεξισμού κατά των Γυναικών μέσω του Ποινικού Δικαίου και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020»

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου, ώστε από τους όρους «διαδικτυακά διαδιδόμενος σεξισμός» και «σεξισμός» να διαγραφεί, αντιστοίχως, η φράση «συγκεκριμένου προσώπου ή κατά συγκεκριμένης ομάδας προσώπων», όπου αυτές απαντούν, και να αντικατασταθούν, αντιστοίχως, από τη φράση «συγκεκριμένης γυναίκας ή κατά συγκεκριμένης ομάδας γυναικών».

Σημειώσεις:

α. Με την προτεινόμενη τροπολογία τα υπό θέσπιση αδικήματα του σεξισμού και του διαδικτυακά διαδιδόμενου σεξισμού, προτείνεται να στρέφονται κατά γυναίκας ή ομάδας γυναικών που πέφτουν θύματα σεξιστικών συμπεριφορών και όχι γενικά κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων, ώστε να προσδοθεί στην υπό ψήφιση νομοθεσία η σωστή δογματική διάσταση του θέματος.

Όπως είναι γνωστό, ο σεξισμός σύμφωνα με σχετική σύσταση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης συνιστά έμφυλη διάκριση που προωθεί τα στερεότυπα των φύλων και ως εκ τούτου οποιαδήποτε σχετική νομοθεσία με την οποία ποινικοποιούνται ανάλογες συμπεριφορές πρέπει να αντικρίζεται υπό αυτή τη σκοπιά.

β. Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικού τύπου διορθώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ψηφίσουμε για την τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θέλουν να μιλήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιοι θέλουν να μιλήσουν;

Η κ. Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας. Πρώτα θα βάλετε την τροπολογία που...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είπα να κάνω και μου είπε η κ. Δημητρίου...

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

...είναι ενώπιόν σας εκ μέρους της κ. Δημητρίου του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος και επ' αυτής θα τοποθετηθούμε πρωτίστως. Έτσι;

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Ναι, αλλά να γίνουν οι ομιλίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ είπα να βάλω την τροπολογία έτσι όπως την έχετε πει, αλλά η κ. Δημητρίου και ο κ. Τορναρίτης λένε να μιλήσετε, πριν να ψηφίσετε για την τροπολογία.

Λοιπόν, ομιλητές: Η κ. Κουκουμά, η κ. Ερωτοκρίτου, η κ. Δημητρίου, ο κ. Γιωργάλλας, ο κ. Ευσταθίου.

Άλλος που θέλει να μιλήσει;

Δεν υπάρχει άλλος.

Τον λόγο έχει η κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά. Παρακαλώ να είστε σύντομη.

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε,

Συνάδελφοι βουλευτές και βουλευτρίες,

Η σημερινή μέρα αποτελεί την κορύφωση μιας πολύχρονης συζήτησης, ανάλυσης και ανάδειξης των ζητημάτων του σεξισμού που βαραίνει κάθε πτυχή της ζωής της γυναίκας. Η νομοθετική αναγνώριση του σεξισμού και της σεξιστικής ρητορικής ως αδικήματος θα αποτελέσει τομή για τους αγώνες των γυναικών στην Κύπρο, καθιστώντας ταυτόχρονα την Κύπρο από τις πρώτες χώρες που προστατεύουν νομοθετικά τα θύματα από τέτοιες επιθέσεις.

Σήμερα αφήνουμε πίσω μας δεκαετίες ολόκληρες στις οποίες η αντίδραση της γυναίκας στον σεξισμό ήταν να τον υπομένει σιωπηρά, γιατί, αν αντιδρούσε, θα την χαρακτήριζαν «επιθετική», αν τον κατάγγελλε, απλώς θα αντιμετώπιζε το μειδίαμα όποιου δεχόταν την καταγγελία. Σήμερα χτίζουμε τις συνειδήσεις της νέας γενιάς αντρών και γυναικών. Βάζουμε τα όρια, έχοντας αντιληφθεί όμως ότι αποτύχαμε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τα στερεότυπα και τις συντηρητικές αντιλήψεις που καλουπώνουν τα δύο φύλα και τους ρόλους τους. Σήμερα δείχνουμε ότι ο σεξισμός πρέπει και θα έχει συνέπειες. Δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως αστέιο ούτε και ως άλλη μια άποψη στην οποία πρέπει να δώσουμε χώρο να ακούγεται.

Δύο λόγια για την τροπολογία που έχει κατατεθεί. Όπως και να περάσει η πρόταση νόμου, είτε με την τροπολογία και τον περιορισμό στις γυναίκες είτε με τον τρόπο που τη θέλουμε, δηλαδή να προστατεύει τους πάντες από τις σεξιστικές επιθέσεις, θεωρούμε ότι θα αποτελέσει ουσιαστικό εργαλείο στην προσπάθειά μας να αντιμετωπίσουμε το φαινόμενο. Απ' εκεί και πέρα, υπάρχουν κάποιες παραδοχές που πρέπει να γίνουν.

Ο σεξισμός αφορά τις γυναίκες. Πρόκειται για όρο που έχει δημιουργηθεί, για να χαρακτηρίσει το σύνολο των συμπεριφορών που έρχονται να νομιμοποιήσουν και να διαιωνίσουν την κυριαρχία των αντρών σε βάρος των γυναικών και να παρουσιάσουν το γυναικείο φύλο ως κάτι κατώτερο, λιγότερο ικανό, περιορισμένων δυνατοτήτων. Εντούτοις, ακόμη και έχοντας την ισχυρή θέση σε αυτό το δίπολο, υπάρχουν στερεότυπα τα οποία αφορούν και το αντρικό φύλο. Υπάρχουν στερεοτυπικές αντιλήψεις και για το αντρικό φύλο, τις οποίες πρέπει επίσης να δείξουμε ότι δεν ανεχόμαστε. Το να σταθούμε νομικά το ίδιο αυστηρά δε σημαίνει ότι εξισώνουμε το φαινόμενο ή δεν αναγνωρίζουμε τις ρίζες του. Εάν σήμερα δε στείλουμε αποφασιστικό μήνυμα προς αυτή την κατεύθυνση με μαθηματική ακρίβεια θα χρειαστεί να το κάνουμε στο σύντομο μέλλον όπως πράξαμε πριν από μερικές βδομάδες με το θέμα του βιασμού. Οι βιασμοί αφορούσαν και αφορούν τις γυναίκες τόσο στα νούμερα που φαίνονται όσο και σε αυτά που κρύβονται. Για χρόνια δεχόμαστε ότι ο βιασμός γυναίκας επισύρει μέχρι και ισόβια ποινή φυλάκισης, ενώ για τον βιασμό άντρα αυτό έφτανε μέχρι τα δεκατέσσερα χρόνια φυλάκιση. Ένα έγκλημα το ίδιο ειδεχθές, το ίδιο τραυματικό και για τα δύο φύλα το αντιμετωπίζαμε στη βάση διάκρισης.

Τέλος, υπενθυμίζω στο σώμα ότι η σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης, ακόμη και αν αιτιολογεί τις προτάσεις στη βάση του σεξισμού ενάντια στις γυναίκες, στον ορισμό που δίνει ως κατευθυντήρια γραμμή προς τα κράτη χρησιμοποιεί τη λέξη «πρόσωπο» και δεν το συγκεκριμενοποιεί για τις γυναίκες. Και υπενθυμίζω ότι πρόκειται για το ίδιο συμβούλιο που έχει καταλήξει στο πιο ισχυρό νομοθετικό πλαίσιο προστασίας των γυναικών, το οποίο τα γυναικεία κινήματα έχουν κάνει σημαία τους για τα δικαιώματα της γυναίκας, τη γνωστή «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης», που αυτές τις μέρες έχει την τιμητική της.

Ως κατακλείδα, αναφέρω για ακόμη μια φορά νομοθετικές πρωτοβουλίες που προστατεύουν τη γυναίκα, τα δικαιώματα, τη ζωή της, που στοχεύουν στο να κάνουμε ένα βήμα πιο κοντά στην ισότητα και στην ισοτιμία έρχονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, δείχνοντας ότι το ίδιο το κράτος και η κυβέρνηση συνεχίζει να βρίσκεται σε διάσταση και σε απόσταση από το να κατανοήσει ποια είναι τα σύγχρονα προβλήματα των γυναικών.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Κουκουμά.

Η κ. Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Σύντομα από τη θέση μου θα πω ότι πράγματι σήμερα πρόκειται για μία ιστορική μέρα, αλλά, είτε μας αρέσει είτε όχι, ο σεξισμός αποτελεί εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων εξουσίας μεταξύ γυναικών και ανδρών. Είτε μας αρέσει είτε όχι, ο σεξισμός συνδέεται με τη βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών. Είτε μας αρέσει, κύριε Πρόεδρε, είτε όχι, ο σεξισμός στο διαδίκτυο ιδιαίτερα μαστίζει ολόκληρη την Ευρώπη, με τις γυναίκες να πλήττονται και ιδιαίτερα και δυσανάλογα. Και είτε μας αρέσει είτε όχι, κύριε Πρόεδρε, είναι η γυναίκα που υπόκειται στον σεξισμό και είναι η γυναίκα που υπόκειται σε διάκριση συνεπεία του φύλου της. Αυτά δεν τα λέω μόνο εγώ, αυτά τα λέει και το Συμβούλιο της Ευρώπης, στο οποίο έχει επίσης αναφερθεί η κ. Κουκουμά.

Επειδή είμαι σίγουρη ότι κανένας από εμάς δε θέλει να ακούσει πολύ μεγάλες ομιλίες, εγώ θα σταθώ, κύριε Πρόεδρε, μόνο στη δική μου εμπειρία, που με οδήγησε στην κατάθεση πρότασης νόμου. Επικοινωνήσε μαζί μου άγνωστο σε μένα πρόσωπο διαδικτυακά και έφερε στην προσοχή μου τι η ίδια περνούσε στο διαδίκτυο,

στο δικό της προφίλ, αυτή την αφόρητη καθημερινή προσβλητική μειωτική διαδικασία στην οποία καθημερινά υποβαλλόταν και παρακολουθούσε η ίδια στο δίκτυο κοινωνικής δικτύωσης, χωρίς να μπορεί να κάμει τίποτε. Και επειδή πρέπει πάντοτε όλα τα κοινοβούλια να συνάδουν, να συμπλέουν και να συμπορεύονται με τα δεδομένα των συνθηκών της ζωής των ανθρώπων της κοινωνίας, πρέπει να κατανοήσουμε ότι ο διαδικτυακός σεξισμός είναι εξίσου -αν όχι περισσότερο- διαδεδομένος απ' όλα τα άλλα είδη σεξισμού τα οποία είναι αναγκασμένες σήμερα οι γυναίκες να αντιμετωπίζουν, στα οποία υποβάλλονται και υποφέρουν. Το να καταστήσουμε τον νόμο αυτό νόμο που αφορά τον σεξισμό κατά των γυναικών, δε μειώνει, δεν υποβαθμίζει, δεν αναιρεί την ύπαρξη οποιουδήποτε άλλου τέτοιου φαινομένου, όμως, όπως έχουμε διεθνείς συμβάσεις όπως τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, που αφορά και καταπιάνεται με τη βία κατά των γυναικών, το ίδιο και αυτός ο νόμος, κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει να καταπιάνεται με τον σεξισμό και τον διαδικτυακό σεξισμό τον οποίο αντιμετωπίζουν σήμερα οι γυναίκες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Ερωτοκρίτου.

Ο κ. Μιχάλης Γιωργάλλας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε,

Θα ξεκινήσω με κάτι που μου άρεσε από την εισήγηση της φίλτατης Σκεύης. «Απόψε κτίζουμε συνειδήσεις» είπε. Μακάρι, Σκεύη μου, πραγματικά μακάρι, το εύχομαι, αλλά, αν διαβάσουμε τους σκοπούς, η πρώτη πρόταση νόμου είναι, «η αντιμετώπιση μέσω του ποινικού δικαίου των δημόσια εκδηλούμενων μορφών σεξισμού», η δεύτερη είναι «η θέσπιση νομοθεσίας με την οποία ποινικοποιούνται φαινόμενα σεξισμού» και η τρίτη είναι «σκοπός του νόμου είναι ο διαδικτυακός διαδιδόμενος σεξισμός να είναι ιδιώνυμο αδίκημα». Άρα, σήμερα ψηφίζουμε τιμωρητικές πρόνοιες. Και αυτό το λέω, γιατί θα εξαλειφθεί ο σεξισμός, άμα μέσα από την παιδεία, την κοινωνία, την οικογένεια αναδειξουμε την αξία του σεβασμού στον άνθρωπο, είτε είναι γυναίκα είτε είναι άντρας, τότε θα κτίσουμε συνειδήσεις, τότε θα καταφέρουμε να αλλάξουμε σημαντικά αυτή την εικόνα που έχουμε σήμερα μπροστά μας. Όμως σιγά σιγά βελτιωνόμαστε, βελτιωνόμαστε μέχρι να ωριμάσουμε ως κοινωνία και αυτά τα τρία νομοθετήματα που έχουμε σήμερα μπροστά μας είναι μία αρχή, όσο και αν... Ο Κωστής έσειε απόλυτο δίκαιο σε αυτά που ανέλυσε στις προηγούμενες τιμωρητικές πρόνοιες, στα δύο-τρία που ψηφίσαμε και πάλι με αύξηση των προστίμων κ.λπ. Έχει δίκαιο ότι για την επίδραση στην αλλαγή νοοτροπίας, την επίδραση στην αλλαγή συμπεριφοράς η τιμωρία δεν είναι και το κατάλληλο μέσο. Όμως, επειδή ακριβώς και στην πατρίδα μας, όπως και γενικά σε όλο τον κόσμο, σε καλύτερες ή χειρότερες κοινωνίες από εμάς, ο σεξισμός είναι διαδεδομένος, βρίσκεται παντού, ιδιαίτερα τώρα με τις νέες μορφές τεχνολογίας, ας είναι και οι πρόνοιες των νομοθετημάτων που είναι μπροστά μας μία αρχή, για να μπορέσουμε σιγά σιγά, όπως είπα προηγουμένως, να βάλουμε τις βάσεις, να αλλάξουμε νοοτροπίες, συμπεριφορές και στερεότυπα μέσα από την παιδεία και μέσα από άλλες πιο δραστικές δράσεις, οι οποίες θα μας βοηθήσουν να αλλάξουμε συμπεριφορά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Γιωργάλλα.

Ο κ. Ευσταθίου.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα είμαι πολύ σύντομος. Εξάλλου, το θέμα έχει αναπτυχθεί ήδη από τους προηγούμενους ομιλητές και κυρίως από τον φίλο μου τον κ. Μιχάλη Γιωργάλλα.

Ο σεξισμός αντιλαμβανόμαστε όλοι ότι είναι προσβλητικός, είναι μία απαξιωτική συμπεριφορά, μια καταπίεση και αυτή με τη σειρά της, όπως είναι ο ρατσισμός, όπως είναι όλα τα φαινόμενα όπου ο άνθρωπος θυματοποιείται, επειδή τυγχάνει να είναι άνθρωπος και να έχει τη δική του την ταυτότητα. Ασφαλώς και θα υποστηρίξουμε την ευγενή αυτή πρωτοβουλία όλων.

Θα ήθελα όμως να σταθώ στην τροπολογία των φίλτατων Αννίτας Δημητρίου και Χριστιάνας Ερωτοκρίτου. Αξίζουν τα συγχαρητήρια για έναν και μοναδικό λόγο. Πέραν του περιεχομένου αυτής, είναι η κλασική περίπτωση όπου το εύλογο, ο λόγος καταγράφεται σε έντυπο, προκειμένου να μετατραπεί σε κανόνα δικαίου. Αυτοί πρέπει να είναι οι νόμοι μας, απλοί και κατανοητοί χωρίς ούτε εκδικητική διάθεση, αλλά ούτε και τεχνική ενασχόληση τέτοια, ώστε να αυτοκαταργούνται και να μη γίνονται κατανοητοί. Επομένως, συγχαρητήρια γι' αυτή την πρωτοβουλία, υπό ποίαν έννοια; Με μία απλή τροποποίηση της φράσης έχει αναδειχθεί η αξία της γυναίκας ως

αυθύπαρκτο πρόσωπο, που είναι. Δεν είναι όλα τα πρόσωπα, είναι η γυναίκα, και συγχαρητήρια για την πρωτοβουλία σας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Ευσταθίου.

Η κ. Δημητρίου, που είναι η τελευταία ομιλήτρια.

ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε, όπως και εκ μέρους της κ. Ερωτοκρίτου, αλλά και εκ μέρους όλων των συναδέλφων της επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, γιατί θα ήταν παράλειψή μου να μην πω ότι έγινε μια μεγάλη και επαρκής δουλειά από όλες τις συναδέλφισσες, όπως επίσης και από όλους όσοι θα στηρίξουν αυτή την πρωτοβουλία.

Πριν ξεκινήσω την τοποθέτησή μου, οφείλω να πω ότι δεν είναι τιμωρητική αυτή η ρύθμιση, γιατί δεν προνοεί μόνο το συγκεκριμένο, δηλαδή την ποινικοποίηση. Μία διάσταση αυτή της πολύ σημαντικής ρύθμισης είναι οι δράσεις, οι στρατηγικές, το ίδιο το συμβούλιο, το οποίο θα έχει τη συγκεκριμένη ευθύνη, η παιδεία, η κουλτούρα που χρειάζεται να υπάρξει γι' αυτό το θέμα.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητές συναδέλφισσες,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Δεν έχουμε ευθύνη μόνο κάθε φορά να κατονομάζουμε τον σεξισμό και να τον καταδικάζουμε τον σεξισμό ή τις σεξιστικές συμπεριφορές. Έχουμε υποχρέωση να ρυθμίσουμε το νομικό πλαίσιο ποινικοποίησης του αδικήματος του σεξισμού για πρώτη φορά στην Κύπρο, καθιστώντας παράλληλα τους πολίτες κοινωνούς αυτής της προσπάθειας και αυτό ακριβώς επιτυγχάνεται σήμερα με τη ρύθμιση αυτής της νομοθεσίας. Μόνο με αυτόν τον τρόπο θα τον προλάβουμε και μόνο με αυτόν τον τρόπο θα τον σταματήσουμε.

Βλάπτει, αγαπητοί μου συνάδελφοι, ο σεξισμός, προκαλεί αισθήματα αναξιοσύνης, αυτολογοκρισίας, αλλάζει συμπεριφορές και επιδεινώνει την υγεία, ως τεκμηριώνεται περίτρανα στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης, στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων εναντίον των γυναικών, που απαιτείται και από τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα στη Διακήρυξη και Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου. Ο σεξισμός βρίσκεται στη ρίζα του ζητήματος της ανισότητας των φύλων και η πραγματικότητα είναι, είτε μας αρέσει είτε όχι, ότι ο σεξισμός έχει ταυτότητα, έχει φύλο και είναι γένους θηλυκού. Οι γυναίκες και τα κορίτσια επηρεάζονται σε δυσανάλογο βαθμό,. Αυτή είναι η πραγματικότητα και οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους, χωρίς βεβαίως να παραγνωρίζουμε το γεγονός ότι υπάρχουν μεμονωμένες περιπτώσεις ή μπορεί να υπάρξουν περιπτώσεις που και άντρες υπόκεινται σε σεξισμό. Η εξαίρεση όμως δεν μπορεί να είναι ο κανόνας, χωρίς να αποκλείεται νομοθετικά, ρυθμιστικά το συγκεκριμένο με βάση την προτεινόμενη νομοθεσία. Και θεωρώ έντονα ότι έχουμε υποχρέωση να καταδεικνύουμε το θέμα στην πραγματική του διάσταση και γι' αυτό έχουμε προχωρήσει με την αγαπητή συνάδελφο στην κατάθεση της συγκεκριμένης τροπολογίας. Όπως έχουμε επεξηγήσει, κύριε Πρόεδρε, και προηγουμένως στην ανάγνωση της τροπολογίας, με την προτεινόμενη αυτή ρύθμιση τα υπό θέσπιση αδικήματα σεξισμού και του διαδικτυακά διαδιδόμενου σεξισμού προτείνεται να στρέφονται κατά γυναίκας ή ομάδας γυναικών που πέφτουν θύματα σεξιστικών συμπεριφορών και όχι γενικά κατά πρόσωπο ή ομάδας προσώπων, ακριβώς για να προσδοθεί στην υπό ψήφιση νομοθεσία η σωστή διάσταση του θέματος.

Όπως είναι γνωστό, ο σεξισμός, σύμφωνα και με τη Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, συνιστά έμφυλη διάκριση που προωθεί τα στερεότυπα των φύλων και θεωρούμε ότι οποιαδήποτε νομοθεσία σχετική με την οποία ποινικοποιούνται ανάλογες συμπεριφορές πρέπει ακριβώς να αντικατοπτρίζεται υπό αυτή τη σκοπιά. Άρα, η Βουλή των Αντιπροσώπων σήμερα με την επικείμενη ψήφιση ανταποκρίνεται στο κάλεσμα του Συμβουλίου της Ευρώπης προς τα κράτη μέλη, που πρέπει να λάβουν μέτρα γι' αυτό το πολύ σημαντικό ζήτημα, και ταυτόχρονα να λαμβάνει την ευθύνη -και αυτό θέλουμε να τονίσουμε- μέσω της δράσης και της ίδρυσης του σχετικού συμβουλίου να αναπτύξει στρατηγικές, καθώς και να εκπαιδεύσει και να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες, την ίδια την κοινωνία, σε θέματα καταπολέμησης του σεξισμού, όπως και της συνολικής αξιοποίησης όλων αυτών των δράσεων με ταυτόχρονη ενημέρωση εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Οι αριθμοί συγκλονίζουν ανά το παγκόσμιο, όπως φυσικά και η κάθε περίπτωση ξεχωριστά, όταν και εφόσον ακουστεί. Εξήντα τρία τοις εκατό των γυναικών έχει υποστεί λεκτική βία, 80% των γυναικών έχει αντιμετωπίσει το φαινόμενο του mansplicing και του manterrupting στην εργασία. Για παράδειγμα στο Ηνωμένο Βασίλειο το 66% των κοριτσιών ηλικίας δεκαέξι με δεκαοκτώ ετών έχουν βιώσει ή παρατηρήσει τη χρήση

σεξιστικής γλώσσας στο σχολείο, το 59% των γυναικών στο Άμστερνταμ έχει υποστεί κάποια μορφή παρενόχλησης στον δρόμο. Στη Γαλλία, κύριε Πρόεδρε, 50% των νέων γυναικών υπέστησαν ταπεινωτική ή άδικη συμπεριφορά επειδή είναι γυναίκες. Πενήντα οκτώ τοις εκατό των γυναικών που εκλέγονται στα κοινοβούλια έχουν αποτελέσει στόχο σεξιστικών επιθέσεων στα κοινωνικά δίκτυα και τα λοιπά και τα λοιπά και τα λοιπά.

Δεν τολμώ να αναφέρω και δε γνωρίζουμε τι ακριβώς ισχύει στην Κύπρο, αλλά μπορώ να δηλώσω μετά βεβαιότητας ότι η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών στην Κύπρο σε κάποιο στάδιο έχει πέσει θύμα σεξισμού. Και αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι, που μπορεί να ξεκινήσει ως αστείο και που μπορεί για κάποιους να φαντάζει καλοπροαίρετο, καλλιεργεί ένα κλίμα εκφοβισμού, φόβου και ανασφάλειας και αυτό οδηγεί στην αποδοχή της βίας κυρίως εναντίον των γυναικών και κοριτσιών· και εκεί δεν τολμώ καν να αναφέρω τους αριθμούς και τα στατιστικά στοιχεία. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο το Συμβούλιο της Ευρώπης αποφάσισε να αναλάβει δράση υιοθετώντας τη σύσταση για την πρόληψη και καταπολέμηση του σεξισμού. Και είναι για τον ίδιο ακριβώς λόγο που σήμερα καλώ όλους τους συναδέλφους, όσους έχουν την καλοσύνη να με ακούουν, να στηρίξουν αυτή τη ρύθμιση, γιατί σήμερα το κοινοβούλιο γράφει ιστορία. Αναμένω και είμαι σίγουρη ότι θα υπάρξουν διάφορα σχόλια, συμπεριλαμβανομένων και των αρνητικών και καυστικών σχολίων ως συνήθως, αλλά είναι αναμενόμενα, αγαπητοί συνάδελφοι, για όσους δε γνωρίζουν και κυρίως για όσους δεν κατανοούν την πραγματική διάσταση του ζητήματος. Για μας λοιπόν είναι θέμα πρωτίστης σημασίας, είναι θέμα ενδυνάμωσης των γυναικών, είναι θέμα κατάρτισης στερεοτύπων, είναι θέμα μη αποκλεισμού, είναι θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι θέμα θεμελιωδών ελευθεριών, είναι θέμα επιβίωσής μας.

Θέλω να ευχαριστήσω ξανά θερμά, ιδιαίτερα τις συναδέλφισσες Σκεύη Κουκουμά και Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, για τη σύμπλευση και κοινή πρωτοβουλία για το εν λόγω ζήτημα, ξανά όλα τα μέλη της επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τη γραμματεία και διεύθυνση της Βουλής για τη στήριξη και βοήθεια, όπως βεβαίως και τον Τομέα Νομικών της Βουλής για την καθοδήγηση, αλλά και όλους τους εμπλεκόμενους που στήριξαν και αγκάλιασαν αυτή την πρωτοβουλία, που μας αφορά όλους. Σήμερα, κύριε Πρόεδρε, η Βουλή των Αντιπροσώπων στέλλει το μήνυμα ότι κάθε γυναίκα, κάθε κορίτσι, κάθε άτομο προστατεύεται και καλύπτεται από τον νόμο, όταν υπόκειται σε μια τέτοια συμπεριφορά, και ότι λαμβάνει η Βουλή των Αντιπροσώπων την ευθύνη στρατηγικής και ευαισθητοποίησης όλων για το τι εστί σεξισμός, τι συνιστά σεξιστική συμπεριφορά, είτε εκδηλώνεται λεκτικά, γραπτά, διαδικτυακά, προφορικά ή άλλως πως. Σήμερα η Βουλή των Αντιπροσώπων γράφει ιστορία κατά της παρενόχλησης γυναικών στην Κύπρο και υπογραμμίζει το αυτονόητο, ότι κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μειώνει, να προσβάλλει, να ταπεινώνει, να εξευτελίζει ή να εκφοβίζει με σεξιστική συμπεριφορά απλά και μόνο επειδή μπορεί, του επιτρέπεται, δημιουργώντας διακρίσεις και διατηρώντας ή ενισχύοντας στερεότυπα.

Σήμερα, κύριε Πρόεδρε, αγαπητές συναδέλφισσες, αγαπητοί συνάδελφοι, τολμούμε και ενεργοποιούμε την κοινωνία των πολιτών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Δημητρίου.

Την τροπολογία την έχει διαβάσει η κ. Δημητρίου. Να ψηφίσετε για την τροπολογία τώρα.

Πόσοι ψηφίζετε υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι δύο ψήφους εναντίον, είκοσι ψήφους υπέρ και καμία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Δεύτερη ανάγνωση του ενιαίου κειμένου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Αδίκημα σεξισμού. Άρθρο 3.

Αδίκημα διαδικτυακά διαδιδόμενου σεξισμού. Άρθρο 4.

Ποινική ευθύνη νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου. Άρθρο 5.

Κυρώσεις κατά νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου. Άρθρο 6.

Ποινική δίωξη. Άρθρο 7.

Συμβούλιο κατά του Σεξισμού. Άρθρο 8.

Αρμοδιότητες Συμβουλίου κατά του Σεξισμού. Άρθρο 9.

Έκδοση κανονισμών. Άρθρο 10.

Υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Άρθρο 11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 μέχρι 11 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Καταπολέμησης του Σεξισμού και του Διαδικτυακά Διαδιδόμενου Σεξισμού και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του ενιαίου κειμένου νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το ενιαίο κείμενο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 12 θέμα πιλοφορείται «Ο περί των Οχημάτων στο Τέλος του Κύκλου Ζωής τους (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020».

Παρακαλώ τη γραμματεία να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του βασικού νόμου για μερική εναρμόνιση αυτού με το άρθρο 1 της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2018/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30^{ης} Μαΐου 2018 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για το νομοσχέδιο «Ο περί των Οχημάτων στο Τέλος του Κύκλου Ζωής τους (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης, πρόεδρος

Κώστας Κώστα

Χρίστος Ορφανίδης

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Δημήτρης Δημητρίου

Γεώργιος Προκοπίου

Ευθύμιος Δίπλαρος

Μη μέλη της επιτροπής:

Ζαχαρίας Ζαχαρίου

Γιαννάκης Γαβριήλ

Αντρέας Φακοντής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 9 και 30 Οκτωβρίου 2020. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του ίδιου υπουργείου και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης παρευρέθηκε επίσης ο βουλευτής κ. Γιώργος Πεردίκης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί των Οχημάτων στο Τέλος του Κύκλου Ζωής τους Νόμου για μερική εναρμόνιση αυτού με το άρθρο 1 της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2018/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30^{ης} Μαΐου 2018 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού».

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, όπως και τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, με τον προτεινόμενο νόμο προτείνεται η αντικατάσταση του άρθρου 13 του βασικού νόμου, ώστε να προβλέπεται η υποβολή ενημερωτικών εκθέσεων από την αρμόδια αρχή, ήτοι από τον διευθυντή του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 της βασικής Οδηγίας 2000/53/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1(6) της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/849. Το εν λόγω άρθρο της Οδηγίας προβλέπει ότι τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του άρθρου 7(2) της Οδηγίας για κάθε ημερολογιακό έτος και τα οποία σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων επαναχρησιμοποίησης ή ανάκτησης κατασκευαστικών στοιχείων των οχημάτων.

Όλοι όσοι κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/849, η εναρμόνιση με την εν λόγω Οδηγία έπρεπε να είχε γίνει μέχρι τις 5 Ιουλίου 2020, ωστόσο το υπό συζήτηση νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 4 Σεπτεμβρίου 2020.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ενημέρωσε την επιτροπή ότι, σύμφωνα με πληροφόρηση της οποίας έτυχε από τους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ξεκινήσει την καθορισμένη διαδικασία παράβασης εναντίον της Δημοκρατίας λόγω μη έγκαιρης εναρμόνισης με την υπό αναφορά Οδηγία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του προέδρου και του μέλους της επιτροπής βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και των μελών της επιτροπής βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο όπως αυτό κατατέθηκε από την εκτελεστική εξουσία και αφού έτυχε των απαραίτητων νομοτεχνικών βελτιώσεων.

Ο βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και ο βουλευτής της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Κανένας.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί των Οχημάτων στο Τέλος του Κύκλου Ζωής τους (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα με τους αριθμούς 13, 14 και 15 έχουν κοινή έκθεση και πιλοφορούνται «Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019», πρόταση νόμου των κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη και Ανδρέα Κυπριανού εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, «Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020», πρόταση νόμου πάλι των κ. Ανδρέα Κυπριανού και Κυριάκου Χατζηγιάννη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, και «Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020», πρόταση νόμου των κ. Ανδρέα Κυπριανού και Κυριάκου Χατζηγιάννη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τους σκοπούς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 13 θέματος είναι η τροποποίηση του βασικού νόμου, ώστε οι άδειες που εκδίδονται για τη λειτουργία των κέντρων αναψυχής να ισχύουν για τρία έτη από την ημερομηνία έκδοσής τους.

Σκοπός του υπ' αριθμόν 14 θέματος είναι η τροποποίηση του βασικού νόμου, ώστε οι άδειες που εκδίδονται για τη λειτουργία των κέντρων αναψυχής να ισχύουν για περίοδο τριών ετών, αντί για περίοδο που δε θα υπερβαίνει τα τρία έτη, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Σκοπός του υπ' αριθμόν 15 θέματος είναι η τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε οι άδειες που εκδίδονται για τη λειτουργία των κέντρων αναψυχής να ισχύουν για περίοδο τριών ετών, αντί για περίοδο που δε θα υπερβαίνει τα τρία έτη, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για τις προτάσεις νόμου του επισυνημμένου παραρτήματος

Παρόντες:

Ανδρέας Κυπριανού, πρόεδρος

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Σάβια Ορφανίδου

Ηλίας Μυριάνθους

Μιχάλης Σοφοκλέους

Μαρίνος Μουσιούττας

Γιαννάκης Γαβριήλ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε την πρώτη πρόταση νόμου του επισυνημμένου παραρτήματος, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη και Ανδρέα Κυπριανού εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε την 21^η Ιουλίου 2020, και ακολούθως, ύστερα από την κατάθεση στη Βουλή και των άλλων δύο προτάσεων νόμου του επισυνημμένου παραρτήματος από τους ίδιους βουλευτές, μελέτησε από κοινού και τις τρεις προτάσεις νόμου σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 22 Σεπτεμβρίου, στις 13 και 20 Οκτωβρίου και στις 3 Νοεμβρίου 2020.

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υφυπουργείου Τουρισμού, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Ιδιοκτητών Κέντρων Αναψυχής (ΟΣΙΚΑ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Κέντρων Αναψυχής (ΠΑΣΙΚΑ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Κέντρων Διασκέδασης (ΠΑΣΥΚΕΔ) και του Συνδέσμου Επώνυμων Αλυσίδων Εστίασης Κύπρου (ΣΕΠΑΕΚ). Ο Σύνδεσμος Νόμιμων Μπουραριών Αγίας Νάπας, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης παρευρέθηκαν επίσης σε συνεδρίες της επιτροπής το μέλος της επιτροπής κ. Κώστας Κώστα και το μη μέλος της κ. Άγγελος Βότσης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται με την πρώτη πρόταση νόμου είναι η τροποποίηση του περί Κέντρων Αναψυχής Νόμου, ώστε η άδεια λειτουργίας των κέντρων αναψυχής να εκπνέει την 31^η ημέρα του μηνός Δεκεμβρίου του τρίτου έτους που έπεται της ημερομηνίας εκδόσεως αυτής, αντί του αμέσως επόμενου μηνός Δεκεμβρίου που έπεται της ημερομηνίας έκδοσης αυτής, όπως ισχύει σήμερα.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται με τη δεύτερη πρόταση νόμου είναι η τροποποίηση του περί Κοινοτήτων Νόμου, ώστε να επεκταθεί η ισχύς των αδειών που εκδίδονται για τη λειτουργία των κέντρων αναψυχής από μέχρι τρία έτη, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, σε πέντε έτη.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται με την τρίτη πρόταση νόμου είναι η τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε να επεκταθεί η χρονική διάρκεια ισχύος των αδειών που εκδίδονται για τη λειτουργία των κέντρων αναψυχής από μέχρι τρία έτη, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, σε πέντε έτη.

Σύμφωνα με τους εισηγητές των προτάσεων νόμου οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες, δεδομένου ότι η έκδοση των εν λόγω αδειών κατ' έτος ή για περιορισμένη χρονική διάρκεια συνεπάγεται αχρείαστο διοικητικό κόστος και καθυστερήσεις, επισημαίνοντας ότι σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη η ισχύς παρόμοιων αδειών δεν έχει ημερομηνία λήξεως. Τέλος, τόνισαν ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα συμβάλουν στη βελτίωση της υφιστάμενης απηρχαιωμένης γραφειοκρατικής διαδικασίας, που ταλαιπωρεί τους ιδιοκτήτες των κέντρων αναψυχής.

Στο πλαίσιο της συζήτησης των προτεινόμενων νόμων, η εκπρόσωπος του Υφυπουργείου Τουρισμού δήλωσε ότι η προώθησή τους θα συμβάλει στη μείωση του διοικητικού κόστους. Ωστόσο, όπως επισήμανε, το ύψος των προβλεπόμενων τελών για την έκδοση των εν λόγω αδειών στο παρόν στάδιο πρέπει να παραμείνει στα ίδια επίπεδα. Η ίδια εκπρόσωπος ενημέρωσε την επιτροπή ότι υποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για νομοτεχνική επεξεργασία σχετικό νομοσχέδιο για τη συνολική αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό του οικείου νομοθετικού πλαισίου, το οποίο μεταξύ άλλων προβλέπει την επέκταση της ισχύος των πιο πάνω αδειών από ένα έτος σε τρία έτη.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών εξέφρασε επιφυλάξεις σε σχέση με την προτεινόμενη νομοθεσία, επισημαίνοντας ότι η μη έκδοση σε ετήσια βάση των αδειών λειτουργίας των κέντρων αναψυχής και η έλλειψη συχνού ελέγχου εγκυμονεί κινδύνους σε σχέση με την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των υποστατικών.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ανέφερε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν εγείρουν οποιοδήποτε νομικό θέμα, ωστόσο επισήμανε ότι για λόγους ασφάλειας απαιτείται να πραγματοποιούνται έλεγχοι στα υποστατικά σε τακτά χρονικά διαστήματα, ανεξάρτητα από τη χρονική διάρκεια της άδειας λειτουργίας τους.

Η εκπρόσωπος της Ένωσης Δήμων δήλωσε ότι η υφιστάμενη ρύθμιση στον περί Δήμων Νόμο που αφορά στη χρονική διάρκεια των αδειών πρέπει να παραμείνει ως έχει, γιατί κρίνεται ικανοποιητική και ταυτόχρονα παρέχει τη δυνατότητα στην αρμόδια αρχή να διαφοροποιεί τη διάρκεια ισχύος της με μέγιστη διάρκεια τα τρία χρόνια, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εντάσσεται κάθε υποστατικό. Η εν λόγω κατηγοριοποίηση γίνεται μεταξύ άλλων με βάση την επικινδυνότητά τους και τη χρήση τους, όπως και τον αριθμό επισκεπτών των υποστατικών. Περαιτέρω, σύμφωνα με την ίδια εκπρόσωπο, τυχόν επέκταση του χρόνου ισχύος της άδειας σε πέντε χρόνια θα δημιουργήσει την ανάγκη διενέργειας ενδιάμεσων αυτεπάγγελτων ελέγχων οι οποίοι αναπόφευκτα θα συνεπάγονται αύξηση του διοικητικού κόστους, το οποίο θα κληθούν να καταβάλουν οι δημότες, αντί να το επωμιστούν οι επιχειρηματίες. Συναφώς, όπως η ίδια επισήμανε, σε περίπτωση που επεκταθεί ο χρόνος ισχύος της άδειας, απαιτείται να εισαχθούν πρόνοιες με βάση τις οποίες αφενός θα παρέχονται στον δήμο πρόσθετες εξουσίες, όπως η ανάκληση της άδειας χρήσης υποστατικού ή/και επιβολής εξωδικού ή διοικητικού προστίμου, και αφετέρου θα παρέχεται η δυνατότητα διακύμανσης του χρόνου ισχύος της, ώστε αυτή να εκδίδεται για περίοδο που δε θα υπερβαίνει τα πέντε έτη.

Ο εκπρόσωπος της Ένωσης Κοινοτήτων ανέφερε ότι, σε περίπτωση που επεκταθεί ο προβλεπόμενος σήμερα χρόνος ισχύος της άδειας λειτουργίας των κέντρων αναψυχής, απαιτείται να τροποποιηθεί παράλληλα και η διάρκεια ισχύος άλλων συναφών αδειών, ώστε να συμπίπτουν χρονικά.

Ο αναπληρωτής διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου, τόσο προφορικά όσο και με επιστολή του προς την επιτροπή, ημερομηνίας 26 Οκτωβρίου 2020, εξέφρασε τη σύμφωνη γνώμη του ως προς τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Οι εκπρόσωποι των συνδέσμων των κέντρων αναψυχής που παρευρέθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής εξέφρασαν επίσης τη σύμφωνη γνώμη τους σε σχέση με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις και παράλληλα προβληματισμό κατά πόσο η υιοθέτησή τους θα επηρεάσει και το ύψος των τελών που καταβάλλονται για σκοπούς έκδοσης της άδειας λειτουργίας των υποστατικών.

Στο στάδιο της συζήτησης των προτάσεων νόμου η επιτροπή ζήτησε από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, το οποίο δεν είχε κληθεί να παραστεί στις συνεδρίες της επιτροπής, να υποβάλει τις θέσεις του γραπτώς.

Συναφώς, το εν λόγω τμήμα, με επιστολή του προς την επιτροπή, ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 2020, εισηγείται όπως για σκοπούς ασφάλειας προστεθεί στις προτεινόμενες ρυθμίσεις πρόνοια με βάση την οποία θα διασφαλίζεται ότι οι ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις των εν λόγω υποστατικών θα είναι ασφαλείς τόσο για τους χρήστες τους όσο και για το κοινό που τα επισκέπτεται.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή αποφάσισε τα ακόλουθα, τροποποιώντας ανάλογα τα κείμενα των τριών προτάσεων νόμου:

1. Να καθορίσει ότι η χρονική διάρκεια ισχύος των αδειών των κέντρων αναψυχής θα είναι τρία χρόνια από την ημερομηνία έκδοσης αυτής, αντί τέτοια άδεια να εκπνέει την 31^η ημέρα του μηνός Δεκεμβρίου του τρίτου έτους που έπεται της ημερομηνίας έκδοσής της.
2. Να μειώσει την προτεινόμενη με τη δεύτερη και τρίτη πρόταση νόμου διάρκεια ισχύος των αδειών των κέντρων αναψυχής από πέντε έτη, όπως αρχικά είχε προταθεί, σε τρία έτη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ και του μέλους της βουλευτή της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά προτάσεων νόμου όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω και εισηγείται στη Βουλή την ψηφισή τους σε νόμους.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά Νέες Δυνάμεις επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προτάσεων νόμου στο πλαίσιο της συζήτησής τους στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019.
2. Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020.
3. Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές;

Οι εισηγητές είναι δύο, ο κ. Κυπριανού και ο κ. Κυριάκος Χατζηγιάννης.

Παρακαλώ, υπάρχουν άλλοι που θέλουν να μιλήσουν;

Ο κ. Κυπριανού, ο κ. Χατζηγιάννης, ο κ. Λεωνίδου, ο κ. Βότσης και ο κ. Γιωργάλλας. Έχει άλλους;

Όχι. Ο κατάλογος έκλεισε εδώ.

Ποιος από τους δύο εισηγητές θέλει να μιλήσει πρώτος;

Ο κ. Κυπριανού.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Δεν έχει πρόβλημα ποιος θα μιλήσει πρώτος και δεύτερος, κύριε Πρόεδρε, γιατί είναι μια...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, Ανδρέα μου, εννά ρωτήσω όμως. Εννά μεν ρωτήσω;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Πολύ καλά κάμνετε.

Είναι μια ομόφωνη πρόταση νόμου που θα ψηφιστεί, η οποία αφορά δεκάδες χιλιάδες πολίτες αυτού του τόπου, οι οποίοι ταλαιπωρούνται από τη γραφειοκρατία και αναγκάζονται, μόλις εκδοθεί η άδεια λειτουργίας της επιχείρησής τους -μιλούμε για τα κέντρα αναψυχής και αντιλαμβάνεστε τι περιλαμβάνει ο όρος «κέντρα αναψυχής», από καφενεία, εστιατόρια, μπαράκια, καφετέριες κ.λπ. κ.λπ.- μόλις λοιπόν κάνουν όλες εκείνες τις γραφειοκρατικές διαδικασίες, εξασφαλίσουν όλα τα πιστοποιητικά τόσο από το Υφυπουργείο Τουρισμού, αλλά και από τις τοπικές αρχές, αμέσως ξεκινούν τη διαδικασία να τα εξασφαλίσουν για τον επόμενο χρόνο! Γιατί; Γιατί πιθανόν ένα μικρό ποσοστό, λιγότερο από 1%, κάποιιοι, μετά που θα εξασφαλίσουν την άδεια λειτουργίας, αλλοιώνουν τους όρους με τους οποίους εκδόθηκε η άδεια λειτουργίας τους, με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες της πολιτείας, αφού δεν μπορούν να ελέγξουν αυτές τις δεκάδες χιλιάδες υποστατικά, για να τους επανεκδώσουν την άδεια λειτουργίας, να εκδίδουν τα πιστοποιητικά, χωρίς να τους ελέγχουν.

Άρα, αυτή η νομοθεσία, που αυξάνει ουσιαστικά σε τρία από έναν χρόνο την ανάγκη ανανέωσης της άδειας λειτουργίας, θα δώσει περισσότερο χρόνο στις υπηρεσίες του κράτους, για να κάμνουν τους αναγκαίους ελέγχους, τους δειγματοληπτικούς, εκεί και όπου πρέπει.

Πρέπει να σας πω ότι ο διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, όταν ήρθε στην επιτροπή, μας είπε «οί τρία, κανονικά πρέπει να γίνει δέκα χρόνια ή να είναι ισόβια η άδεια, για να μπορούμε να κάμνουμε

δειγματοληπτικούς ελέγχους και όχι να εκδίδουμε πιστοποιητικά, χωρίς να κάμνουμε ελέγχους, γιατί ακριβώς όλοι έρχονται να ανανεώσουν αυτή την άδεια».

Άρα, σήμερα η Βουλή των Αντιπροσώπων κάμνει ένα βήμα προς τα εμπρός, για να μειώσει τη γραφειοκρατία, για να υπηρετήσει τον πολίτη, για να υπηρετήσει τον μικρομεσαίο επιχειρηματία, όχι να τον ταλαιπωρεί. Κάνει ένα βήμα προς το να μη χρειάζεται ο νόμιμος να τρέχει πίσω από τις υπηρεσίες, αλλά να φοβάται ο παράνομος τον έλεγχο που πρέπει να γίνεται από τις υπηρεσίες, που θα αποκτήσουν με αυτή τη νομοθεσία περισσότερο χρόνο, περισσότερες εργατοώρες, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν.

Θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους, αλλά και όλους που ήρθαν στην επιτροπή οι οποίοι εξέφρασαν τη θετική τους άποψη σ' αυτή την πρόταση νόμου. Είναι ένα βήμα προς τα εμπρός. Ελπίζω ότι σύντομα και σε άλλες παρόμοιες καταστάσεις που ζει ο πολίτης θα δώσουμε ως Βουλή το μήνυμα του εκσυγχρονισμού και της έγνοιας μας για την ταλαιπωρία και τη γραφειοκρατία που επικρατεί σ' αυτό τον τόπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κυπριανού.

Ο κ. Χατζηγιάννης.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αν πραγματικά αναζητούμε έναυσμα πάντοτε γιατί καταθέτουμε μια πρόταση νόμου, είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση κάτι το πολύ έκδηλο, ότι ως θύματα της γραφειοκρατίας έχουμε και τεράστια ανθρώπινα δικαιώματα, είμαστε οι πολίτες αυτού του κράτους, όπου μια λογική έχει θεσμοθετηθεί πλέον ως άγραφος νόμος και θα πρέπει να το δεχόμαστε. Εδώ ήταν και η μεγάλη επανάσταση που έχει συμβεί και θα συγχαρώ και τον πρόεδρο της επιτροπής Εμπορίου, αλλά και όλα τα μέλη της επιτροπής Εμπορίου και για το γρήγορο, αλλά και για το ότι εύστοφα, πολύ γρήγορα μπήκαν στη λογική ότι κάτι πρέπει να κάνουμε, ακριβώς για να απελευθερώσουμε από τη γραφειοκρατία όλους αυτούς, τα κέντρα αναψυχής, αυτούς τους ανθρώπους, αυτούς τους επιχειρηματίες, αυτά τα άτομα, τα οποία έτρεχαν για πράγματα αλόγιστα, παράλογα, αχρείαστα, και μάλιστα πολλές φορές οι τοπικές αρχές δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθούν μέσα στα όρια που έπρεπε και να εκδώσουν τις άδειες λειτουργίας των κέντρων αναψυχής. Χρειάζοντουσαν άδειες και υποάδειες στον αριθμό δεκαέξι ή δεκαεφτά και με επιχείρημα μάλιστα ότι «μα, ξέρετε, πρέπει και μ' αυτό τον τρόπο να ελέγχουμε». Όχι, δεν πρέπει να ελέγχετε! Να ελέγχετε με βάση τον νόμο σας, όποτε θέλετε, όσο θέλετε και όπως θέλετε, όπως προβλέπεται από τη δική σας νομοθεσία. Δεν αγγίξαμε αυτή τη διάσταση και πολύ σωστά έχουμε πει ότι από έναν χρόνο, δηλαδή κάθε χρόνο, θα γίνεται κάθε τρία χρόνια η άδεια λειτουργίας.

Σωστά ειπώθηκε από τον πρόεδρο της επιτροπής. Είναι λογικό να μείνουμε στα τρία χρόνια; Αν με ρωτάτε εμένα από την άποψη αυτή, ότι, εντάξει, φεύγουμε από το κάθε χρόνο σήμερα, πάμε στα τρία χρόνια, είναι πιο εύκολα αποδεκτό. Όμως θα έπρεπε να ήταν πολύ περισσότερο, στα πέντε τουλάχιστον χρόνια, όπως έγινε και προσπάθεια από την επιτροπή, δυστυχώς όμως υπήρξαν κάποιοι προβληματισμοί. Θεωρώ ότι στο μέλλον θα πρέπει να προβληματίσει όλους εμάς να δούμε πώς απελευθερώνουμε αυτούς τους επιχειρηματίες, αυτά τα άτομα, αυτούς τους πολίτες, επαναλαμβάνω, απ' αυτό τον όγκο εργασίας. Full αντιπαραγωγική αυτή η συνήθεια, full χωρίς λογική! Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο εύχομαι στα κέντρα αναψυχής πλέον τον χρόνο αυτό που αναλώνουν και τα χρήματα τα οποία χρησιμοποιούν, για να τρέχουν να μαζεύουν, να συλλέγουν τις ποιοεσδήποτε βεβαιώσεις με ισχύ πολλές φορές περασμένη απ' αυτή που χρειαζόταν, να τα χρησιμοποιήσουν προς τη δημιουργία και ανάπτυξη των δικών τους επιχειρήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Χατζηγιάννη.

Ο κ. Λεωνίδου.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι γεγονός ότι η συνεχής ανανέωση κάθε χρόνο αυτών των αδειών προκαλούσε μια αναστάτωση στους ίδιους τους επιχειρηματίες, προκαλεί μια γραφειοκρατική διαδικασία, η οποία ουσιαστικά καθίσταται τυπική και όχι ουσιαστική, αφού οι ίδιες οι υπηρεσίες δεν μπορούν να ελέγξουν αν πράγματι οι ιδιοκτήτες, οι κάτοχοι αυτών των επιχειρήσεων συμμορφώνονται με τις πρόνοιες της άδειας ή της νομοθεσίας.

Συνεπώς, θα πρέπει να δίδεται αρκετός χρόνος, έτσι που και οι ίδιες οι υπηρεσίες μέσα σ' αυτή την περίοδο των τριών ετών που έχουν εισηγηθεί οι συνάδελφοι -και συμφωνούμε απόλυτα- να μπορούν να ασκούν και τον έλεγχο καλύτερα και να κάνει τη δουλειά του το κράτος ακόμη καλύτερα.

Εμείς θεωρούμε ότι αυτή την περίοδο και όλα αυτά τα χρόνια κατά κάποιο τρόπο γινόταν μια καταστρατήγηση του νόμου από το ίδιο το κράτος. Γι' αυτό συμφωνούμε απόλυτα σ' αυτή την πρόταση και ιδιαίτερα αυτή τη στιγμή που η πανδημία έχει φτάσει σε σημεία που ακόμη δεν έχει καταλήξει ώσπου θα φτάσει και οι πρώτοι οι οποίοι επηρεάζονται, όπως είναι σε όλους μας γνωστό, είναι αυτές οι επιχειρήσεις. Αυτές οι επιχειρήσεις εδώ και εννιά μήνες είναι κλειστές. Άρα, πώς θα απαιτούσε το κράτος να ανανεώσουν την άδειά τους, αφού είναι ήδη κλειστές; Επομένως, θα βάζαμε αυτούς τους ανθρώπους σε περαιτέρω ταλαιπωρίες, σε περαιτέρω φασαρία, χωρίς να υπάρχει ουσιαστικός λόγος.

Εμείς πιστεύουμε ότι αυτές οι προτάσεις είναι σωστές, γι' αυτό θα τις ψηφίσουμε, αλλά θα πρέπει το ίδιο το κράτος, αυτές τις στιγμές που τα κέντρα αναψυχής πάσχουν λόγω της πανδημίας, να εξεύρει και άλλους τρόπους και άλλες διαδικασίες, για να διευκολύνουμε αυτούς τους ανθρώπους, έτσι που να επανεύρουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα στο βαθμό που είναι δυνατόν. Θα πρέπει όλοι μαζί να συμβάλουμε, να βρούμε τρόπους και να βοηθήσουμε στο να μη διαλυθούν παντελώς αυτού του είδους οι επιχειρήσεις.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Λεωνίδου.

Ο κ. Γιωργάλλας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχω την εντύπωση ότι κάποιες φορές χρειάζεται να νομοθετούμε και για τα αυτονόητα -και δε θέλω να μειώσω τις προτάσεις των συναδέλφων, είναι πάρα πολύ σωστές και τους άκουσα με προσοχή και έχουν απόλυτο δίκαιο- διότι και στη ζωή και ιδιαίτερα στη λειτουργία του κράτους καμιά φορά, όχι καμιά φορά, πάντα, δεν έχει σημασία η ποσότητα, έχει η ποιότητα. Και στους ελέγχους ισχύει αυτό. Δεν είναι ο αριθμός των ελέγχων, είναι η ποιότητα των ελέγχων. Και δυστυχώς σε αυτό το κράτος ένα από τα πολλά και σοβαρά που του λείπουν είναι οι έλεγχοι και ιδιαίτερα οι προληπτικοί έλεγχοι. Και θα σημειώσω εδώ, έτσι, για να τα ακούσουν και όλοι οι συνάδελφοι που δεν ήταν προχθές στην επιτροπή Εργασίας, ότι μέσα σε αυτή την περίοδο, που τα κλιμάκια των διαφόρων υπουργείων ετρέχαν και εβάζαν πρόστιμα και στο τελευταίο μπακάλικο ή στην τελευταία επιχείρηση- μικροεπιχείρηση, σε αυτή τη μεγάλη επιχείρηση, τη γνωστή, του σφαγείου, που υπήρξαν τόσα κρούσματα, δεν έγινε ποτέ έλεγχος από καμιά υπηρεσία, πέρα από το τμήμα της γραμμής παραγωγής της, στο σύνολο της επιχείρησης! Δεν την έλεγξε εδώ και τόσους μήνες κανένας, εάν εφαρμόζει τα μέτρα των διαταγμάτων!

Στο κομμάτι αυτό που οι συνάδελφοι είπαν να αγγίζουν έχουν απόλυτο δίκαιο, δε θα πω τίποτε περισσότερο. Απλά, θέλω να σημειώσω ότι γι' αυτό το θέμα των ελέγχων πρέπει, εκεί που μπορεί η Βουλή και δε δημιουργεί διοικητικό ή άλλο λειτουργικό κόστος, που να είναι αιτία για να είναι αντισυνταγματικές οι προτάσεις νόμου, να πολλαπλασιαστούν παρόμοιες προτάσεις, οι οποίες βοηθούν στο τελικό αποτέλεσμα, ώστε να διευκολυνθεί και να ευκολυνθεί η επιχειρηματική δραστηριότητα και να μην υπάρχει ταλαιπωρία μέσα σε μία ατέρμονη γραφειοκρατία άνευ λόγου, όπως παθαίνουν οι επιχειρηματίες, έτσι όπως τα ανέλυσαν προηγουμένως οι συνάδελφοι.

Εμείς θα ψηφίσουμε και τις τρεις προτάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Βότσης.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Θα είμαι πάρα πολύ σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Απλά, πρώτα να συγχαρώ και τους δύο εισηγητές για τις προτάσεις, οι οποίες περνούν από τη θεωρία στην πράξη, αυτό που όλοι λέμε για τη γραφειοκρατία η οποία ταλαιπωρεί και τις επιχειρήσεις. Ιδιαίτερα αυτή την περίοδο συνέπεσε, παρ' όλο που οι προτάσεις νόμου, αν δεν κάμνω λάθος, έχει αρκετό καιρό που ήταν κατατεθειμένες, Αντρέα και Κυριάκο, ήρθαν γάντι τώρα, που εκ των πραγμάτων θα ήταν και ανόητο να κυνηγήσεις κάποιον, για να εκδώσει άδεια, όταν εννιά μήνες είναι κλειστός. Και πρέπει ταυτόχρονα με την ψηφίση αυτών των νομοθετημάτων να δούμε με ποιους άλλους τρόπους πρέπει τούτοι οι άνθρωποι να βοηθηθούν, γιατί, να πω, ιδιαίτερα για τη Λεμεσό και την Πάφο, ότι με τα τελευταία μέτρα έχουν γονατίσει και οι τελευταίες τέτοιου είδους επιχειρήσεις. Γι' αυτό χρειάζονται κάτι περισσότερο από αυτή τη νομοθεσία, η οποία πολύ καλά κατατίθεται.

Θα την υποστηρίξουμε, βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο συνάδελφος ο Κώστας θέλει για τριάντα δευτερόλεπτα να πει κάτι;

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΑ:

Απλά, να πούμε κάτι το οποίο δεν αναφέρθηκε προηγουμένως. Η νομοθεσία σήμερα δε λέει ότι η άδεια ανανεώνεται κάθε χρόνο. Η νομοθεσία λέει ότι η άδεια ανανεώνεται μέχρι τρία χρόνια τζαι καμιά αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης δεν το κάμνει τούτο το πράμα. Κάμνουν το κάθε χρόνο!

Δεύτερον, η Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία βκάλλει πιστοποιητικό για δκυο χρόνια, όι για κάθε χρόνο.

Τρίτον, η Πυροσβεστική βκάλλει πιστοποιητικό ανάλογα με το πόσα χρόνια η τοπική αρχή τελικά βκάλλει την άδεια.

Τζαι, τέταρτον, μας είπαν ξεκάθαρα οι άνθρωποι στην επιτροπή, διότι βασικά οι υπηρεσίες που ελέγχουν τα θέματα ασφάλειας έν' η Πυροσβεστική τζαι η Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία, ότι είναι αδύνατο δεκάδες χιλιάδες υποστατικά να τα ελέγχουν κάθε χρόνο. Τζαι ουσιαστικά, είπεν το ο Αντρέας προηγουμένως, δε γίνεται έλεγχος! Τζαι, επειδή εμάς η έννοια μας είναι να υπάρχει τούτος ο έλεγχος, στον νόμο ξεκαθαρίζουμε -γι' αυτό ήθελα να βκω πάνω, για τούντες τρεις, τέσσερις διευκρινίσεις- ότι ανά πάσα στιγμή οποιαδήποτε υπηρεσία μπορεί να πα' να κάμει έλεγχο τζαι να αναστείλει τζαι μέχρι να αναστείλει τζαι την άδεια ακόμα μπορεί. Τζαι επειδή τούτα, που είπε ο Αντρέας προηγουμένως, έν' σωστά που τα λέει ο διευθυντής της υπηρεσίας, είπεν μας τα προφορικά, επιέσαμεν ως κόμμα τζαι μας το έφεραν τζαι γραπτώς, ότι συμφωνούν να γίνεται η ανανέωση της άδειας, κύριε Πρόεδρε, στα τρία χρόνια. Τζαι ηθέλαμεν να το έχουμε γραπτώς, γιατί αύριο, αν γίνει οτιδήποτε, να ξέρει τζι ο κόσμος ότι τούτες οι υπηρεσίες ήταν θετικές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Δεύτερη ανάγνωση της υπ' αριθμόν 13 πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δύο αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δύο αποχές, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Λοιπόν, δεύτερη ανάγνωση της υπ' αριθμόν 14 πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 93 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δύο αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δύο αποχές, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Δεύτερη ανάγνωση της υπ' αριθμόν 15 πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 112 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δύο αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δύο αποχές, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 16 θέμα πιλοφορείται «Ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020». Είναι πρόταση νόμου των κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και Παύλου Μυλωνά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος.

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θεσμοθέτηση διαδικασίας πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων ενδοσχολικής βίας και σχολικού εκφοβισμού.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για την πρόταση νόμου «Ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Νίκος Κέττηρος
Αννίτα Δημητρίου	Πανίκος Λεωνίδου
Γιώργος Κάρουλλας	Πάυλος Μυλωνάς
Αντρέας Καυκαλιάς	Κωστής Ευσταθίου
Γιώργος Τ. Γεωργίου	Μιχάλης Γιωργάλλας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 40Α της Βουλής των Αντιπροσώπων, μελέτησε κατά προτεραιότητα την υπό αναφορά πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή στις 23 Οκτωβρίου 2020 από τους βουλευτές κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και Παύλο Μυλωνά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 11 Νοεμβρίου 2020. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Επισημαίνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης της πρότασης νόμου, με τη σύμφωνη γνώμη των εισηγητών της, η εν λόγω πρόταση νόμου υιοθετήθηκε και από τους βουλευτές κ. Αννίτα Δημητρίου, Γιώργο Κάρουλλα, Ελένη Σταύρου και Δημήτρη Δημητρίου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θεσμοθέτηση της διαδικασίας πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων ενδοσχολικής βίας και σχολικού εκφοβισμού.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την πρόταση νόμου, η θέσπιση του προτεινόμενου νόμου, οι πρόνοιες του οποίου θα εξειδικευτούν περαιτέρω με σχετικούς κανονισμούς που θα εκδοθούν δυνάμει αυτού, κρίνεται αναγκαία λόγω της αύξησης των περιστατικών ενδοσχολικής βίας και αποσκοπεί στην έγκαιρη λήψη μέτρων για αντιμετώπιση των περιστατικών ενδοσχολικής βίας, τα οποία έχουν αρνητικές συνέπειες τόσο στη σωματική όσο και στην ψυχική υγεία των μαθητών και του προσωπικού των σχολείων που βιώνουν ως θύματα τέτοια φαινόμενα.

Ειδικότερα, ο προτεινόμενος νόμος προβλέπει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τη σύσταση από κάθε σχολείο Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας στην έναρξη του σχολικού έτους με σκοπό την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας.
2. Την εκπόνηση σχεδίου δράσης από την πιο πάνω επιτροπή για τον καθορισμό, τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των δράσεων εκάστου σχολείου για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας στη βάση εθνικού προτύπου.
3. Τη σύσταση από το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Ομάδας Ασφαλούς Σχολείου με σκοπό την υλοποίηση της πολιτικής για πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας. Η εν λόγω ομάδα, η οποία θα υπάγεται οργανικά στον γενικό διευθυντή, θα υλοποιεί την πολιτική του υπουργείου σε ό,τι αφορά τις δράσεις υποστήριξης της σχολικής μονάδας παρέχοντας υποστηρικτικές υπηρεσίες, ώστε το σχέδιο δράσης του σχολείου να υλοποιείται με επιτυχία.
4. Την εκπόνηση εθνικού προτύπου από τον Κυπριακό Οργανισμό Τυποποίησης σε συνεργασία με την Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου, στο οποίο θα καθορίζονται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας, το οποίο θα περιλαμβάνει όλα τα

αναγκαία διοικητικά και παιδαγωγικά μέτρα για την προστασία κάθε μέλους της σχολικής κοινότητας από οποιασδήποτε μορφής ενδοσχολική βία.

5. Τη σύσταση από το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Συντονιστικής Επιτροπής Ασφαλούς Σχολείου, η οποία θα είναι αρμόδια για την εποπτεία του συντονισμού και της παρακολούθησης του βαθμού υλοποίησης όλων των σχετικών δράσεων του υπουργείου.
6. Τη σύσταση από τον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Εθνικής Συμβουλευτικής Επιτροπής για Θέματα Ενδοσχολικής Βίας, η οποία θα παρέχει συμβουλευτική και επιστημονική καθοδήγηση στον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας για τον καθορισμό της ενδεδειγμένης πολιτικής πρόληψης, παρέμβασης και γενικής αντιμετώπισης της ενδοσχολικής βίας.

Σύμφωνα με τους εισηγητές της πρότασης νόμου, με τον προτεινόμενο νόμο σκοπείται η θέσπιση του αναγκαίου νομοθετικού πλαισίου για την οργανωμένη και συνολική ρύθμιση της πρόληψης, μείωσης και καταπολέμησης της ενδοσχολικής βίας και παραβατικότητας, το οποίο, όπως τόνισαν, θα συμβάλει στη στοχευμένη και ομοιόμορφη δράση σε θέματα αντιμετώπισης της ενδοσχολικής βίας και στην ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος.

Επισημαίνεται ότι το θέμα της ενδοσχολικής βίας, του σχολικού εκφοβισμού, όπως και της ανάγκης δημιουργίας ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων είχε απασχολήσει την επιτροπή πριν από την κατάθεση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου και συγκεκριμένα στο πλαίσιο εξέτασης άλλης συναφούς πρότασης νόμου με τίτλο «Ο περί Σχολικού Εκφοβισμού και Ενδοσχολικής Βίας στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση (Μέτρα Αντιμετώπισης) Νόμος του 2019», καθώς και κατά τη συζήτηση συναφούς θέματος με τη διαδικασία του αυτεπαγγέλτου αναφορικά με φαινόμενα βίας στα σχολεία, παραβατικότητα και χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Συναφώς, στο πλαίσιο της συζήτησης είχαν κληθεί ενώπιον της επιτροπής ο τέως Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο τέως Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και ο Υπουργός Υγείας, οι οποίοι είχαν συμφωνήσει με την ανάγκη προώθησης νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και αντιμετώπιση των φαινομένων βίας στα σχολεία.

Σημειώνεται ότι η αρχική πρόταση νόμου, αφού είχε συζητηθεί εκτενώς από την επιτροπή στην παρουσία όλων των μερών, υποβλήθηκε ακολούθως στην ολομέλεια του σώματος προς ψήφιση. Ωστόσο, στο εν λόγω στάδιο είχε κριθεί αναγκαία η αναβολή της συζήτησής της για σκοπούς επανεξέτασης ορισμένων προνοιών της στην παρουσία του αρμόδιου υπουργού, ο οποίος τόσο προφορικά όσο και με επιστολή του, ημερομηνίας 29 Σεπτεμβρίου 2020, πληροφόρησε την επιτροπή ότι συμφωνεί με τη φιλοσοφία αυτής, καθότι συνάδει με τη φιλοσοφία που το υπουργείο προωθεί μέσω των δράσεων και δομών του με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και παραβατικότητας στα σχολεία. Παράλληλα, ο εν λόγω υπουργός υπέβαλε στην επιτροπή συγκεκριμένες εισηγήσεις για σκοπούς βελτίωσης της προτεινόμενης νομοθεσίας, επισημαίνοντας παράλληλα ότι η υιοθέτηση των εν λόγω εισηγήσεων δε συνεπάγεται επιπλέον κόστος, αφού ήδη στο υπουργείο υφίστανται και λειτουργούν οι προτεινόμενες δομές.

Υπό το φως των πιο πάνω, οι εισηγητές της εν λόγω πρότασης νόμου έκριναν σκόπιμο, αντί να προχωρήσουν σε υποβολή τροπολογιών στο στάδιο της συζήτησης της υπό αναφορά πρότασης νόμου στην ολομέλεια του σώματος, να καταθέσουν στη Βουλή νέα βελτιωμένη πρόταση νόμου προς αντικατάσταση της αρχικής.

Στο πλαίσιο της συζήτησης η εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας εξέφρασε τη σύμφωνη με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις γνώμη της, επαναλαμβάνοντας ότι εμπίπτουν στη φιλοσοφία που υιοθετεί το υπουργείο μέσω υφιστάμενων δράσεων και δομών.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι μέλη της επιτροπής έθεσαν ζήτημα κατά πόσο η λειτουργία των υφιστάμενων δομών, όπως το Παρατηρητήριο Βίας και η Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης, καλύπτεται από τις πρόνοιες της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, όπως και κατά πόσο εγείρεται οποιοδήποτε ζήτημα σύγκρουσης ή επικάλυψης αρμοδιοτήτων λόγω της δημιουργίας των προτεινόμενων νέων δομών.

Η εκπρόσωπος του αρμόδιου υπουργείου, αναφερόμενη στο πιο πάνω ζήτημα, δήλωσε ότι αναφορά στις υφιστάμενες δομές γίνεται σε πρόνοια της υπό συζήτησης πρότασης νόμου, η οποία προνοεί για τη συνεργασία της Ομάδας Ασφαλούς Σχολείου με άλλους αρμόδιους επαγγελματίες, φορείς και υπηρεσίες για θέματα ενδοσχολικής βίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ και του μέλους της βουλευτή της Αλληλεγγύης, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πρότασης νόμου όπως αυτή έχει διαμορφωθεί από νομοτεχνικής άποψης και εισηγείται την ψήφισή της σε νόμο.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί της πρότασης νόμου κατά τη συζήτησή της στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηγιάννης, ο κ. Μυλωνάς.

Άλλος;

Κανένας.

Κι εσύ, κυρία Δημητρίου;

ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ένα πολύ σύντομο σχόλιο στο τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει.

Ο κ. Χατζηγιάννης πρώτα να μιλήσει, ύστερα ο κ. Μυλωνάς και ύστερα, Αννίτα, εσύ για ένα λεπτό.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα καταρχάς να ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους οι οποίοι έχουν συμβάλει για μια τέτοια μακρά περίοδο σε μια τέτοια μακρά διαβούλευση -πολυδιάστατη, θα έλεγα- όπου έχουν εμπλακεί μέσα ουκ ολίγες ειδικότητες και ουκ ολίγες επιστήμες. Αυτό ακριβώς το βάθος συζήτησης ήταν ο λόγος για τον οποίο έγινε κατορθωτό να ετοιμαστεί αυτό το κείμενο, μια νομοθεσία πολύ σύγχρονη, μια νομοθεσία με δική της φιλοσοφία, η οποία ουσιαστικά στοχεύει στο να ενισχύσουμε την πρόληψη, αντί να τρέχουμε και να προλαβαίνουμε και να μην προλαβαίνουμε εν πάση περιπτώσει.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ειδικά τον συνάδελφο τον Παύλο τον Μυλωνά, όπου αρχίσαμε, θυμάμαι, τον προβληματισμό μας με τα γεγονότα στους Τρούλλους, τότε με το μπούλινγκ, που μπήκαμε με μια άλλη λογική, ότι θα ποινικοποιούσαμε κ.λπ., κ.λπ. Στη συνέχεια ο βαθύς προβληματισμός μάς οδήγησε στο κείμενο το οποίο έχουμε ενώπιόν μας, μια συνολική στρατηγική προσέγγιση.

Θα ήταν μικροψυχία μου να μην ευχαριστήσω όλους τους άλλους συναδέλφους, οι οποίοι, δεν ξέρω για ποιους τυπικούς λόγους, ενώ είναι γραμμένοι στην πρόταση νόμου, δεν αναγράφονται στο στάδιο τούτο τα ονόματά τους, όπως ο Γιώργος ο Κάρουλλας, η Αννίτα η Δημητρίου, ο Δημήτρης ο Δημητρίου, η Έλενα η Σταύρου και νομίζω και ο συνάδελφος ο κ. Ευσταθίου και κάποιος άλλοι. Αλλά, εν πάση περιπτώσει όμως, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερω και τον συνάδελφο τον Αντρέα τον Καυκαλιά. Οι μακρές συνεδριάσεις όλη αυτή την περίοδο, τις θυμάμαι πολύ καλά, όπου μέναμε μέχρι αργά και ποτέ ο αγαπητός συνάδελφος ο κ. Καυκαλιάς δεν απουσίασε ή δε μας στέρησε διά της παρουσίας του και με τις δικές του πολύτιμες εισηγήσεις αυτόν τον πολύτιμο διάλογο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αυτή η πρόταση νόμου θέτει μια νέα αρχή στο εκπαιδευτικό σύστημα. Μέχρι σήμερα όλοι είχαμε στοχεύσεις όπου ο μαθησιακός στόχος ήταν το αποκλειστικό ζητούμενο του δικού μας εκπαιδευτικού συστήματος. Με αυτή τη νομοθεσία ουσιαστικά θέτουμε και έναν δεύτερο παράλληλο στόχο, που θα έλεγα μάλιστα ταυτόχρονο στόχο, στο να διαχειριστούμε εκείνη την παραβατική συμπεριφορά. Με άλλα λόγια δε θέλουμε η δεκαπενταετής παρουσία στο σχολείο του οποιουδήποτε ατόμου να πηγαίνει χαμένη και να καταλήγει στην κοινωνία ένα άτομο με παραβατική συμπεριφορά ή παρακμάζουσα, εν πάση περιπτώσει, συμπεριφορά, καλύτερος όρος. Αυτό είναι το ζητούμενο και αυτή θα είναι η προστιθέμενη αξία αυτής της νομοθεσίας, όταν και εφόσον λειτουργήσει. Και είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τονίσουμε αυτή την αξία, που θα είναι πρόσθετη στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, γιατί ένα μεγάλο μέρος των μαθητών μας καταλήγει στην κοινωνία -και ας μην το υποτιμήσουμε το ποσοστό αυτό- με πολύ παραβατική συμπεριφορά.

Θα διαβάσω κάτι που πολλοί σύμβουλοι όλο αυτό το διάστημα το έχουν συνοψίσει: «Μαθητές με αποκλίνουσα συμπεριφορά, δηλαδή παραβατικότητα, η οποία μπορεί να φτάσει μέχρι και σε ποινικά αδικήματα, κυρίως εκτός σχολείου, βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο σχολικής διαρροής. Αυτόματα αυξάνεται η πιθανότητα περιθωριοποίησής τους, διότι χωρίς εκπαιδευτικό και γνωστικό υπόβαθρο και αποδεκτές κοινωνικές δεξιότητες είναι πολύ πιθανόν να οδηγηθούν σε παρακμιακές εγκληματικές συμπεριφορές. Αυτό έχει τραγικές συνέπειες, τόσο σε ατομικό, οικογενειακό, κοινωνικό, πολιτισμικό και οικονομικό επίπεδο. Το κόστος από τη μη διαχείριση της ενδοσχολικής και της εξωσχολικής βίας που συναντά το σχολείο είναι τεράστιο για το κράτος, είναι τεράστιο για την οικογένεια, είναι τεράστιο για το άτομο».

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο τίθεται ως πρωταρχικής σημασίας και είναι μεγάλη προτεραιότητα και θα πρέπει οπωσδήποτε να το χειριστούμε. Υπάρχει πρόβλημα στη βάση των αριθμών.

Αγαπητοί συνάδελφοι, με κάποια στοιχεία, τα οποία έχω, παρατηρώ ότι ακόμα και στη δημοτική εκπαίδευση τα πράγματα είναι τραγικά και δεν περιορίζονται απλά σε μια συγκεκριμένη περίοδο των τελευταίων ετών. Τις τελευταίες δύο δεκαετίες παρατηρούμε 10% των δημοτικών σχολείων να έχουν πρόβλημα παραβατικότητας στη Λευκωσία, στη Λάρνακα 26%, στην Αμμόχωστο 12%, 26% στη Λεμεσό, 18% στην Πάφο. Εξίσου και πολύ πιο έντονο είναι το πρόβλημα στην περίπτωση των γυμνασίων και λιγότερο στην περίπτωση των λυκείων. Ακόμα, τώρα ζούμε, αυτές τις μέρες, συναντήσεις ομάδων, τις λεγόμενες «συναντήσεις θανάτου»! Ομάδες μαθητών συναντιούνται και όποιος κερδίσει! Αυτά συμβαίνουν σήμερα! Αυτή ήταν η βάση. Και βλέπουμε και σωρεία από άλλες μορφές παραβατικότητας, που μας έχουν προβληματίσει.

Τι προβλέπει η πρόταση νόμου, εξού και το ότι είναι μια καινοτόμα και μια διαφορετική προσέγγιση; Σε τρία επίπεδα συγκροτούμε τον τρόπο διαχείρισης της παραβατικότητας. Το πρώτο επίπεδο είναι το σχολείο και εμπλέκουμε στο σχολείο τη σχολική κοινότητα -ακόμα και τους γονείς, τους μαθητές- και έρχεται με σχέδιο δράσης, το οποίο ετοιμάζεται από το σχολείο και απ' όλους τους συντελεστές στην τοπική κοινωνία. Μπορεί να εμπλέξει ο διευθυντής και περισσότερους, πέρα από τους εκπαιδευτικούς, και ομάδες NGO μέσα στην κοινότητα, που γνωρίζουν τις μορφές παραβατικότητας της περιοχής, της ευρύτερης κοινωνίας. Το σχέδιο δράσης θα βασίζεται στη βάση προτύπου. Πρότυπο το οποίο δε θα είναι κατ' ισχυρισμόν, αλλά θα είναι μια τυποποιημένη μεθοδολογία που θα καθορίζεται και θα ορίζεται στη βάση προτύπου. Ο διευθυντής θα έχει την αποκλειστική ευθύνη και τη δυνατότητα όμως να χρησιμοποιεί άλλα εργαλεία, να αγοράζει υπηρεσίες ή να παίρνει υπηρεσίες από το υπουργείο, αλλά και να αγοράζει άλλες υπηρεσίες, όταν και εφόσον η επιτροπή του το κρίνει.

Ο δεύτερος πυλώνας αυτής της νομοθεσίας, που είναι ιδιαίτερα σημαντικός, είναι σε σχέση με τη διοίκηση. Υπήρχαν ουκ ολίγες πρωτοβουλίες, ομάδες, δομές, εντός του υπουργείου, διά των υπουργείων κ.λπ. κ.λπ., ατέλειωτες πρωτοβουλίες, ατέλειωτες επιστημονικές μελέτες κ.λπ. κ.λπ. Για όλα αυτά δεν υπήρχε μια συγκροτημένη διαχείριση. Και ήρθαμε και έχουμε πει τι; Σε επίπεδο υπουργείου συστήνουμε την ομάδα ασφαλούς σχολείου, καθώς επίσης παράλληλα με αυτή και τη συντονιστική συμβουλευτική επιτροπή. Η μεν ομάδα ασφαλούς σχολείου έρχεται να διαχειριστεί, να εργαστεί, να παρουσιάσει τα στατιστικά στοιχεία, να είναι επόπτης των σχεδίων δράσης των σχολείων και η συντονιστική επιτροπή, η συμβουλευτική επιτροπή είναι αυτή η οποία θα συντονίζει τις διευθύνσεις, τα παιδαγωγικά, όλες τις άλλες δομές που υπάρχουν και είναι εξειδικευμένες.

Και η τρίτη δομή είναι καθαρά η εθνική συμβουλευτική επιτροπή, κύριε Πρόεδρε, η οποία εθνική συμβουλευτική επιτροπή φιλοξενεί και άλλα υπουργεία, άλλες υπηρεσίες, άλλα πανεπιστήμια, άλλους ειδικούς, άλλα μεγάλα ονόματα που έχουν σχέση με το θέμα αυτό, με σκοπό ακριβώς να καθορίζεται η εθνική πολιτική και στη συνέχεια να υλοποιείται από τις δομές που έχω πει.

Αγαπητέ Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα το πω ευθαρσώς: Είναι μια νέα μέρα για το εκπαιδευτικό μας σύστημα, είναι μια νέα πρόκληση. Οφείλουμε εμείς να περάσουμε σήμερα αυτή τη νομοθεσία και να ευχηθούμε ότι η εφαρμογή της θα γίνει με τρόπο που θα αποδώσει και θα φέρει μετρήσιμα αποτελέσματα.

Και πάλι θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους αυτούς που προσωπικά έχουν συμβουλευσει, έχουν εργαστεί αυτό το διάστημα και να τους δώσω τα θερμά μου συγχαρητήρια και όλους εσάς για την ψήφισή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Χατζηγιάννη.

Ο κ. Μυλωνάς.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Τα είπε όλα ο πρόεδρος, δε θα μακρηγορήσω καθόλου, απλώς θα αρπάξω την ευκαιρία να πω ότι -με αφορμή τις ομιλίες της κ. Κουκουμά, της κ. Δημητρίου και της κ. Ερωτοκρίτου για τον σεξισμό- η παραγωγή πολιτών ξεκινά από τη μαθητική ηλικία, την παιδική ηλικία. Όχι πελατών, πολιτών. Ανθρώπων που γνωρίζουν ότι μπορεί να προσφέρουν στην κοινωνία με τη σωστή έννοια του όρου, προοδευτικά και αλληλέγγυα ο άνθρωπος προς τον άνθρωπο. Αυτό το πλαίσιο, το εργαλείο... Και εγώ θα δώσω συγχαρητήρια στον πρόεδρο, στους συνάδελφους του ΑΚΕΛ, σε όλους τους συνάδελφους, διότι ακόμα και με τις κριτικές τους τοποθετήσεις βελτίωσαν πάρα πολύ το όλο έργο που έγινε κατά κύριο λόγο από τον πρόεδρο της επιτροπής, τον κ. Χατζηγιάννη. Θέλω να πω ότι, αν αυτοί που θα έχουν την ευθύνη, οι αυτόνομες μονάδες των σχολείων που θα επιλαμβάνονται των προβλημάτων του σχολείου τους, ο συντονισμός μεταξύ του υπουργείου και των σχολικών μονάδων, αλλά και η ομπρέλα, που είναι η εθνική στρατηγική όπως καθορίζεται από την ομπρέλα που καθορίζεται από το πλαίσιο, δε θα έχει νόημα, αν οι ίδιοι δεν το πιστέψουν. Είναι κλασική ιστορία. Οι νομοθεσίες υπάρχουν για τον σεξισμό, για το μπούλινγκ, έχει δίκαιο. Εκείνη η αποτρόπαια ενέργεια θυτών και θυμάτων -

δεν ξέρω ποιοι έν' τα θύματα και ποιοι έν' οι θύτες, στους Τρούλλους- ήταν η αφορμή και πολλά άλλα τα οποία είχαμε την ατυχία ή την τύχη μάλλον με τον κ. Αντρο Καυκαλιά, τον πρόεδρο και εμένα σε κάποια σχολεία που επισκεφθήκαμε την προηγούμενη χρονιά, όταν εκπαιδευτικοί έκλαιγαν και ζητούσαν να φύγουν από τα σχολεία με πρόωρη σύνταξη, γιατί δεν άντεχαν την εκπόρνευση μικρών κοριτσιών, κυρία Κουκουμά, κυρία Δημητρίου και κυρία Ερωτοκρίτου -εκπόρνευση, όπως το ακούσατε, σε γυμνάσια- τη χρήση ναρκωτικών, την εμπορία ναρκωτικών, τις απειλές, τους εκφοβισμούς, και παρακολουθούσαμε -τουλάχιστον στα δικά μου μάτια- την πολιτεία στο σύνολό της, για να μην ακουστεί αντιπολιτευτικός ο λόγος μου, απλώς σπασμωδικές ενέργειες εξαιρετικών ανθρώπων, όπως στον Άη Γιάννη Λεμεσού, εξαιρετικών ανθρώπων που ήταν σε κάποιες ομάδες και είχαν αποτελέσματα, τα υπόλοιπα ήταν ο κανόνας. Μια απάθεια, είναι μακριά από μας, επιλέγαμε τα σχολεία που θα πάνε τα παιδιά μας οι προνομιούχοι και κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας λέγοντας ότι δεν υπάρχει πρόβλημα ή, αν υπάρχει πρόβλημα, εννά το λύσουμε. Πώς; Εν πάση περιπτώσει, είναι μια προσπάθεια, μια αρχή και ελπίζουμε ότι θα είναι ευκαιρία... αν υπάρχουν καλύτερες και βελτιωτικές προτάσεις στην πορεία του χρόνου, ακόμα καλύτερα, δεν έχει σημασία ποιος το κατέθεσε ή όχι -και θέλω να πω ότι ήταν... Έν' αλήθεια από τον πρόεδρο και με εξέπληξε και εμένα, ήταν και ο κ. Δημητρίου και η κ. Αννίτα Δημητρίου και ο κ. Κάρουλλας. Εν πάση περιπτώσει, έχει σημασία ότι όλοι μαζί καταφέραμε ένα αποτέλεσμα το οποίο εννά κριθεί στην πορεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Μυλωνά.

Η κ. Δημητρίου για ένα λεπτό.

ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Λιγότερο, κύριε Πρόεδρε. Απλά ενισχύοντας ό,τι έχουν πει οι συνάδελφοί μου, ότι τα πάντα είναι θέμα παιδείας. Τα πάντα ξεκινούν από την παιδεία, οπότεν σήμερα γίνεται μια αρχή ακριβώς να θωρακίσουμε το εκπαιδευτικό σύστημα με τις δράσεις οι οποίες απαιτούνται για να αντιμετωπίσουμε και αυτό το κοινωνικό φαινόμενο. Να προλάβουμε κυρίως και να αντιμετωπίσουμε τα φαινόμενα ενδοσχολικής βίας ή το γνωστό «μπούλινγκ». Είναι για το κάθε παιδί, καλέ μου συνάδελφε, για τον Παναγιώτη, για τη Μαρία, για το κάθε παιδί που υπέφερε σιωπηλά. Και είναι υποχρέωσή μας σήμερα ακριβώς και υποχρέωση της κάθε σχολικής μονάδας να λάβει δράση, να αναλάβει συγκεκριμένη στρατηγική και να λογοδοτήσει γι' αυτό, όπως και του υπουργείου και των αρμόδιων φορέων να λογοδοτήσουν και να αξιολογήσουν το κάθε περιστατικό.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Δημητρίου.

Δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Εφαρμογή εθνικού προτύπου. Άρθρο 3.

Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας. Άρθρο 4.

Εκπόνηση σχεδίου δράσης. Άρθρο 5.

Αρμοδιότητες της Επιτροπής. Άρθρο 6.

Συντονιστική Επιτροπή Ασφαλούς Σχολείου και αρμοδιότητες. Άρθρο 7.

Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου. Άρθρο 8.

Εποπτεία της εφαρμογής του σχεδίου δράσης. Άρθρο 9.

Αρμοδιότητες ΟΑΣ. Άρθρο 10.

Συνεργασία της ΟΑΣ και του σχολείου με άλλους αρμόδιους επαγγελματίες, φορείς και υπηρεσίες. Άρθρο 11.

Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για Θέματα Ενδοσχολικής Βίας. Άρθρο 12.

Έκδοση Κανονισμών. Άρθρο 13.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνο, κύριε Πρόεδρε, τριάντα έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα έξι ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 έως 14 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα έξι ψήφοι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα έξι ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 17 θέμα πιλοφορείται «Οι περί Γενικού Συστήματος Υγείας (Οδοντίατροι) Κανονισμοί του 2020».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καθορισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών προληπτικής οδοντιατρικής φροντίδας υγείας από οδοντιάτρους στο πλαίσιο του ΓΕΣΥ.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τους κανονισμούς «Οι περί Γενικού Συστήματος Υγείας (Οδοντίατροι) Κανονισμοί του 2020»

Παρόντες:

Κώστας Κωνσταντίνου, πρόεδρος

Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης

Χρίστος Χρίστου

Μαρίνος Σιζόπουλος

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Γεώργιος Προκοπίου

Νίκος Κέττηρος

Μη μέλη της επιτροπής:

Ειρήνη Χαραλαμπίδου

Γιώργος Περδίκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 29 Οκτωβρίου και στις 19 Νοεμβρίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), του Γραφείου Επιτρόπου Εποπτείας ΓΕΣΥ, του Παγκύπριου Οδοντιατρικού Συλλόγου (ΠΟΣ) και της Παγκύπριας Συντεχνίας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΑΣΥΔΥ). Ο Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΠΥ), η Ομοσπονδία Συνδέσμων Ασθενών Κύπρου (ΟΣΑΚ), η Ανεξάρτητη Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων Κύπρου (ΑΣΔΥΚ), η Παγκύπρια Συντεχνία ΙΣΟΤΗΤΑ, η

Συνομοσπονδία Εργαζομένων Κύπρου (ΣΕΚ), η Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία (ΠΕΟ), η Δημοκρατική Εργατική Ομοσπονδία Κύπρου (ΔΕΟΚ), το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) και η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης παρευρέθηκαν επίσης σε συνεδρίες της επιτροπής τα μέλη της βουλευτές κ. Ευθύμιος Δίπλαρος και Σάβια Ορφανίδου.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 22, 32B, 37 και 64 του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου, είναι ο καθορισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών προληπτικής οδοντιατρικής φροντίδας υγείας από οδοντιάτρους στο πλαίσιο του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ), του τρόπου αμοιβής τους, των ελάχιστων απαιτήσεων για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από αυτούς, της διαδικασίας εγγραφής τους στο ΓΕΣΥ, της διαδικασίας σύναψης σύμβασης με τον ΟΑΥ, καθώς και της τήρησης αρχείου από αυτούς.

Ειδικότερα, με τους υπό συζήτηση κανονισμούς καθορίζονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες προληπτικής οδοντιατρικής φροντίδας υγείας από οδοντιάτρους.
2. Ο τρόπος υπολογισμού της αμοιβής των οδοντιάτρων.
3. Οι ελάχιστες απαιτήσεις για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από τους οδοντιάτρους.
4. Η διαδικασία εγγραφής των οδοντιάτρων στο ΓΕΣΥ και η διαδικασία σύναψης σύμβασης με τον ΟΑΥ.
5. Η τήρηση αρχείου δικαιούχων υπηρεσιών φροντίδας υγείας από τους οδοντιάτρους.

Στο πλαίσιο της συζήτησης των προτεινόμενων κανονισμών ο πρόεδρος του Παγκύπριου Οδοντιατρικού Συλλόγου (ΠΟΣ) υπέβαλε τις ακόλουθες εισηγήσεις:

1. Τη συμπερίληψη στις οδοντιατρικές πράξεις και δραστηριότητες και των συμβουλευτικών υπηρεσιών, καθώς και τοπικής εφαρμογής φθορίου σε δικαιούχους ηλικίας έξι έως δώδεκα ετών, αντί τεσσάρων έως δεκαοκτώ ετών που είχε αρχικά προβλεφθεί στους υπό συζήτηση κανονισμούς.
2. Την αύξηση του ύψους της αμοιβής των οδοντιάτρων σε τιμές μονάδας ανά οδοντιατρική πράξη.
3. Την παροχή δυνατότητας στους οδοντιάτρους για πρόσβαση στο ιατρικό ιστορικό του δικαιούχου.
4. Την παροχή δυνατότητας παραπομπής ασθενών από οδοντιάτρους σε άλλους ειδικούς ιατρούς.

Περαιτέρω, επισήμανε την ανάγκη εκπαίδευσης των οδοντιάτρων στη χρήση του λογισμικού συστήματος του ΟΑΥ και εξέφρασε τις ανησυχίες του για το ενδεχόμενο αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ οδοντιάτρων κρατικών οδοντιατρικών υπηρεσιών και ιδιωτών οδοντιάτρων.

Η ΟΕΒ, σε γραπτό υπόμνημα που απέστειλε στην επιτροπή, εξέφρασε επίσης τις ανησυχίες της για το ενδεχόμενο αθέμιτου ανταγωνισμού.

Σημειώνεται ότι αναφορά στα πιο πάνω ζητήματα έγινε τόσο προφορικά ενώπιον της επιτροπής όσο και γραπτώς από τον εκπρόσωπο της ΠΑΣΥΔΥ.

Η ΟΣΑΚ, σε γραπτό υπόμνημα που απέστειλε στην επιτροπή, επισημαίνει την ανάγκη ένταξης μελλοντικά στο ΓΕΣΥ όλων των οδοντιατρικών υπηρεσιών, διασφάλισης αξιοπρεπούς αμοιβής προς τους οδοντιάτρους, πρόσβασης όλων των ασθενών στις οδοντιατρικές υπηρεσίες, ώστε να επιτευχθεί η πρόληψη και η έγκαιρη διάγνωση άλλων ασθενειών, καθώς και η παροχή ποιοτικής φροντίδας υγείας.

Σημειώνεται ότι η ΣΕΚ και η ΠΕΟ ενημέρωσαν γραπτώς στην επιτροπή ότι υιοθετούν το περιεχόμενο των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Η εκπρόσωπος του ΟΑΥ κληθείσα να απαντήσει στα πιο πάνω κατέθεσε τα ακόλουθα:

1. Η εισήγηση του ΠΟΣ για συμπερίληψη στις οδοντιατρικές πράξεις και δραστηριότητες και συμβουλευτικών υπηρεσιών, καθώς και τοπικής εφαρμογής φθορίου σε δικαιούχους ηλικίας έξι έως δώδεκα ετών υιοθετείται από τον ΟΑΥ.
2. Το ζήτημα του καθορισμού του ύψους της αμοιβής των οδοντιάτρων βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση μεταξύ του ΟΑΥ και του ΠΟΣ. Επιπλέον, το ζήτημα αυτό δε δύναται να ρυθμιστεί στους υπό συζήτηση κανονισμούς, καθότι αυτοί περιορίζονται μόνο σε τεχνικής φύσεως ζητήματα.
3. Το ζήτημα της πρόσβασης στο ιατρικό ιστορικό του δικαιούχου από οδοντιάτρους βρίσκεται υπό μελέτη από τον ΟΑΥ και, σύμφωνα με σχετικές οδηγίες της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, θα επιτρέπεται η αναλογική πρόσβαση σε αυτό, ρύθμιση η οποία αναμένεται να τύχει εφαρμογής από τον Ιούνιο του 2021.

4. Η τεθείσα εισήγηση για παραπομπή ασθενών από οδοντιάτρους σε άλλους ειδικούς ιατρούς θα εξεταστεί από τον ΟΑΥ.
5. Σε σχέση με τις ανησυχίες που διατυπώθηκαν για αθέμιτο ανταγωνισμό και αύξηση του αριθμού των ασθενών που θα καταφεύγουν στον δημόσιο τομέα, ο ΟΑΥ αναμένει αύξηση του αριθμού των ασθενών που θα καταφεύγουν στον ιδιωτικό τομέα. Η άποψη αυτή υποστηρίζεται στο γεγονός ότι από το ογδόντα τοις εκατόν (80%) της επισκεψιμότητας σε οδοντιάτρους μόνο το δέκα τοις εκατόν (10%) επισκέπτεται τις κρατικές οδοντιατρικές υπηρεσίες.
6. Σε σχέση με το ζήτημα της εκπαίδευσης των οδοντιάτρων στη χρήση του λογισμικού συστήματος, ο ΟΑΥ προχώρησε ήδη σε προγραμματισμό εκπαιδευτικών σεμιναρίων, οι ακριβείς ημερομηνίες των οποίων θα δημοσιοποιηθούν σύντομα.

Επιπροσθέτως των πιο πάνω, ο εκπρόσωπος του ΟΑΥ υιοθέτησε εισηγήσεις του ΠΟΣ για τροποποίηση επιμέρους προνοιών των κανονισμών.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω, καθώς και των επιμέρους παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, η επιτροπή υποβάλλει αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών όπως αυτό κατατέθηκε αρμοδίως ενώπιόν της.

Πέραν των πιο πάνω, η επιτροπή επέφερε περαιτέρω τροποποιήσεις στο αναθεωρημένο στη βάση των πιο πάνω κείμενο των κανονισμών για τη διασαφήνιση ορισμένων προνοιών τους, καθώς και για βελτίωσή τους από νομοτεχνικής άποψης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην ψηφοφορία επί των κανονισμών.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα εφτά. Είναι ομόφωνο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα 18 μέχρι 23 αποσύρονται από την εκτελεστική εξουσία.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία.

Κεφάλαιο Δεύτερο: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

Τα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές σύμφωνα με τον σχετικό κατάλογο που έχει ήδη διανεμηθεί.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, αποφάσεις, έγγραφα, εκθέσεις	Κατάθεση από	Παραπομπή/ κοινοποίηση σε
1. Ο περί Προϋπολογισμού της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων του 2021 Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.196-2020).	Υπουργό Εσωτερικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων
2. Ο περί της Σήμανσης της Ενεργειακής Απόδοσης, της Κατανάλωσης Ενέργειας και Λοιπών Πόρων από τα Συνδεόμενα	Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

	με την Ενέργεια Προϊόντα κατά την χρήση τους, Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.197-2020).		
3.	Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων του 2021 Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.198-2020).	Υπουργό Εσωτερικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4.	Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου του 2021 Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.199-2020).	Υπουργό Εσωτερικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών
5.	Ο περί Προϋπολογισμού του Δημοσιονομικού Συμβουλίου του 2021 Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.200-2020).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
6.	Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών του 2021 Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.201-2020).	Υπουργό Εσωτερικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων
7.	Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας του 2021 Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.202-2020).	Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
8.	Ο περί της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.203-2020).	Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
9.	Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου του 2021 Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.204-2020).	Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
10.	Ο περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.205-2020).	Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος
11.	Ο περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.206-2020).	Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος
12.	Ο περί Προστασίας του Καταναλωτή Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.207-2020).	Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
13.	Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.208-2020).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού

14.	Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Λειτουργία Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020. (Αρ. Φακ. 23.03.057.109-2020).	Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού
15.	Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Πειθαρχικός Έλεγχος Ακαδημαϊκού και άλλου Εκπαιδευτικού Προσωπικού) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020. (Αρ. Φακ. 23.03.057.110-2020).	Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού
16.	Οι περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 2020. (Αρ. Φακ. 23.03.057.111-2020).	Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού
17.	Οι περί Τμήματος Μετεωρολογίας - Θέσεις Μετεωρολογικού Βοηθού 1 ^{ης} Τάξης και Μετεωρολογικού Βοηθού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2020. (Αρ. Φακ. 23.03.057.112-2020).	Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών
18.	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020. (Αρ. Φακ. 23.03.057.113-2020).	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
19.	Οι περί της Νομικής Υπηρεσίας (Σχέδια Υπηρεσίας) - Θέση Ανώτερου Δημόσιου Κατήγορου Κανονισμοί του 2020. (Αρ. Φακ. 23.03.057.114-2020).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών

Σχέδιο ψηφίσματος

Σχέδιο ψηφίσματος για εμπάργκο πώλησης όπλων και απόσυρση των γερμανικών αρμάτων μάχης «Leopard 2A4» από τα κατεχόμενα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας. (Αρ. Φακ. 23.10.001).

Κατάθεση από

Κίνημα Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ

Παραπομπή σε

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων

Προτάσεις νόμου

1. Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.02.061.166-2020).
2. Ο περί της Λειτουργίας Παιδικών Κατασκηνώσεων Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.02.061.167-2020).
3. Ο περί των Οργανωμένων Ταξιδιών και Συνδεδεμένων Ταξιδιωτικών Διακανονισμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.02.061.168-2020).
4. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 8) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.02.061.169-2020).

Κατάθεση από

Πανίκο Λεωνίδου εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος
Χαράλαμπο Θεοπέμπτου εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών
Άννα Θεολόγου, βουλευτή των Ανεξαρτήτων
Πανίκο Λεωνίδου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού, και Ηλία Μυριάνθους,

Παραπομπή σε

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού
Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

		βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου	
5.	Ο περί Εθνικού Ταμείου Επενδύσεων και του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Επενδύσεων και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.02.061.170-2020).	Μαρίνο Σιζόπουλο εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
6.	Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.02.061.171-2020).	Γιώργο Λιλλήκα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Έχουν δοθεί γραπτώς.

(Οι ερωτήσεις των βουλευτών)

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.125, ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Με την πανδημία του κορωνοϊού, πολλοί επιστήμονες έχουν αναδείξει την ανάγκη ενίσχυσης του ανοσοποιητικού συστήματος των ανθρώπων, το οποίο φαίνεται ότι δεν είναι αρκετά δυνατό πλέον για την αντιμετώπιση των διάφορων νέων και επικίνδυνων ιών, π.χ. COVID-19.

Οι επιστήμονες θεωρούν ότι μια καθολική και αειφόρος αντιμετώπιση των ιών είναι η δημόσια πολιτική προώθησης μέτρων για ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος των ανθρώπων, που θα μπορούσε να δώσει προκαταβολικά την απάντηση στους κινδύνους από νέους κορωνοϊούς κ.λπ. Τέτοια μέτρα πολιτικής έχουν να κάνουν με την υγιεινή διατροφή, άσκηση, αντιμετώπιση του άγχους κ.λπ.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν υπάρχει κάποιο στρατηγικό σχέδιο για ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος των ανθρώπων στη χώρα μας και, εάν ναι, ποια μέτρα περιλαμβάνει αυτό σε μαζικό και ατομικό επίπεδο.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.126, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω πληροφορηθεί ότι από το 2004, όταν η Κύπρος έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Τουρκία δεν εφαρμόζει την τελωνειακή ένωση για την Κυπριακή Δημοκρατία.

Τη στιγμή που οι επίσημοι εκπρόσωποι της κυβέρνησης αναφέρονται στη διεκδίκηση της πάταξης του βέτο, σε περίπτωση που η Commission έχει ήδη προτείνει αναβάθμιση της τελωνειακής ένωσης μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας, δεν έγινε ορατή μια προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση διεκδίκησης.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τους λόγους που μέχρι και σήμερα ως Κυπριακή Δημοκρατία δε ζητήσαμε στο ECOFIN και στο Συμβούλιο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης την εφαρμογή της τελωνειακής ένωσης από την Τουρκία προς την Κυπριακή Δημοκρατία.

Επιπλέον, εάν το Συμβούλιο Κορυφής δεν έπαιρνε θέση, είχαμε ταυτόχρονα το δικαίωμα προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, όσον αφορά την εφαρμογή της τελωνειακής ένωσης από την Τουρκία προς όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, γιατί ως Κυπριακή Δημοκρατία δεν το πράξαμε;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.127, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Σάβιας Ορφανίδου

«Ενημερωθήκαμε ότι στο ΓΕΣΥ έχουν ενταχθεί θεραπείες για παιδιά με διαγνωσμένες σπάνιες γενετικές παθήσεις, όπως και για περιπτώσεις παιδιών που τελούν υπό διερεύνηση για σπάνιες γενετικές παθήσεις.

Παρακαλούμε τον αρμόδιο υπουργό όπως μας ενημερώσει για:

1. τον αριθμό των θεραπειών που θα δικαιούνται τα εν λόγω παιδιά σε ετήσια βάση,
2. το ποσοστό των υπαρχουσών διαγνωσμένων σπάνιων παθήσεων που είναι καταγεγραμμένες στην Κύπρο και οι οποίες θα καλύπτονται από το ΓΕΣΥ.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.128, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να μας ενημερώσει πότε συγκεκριμένα και πόσους ελέγχους έκανε το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας στο σφαγείο CYPRA τα τελευταία 5 χρόνια και ποια τα σχετικά ευρήματα από τους ελέγχους.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.129, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να μας ενημερώσει για τα ακόλουθα σε σχέση με τις οφειλές του σφαγείου CYPRA ύψους €1 εκατομμυρίου για κτηνιατρικά τέλη προς την Κυπριακή Δημοκρατία, όπως καταγράφεται στη σχετική έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

1. Από πότε υπήρχε η οφειλή;
2. Πότε άρχισε η αποπληρωμή;
3. Επιβλήθηκαν τόκοι, ώστε το εν λόγω ποσό να μη θεωρείται κρατική ενίσχυση; Το ποσό, υπενθυμίζω, ήταν άτοκο.
4. Σε τι συμφωνία έχει έλθει η Δημοκρατία με το σφαγείο για αποπληρωμή του ποσού, πότε ξεκίνησε η αποπληρωμή, πότε ολοκληρώνεται η εξόφληση και τι ποσό εκκρεμεί;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.130, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να μας ενημερώσει αν υπήρξαν άλλες περιπτώσεις κατά τις οποίες το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας ζήτησε απόσυρση επιταγής από τράπεζα που είχε ήδη κατατεθεί, όπως έγινε στην περίπτωση του σφαγείου CYPRA, γεγονός που καταγράφεται στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή για τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Αν αυτό έγινε, παρακαλώ όπως μας ενημερώσετε ποιες εταιρείες αφορούσε και για τι ποσά.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.131, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Χαράλαμπου Πιττοκοπίτη

«Μετά την πρόσφατη απόφαση της κυβέρνησης για τον αποκλεισμό των επαρχιών Πάφου και Λεμεσού στα πλαίσια της πρόληψης της εξάπλωσης του COVID-19, παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα πιο κάτω για την περίοδο από την 1^η έως τις 11 Νοεμβρίου 2020:

1. Τους επιδημιολογικούς δείκτες ανά επαρχία (καμπύλη/charts).
2. Τον αριθμό των θετικών κρουσμάτων ανά επαρχία.
3. Τον αριθμό των νοσηλευομένων στα νοσοκομεία αναφοράς με βάση τη διεύθυνση της μόνιμης διαμονής τους.
4. Από ποια επαρχία προέρχονται άτομα που απεβίωσαν λόγω κορωνοϊού;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.132, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Χαράλαμπου Πιττοκοπίτη

«Η μεγάλη ταλαιπωρία, αλλά και οι πολλοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται οι καρκινοπαθείς της επαρχίας Πάφου για μεταφορά τους για σκοπούς θεραπείας σε άλλες πόλεις επιβάλλουν τη λειτουργία ογκολογικής κλινικής στο κρατικό νοσηλευτήριο Πάφου.

Συνεπώς, παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πώς προγραμματίζει το υπουργείο του να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.133, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Χαράλαμπου Πιττοκοπίτη

«Με την εισαγωγή του Γενικού Συστήματος Υγείας εδώ και δύο χρόνια αποφασίστηκε όπως το Γενικό Νοσοκομείο Πάφου λειτουργήσει κάτω από την ομπρέλα του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού.

Συνεπώς, παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο αυτή η πρακτική βοήθησε προς την κατεύθυνση της καλύτερης εξυπηρέτησης των ασθενών της επαρχίας Πάφου και κατά πόσο προγραμματίζεται η αυτονόμηση/απεξάρτηση του νοσοκομείου Πάφου από το νοσοκομείο Λεμεσού.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.134, ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Λιλλήκα

«Παρακαλούμε τον αρμόδιο υπουργό να μας ενημερώσει πόσα ζώα ανά έτος και ανά κατηγορία έχουν σφαχτεί από το σφαγείο CYPRA για τα έτη 2015 μέχρι 2020.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.135, ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Λιλλήκα

«Παρακαλούμε τον αρμόδιο υπουργό να μας ενημερώσει πόσους εργαζομένους είχε δηλωμένους το σφαγείο CYPRA με πληρωμένες τις κοινωνικές ασφαλίσεις τους για τα έτη 2015 μέχρι 2020. Να μας δοθούν οι αριθμοί ανά έτος.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.136, ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Παρακαλείται ο Υπουργός Υγείας να μας ενημερώσει αν οι αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους προτίθενται να διεξάγουν έρευνα ως προς το κατά πόσον τηρούνταν ή όχι τα πρωτόκολλα για την αντιμετώπιση του ιού COVID-19 στο σφαγείο CYPRA, καθώς και τα μέτρα που θα ληφθούν εναντίον της εταιρείας, σε περίπτωση που τεκμηριωθεί αμέλεια, αλλά και τις ποινές που θα επιβληθούν για αυτή την καταστροφή που επήλθε με τα 92 κρούσματα.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.137, ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Γιαννάκη Γαβριήλ

«Σε συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων τέθηκε επιτακτικά το θέμα για τις ζημιές που υφίστανται οι θερμοσίφωνες σε περιοχές οι οποίες τροφοδοτούνται αποκλειστικά με νερό από την αφαλάτωση στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου.

Μετά και την παραδοχή από το αρμόδιο Τμήμα Υδάτων, υπάρχει πρόθεση εξαγγελίας σχετικού σχεδίου επιδότησης όσον αφορά τις συγκεκριμένες περιοχές, ούτως ώστε να δοθούν κίνητρα σε δικαιούχους να αντικαταστήσουν τους υφιστάμενους κατεστραμμένους θερμοσίφωνες;

Εάν ναι, παρακαλώ να μας καταθέσετε χρονοδιάγραμμα, εάν όχι, παρακαλώ όπως εκπονηθεί μελέτη και όπως μας κοινοποιηθούν τα ευρήματα της έρευνας.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.138, ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Λουκαΐδη

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός όπως πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν υπήρξαν οποιεσδήποτε εξελίξεις, ώστε να υπάρξει επέκταση της περιόδου αναστολής καταβολής δόσεων προς τραπεζικά ιδρύματα.

Το θέμα είναι νομοθετικά ρυθμισμένο και δίνεται η εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο να λαμβάνει αποφάσεις για τη λήψη έκτακτων μέτρων από χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και από αρμόδιες εποπτικές αρχές, εφόσον και η Κεντρική Τράπεζα δεικνύει ότι η λήψη τέτοιων μέτρων διαφυλάσσει τη σταθερότητα του συστήματος. Μεταξύ αυτών των μέτρων περιλαμβάνεται και η αναστολή καταβολής δόσεων για καθορισμένες κατηγορίες δανειοληπτών. Ως εκ τούτου, παρακαλούμε να μας ενημερώσετε κατά πόσο ως κυβέρνηση προτίθεστε να επεκτείνετε την περίοδο που λήγει τον Δεκέμβριο ασκώντας την εξουσία που σας δίνεται μέσα από τον νόμο. Ως ΑΚΕΛ, εκτιμούμε πως είναι αναγκαία η επέκταση του συγκεκριμένου μέτρου στοχευμένα για όλους όσοι επηρεάστηκαν και επηρεάζονται από τις επιπτώσεις της πανδημίας είτε νοικοκυριά είτε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, διότι οι λόγοι που μας οδήγησαν στη λήψη του μέτρου δεν εξέλιπταν, αλλά αποδεδειγμένα σε κάποιες τουλάχιστον περιπτώσεις έχουν ενταθεί.

Παρακαλούμε όπως το συντομότερο δυνατό λάβουμε τη σχετική ενημέρωση, δεδομένου και του γεγονότος ότι τον Δεκέμβριο λήγει η ισχύς του μέτρου.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.139, ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου 2020, των βουλευτών κ. Χρίστου Χρίστου και Λίνου Παπαγιάννη, εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας και Αμμοχώστου, αντίστοιχα

«Παρακαλούμε τον αρμόδιο υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων με αναλυτική κατάσταση για κάθε έτος ξεχωριστά από το 2012 μέχρι και το 2020 όσον αφορά τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου για τα πιο κάτω:

1. Ονοματεπώνυμο και καταγωγή των μόνιμων μελών της ορχήστρας, καθώς και η αμοιβή τους.
2. Αριθμός Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων που απασχολούνται στην ορχήστρα, είτε μόνιμοι είτε έκτακτοι συνεργάτες, τα ονόματά τους και η αμοιβή τους.
3. Ποια η διαδικασία επιλογής των μουσικών και ποια κριτήρια πρέπει να πληρούν;»

(Οι απαντήσεις των αρμόδιων υπουργών)

(Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία και η σύνταξη των αποστολέων.)

Απάντηση ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.175, ημερομηνίας 31^{ης} Οκτωβρίου 2019, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστου Χρίστου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση σχετικά με τον προγραμματισμό υλοποίησης του έργου του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας - Τροόδους (Τμήμα Δένεια - Αστρομερίτη και Τμήμα Αστρομερίτη - Ευρύχου) και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ - ΤΡΟΟΔΟΥΣ

Μέχρι στιγμής έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή των Φάσεων Α και Β (Ανθούπολη - Κοκκινότριμιθιά - Δένεια).

Φάση Δ. Τμήμα Αστρομερίτης - Ευρύχου (12 χλμ)

Η Τελική Μελέτη για το τμήμα αυτό ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2014 και το κόστος του έργου υπολογίστηκε σε €70εκ. + ΦΠΑ. Υποβλήθηκε Σημείωμα Έργου (PCN) στις 28/02/2018 και σύμφωνα με τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών το έργο, αν και αιτιολογημένο, θα έπρεπε να επανεξεταστεί με άλλες εναλλακτικές λύσεις με στόχο την μείωση του κόστους.

Το Τμήμα Δημοσίων Έργων προχώρησε σε προκήρυξη διαγωνισμού στις 12/6/2019, για τροποποιήσεις στο σχεδιασμό, εξέταση σεναρίων για μείωση του κόστους, επικαιροποίηση της περιβαλλοντικής μελέτης και εκπόνηση Δέουσας Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τις περιοχές Natura 2000. Το Συμβόλαιο κατακυρώθηκε στους Ευπαλίνος Μελετητική ΕΠΕ για το ποσό των €76.380 + ΦΠΑ. Η μελέτη άρχισε στις 17/10/2019, με διάρκεια ενός χρόνου.

Λόγω πιέσεων για επίσπευση της μελέτης, αποφασίστηκε να ολοκληρωθεί η επικαιροποιημένη ΜΕΕΠ και η Δέουσα και να μην εξεταστούν εναλλακτικές λύσεις. Ωστόσο, λόγω της περιοχής Natura, η Περιβαλλοντική Αρχή θεώρησε ότι δεν μπορεί να δοθεί θετική γνώμια και ζήτησε την ετοιμασία έκθεσης εναλλακτικών λύσεων, ώστε το έργο να μπορεί να αιτιολογηθεί ως έργο δημοσίου συμφέροντος και να προωθηθεί για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η έκθεση εναλλακτικών λύσεων ετοιμάζεται από τους Συμβούλους και θα υποβληθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή πριν το τέλος του 2020.

Αφού επιλυθούν τα πιο πάνω θέματα και ολοκληρωθεί η διαδικασία απαλλοτρίωσης, στόχος είναι η ζήτηση προσφορών για κατασκευή του έργου στα μέσα του 2021 και η έναρξη εργασιών περί το τέλος του 2021, με διάρκεια κατασκευής γύρω στα 3 χρόνια. Στον προτεινόμενο Προϋπολογισμό του 2021 περιλήφθηκε σχετική πρόνοια για έναρξη του έργου.

Σημειώνεται ότι ο προβλεπόμενος χρόνος κατασκευής συνάδει με την Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων που έχει υιοθετηθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και προνοεί την κατασκευή του τμήματος Αστρομερίτη - Ευρύχου τα έτη 2020-2023.

Φάση Γ. Τμήμα Δένεια - Αστρομερίτης (18 χλμ)

Για τη Φάση αυτή εξετάστηκε εναλλακτική οδευση νότια των κοινοτήτων Ακακίου και Περιστερώνας, μετά από την παγοποίηση της αρχικής βόρειας οδευσης της Φάσης Γ μέσω της νεκρής ζώνης, η οποία δεν ολοκληρώθηκε λόγω ενστάσεων του κατοχικού στρατού.

Για τη Φάση αυτή ολοκληρώθηκε η Προμελέτη του Έργου και η Περιβαλλοντική και Τεχνοοικονομική Μελέτη. Η Περιβαλλοντική Μελέτη στάληκε στις 22/3/2019 στην Περιβαλλοντική Αρχή και συζητήθηκε στην αρμόδια Επιτροπή στις 30/10/2019. Ακολούθως ζητήθηκαν συμπληρωματικές πληροφορίες οι οποίες υποβλήθηκαν στην Περιβαλλοντική Αρχή και το θέμα συζητήθηκε εκ νέου στην αρμόδια Επιτροπή στις 14.7.2020. Ζητήθηκαν και πάλι επιπρόσθετα στοιχεία για τα οποία γίνεται διαβούλευση μεταξύ της Περιβαλλοντικής Αρχής και των Συμβούλων, ώστε να συμφωνηθεί ποια από αυτά είναι απαραίτητο να υποβληθούν για ολοκλήρωση της Τελικής Περιβαλλοντικής Μελέτης.

Νοούμενο ότι θα εξασφαλιστεί η έγκριση της Περιβαλλοντικής Αρχής, θα υποβληθεί Σημείωμα Έργου (PCN) και εφόσον το έργο τύχει θετικής αξιολόγησης από το Υπουργείο Οικονομικών, θα προωθηθούν οι αναγκαίες διαδικασίες για υλοποίησή του αναλόγως των διαθέσιμων πιστώσεων και εφόσον είναι εφικτή η συμπερίληψή του σε επόμενους προϋπολογισμούς, από το 2023 και μετά.

Το κόστος της Φάσης Γ, συνολικού μήκους 18 χλμ, υπολογίζεται ότι θα είναι της τάξης των €96 εκ + ΦΠΑ και πιθανόν να προωθηθεί με Συμβόλαιο τύπου Μελέτη - Κατασκευή σε δύο τμήματα, Γ1, Δένεια - Περιστερώνα και Γ2 Περιστερώνα - Αστρομερίτης.

Σημειώνεται ότι ο προβλεπόμενος χρόνος κατασκευής συνάδει με την Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων που έχει υιοθετηθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και προνοεί την κατασκευή του τμήματος Δένεια - Αστρομερίτης για τα έτη 2025-2029.»

Απάντηση ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου στις ερωτήσεις με αρ. 23.06.011.04.190 και 23.06.011.04.293, ημερομηνίας 1^{ης} Νοεμβρίου 2019 και 16 Ιανουαρίου 2020, των βουλευτών κ. Χρίστου Ορφανίδη και Ανδρέα Πασιοιουρίδη, αντίστοιχα, εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας

«Αναφέρομαι στις πιο πάνω ερωτήσεις σχετικά με την κατασκευή εννέα κυματοθραυστών στην περιοχή Περβολιών Λάρνακας και τη διάβρωση που αντιμετωπίζουν οι παραλιακές κοινότητες της Επαρχίας Λάρνακας και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Κατασκευή 9 παράλληλων κυματοθραυστών στον κόλπο Περβολιών

Το Έργο αφορά στην κατασκευή εννέα (9) ίσαλων κυματοθραυστών, [η στάθμη της στέψης των είναι +0,25m από τη Μέση Στάθμη της Θάλασσας (Μ.Σ.Θ.)], από φυσικούς ογκολίθους, στον κόλπο Περβολιών. Οι κυματοθραύστες θα είναι παράλληλοι προς την ακτή, σε απόσταση 250m περίπου από την ακτογραμμή και σε βάθος -3,5m περίπου από τη Μ.Σ.Θ. Το μήκος όλων των κυματοθραυστών είναι 150m περίπου, στη στάθμη στέψεως. Τα διάκενα μεταξύ τους είναι 60m περίπου στη στάθμη στέψεως. Συνολικά, οι 9 κυματοθραύστες θα καλύπτουν/προστατεύουν 2000 μ. παραλιακού μετώπου.

Σημειώνεται ότι το κόστος για το εν λόγω έργο υπολογίζεται στο ποσό των €6 εκ. + Φ.Π.Α. και ότι ήδη έχουν ολοκληρωθεί τα σχέδια και οι όροι προσφορών και αναμένεται η προκήρυξη των προσφορών μέχρι το τέλος του έτους ώστε να γίνει υπογραφή και έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών αρχές του 2021.

Κατασκευή έργων προστασίας στον κόλπο Ορόκλινης

Το Έργο αφορά στην κατασκευή, επτά (7) ίσαλων κυματοθραυστών [η στάθμη της στέψης των είναι +0,40m από τη Μέση Στάθμη της Θάλασσας (Μ.Σ.Θ.)] από φυσικούς ογκολίθους στον κόλπο Ορόκλινης. Οι κυματοθραύστες θα είναι παράλληλοι προς την ακτή, σε απόσταση 200m περίπου από την ακτογραμμή και σε βάθος -2,5m περίπου από τη Μ.Σ.Θ. Το μήκος των κυματοθραυστών είναι 100-200m περίπου, στη στάθμη στέψεως. Τα διάκενα μεταξύ τους είναι 60m περίπου στη στάθμη στέψεως. Συνολικά, οι 7 κυματοθραύστες θα καλύπτουν/προστατεύουν 1200 μ. παραλιακού μετώπου. Επιπρόσθετα προβλέπεται η κατεδάφιση του υφιστάμενου προβόλου μπροστά από το ξενοδοχείο Lebay Beach (πρώην Λένιος) και η ανύψωση των τριών υφιστάμενων κυματοθραυστών στα ανατολικά.

Σημειώνεται ότι το κόστος για το εν λόγω έργο υπολογίζεται στο ποσό των €4,5 εκ. + Φ.Π.Α. και ότι ήδη έχουν ολοκληρωθεί τα σχέδια και οι όροι προσφορών και αναμένεται η προκήρυξη των προσφορών μέχρι το τέλος του έτους ώστε να γίνει υπογραφή και έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών αρχές του 2021.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι βρίσκονται σε εξέλιξη οι μελέτες για την προστασία και βελτίωση των παραλιακών μετώπων από το ακρωτήριο Δόλος μέχρι τις εκβολές του ποταμού Τρέμιθου και από το ακρωτήριο Κίτι μέχρι την περιοχή αεροδρομίου Λάρνακας οι οποίες και αναμένεται να ολοκληρωθούν αρχές του 2021.»

Απάντηση ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.300, ημερομηνίας 21^{ης} Ιανουαρίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Αννίτας Δημητρίου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση σχετικά με την κατασκευή εννέα κυματοθραυστών στην περιοχή Περβολιών Λάρνακας και τη διάβρωση που αντιμετωπίζουν οι παραλιακές κοινότητες της Επαρχίας Λάρνακας και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Κατασκευή 9 παράλληλων κυματοθραυστών στον κόλπο Περβολιών

Το Έργο αφορά στην κατασκευή εννέα (9) ίσαλων κυματοθραυστών, [η στάθμη της στέψης των είναι +0,25m από τη Μέση Στάθμη της Θάλασσας (Μ.Σ.Θ.)], από φυσικούς ογκολίθους, στον κόλπο Περβολιών. Οι κυματοθραύστες θα είναι παράλληλοι προς την ακτή, σε απόσταση 250m περίπου από την ακτογραμμή και σε βάθος -3,5m περίπου από τη Μ.Σ.Θ. Το μήκος όλων των κυματοθραυστών είναι 150m περίπου, στη στάθμη στέψεως. Τα διάκενα μεταξύ τους είναι 60m περίπου στη στάθμη στέψεως. Συνολικά, οι 9 κυματοθραύστες θα καλύπτουν/προστατεύουν 2000 μ. παραλιακού μετώπου.

Σημειώνεται ότι το κόστος για το εν λόγω έργο υπολογίζεται στο ποσό των €6 εκ. + Φ.Π.Α. και ότι ήδη έχουν ολοκληρωθεί τα σχέδια και οι όροι προσφορών και αναμένεται η προκήρυξη των προσφορών μέχρι το τέλος του έτους ώστε να γίνει υπογραφή και έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών αρχές του 2021.

Κατασκευή έργων προστασίας στον κόλπο Ορόκλινης

Το Έργο αφορά στην κατασκευή επτά (7) ίσαλων κυματοθραυστών [η στάθμη της στέψης των είναι +0,40m από τη Μέση Στάθμη της Θάλασσας (Μ.Σ.Θ.)] από φυσικούς ογκολίθους στον κόλπο Ορόκλινης. Οι κυματοθραύστες θα είναι παράλληλοι προς την ακτή, σε απόσταση 200m περίπου από την ακτογραμμή και σε βάθος -2,5m περίπου από τη Μ.Σ.Θ. Το μήκος των κυματοθραυστών είναι 100-200m περίπου, στη στάθμη στέψεως. Τα διάκενα μεταξύ τους είναι 60m περίπου στη στάθμη στέψεως. Συνολικά, οι 7 κυματοθραύστες θα καλύπτουν/προστατεύουν 1200 μ. παραλιακού μετώπου. Επιπρόσθετα προβλέπεται η κατεδάφιση του υφιστάμενου προβόλου μπροστά από το ξενοδοχείο Lebay Beach (πρώην Λένιος) και η ανύψωση των τριών υφιστάμενων κυματοθραυστών στα ανατολικά.

Σημειώνεται ότι το κόστος για το εν λόγω έργο υπολογίζεται στο ποσό των €4,5 εκ. + Φ.Π.Α. και ότι ήδη έχουν ολοκληρωθεί τα σχέδια και οι όροι προσφορών και αναμένεται η προκήρυξη των προσφορών μέχρι το τέλος του έτους ώστε να γίνει υπογραφή και έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών αρχές του 2021.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι βρίσκονται σε εξέλιξη οι μελέτες για την προστασία και βελτίωση των παραλιακών μετώπων από το ακρωτήριο Δόλος μέχρι τις εκβολές του ποταμού Τρέμιθου και από το ακρωτήριο Κίτι μέχρι την περιοχή αεροδρομίου Λάρνακας οι οποίες και αναμένεται να ολοκληρωθούν αρχές του 2021.»

Απάντηση ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.350, ημερομηνίας 5 Φεβρουαρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση σχετικά με την επιδιόρθωση του παλαιού δρόμου από Καλλέπεια προς Λετύμπτου και σας πληροφορώ ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων θα προβεί σε εξέταση/αξιολόγηση του αιτήματος αυτού και θα προχωρήσει στις αναγκαίες τοπικές επιδιορθώσεις στα τμήματα όπου θα διαπιστωθεί ότι χρήζουν επιδιόρθωσης, στα πλαίσια των διαθέσιμων πιστώσεων.»

Απάντηση ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.497, ημερομηνίας 3 Ιουνίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Σάβιας Ορφανίδου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση σε σχέση με την ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και την εισήγηση για πεζοδρόμηση κάποιων δρόμων στην επαρχία Λευκωσίας και σε άλλες επαρχίες/δήμους και σας ενημερώνω τα ακόλουθα:

2. Το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων προωθεί έμπρακτα τη βιώσιμη αστική κινητικότητα τόσο σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού με την εκπόνηση των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) αλλά και σε επίπεδο υποδομών με την προώθηση έργων για την ενίσχυση της πεζής και ποδηλατικής μετακίνησης και των δημοσίων μεταφορών. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ΣΒΑΚ διαφοροποιούνται από τις συνήθεις μελέτες μακροχρόνιου ή βραχυχρόνιου συγκοινωνιακού σχεδιασμού αλλά και τις μελέτες διαχείρισης κυκλοφορίας και στάθμευσης καθώς επικεντρώνονται στον άνθρωπο και όχι στην κυκλοφορία των οχημάτων, στοχεύουν στη βελτίωση της προσβασιμότητας και της ποιότητας ζωής στις πόλεις και βασίζονται σε διεπιστημονική προσέγγιση και στη συμμετοχική διαδικασία (δημόσιες διαβουλεύσεις με πολίτες και εμπλεκόμενους φορείς).

3. Συγκεκριμένα, για την πόλη της Λευκωσίας σε επίπεδο Στρατηγικού Σχεδιασμού, το 2011 εκπονήθηκε το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Κινητικότητας της Λευκωσίας (ΟΣΚΛ). Μέσα από το εν λόγω Σχέδιο, προτάθηκαν και υλοποιούνται μια σειρά από Έργα όπως είναι η κατασκευή της ποδηλατικής υποδομής που συνδέει τα Πανεπιστήμια της Λευκωσίας με το κέντρο και η μονοδρόμηση της Λεωφόρου Μακαρίου και Καλλιπόλεως που περιλαμβάνει την κατασκευή λεωφορειολωρίδων και δίνει έμφαση σε υποδομές για πεζούς. Αναφορικά με τις πεζοδρομήσεις, σύμφωνα με το ΟΣΚΛ, είχε προταθεί ο επανασχεδιασμός συγκεκριμένων οδών για αποκλειστική χρήση πεζών (στην περιοχή εντός των τειχών της Λευκωσίας καθώς και στον ιστορικό πυρήνα του Στροβόλου) ή για αποκλειστική χρήση πεζών και δημοσίων μεταφορών όπως η Λεωφόρος Μακαρίου (βόρειο τμήμα), οι οποίες προωθούνται από τους αρμόδιους Δήμους.

4. Σημειώνεται ότι έχει προκηρυχθεί ο Διαγωνισμός για την επικαιροποίηση του ΟΣΚΛ της Λευκωσίας με τίτλο: Παροχή Υπηρεσιών για την εκπόνηση του ΣΒΑΚ της ευρύτερης αστικής περιοχής της Λευκωσίας, με άξονα υλοποίησης την επόμενη δεκαετία, όπου αντίστοιχα μέτρα, πολιτικές και έργα για την προώθηση της πεζής μετακίνησης θα προταθούν συμπληρωματικά με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

5. Αναφορικά με τις υπόλοιπες επαρχίες, πρόσφατα ολοκληρώθηκαν τα ΣΒΑΚ για την ευρύτερη αστική περιοχή της Λάρνακας και της Λεμεσού μέσα από τα οποία προτείνεται η πεζοδρόμηση εμπορικών δρόμων και η βελτίωση της ασφαλούς πεζοδρομημένης υποδομής. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για τη Λεμεσό προτείνεται η οδός Ανεξαρτησίας να μετατραπεί από έναν δρόμο διπλής κατεύθυνσης σε μια πεζοδρομημένη ζώνη αποκλειστικής κίνησης λεωφορείων μιας κατεύθυνσης και αντίστοιχα στη Λάρνακα να πεζοδρομηθεί η οδός Ερμού. Η προκήρυξη των ΣΒΑΚ για την επαρχία Αμμοχώστου και Πάφου προγραμματίζεται περί τις αρχές του 2021.»

Απάντηση ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.562, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το αποχετευτικό σύστημα στην Κοινότητα Ζυγίου, είχε αρχικά προωθηθεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, ένεκα σοβαρών αποχετευτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει στη διαχείριση των λυμάτων, λόγω μειωμένης απορροφητικότητας του εδάφους. Η σημαντικότητα υλοποίησης του αποχετευτικού συστήματος έγκειται στο γεγονός ότι η Κοινότητα είναι παραθαλάσσια και λειτουργούν πολλά εστιατόρια τα οποία επιβαρύνουν το πρόβλημα. Παράλληλα η Κοινότητα της Τόχνης παρουσιάζει, επίσης, σημαντικά αποχετευτικά

προβλήματα λόγω μειωμένης απορροφητικότητας του εδάφους, κάτι το οποίο κατέδειξαν και οι προκαταρκτικές αναγνωριστικές μελέτες που έγιναν από ιδιώτες μελετητές εκ μέρους του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Συνεπώς το ΤΑΥ προχώρησε στην ετοιμασία προκαταρκτικής μελέτης του αποχετευτικού δικτύου συλλογής λυμάτων εντός της Κοινότητας και πρότεινε τη συμπλεγματοποίηση των Κοινοτήτων Ζυγίου και Τόχνης με την κατασκευή ενός κοινού Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων, κάτι το οποίο θα ήταν και πιο οικονομικά συμφέρον προς τις δύο Κοινότητες. Το ΤΑΥ είχε προχωρήσει και στην εξεύρεση τεμαχίου για τη χωροθέτηση του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων (πλησίον της περιοχής του Ενεργειακού Κέντρου) και έλαβε απόψεις από τα αρμόδια Τμήματα/ Υπηρεσίες, ενώ έγινε και μελέτη σχετικά με τη διάθεση του ανακυκλωμένου νερού.

(β) Στο πλαίσιο της δημιουργίας του Ενεργειακού Κέντρου στην περιοχή Βασιλικού, αποφασίστηκε και η κατασκευή αποχετευτικού συστήματος για τα λύματα, το οποίο βρίσκεται πλησίον της προτεινόμενης περιοχής όπου εισηγήθηκε το ΤΑΥ να κατασκευαστεί ο Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων για τις Κοινότητες Ζυγίου και Τόχνης. Παράλληλα και οι υπόλοιπες επτά (7) Κοινότητες της περιοχής Βασιλικού (Καλαβασός, Χοιροκοιλία, Μαρώνι, Μαρί, Ψεματισμένος, Ασγάτα και Πεντάκωμο), εξέφρασαν την επιθυμία τους για να εξυπηρετούνται από κεντρικό αποχετευτικό σύστημα.

(γ) Το ΤΑΥ, ανέθεσε σε Μελετητικό Γραφείο, τον Δεκέμβριο του 2019, την εκπόνηση Τεχνοοικονομικής Μελέτης, για την υλοποίηση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος στις εννέα (9) Κοινότητες της περιοχής Βασιλικού, με ένα κοινό Σταθμό Επεξεργασίας Λυμάτων, στην περιοχή του Ενεργειακού Κέντρου. Η μελέτη έλαβε υπόψη τις καταναλώσεις νερού και την αύξηση του πληθυσμού, με χρονικό ορίζοντα μέχρι το 2068. Μέσω της Μελέτης έγινε προκαταρκτικός σχεδιασμός του αποχετευτικού δικτύου (κεντρικές οδεύσεις, διαστάσεις κεντρικών αγωγών, θέσεις κεντρικών αντλιοστασίων).

(δ) Το βασικό στοιχείο που προκύπτει από τη Μελέτη, αφορά το κόστος κατασκευής του Έργου (κεφαλαιουχική δαπάνη) το οποίο ανέρχεται σε περίπου €32 εκ., ενώ για τη λειτουργία και συντήρηση του αποχετευτικού συστήματος, η χρέωση ανά κάτοικο θα ανέρχεται σε €0,80 ανά κυβικό μέτρο. Στο ποσό που υπολογίστηκε ανά κάτοικο δεν λήφθηκε υπόψη η ροή που θα εισέρχεται στον Σταθμό από τις Βιομηχανίες. Το ΤΑΥ ζήτησε από τον Μελετητή να συμπεριλάβει και αυτή την παράμετρο για να εξαχθεί το τελικό κόστος της λειτουργίας και συντήρησης του κεντρικού αποχετευτικού συστήματος. Ωστόσο η προσθήκη αυτή δεν αναμένεται να διαφοροποιήσει σημαντικά το κόστος που θα καταβάλλεται ανά κάτοικο/ ανά κυβικό μέτρο.

(ε) Το ΤΑΥ θα υποβάλει τα τελικά στοιχεία με το κόστος προς το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ώστε να δοθούν οι απαιτούμενες εγκρίσεις και πιστώσεις για να ετοιμαστούν Έγγραφα Διαγωνισμού για εκπόνηση λεπτομερούς μελέτης του αποχετευτικού δικτύου καθώς και για την ετοιμασία κατασκευαστικών σχεδίων, μέσω της οποίας θα προκύψει και ακριβέστερα το κόστος της κατασκευής του Έργου.

(στ) Για την υλοποίηση της κατασκευής του Έργου, θα πρέπει να αποφασίσουν οι Κοινότητες αν επιθυμούν να συνδεθούν με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα, καθώς σε παρουσίαση των αποτελεσμάτων της Τεχνοοικονομικής Μελέτης που έγινε προς τους εκπροσώπους των Κοινοτήτων, κάποιες Κοινότητες τοποθετήθηκαν αρνητικά λόγω του υψηλού κόστους. Το ΤΑΥ, αναμένει την απόφαση των Κοινοτήτων που επιθυμούν να ενταχθούν στο κεντρικό αποχετευτικό σύστημα ώστε να ζητήσει τις απαιτούμενες πιστώσεις για την υλοποίηση του Έργου. Σημειώνεται ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων σε συνεργασία με το ΤΑΥ έχει προχωρήσει στην κατασκευή του αποχετευτικού δικτύου συλλογής λυμάτων, στο οδικό δίκτυο της Ενεργειακής και Βιομηχανικής Περιοχής Βασιλικού.

2. Παραμένουμε στη διάθεση σας για τυχόν διευκρινίσεις ή πρόσθετες πληροφορίες επί των πιο πάνω.»

Απάντηση ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.584, ημερομηνίας 14 Ιουλίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περγίδη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση σχετικά με το δρόμο Λάρνακας-Δεκέλειας (Γ' και Δ' Φάση) και σας πληροφορώ ότι ο δρόμος αυτός βελτιώνεται στα πλαίσια Πολεοδομικού Σχεδίου και καταβάλλονται συντονισμένες προσπάθειες από τα Υπουργεία Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων και Εσωτερικών για επίτευξη των διαδικασιών υλοποίησης του έργου. Το έργο προωθείται σε δύο Φάσεις, ως εξής:

Φάση Γ'

α) Η Φάση Γ' αφορά το τμήμα από το Ναυτικό Όμιλο Λάρνακας μέχρι τον κόμβο προς Πύλα, μήκους 3,8 χλμ. Ο δρόμος θα είναι 4 λωρίδων κυκλοφορίας με κεντρική νησίδα, ποδηλατόδρομο, πεζοδρόμια και λωρίδες πρασίνου. Διαλαμβάνει 3 νέους κυκλικούς κόμβους και 6 χλμ. δευτερεύοντος οδικού δικτύου, τρία γεφύρια τύπου box culvert και τοποθέτηση των χώρων και νησίδων πρασίνου. Η εκτίμηση της δαπάνης κατασκευής ανέρχεται στα €15 εκ. + ΦΠΑ, χωρίς το κόστος των απαλλοτριώσεων.

β) Η μελέτη για την ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων εκπονείται από ιδιώτες μελετητές και βρίσκεται σε τελική φάση. Αναμένονται οι μελέτες κάποιων Υπηρεσιών οι οποίες θα ενσωματωθούν στη μελέτη για να υποβληθεί το προσχέδιο τελικής μελέτης. Παράλληλα προωθείται η διαδικασία απαλλοτριώσεων και στη φάση αυτή αναμένονται οι πίνακες και η εκτίμηση για δημοσίευση γνωστοποίησης. Επίσης ετοιμάζεται εκτίμηση

περιβαλλοντικών επιπτώσεων από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, η οποία θα υποβληθεί πριν το τέλος του 2020 στο Τμήμα Περιβάλλοντος για έγκριση.

γ) Με βάση τα πιο πάνω, το έργο αναμένεται να προωθηθεί μέσα στο 1^ο εξάμηνο του 2021, εφόσον εν τω μεταξύ ολοκληρωθούν όλες οι εκκρεμείς διαδικασίες. Η διάρκεια κατασκευής θα είναι γύρω στα 2,5 χρόνια.

Φάση Δ'

α) Η Φάση Δ' αρχίζει από τον κόμβο προς Πύλα και φθάνει μέχρι τις εγκαταστάσεις του ΚΟΤ. Το ρυθμιστικό σχέδιο έχει αναθεωρηθεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως μετά από ενστάσεις των Τοπικών Αρχών και διαλαμβάνει δρόμο 2 λωρίδων κυκλοφορίας. Ο σχεδιασμός έχει εγκριθεί από την Τεχνική Επιτροπή Φορέα Επίλυσης Κυκλοφοριακών Προβλημάτων τον Μάιο 2020.

β) Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως θα προωθήσει τις διαδικασίες για έγκριση του έργου και στην συνέχεια θα προγραμματιστεί ανάλογα η ανάθεση των κατασκευαστικών σχεδίων από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.»

Απάντηση ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Νίκου Νουρή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.598, ημερομηνίας 22 Ιουλίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Σκευής Κούτρα Κουκουμά

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας σχετική με το πιο πάνω θέμα και σας πληροφορώ τα ακόλουθα όσον αφορά την επιδότηση ενοικίου για μεταστέγαση εκτοπισθέντων, που διέμεναν σε ακατάλληλες πολυκατοικίες:

- (α) Το ετήσιο συνολικό κονδύλι που παραχωρείται για σκοπούς επιδότησης ενοίκων στις περιπτώσεις μεταστέγασης εκτοπισθέντων που διαμένουν σε ακατάλληλες πολυκατοικίες, είναι €69.000.
- (β) Στο παρόν στάδιο παραχωρείται επιδότηση ενοικίου ένεκα μεταστέγασης σε 10 οικογένειες.
- (γ) Επισυνάπτονται κατάλογοι για τις Επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας στους οποίους φαίνονται τα ποσά που παραχωρούνται σε περιπτώσεις μεταστέγασης εκτοπισθέντων, ανάλογα με τη σύνθεση της οικογένειας, όπως έχουν καθοριστεί από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Σημειώνεται, ότι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας έχει αναθεωρήσει τις τιμές για την Επαρχία Λευκωσίας και αναμένεται σύντομα η αναθεώρηση των τιμών και για την Επαρχία Λάρνακας.

2. Παραμένω στη διάθεση σας για οποιεσδήποτε διευκρινήσεις.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.020, ημερομηνίας 18 Αυγούστου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστου Χρίστου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση σχετικά με την επικινδυνότητα και την ακαταλληλότητα του δρόμου Λευκωσίας-Παλαιχωρίου που οδηγεί στην ορεινή Λευκωσία, και σας πληροφορώ ότι το έργο σχετικά με τον εν λόγω αυτοκινητόδρομο προωθείται ως εξής:

Τμήμα: Ανάγνιαις - Καλού Χωριού

Η μελέτη για το τμήμα Ανάγνιαις-Καλό Χωριό (Φάση Β') μήκους 12 χλμ, άρχισε το Μάιο 2008 και προχώρησε μέχρι το Προσχέδιο Τελικής Μελέτης. Το κόστος εκτέλεσης του έργου με σημερινές τιμές υπολογίζεται σε €72 εκατομ. + ΦΠΑ.

Με οδηγίες του Προέδρου της Δημοκρατίας έγινε αξιολόγηση του έργου το 2018 και υποβλήθηκε Σημείωμα Έργου με σκοπό την ένταξή του στους Προϋπολογισμούς του 2019. Σύμφωνα με τις απόψεις της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΕΠΣΑ) επί του πιο πάνω Σημειώματος, το έργο θεωρήθηκε αιτιολογημένο αλλά ζητήθηκαν αναθεωρήσεις ώστε να καταστεί βιώσιμο. Για το σκοπό αυτό περιλήφθηκε με τροπολογία στον προϋπολογισμό του 2019 ποσό της τάξεως των €500.000 για επανεξέταση της μελέτης.

Δεδομένων των πιο πάνω, δόθηκαν οδηγίες στο Μελετητή του Έργου να διερευνήσει πιθανές τροποποιήσεις της μελέτης με στόχο τη μείωση του κόστους. Παράλληλα, ειδοποιήθηκε και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να προγραμματίσει τις δικές του ενέργειες για τις απαλλοτριώσεις, με βάση τα σχετικά σχέδια που είχαν σταλεί το 2014.

Στα πιο πάνω πλαίσια είχαν εξεταστεί 2 σενάρια τα οποία προωθήθηκαν στην ΕΠΣΑ και λήφθηκε έγκριση για υλοποίηση του έργου με όποια λύση κρίνει το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων ως προτιμότερη. Τα πρώτο σενάριο περιλάμβανε μεταξύ άλλων την αντικατάσταση δύο (2) ανισόπεδων κόμβων (Εργατών παρά τη βιομηχανική περιοχή και Μαλούντας παρά το γυμνάσιο) με ισόπεδους, την κατάργηση δύο (2) υπέργειων διαβάσεων και μιας (1) υπόγειας διάβασης, την κατάργηση του ανισόπεδου κόμβου Αγροκηπιάς και τη δημιουργία ισόπεδου τερματικού κυκλικού κόμβου καθώς και αφαίρεση του τμήματος Αγροκηπιάς-Καλού

Χωριού, μήκους 3,4 χλμ. Το κόστος της λύσης αυτής υπολογίστηκε γύρω στα €57 εκατομ. + ΦΠΑ. Το δεύτερο σενάριο ήταν το ίδιο αλλά σε αυτό διατηρείται ο κόμβος Μαλούντας στο Περιφερειακό Γυμνάσιο ως ανισόπεδος, με κόστος €61 εκατομ. + ΦΠΑ. Τελικά εγκρίθηκε από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων το δεύτερο σενάριο και το Τμήμα Δημοσίων Έργων προχωρεί τις διαδικασίες για ολοκλήρωση της μελέτης από τον ιδιώτη μελετητή στη βάση του σεναρίου αυτού.

Στο παρόν στάδιο, ετοιμάζονται οι μελέτες των Υπηρεσιών και γίνεται έλεγχος των σχεδίων απαλλοτρίωσης που υποβλήθηκαν από το Κτηματολόγιο. Στόχος, είναι η ολοκλήρωση των αναθεωρημένων κατασκευαστικών σχεδίων και η ζήτηση προσφορών περί τα μέσα του 2021, νοουμένου ότι θα έχει ολοκληρωθεί και η διαδικασία απαλλοτρίωσης. Η έναρξη του έργου τοποθετείται τέλος του 2021 με διάρκεια 3 χρόνων περίπου.

Στον προϋπολογισμό του 2020 υπάρχει πρόνοια €70.000 για την επικαιροποίηση της μελέτης ενώ πιστώσεις για έναρξη εργασιών προτείνονται από το 2021 και μετά.

Τμήμα: Ανθούπολης - Ανάγυιας

Όσον αφορά την Φάση Α, Ανθούπολη-Ανάγυια, μήκους 7,3 χλμ έχει περιληφθεί στον Περιμετρικό Αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας ως Φάση Γ. Για το τμήμα αυτό προωθείται η ολοκλήρωση των μελετών/αναθεωρήσεων, με στόχο να καταστεί δυνατή η συγχρηματοδότησή του από το Ευρωπαϊκό Ταμείο "Συνδέοντας την Ευρώπη- CEF" του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών για την επόμενη προγραμματική περίοδο μετά το 2021.»

Απάντηση ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.027, ημερομηνίας 24 Αυγούστου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση, σχετικά με τις φθαρμένες ή/και λερωμένες αναρτημένες σημαίες της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα κυβερνητικά κτίρια και σας πληροφορώ ότι αποτελεί ευθύνη του κάθε υπουργείου και κυβερνητικού τμήματος/υπηρεσίας/γραφείου να ελέγχει τις σημαίες που είναι αναρτημένες στο κτίριό του και να ενημερώνει το Τμήμα Δημοσίων Έργων σε περίπτωση που χρειάζεται αντικατάστασή τους. Το Τμήμα Δημοσίων Έργων κατόπιν σχετικής ενημέρωσής του προβαίνει σε αντικατάσταση των φθαρμένων ή/και λερωμένων σημαιών.»

Απάντηση ημερομηνίας 19 Νοεμβρίου 2020 της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ζέτας Αιμιλιανίδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.031, ημερομηνίας 24 Αυγούστου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω Κοινοβουλευτική ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Η διερεύνηση του παραπόνου για παραβίαση της περί Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για Ίδια Εργασία ή Εργασία Ίσης Αξίας νομοθεσίας, για το οποίο έγινε αναφορά στην προηγούμενη ταυτόριθμη επιστολή μου, ημερομηνίας 24.2.2020, ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2020. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 13 του αναφερόμενου νόμου, έγινε προσπάθεια διευθέτησης της συγκεκριμένης διαφοράς εξωδικαστικά, χωρίς ωστόσο να επιτευχθεί συμβιβασμός μεταξύ των δύο μερών. Η παραπονούμενη έχει ενημερώσει το αρμόδιο Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων για την πρόθεσή της να προσφύγει στο Δικαστήριο για εκδίκαση της υπόθεσης.

3. Πέραν της πιο πάνω υπόθεσης, εντός του 2020, υποβλήθηκαν στο Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων δύο ακόμα παράπονα για παραβίαση της εν λόγω νομοθεσίας. Το συμπέρασμα από τη διερεύνηση και των δύο υποθέσεων ήταν η μη διαπίστωση διάκρισης λόγω φύλου όσον αφορά τα στοιχεία και τους όρους αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία στην οποία αποδίδεται ίση αξία, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 του οικείου Νόμου.»

Απάντηση ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 2020 της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Έμιλυσ Γιολίτη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.041, ημερομηνίας 3 Σεπτεμβρίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Άννας Θεολόγου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα σύμφωνα με την ενημέρωση της Αστυνομίας:

2. Από τον Μάρτιο του 2020 μέχρι και τις 15 Οκτωβρίου 2020 έχουν εκδοθεί 13330 εξώδικα σύμφωνα με τον περί Λοιμοκάθαρσης Νόμο, και εισπράχθηκε το ποσό των €1.997.875. Έχουν πληρωθεί συνολικά 6603 εξώδικα ενώ παραμένουν απλήρωτα 6727 εξώδικα.»

Απάντηση ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.053, ημερομηνίας 16 Σεπτεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Επιθυμώ να αναφερθώ στην πιο πάνω ερώτηση και, με βάση την ενημέρωση που έτυχα από το αρμόδιο Τμήμα, να σας πληροφορήσω ότι η ανασκαφή στο τεμάχιο 223, Φ. Σχ. 51/27Ε1-51/27Ε2 στη θέση Γεροσκήπου-

Παχύαμμος, ιδιοκτησίας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, επανήρchiσε, μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων λόγω της πανδημίας του COVID 19, κατά τους μήνες Μάιο-Ιούλιο καθώς και κατά το τέλος Οκτωβρίου και συνεχίζεται κανονικά.

Σύμφωνα με τα πορίσματα της μέχρι σήμερα έρευνας, η αρχαία εγκατάσταση στο χώρο βρίσκεται προς τη δυτική ακτογραμμή της χερσονήσου του Παχύαμμου, με τα αρχαία οικοδομήματα να καταλαμβάνουν μια έκταση περίπου 100x100 μέτρα. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τις θεμελιώσεις κτιρίων, που ανήκουν σε ένα μεγάλο ιερό μνημειακών διαστάσεων. Πρόσθετα, έχει ανακαλυφθεί ένα υδραγωγείο, που έχει σωθεί αποσπασματικά και στο οποίο είχε ενσωματωθεί μια μεγάλη δεξαμενή. Σε γενικές γραμμές, από μια πρώτη εξέταση, τα κεραμικά ευρήματα τεκμηριώνουν μεγάλο χρονικό εύρος, από την ύστερη Κλασσική μέχρι τη Ρωμαϊκή περίοδο, με την κύρια φάση χρήσης να χρονολογείται στην Ελληνιστική περίοδο.

2. Σε ό,τι αφορά στην ανάπτυξη από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου και συγκεκριμένα την ανέγερση ξενοδοχείου, το Τμήμα Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων έχει προχωρήσει σε καταρχήν έγκριση για την παραχώρηση πολεοδομικής άδειας, αφού πρώτα μελέτησε τα τελευταία σχέδια που είχαν κατατεθεί στα οποία η χωροθέτηση των κτιρίων λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη των αρχαιοτήτων και ικανοποιούνται οι όροι που είχαν τεθεί από το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

Συγκεκριμένα το κτίριο μετατοπίζεται δέκα μέτρα πέραν της βορειοανατολικής πλευράς του συγκροτήματος του ιερού και δημιουργείται ένας μεγάλος αρχαιολογικός χώρος προς τα δυτικά του ξενοδοχείου, με ελεύθερη πρόσβαση για το κοινό, από τον κύριο δρόμο της περιοχής.

Τα κατάλοιπα του υδραγωγείου και της δεξαμενής διατηρούνται και παραμένουν ορατά, εντασσόμενα στη δομή του κτιρίου.

3. Σημειώνεται ότι θα ληφθεί πρόνοια ώστε τα αρχαία κατάλοιπα να είναι προσβάσιμα για σκοπούς συντήρησης και καθαρισμού. Επίσης, στις εργασίες γύρω από τα κατάλοιπα, που εντάσσονται στις σύγχρονες κατασκευές, θα τηρηθούν οι ισχύουσες προδιαγραφές συντήρησης και προστασίας των αρχαίων ερειπίων.

4. Σε ό,τι αφορά στις εκσκαφές και τις χωματουργικές εργασίες που θα διενεργηθούν κατά τη διάρκεια του έργου, θα πραγματοποιούνται υπό την παρακολούθηση Λειτουργών του Τμήματος Αρχαιοτήτων, για τυχόν εντοπισμό και άλλων αρχαιοτήτων.

5. Καταληκτικά αναφέρεται ότι, σε περίπτωση εντοπισμού αρχαιοτήτων κατά τη διάρκεια των εκσκαφών, οι εργασίες θα ανασταλούν ώστε να δοθεί χρόνος στους υπαλλήλους του Τμήματος Αρχαιοτήτων να διενεργήσουν τη δέουσα αρχαιολογική έρευνα στο χώρο.»

Απάντηση ημερομηνίας 19 Νοεμβρίου 2020 της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Έμιλυσ Γιολίτη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.058, ημερομηνίας 16 Σεπτεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περγίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και παραθέτω πιο κάτω στοιχεία/πληροφορίες, τα οποία έχουν σταλεί από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, αναφορικά με τα ερωτήματα που εμπίπτουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της:

Ερώτηση 1: Υπάρχουν διεθνώς ή ευρωπαϊκά αναγνωρισμένες στατιστικές που να αφορούν τον χρόνο ανταπόκρισης της πυροσβεστικής, αν ναι, σε ποια θέση βρίσκεται η Κύπρος;

Δεν τηρούνται χρόνοι ανταπόκρισης των Πυροσβεστικών Σωμάτων στα διεθνή στατιστικά. Ωστόσο, το Home Office του Ηνωμένου Βασιλείου τηρεί στατιστικά για τον χρόνο ανταπόκρισης. Με βάση τα εν λόγω στατιστικά στην Βρετανία ο χρόνος ανταπόκρισης από την ώρα κλήσης μέχρι την άφιξη του πρώτου οχήματος της Πυροσβεστικής δεν ξεπερνά τα 9 λεπτά (Παράρτημα 1).

Η ανταπόκριση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου καθορίζεται από Πυροσβεστική Διάταξη και οποιαδήποτε βοήθεια εμπίπτει μέσα στις υποχρεώσεις και την αποστολή της Υπηρεσίας, που αφορά κατάσβεση πυρκαγιών, διάσωση ζωής και παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, παρέχεται άμεσα ανεξαρτήτως απόστασης από τον πλησιέστερο πυροσβεστικό σταθμό. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία μεριμνά ώστε η εγκατάσταση πυροσβεστικών σταθμών ή σταθμών υπαίθρου να γίνεται με τρόπο που να διασφαλίζεται η ταχύτερη δυνατή ανταπόκριση.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται στοιχεία για τον χρόνο ανταπόκρισης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου από την ώρα κλήσης μέχρι την ώρα άφιξης του πρώτου πυροσβεστικού οχήματος από το 2016 μέχρι το 2019:

Έτος	Άφιξη πρώτου οχήματος		
	Μέχρι 10'	Μέχρι 15'	Μέχρι 30'

2016	65,10%	20%	13,10%
2017	69,26%	16,96%	11,54%
2018	66,75%	18,95%	12,21%
2019	62,26%	20,87%	15,17%

Ερώτηση 2: Υπάρχει διεθνώς ή ευρωπαϊκά αναγνωρισμένη στατιστική κατάταξη που να αφορά τον αριθμό πυροσβεστών (πλήρους απασχόλησης, μερικής απασχόλησης/εθελοντών) ανά χίλια άτομα, εάν ναι, σε ποια θέση βρίσκεται η Κύπρος;

Από μελέτη των στατιστικών στοιχείων διαπιστώθηκε ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ο μέσος όρος είναι 1,5 επαγγελματίες πυροσβέστες ανά 1000 κατοίκους και στην Αγγλία 1,7 ανά 1000 κατοίκους. Από τους πίνακες του Διεθνούς Οργανισμού CTIF (International Association of Fire and Rescue Services) φαίνεται ότι στην Κύπρο ο αριθμός των πυροσβεστών πλήρους απασχόλησης ανά 1000 κατοίκους είναι 0,7. Η Κύπρος βρίσκεται στην 28^η θέση μεταξύ 49 καταγεγραμμένων χωρών με αναλογία ένα πυροσβέστη για 1395 άτομα πληθυσμού. Σημειώνεται ότι στον αριθμό πυροσβεστών πλήρους απασχόλησης βάσει του οποίου έγινε ο υπολογισμός για την Κύπρο περιλαμβάνονται και οι πυροσβέστες που στελεχώνουν τους πυροσβεστικούς σταθμούς αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου που ανέρχονται στους 91 και δεν συμμετέχουν σε επιχειρήσεις κατάσβεσης πυρκαγιών ή άλλων ειδικών εξυπηρετήσεων εκτός αεροδρομίων. Ως εκ τούτου, με βάση αυτά τα δεδομένα ο αριθμός κάλυψης πληθυσμού ανά επαγγελματία πυροσβέστη είναι πιο μειωμένος και από το (0,7) (Παράρτημα 2). Στην καταγραφή των χωρών σε σχέση με πληθυσμό, αριθμό πυροσβεστικών σταθμών, οχημάτων/εξοπλισμού, αριθμού επαγγελματιών πυροσβεστών και επιπρόσθετα εκτάκτων πυροσβεστών, η Πυροσβεστική Υπηρεσία κατατάσσεται στην 49^η αρνητικότερη θέση μεταξύ των 54 καταγεγραμμένων χωρών. Με τα σημερινά δεδομένα, ο πληθυσμός και τα επεισόδια ανταπόκρισης έχουν αυξηθεί ενώ οι πυροσβέστες έχουν μειωθεί. Παρόλα αυτά, σε αυτούς τους αριθμούς δεν είναι καταγεγραμμένοι οι 166 ωρομίσθιοι εργάτες πυρόσβεσης από τους οποίους οι 63 κατέχουν και την ιδιότητα του έκτακτου πυροσβέστη (αριθμός 116) ο οποίος είναι καταγεγραμμένος ως μέρος του προσωπικού της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου και έχει ληφθεί στα στατιστικά του Διεθνούς Οργανισμού CTIF (Παράρτημα 3). Σημειώνεται ότι ο σημερινός αριθμός έκτακτων πυροσβεστών είναι 106, μειωμένος κατά 10 άτομα (63 από αυτούς είναι ωρομίσθιοι εργάτες πυρόσβεσης και 43 υπό την ιδιότητα του έκτακτου πυροσβέστη).

Στην περίπτωση που στην αναλογία πληθυσμού σε σχέση με έκαστο πυροσβέστη συγκαταλέγονται εκτός από τους επαγγελματίες και οι έκτακτοι πυροσβέστες, τότε η Κύπρος ανεβαίνει στην 9^η αρνητική θέση από τις 50 καταγεγραμμένες χώρες του πίνακα. Σημειώνεται ότι, σε αυτή την περίπτωση δεν είναι καταχωρημένοι οι ωρομίσθιοι εργάτες πυρόσβεσης που πιθανόν να αλλάζει ελαφρώς προς το καλύτερο τη σειρά κατάταξης (Παράρτημα 4). Επιπρόσθετα στα Παραρτήματα 5 και 6, τα οποία αναφέρονται στην αναλογία επαγγελματιών πυροσβεστών σε σχέση με πυροσβέστες επί μέρους απασχόλησης και εθελοντές πυροσβέστες, η Κύπρος σε σχέση με άλλες χώρες βρίσκεται στον αρνητικό αριθμό 8 σε σύγκριση με 48 καταγεγραμμένες χώρες, ποσοστό το οποίο καταδεικνύει την αυξημένη χρήση της εργασίας μερικής απασχόλησης αλλά και χρήσης εθελοντών κυρίως σε Ευρωπαϊκές χώρες.

Το Υπουργείο έχει σχεδιασμό για σταδιακή κάλυψη των κενών θέσεων που έχουν δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια στην Πυροσβεστική Υπηρεσία λόγω παγοποίησης προσλήψεων κατά τα προηγούμενα έτη, αφυπηρετήσεων καθώς και νέων αναγκών που έχουν προκύψει. Επίσης, η αυτονόμηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας που αναμένεται να υλοποιηθεί με την ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων των σχετικών νομοσχεδίων που έχει υποβάλει το Υπουργείο, θα καταστήσει την Πυροσβεστική Υπηρεσία πιο ευέλικτη ώστε να δρα άμεσα και ανεξάρτητα χωρίς καθυστερήσεις στη βάση της τεχνογνωσίας που έχει στο χειρισμό διαφόρων λειτουργικών προβλημάτων.

Ερώτηση 3: Υπάρχει διεθνώς ή ευρωπαϊκά αναγνωρισμένη στατιστική κατάταξη που να αφορά τον αριθμό πυρκαγιών (ανά πληθυσμό ή έκταση) και, εάν ναι, σε ποια θέση κατατάσσεται η Κύπρος;

Πηγές πληροφόρησης στατιστικών στοιχείων που αφορά αριθμό πυρκαγιών (ανά πληθυσμό ή έκταση) είναι ο Διεθνής Οργανισμός CTIF και το Home Office του Ηνωμένου Βασιλείου. Υπάρχουν δεδομένα που αφορούν τις κλήσεις για πυρκαγιά ανά 1000 κατοίκους για τα έτη 2013-2017 από τον Διεθνή Οργανισμό CTIF τα οποία αποτυπώνονται στο παράρτημα 7. Σύμφωνα με τα στοιχεία η Κύπρος κατατάσσεται πρώτη σε κλήσεις σε έναν κατάλογο με 60 χώρες. Ενώ η δεύτερη χώρα, είναι το Ισραήλ, έχει σχεδόν τις μισές κλήσεις.

Για τον συνολικό αριθμό των ετήσιων κλήσεων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας από το 2008 μέχρι το 2019 παρατίθενται τα παραρτήματα 8, 9 και 10.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Άμυνας κ. Χαράλαμπου Πετρίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.061, ημερομηνίας 18 Σεπτεμβρίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Κέρυνιας κ. Ελένης Μαύρου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και επιθυμώ να παραθέσω τα πιο κάτω:

α. Σύμφωνα με το εδάφιο (6) του άρθρου 24 των περί Εθνικής Φρουράς Νόμων του 2011 έως 2020, το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί, με απόφαση του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να χορηγεί αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας σε πολίτες της Δημοκρατίας κατά κατηγορία ή άτομο, όταν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις ή λόγοι δημοσίου συμφέροντος, που αιτιολογούνται στην απόφαση.

β. Η εφαρμογή των προνοιών της πιο πάνω διάταξης γίνεται με μεγάλη φειδώ, για περιπτώσεις στρατευσίμων, οι οποίες κρίνεται ότι ισχύουν εξαιρετικές περιστάσεις. Το 2020 με βάση το προαναφερόμενο άρθρο, δεν έχει χορηγηθεί αναβολή κατάταξης σε στρατεύσιμο που κλήθηκε για κατάταξη τον Ιούλιο του 2020, ανανεώθηκαν όμως για ένα (1) ακόμα έτος, δύο (2) αναβολές που είχαν χορηγηθεί το 2018 και είχαν διετή διάρκεια. Οι δύο περιπτώσεις αφορούσαν αθλητές οι οποίοι αγωνίζονταν σε πρωταθλήματα στο εξωτερικό και είχαν συμβόλαια με ομάδες υψηλού επιπέδου.

2. Είμαι στη διάθεσή σας για διευκρινίσεις που τυχόν απαιτηθούν.»

Απάντηση ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Νίκου Χριστοδουλίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.079, ημερομηνίας 7 Οκτωβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Λουκαΐδη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα πιο κάτω:

1. Το Εκπαιδευτικό Κέντρο θα εγκαθιδρυθεί στο πλαίσιο της ευρύτερης διμερούς συνεργασίας μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και συνάδει και με τους τομείς συνεργασίας που περιελήφθησαν στη Δήλωση προθέσεων μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και των ΗΠΑ. Να σημειωθεί εξ αρχής ότι αποτελεί βασικό μας στόχο όπως, ταυτόχρονα, προωθηθεί η περαιτέρω διεύρυνση της συναφούς με το Κέντρο συνεργασίας με κράτη-μέλη της ΕΕ, της γειτονίας μας, καθώς και ιδρύματα της ΕΕ, όπως το Ευρωπαϊκό Κολλέγιο Άμυνας και Ασφάλειας, και συγκεκριμένα εξειδικευμένα Ευρωπαϊκά Κέντρα Αριστείας, όπως για παράδειγμα το Κέντρο Υβριδικών Απειλών στη Φινλανδία. Οι προκαταρκτικές μας ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση έχουν ήδη τύχει θετικής ανταπόκρισης.
2. Το νομικό πλαίσιο, στη βάση της σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, θέτει το Κέντρο υπό τη διαχείριση και καθοδήγηση του Υπουργείου Εξωτερικών και το εγκαθιδρύει ως Μη-Κερδοσκοπικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα. Η ιδιοκτησία και διαχείριση του Κέντρου θα είναι εξολοκλήρου Κυπριακή, και δεν θα υπάρχει μόνιμη παρουσία ξένων εκπαιδευτών, εκπαιδευόμενων ή/και άλλων αλλοδαπών.

Όσον αφορά την οικονομική επιβάρυνση για τη Δημοκρατία, το κόστος ανέγερσης και τα πρώτα 3 χρόνια λειτουργίας του Κέντρου, χρηματοδοτούνται από τις ΗΠΑ, ενώ η Κύπρος προσφέρει το χώρο ανέγερσης του έργου. Το Κέντρο θα έχει έσοδα από τα προγράμματα εκπαίδευσης που θα προσφέρει, και τα οποία θα καλύπτουν λειτουργικά έξοδα, ανάπτυξη προγραμμάτων, και υλικά/τεχνολογία. Πιθανά κόστη που θα προκύψουν στα αρχικά στάδια, θα καλυφθούν από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών, και αναμένεται ότι θα κυμαίνονται μεταξύ 5 και 10 χιλιάδων ευρώ ετησίως.

Ο χώρος όπου θα ανεγερθεί το κέντρο έχει επιλεγεί στη βάση των ακόλουθων κριτηρίων:

- i. εγγύτητα στον αερολιμένα Λάρνακας
  - ii. εγγύτητα σε λιμάνι
  - iii. εγγύτητα στο Κέντρο Ζήνων - Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης
  - iv. εγγύτητα σε ξενοδοχεία, εστιατόρια και υπηρεσίες αστικού κέντρου
  - v. εγγύτητα στο χώρο όπου αναπτύσσεται η άσκηση ΝΕΟ (εκκένωση αμάχων).
3. Στόχος μας είναι η ουσιαστική και έμπρακτη συμμετοχή κάθε Υπουργείου, υπηρεσίας, και κρατικού φορέα που σχετίζεται με θέματα ασφάλειας. Σε πρώτο στάδιο, αυτό θα αφορά το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, το Υπουργείο Άμυνας, το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Εργασίας, το Υφυπουργείο Καινοτομίας, Έρευνας και Ψηφιακής Πολιτικής, η Αστυνομία (Αστυνομία, Λιμενική, Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης κοκ), η Πολιτική Άμυνα, η Πυροσβεστική, η Αρχή Ψηφιακής Ασφάλειας, το ΓΕΕΦ, και η Κυπριακή Υπηρεσία Πληροφοριών. Σε μεταγενέστερο στάδιο, το Υπουργείο Μεταφορών, Υπουργείο Εμπορίου, Υφυπουργείο Ναυτιλίας, Κεντρική Τράπεζα, Νομική Υπηρεσία, και η Βουλή των Αντιπροσώπων.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης βασίζεται στη φιλοσοφία της “εκπαίδευσης εκπαιδευτών” (train the trainers), με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη εκπαιδευτικών δυνατοτήτων λειτουργών της δημόσιας υπηρεσίας, μέσω

συναφών προγραμμάτων εκπαίδευσης και παροχής τεχνογνωσίας από ξένους εκπαιδευτές. Θα διατηρηθεί η δυνατότητα συνεχούς συνεργασίας με εξωτερικούς φορείς, για ανανέωση της εκπαίδευσης και τεχνογνωσίας των εκπαιδευτών.

Η επιλογή των εκπαιδευτών θα γίνεται από επιτροπή του Εκπαιδευτικού Κέντρου. Θα προέρχονται από τα διάφορα υπουργεία, υπηρεσίες, ή και τον ιδιωτικό τομέα, αναλόγως με το θέμα εκπαίδευσης.

4. Το Κέντρο θα παρέχει εκπαίδευση πρωτίστως σε εκπαιδευόμενους από ομονοούντα γειτονικά κράτη, με τα οποία η Κυπριακή Δημοκρατία διατηρεί διαχρονικά εξαιρετικές διμερείς σχέσεις. Το Κέντρο θα παρέχει την ευκαιρία θεσμοθέτησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η φιλοδοξία μας είναι όπως αυτό επιτρέψει τη μετεξέλιξή του σε διεθνές Κέντρο “εκπαίδευσης εκπαιδευτών”. Εφόσον το Κέντρο θα είναι Κυπριακής ιδιοκτησίας, οι αποφάσεις για την προέλευση των εκπαιδευόμενων σε αυτό το Κέντρο θα ανήκουν αποκλειστικά στους δικούς μας αρμόδιους φορείς.
5. Η αξιολόγηση για την ωφελιμότητα και τυχόν κινδύνους που μπορεί να προέρχονται από τη δημιουργία του Κέντρου βασίστηκε σε βασικές παραμέτρους -κυριαρχίας, ιδιοκτησίας, ελέγχου, συνεργασίας, κόστους, ασφάλειας, τοπικά και εθνικά οφέλη, πεδίο μελλοντικής ανάπτυξης- και κατέδειξε ότι το έργο θα επιφέρει θετικά αποτελέσματα για την Κυπριακή Δημοκρατία, εφόσον επωφελούμαστε από απόκτηση τεχνογνωσίας, εκπαίδευσης και αναβάθμισης δυνατοτήτων, ενώ υπάρχουν πλούσιες περαιτέρω προοπτικές, τόσο στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και με τρίτες χώρες. Επιπρόσθετα, εξυπηρετεί ένα βασικό και διαχρονικό στόχο της εξωτερικής πολιτικής της Κυπριακής Δημοκρατίας που δεν είναι άλλος από την ανάδειξη της χώρας μας ως πυλώνα σταθερότητας στην περιοχή, στο πλαίσιο μιας ευρείας θετικής ατζέντας.
6. Η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετέχει στον καθορισμό οργανώσεων ως “βίαιων και εξτρεμιστικών” στο πλαίσιο της συμμετοχής της στην ΕΕ και στον ΟΗΕ. Η οποιαδήποτε σύμπλευση με ορισμούς και πολιτικές άλλων κυβερνήσεων ή οργανισμών γίνεται πάντοτε στο πλαίσιο συγκεκριμένων συμβατικών υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας που απορρέουν από τη συμμετοχή της σε διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς. Η περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής βρίθκει από “αποσταθεροποιητικούς” παράγοντες, είτε αυτοί είναι κρατικοί ή όχι. Πάγια θέση μας παραμένει ότι ο κατ’ εξοχήν κακόβουλος περιφερειακός δρώντας είναι η Τουρκία, ο αποσταθεροποιητικός ρόλος της οποίας συγκρούεται ευθέως με τις ευρύτερες προσπάθειες που καταβάλλονται για συνεργασίες και συνέργειες στην περιοχή.
7. Η τεχνογνωσία για θέματα ασφάλειας της θάλασσας για κάθε κράτος αφορά πρωτίστως πρακτικές που ακολουθούν και εφαρμόζουν οι αρμόδιες υπηρεσίες του, όπως η ακτοφυλακή, η αστυνομία κλπ. Οι ΗΠΑ διαθέτουν σημαντική εμπειρία σε τέτοια ζητήματα και η όποια συνεργασία μαζί τους θα είναι ιδιαίτερα επωφέλης για την Κυπριακή Δημοκρατία. Η Κυπριακή Δημοκρατία αποδίδει στην UNCLOS τεράστια σημασία, αλλά η μη προσχώρηση των ΗΠΑ σε αυτήν δεν αποτελεί εμπόδιο για στοχευμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες σε ζητήματα ασφάλειας.»

Απάντηση ημερομηνίας 19 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Υγείας κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.080, ημερομηνίας 7 Οκτωβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

2. Το Υπουργείο Υγείας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την προστασία της Δημόσιας Υγείας και αντιμετώπιση της διασποράς του ιού covid-19, έχει διαμορφώσει ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο τροποποιείται ανάλογα με τις εξελίξεις των επιδημιολογικών δεικτών της Κύπρου, τη σχετική καθοδήγηση που λαμβάνεται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Λοιμώξεων.
3. Το εν λόγω πλαίσιο συγκροτούν σημαντικός αριθμός διαταγμάτων, οδηγιές και Δελτία Τύπου, τα οποία για άμεση πρόσβαση και ενημέρωση τόσο των επαγγελματιών υγείας όσο και του κοινού βρίσκονται αναρτημένα στον ιστοχώρο <https://www.pio.gov.cy/coronavirus>. Όλα τα μέτρα που ανακοινώνονται από το Υπουργείο Υγείας αποσκοπούν στον περιορισμό της εξάπλωσης της νόσου COVID-19 και τη διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας.
4. Αναφορικά με το ερώτημα κατά πόσο έχει μέχρι στιγμής καταγραφεί θετικό κρούσμα covid-19 που να συμμετείχε στις διαδηλώσεις ημερομηνίας 29/08/20 και 12/09/20, ενημερώνεστε ότι δεν δύναται να απαντηθεί καθώς τα άτομα που βρέθηκαν θετικά κατά την συγκεκριμένη περίοδο δεν έχουν προσδιορίσει τον χρόνο και τόπο που τους μεταδόθηκε ο ιός. Επιπλέον σημαντικός αριθμός ατόμων που πιθανόν να προσβλήθηκαν από το ιό παραμένουν ασυμπτωματικοί και κατά συνέπεια αυτοί δεν μπορούν να συνδεθούν με την ασθένεια.
5. Η ιχνηλάτηση που γίνεται από την Μονάδα Επιδημιολογικής Επιτήρησης βασίζεται στις υποκειμενικές μαρτυρίες/συνεντεύξεις του θετικού κρούσματος οι οποίες εστιάζουν κυρίως στο εργασιακό και οικογενειακό περιβάλλον του κρούσματος με πρόσθετη γενική αναφορά στη διακίνηση του κατά την περίοδο δύο ημερών πριν από τη μέρα που διενεργήθηκε η δειγματοληψία που τον κατέδειξε θετικό. Κανένα κρούσμα δεν ανέφερε παρουσία του στην όποια διαδήλωση κατά την περίοδο στην οποία γίνεται αναφορά.

6. Είναι όμως τεκμηριωμένο και αποτελεί σύνηθες φαινόμενο η διασπορά του ιού να αυξάνεται ραγδαία εκεί όπου υπάρχει συγχρωτισμός και συνωστισμός σε μαζικές εκδηλώσεις. Επομένως ενδείκνυται και αναμένεται από το σύνολο της κοινωνίας αλλά ειδικότερα από τους εκπροσώπους της πολιτείας να επιδείξουν πνεύμα κατανόησης στα μέτρα αυτά και ευθυγράμμιση των ενεργειών τους με το πνεύμα των μέτρων.

7. Εάν για οποιοδήποτε λόγο κρίνετε ότι οι ως άνω απαντήσεις δεν είναι επαρκείς ή χρήζουν περαιτέρω διευκρινήσεων, παραμένω στην διάθεσή σας.»

Απάντηση ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Οικονομικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.087, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Στέφανου Στεφάνου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Τα στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του περί της Απόσπασης Υπαλλήλων της Δημόσιας Υπηρεσίας και των Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 2017 [Ν. 47(Ι)/2017] κατόπιν σχετικού ερωτήματος που υποβλήθηκε κατά τη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού ημερ. 1/6/2020, σας διαβιβάστηκαν με την επιστολή μου με αρ. φακ. Υ.Ο. 05.22.02 ΤΔΔΠρ. 05.22.001 και ημερ. 26/06/2020, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται.

3. Κατά την αξιολόγηση από το Υπουργείο Οικονομικών των αιτημάτων για αποσπάσεις που υποβάλλονται από τα Υπουργεία/ Υφυπουργεία/ Ανεξάρτητες Υπηρεσίες/ Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου, λαμβάνονται υπόψη, ανάλογα με την περίπτωση, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω:

- Υπηρεσιακές ανάγκες που η αιτούμενη απόσπαση αναμένεται να καλύψει.
- Νέες αρμοδιότητες που ανατίθενται σε συγκεκριμένα Υπουργεία/ Υφυπουργεία/ Υπηρεσίες/ Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου.
- Προτεραιότητες Κυβερνητικής Πολιτικής (π.χ. αυτόνομη των κρατικών νοσηλευτηρίων).
- Συνολικός αριθμός κενών μόνιμων θέσεων σε μια Υπηρεσία/ Τμήμα/ Υπουργείο/ Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου, σε σχέση με τις εγκεκριμένες θέσεις στον Προϋπολογισμό/ σε σχέση με τους υπηρετούντες.
- Συνολικός αριθμός υπηρετούντων Εργοδοτούμενων Αορίστου Χρόνου και Εργοδοτούμενων Ορισμένου Χρόνου σε μια Υπηρεσία/ Τμήμα/ Υπουργείο/ Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου.
- Νέα Υφυπουργεία/ άλλες Υπηρεσίες/ μεταφορά αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπηρεσιών/ Νεοσυσταθέντες Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 2020 του Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Πρόδρομου Προδρόμου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.094, ημερομηνίας 26 Οκτωβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μαρίνου Μουσιούττα

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και επιθυμώ να αναφέρω τα ακόλουθα:

(α) Οι κανονισμοί απόσπασης εκπαιδευτικών στο Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) και σε άλλες υπηρεσίες περιέχονται σε σχετική ετήσια εγκύκλιο του Γενικού Διευθυντή του ΥΠΠΑΝ, η οποία αποστέλλεται στα σχολεία. Η εγκύκλιος που έχει αποσταλεί και αφορά στις αποσπάσεις για το τρέχον σχολικό έτος 2020-2021 επισυνάπτεται ως Παράρτημα Ι. Επιπρόσθετα, ως προς το σημείο 1 της ερώτησης, σημειώνεται ότι η εγκύκλιος των αποσπάσεων για το σχολικό έτος 2020-2021 έχει διαφοροποιηθεί σε σχέση με προηγούμενες εγκυκλίους, καθώς έχουν συμπεριληφθεί οι ακόλουθες πρόνοιες, στο Παράρτημα 4 της εγκυκλίου:

“η μέγιστη διάρκεια απόσπασης εκπαιδευτικού λειτουργού για τη διεκπεραίωση διοικητικού έργου καθορίζεται στα δέκα (10) χρόνια. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 15% των αποσπασμένων εκπαιδευτικών, ο Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας μπορεί να επεκτείνει τον χρόνο απόσπασης”

“η μέγιστη διάρκεια απόσπασης εκπαιδευτικού λειτουργού για τις θέσεις ειδικού συμβούλου και συνδεδετικού λειτουργού καθορίζεται στα πέντε (5) χρόνια”

(β) Οι λόγοι απόσπασης των εκπαιδευτικών που έχουν συμπεριληφθεί στις αποσπάσεις για το σχολικό έτος 2020-2021 τεκμηριώνονται στη βάση των κριτηρίων που αφορούν την κάθε θέση απόσπασης. Τα κριτήρια περιγράφονται επακριβώς στη σχετική εγκύκλιο των αποσπάσεων, η οποία επισυνάπτεται ως Παράρτημα Ι (βλ. πιο πάνω). Σημειώνεται, ότι σημαντικός αριθμός αποσπασμένων εκπαιδευτικών έχει επιστρέψει στα διδακτικά του καθήκοντα και στη θέση τους έχουν επιλεγεί άλλοι εκπαιδευτικοί.

(γ) Το ΥΠΠΑΝ έχει προχωρήσει στη σταδιακή αντικατάσταση αποσπασμένων εκπαιδευτικών με μόνιμο προσωπικό, τους Λειτουργούς Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού (ΛΕΠ). Έχουν ήδη πληρωθεί συνολικά 44 θέσεις ΛΕΠ (4 θέσεις Ανώτερων ΛΕΠ, 12 θέσεις ΛΕΠ Α' και 28 θέσεις ΛΕΠ). Ως εκ τούτου, ο αριθμός των αποσπασμένων εκπαιδευτικών έχει ήδη μειωθεί κατά 8,6 άτομα και θα μειωθεί περαιτέρω κατά 42 άτομα την επόμενη σχολική χρονιά.

(δ) Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της ευρύτερης κυβερνητικής πολιτικής το ΥΠΠΑΝ κατάθεσε σημείωμα και πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για την αναδιάρθρωση και στελέχωση του Υπουργείου με μόνιμο προσωπικό και το σταδιακό περιορισμό των αποσπάσεων. Σύμφωνα με την πρόταση που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο λήφθηκε απόφαση να γίνουν σχετικές διαβουλεύσεις του ΥΠΠΑΝ με τον Υπουργό Οικονομικών μέσα στα επόμενα τρία χρόνια (2021-23), ο αριθμός των αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο ΥΠΠΑΝ θα μειωθεί σε λιγότερο από το ήμισυ των υφιστάμενων αριθμών. Το ΥΠΠΑΝ προτίθεται, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, να προχωρήσει σε συμπερίληψη στον Προϋπολογισμό του για τα έτη 2021-2023 ακόμη 88 πρόσθετων θέσεων ΛΕΠ. Η πρόταση δεν θα επιφέρει πρόσθετο κόστος για τον Προϋπολογισμό του ΥΠΠΑΝ, καθώς οι προτεινόμενες θέσεις θα πληρωθούν έναντι κατάργησης ισάριθμου αριθμού θέσεων απόσπασης. Οι 132, συνολικά, μόνιμες θέσεις ΛΕΠ, θα κατανεμηθούν σε όλες τις διευθύνσεις και υπηρεσίες του ΥΠΠΑΝ. Με τον τρόπο αυτό θα στελεχωθούν όλες οι διευθύνσεις και υπηρεσίες του ΥΠΠΑΝ με μόνιμο προσωπικό, ενώ θα εξακολουθήσουν να στελεχώνονται με εκπαιδευτικό προσωπικό σε απόσπαση υπηρεσίες όπως οι ειδικοί σύμβουλοι μαθημάτων. Οι ειδικοί σύμβουλοι θα παραμένουν μέχρι πέντε χρόνια σε απόσπαση, ενώ θα εναλλάσσεται σε ετήσια βάση το 20% του προσωπικού, επιτρέποντας με αυτό τον τρόπο τη μεταφορά εμπειρογνομosύνης μεταξύ ΥΠΠΑΝ και σχολείων.

(ε) Οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν σε θέσεις απόσπασης στο ΥΠΠΑΝ για περισσότερα από πέντε συνεχόμενα χρόνια ομαδοποιούνται ως ακολούθως:

- (i) Από 5,1 – 10 χρόνια απόσπαση: 38 εκπαιδευτικοί
- (ii) Από 10,1 – 15 χρόνια απόσπαση: 25 εκπαιδευτικοί
- (iii) Από 15,1 – 25 χρόνια απόσπαση: 6 εκπαιδευτικοί

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των εκπαιδευτικών που βρίσκονται σε απόσπαση για περισσότερα από 10 χρόνια δεν υπερβαίνει τη σχετική πρόνοια της εγκυκλίου των αποσπάσεων. Επισημαίνεται, επιπρόσθετα, ότι στους εν λόγω αριθμούς περιλαμβάνονται και εκπαιδευτικοί με προβλήματα υγείας ή άλλα προβλήματα, οι οποίοι δεν μπορούν να αναλάβουν διδακτικά καθήκοντα και ως εκ τούτου επιτελούν διοικητικά ή άλλα καθήκοντα που τους ανατίθενται στο ΥΠΠΑΝ.

2. Παραμένω στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε πρόσθετες πληροφορίες ή διευκρινίσεις.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου 2020 του Υφυπουργού Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής κ. Κυριάκου Κόκκινου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.117, ημερομηνίας 9 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Στέφανου Στεφάνου

Σημείωση: Η απάντηση του υφυπουργού είναι απόρρητη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εδώ τελειώνει η σημερινή συνεδρία. Η επόμενη συνεδρία προγραμματίζεται για την επόμενη Πέμπτη, 3 Δεκεμβρίου 2020, στις 4.00 μ.μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.139-2020).
2. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Μάριου Μαυρίδη και Ονούφριου Κουλλά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.120-2020).
3. Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Μάριου Μαυρίδη και Ονούφριου Κουλλά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).

- (Αρ. Φακ. 23.02.061.121-2020).
4. Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Μάριου Μαυρίδη και Ονούφριου Κουλλά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.122-2020).
  5. Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Μάριου Μαυρίδη και Ονούφριου Κουλλά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.123-2020).
  6. Ο περί Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Μάριου Μαυρίδη και Ονούφριου Κουλλά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.124-2020).
  7. Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Μάριου Μαυρίδη και Ονούφριου Κουλλά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.126-2020).
  8. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Μάριου Μαυρίδη και Ονούφριου Κουλλά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.127-2020).
  9. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.124-2020).
  10. Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών του 2021 Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.167-2020)
  11. Ο περί Αναγνώρισης της Προσφοράς, Καθιέρωσης Ημέρας Μνήμης και Τιμής και Παροχής Ωφελημάτων προς τους Αιχμαλώτους Πολέμου του 1974 και προς τους Εξαρτημένους τους (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019.
(Πρόταση νόμου των κ. Αντρέα Φακοντή, Σκευής Κούτρα Κουκουμά και Ελένης Μαύρου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις).
(Αρ. Φακ. 23.02.060.093-2019).
  12. Ο περί της Συμφωνίας Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Κράτους του Ισραήλ σε θέματα Δημόσιας Ασφάλειας (Κυρωτικός) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.123-2020).
  13. Ο περί της Υγείας των Ζώων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.141-2020).
  14. Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.160-2020)

15. Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου του κ. Πανίκου Λεωνίδου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.012-2020).
16. Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου του κ. Γεώργιου Γεωργίου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.052-2020).
17. Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Ανώτερου Λειτουργού Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.051-2020).
18. Οι περί Υπηρεσίας Ασύλου - Θέσεις Διευθυντή, Ανώτερου Λειτουργού Ασύλου, Λειτουργού Ασύλου Α΄ και Λειτουργού Ασύλου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.058-2020).
19. Οι περί Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης - Θέσεις Ανώτερου Λειτουργού Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης και Λειτουργού Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης Α΄ (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.059-2020).
20. Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.028-2020).
21. Οι περί Ειδικών Αστυνομικών (Διαδικασία Διορισμού και Όροι Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.029-2020).
22. Οι περί Σπόρων (Κτηνοτροφικά Φυτά) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.083-2020).
23. Οι περί Σπόρων (Σιτηρά) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.084-2020).
24. Οι περί Σπόρων (Λαχανικά) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.085-2020).
25. Οι περί Σπόρων (Ελαιούχα και Κλωστικά Φυτά) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.086-2020).
26. Οι περί Παραγωγής και Εμπορίας Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλωπιστικών Φυτών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.087-2020).
27. Οι περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυταρίων και Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κηπευτικών εκτός των Σπόρων προς Σπορά (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.088-2020).
28. Οι περί Καθορισμού των Ελάχιστων Προϋποθέσεων και των Ενωσιακών Κλάσεων του Προβασικού Πατατόσπορου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.089-2020).
29. Οι περί Παραγωγής και Εμπορίας του Πολλαπλασιαστικού Υλικού Οπωροφόρων Φυτών και Οπωροφόρων Φυτών που

Προορίζονται για την Παραγωγή Φρούτων (Τροποποιητικοί)
(Αρ. 2) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.090-2020).

30. Οι περί της Θέσπισης Ελάχιστων Απαιτήσεων Δημιουργίας Ειδικά Διαμορφωμένων Χώρων Μητρικού Θηλασμού ή/και Αντλησης Γάλακτος σε Χώρους όπου Εργάζονται Θηλάζουσες Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.082-2020).
31. Οι περί του Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Όροι Πρόσληψης και Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.050-2020).
32. Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Ηλεκτρομαγνητική Συμβατότητα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.078-2020).
33. Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για έγκριση του Προϋπολογισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων για το οικονομικό έτος 2021.
(Αρ. Φακ. 23.10.002.001).
(Αρ. Φακ. 13.23.001.001).

Αποσύρονται

34. Ο περί Σχολικού Εκφοβισμού και Ενδοσχολικής Βίας στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση (Μέτρα Αντιμετώπισης) Νόμος του 2019.
(Πρόταση νόμου των κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη, Αννίτας Δημητρίου, Γιώργου Κάρουλλα, και Δημήτρη Δημητρίου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και Παύλου Μυλωνά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος).
(Αρ. Φακ. 23.02.060.070-2019).

Απόσυραση

Επανακατάθεση

35. Οι περί Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας - Θέση Λειτουργού Ασφάλισης Υγείας Α' (Σχέδιο Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.093-2020).
36. Οι περί Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας - Θέση Ανώτερου Γραμματειακού Λειτουργού (Σχέδιο Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.094-2020).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Το δημογραφικό πρόβλημα στην Κύπρο, οι επιπτώσεις του στην οικονομία και την κοινωνία και οι πολιτικές που μπορεί να επιφέρουν πληθυσμιακή αναζωογόνηση στην πατρίδα μας». *(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Μιχάλη Γιωργάλλα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου).*
(Αρ. Φακ. 23.05.052.002-2019).
2. «Οι δεκαεπτά στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2030 που έθεσε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και η εφαρμογή τους στην Κύπρο». *(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Γιώργου Περδίκη, βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών).*
(Αρ. Φακ. 23.05.053.001-2020).

Να έχετε ένα καλό βράδυ.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 7.00 μ.μ.)

**Παρόντες βουλευτές
(αλφαβητικά κατά κόμμα)**

ΔΗΣΥ

Αριστείδου Μαριέλλα	Κωνσταντίνου Ξένια
Δημητρίου Αννίτα	Μαυρίδης Μάριος
Δημητρίου Δημήτρης	Νεοφύτου Αβέρωφ
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Ορφανίδου Σάβια
Κάρουλλας Γιώργος	Σοφοκλέους Μιχάλης
Κουλλά Ονούφριος	Σταύρου Ελένη
Κυπριανού Ανδρέας	Τορναρίτης Νίκος
Κωνσταντίνου Κώστας	Χατζηγιάννης Κυριάκος

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Αδάμου Αδάμος	Κώστα Κώστας
(Πρόεδρος Βουλής)	Λουκαΐδης Γιώργος
Γαβριήλ Γιαννάκης	Μαύρου Ελένη
Γεωργίου Τ. Γιώργος	Πασιουρτίδης Ανδρέας
Δαμιανού Άριστος	Σάββα Ευανθία
Καυκαλιάς Αντρέας	Στεφάνου Στέφανος
Κέττηρος Νίκος	Φακοντής Αντρέας
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Χαραλαμπίδου Ειρήνη

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Ορφανίδης Χρίστος
Κουλίας Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Λεωνίδου Πανίκος	Πιπτοκοπίτης Χαράλαμπος
Μυλωνάς Παύλος	

ΚΣ ΕΔΕΚ

Ευσταθίου Κωστής	Σιζόπουλος Μαρίνος
------------------	--------------------

Συμμαχία Πολιτών

Λιλλήκας Γιώργος

Αλληλεγγύη

Γεωργιάδου Ρούλα	Γιωργάλλας Μιχάλης
------------------	--------------------

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Θεοπέμπτου Χαράλαμπος	Περδίκης Γιώργος
-----------------------	------------------

ΕΛΑΜ

Παπαγιάννης Λίνος	Χρίστου Χρίστος
-------------------	-----------------

Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων

Βότσης Άγγελος	Προκοπίου Γεώργιος
Μουσιούπτας Μαρίνος	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Αναφορά του Προέδρου της Βουλής:
  - α. στην επέτειο της θυσίας του Κυριάκου Μάτση και τήρηση μονόλεπτης σιγής,
  - β. στην Παγκόσμια Ημέρα Προωρότητας,
  - γ. στην Ευρωπαϊκή Ημέρα για την Προστασία των Παιδιών από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση,
  - δ. στην Παγκόσμια Ημέρα των Δικαιωμάτων του Παιδιού και
  - ε. στην Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών.
2. Ενημέρωση για τις ακόλουθες διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων:
  - α. Συμμετοχή της κ. Σκευής Κούτρα Κουκουμά, ως μέλους της κυπριακής αντιπροσωπίας στη Διακοινοβουλευτική Ένωση και του προεδρείου του Φόρουμ των Γυναικών Βουλευτών του οργανισμού, στην τηλεδιάσκεψη με θέμα «Η συμμετοχή στην πολιτική και η ηγετική ικανότητα των νέων γυναικών».
  - β. Διαδικτυακή συμμετοχή του κ. Νίκου Τορναρίτη σε συνεδρία της Μόνιμης Επιτροπής της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.
  - γ. Συμμετοχή του κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη, ως προέδρου της Επιτροπής για τη Δημοκρατία, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ανθρωπιστικά Θέματα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΟΑΣΕ, στην τηλεδιάσκεψη με θέμα «Η 30^η επέτειος της Χάρτας των Παρισίων: Μια κοινοβουλευτική προοπτική».
  - δ. Συμμετοχή του κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη σε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ με θέμα «Κοινοβούλια και Τεχνολογίες Πληροφορικής Επικοινωνιών».
  - ε. Συμμετοχή του κ. Κωστή Ευσταθίου σε διαδικτυακή συνεδρία της Επιτροπής της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εκλογή των δικαστών του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
3. Ανακοίνωση από τον Πρόεδρο της Βουλής της συμμετοχής του κ. Γιώργου Λιλλήκα ως μέλους στην Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη Διερεύνηση Θεμάτων που Αφορούν σε Δάνεια Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων.
4. Έκθεση και συμπληρωματική έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019», αγορεύσεις και συζήτηση (Πανίκος Λεωνίδου, Ρούλα Γεωργιάδου, Ελένη Σταύρου, Λίνος Παπαγιάννης, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Γιώργος Λουκαΐδης, Γιώργος Περδίκης, Μαρίνος Σιζόπουλος, Νίκος Τορναρίτης, Ζαχαρίας Ζαχαρίου, Νικόλας Παπαδόπουλος) και ψήφισή του σε νόμο.
5. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Εκρηκτικών Υλών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και τους κανονισμούς «Οι περί Εκρηκτικών Υλών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020», αγορεύσεις (Κωστής Ευσταθίου, Γιώργος Περδίκης, Ελένη Σταύρου, Πανίκος Λεωνίδου, Λίνος Παπαγιάννης, Δημήτρης Δημητρίου, Χρίστος Ορφανίδης, Γιώργος Λουκαΐδης) ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο και έγκριση των κανονισμών.
6. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Προστασίας της Τεχνογνωσίας και των Επιχειρηματικών Πληροφοριών που δεν έχουν Αποκαλυφθεί (Εμπορικό Απόρρητο) από την Παράνομη Απόκτηση, Χρήση και Αποκάλυψή τους Νόμος του 2020», αγορεύσεις (Κώστας Κώστα, Χρίστος Ορφανίδης, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Μιχάλης Γιωργάλλας, Ανδρέας Κυπριανού), ψήφισή του σε νόμο και δικαιολόγηση αρνητικής ψήφου από τον κ. Κωστή Ευσταθίου.
7. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών του 2021 Νόμος του 2020» και ψήφισή του σε νόμο.
8. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2020», αγορεύσεις (Στέφανος Στεφάνου, Μαρίνος Σιζόπουλος, Ονούφριος Κουλλά, Μιχάλης Γιωργάλλας, Χρίστος Ορφανίδης, Χρίστος Χρίστου, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Άγγελος Βότσης) και ψήφισή του σε νόμο.
9. Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και ψήφισή της σε νόμο με αρ. 2.
10. Έκθεση για τις προτάσεις νόμου:

- α. «Ο περί της Καταπολέμησης Ορισμένων Μορφών και Εκδηλώσεων Σεξισμού κατά των Γυναικών Νόμος του 2020»,
- β. «Ο περί της Καταπολέμησης του Σεξισμού και των Σεξιστικών Συμπεριφορών κατά των Γυναικών μέσω του Ποινικού Δικαίου και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020»,
- γ. «Ο περί Καταπολέμησης του Διαδικτυακά Διαδιδόμενου Σεξισμού κατά των Γυναικών μέσω του Ποινικού Δικαίου και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020»,
- αγορεύσεις (Σκευή Κούτρα Κουκουμά, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Μιχάλης Γιωργάλλας, Κωστής Ευσταθίου, Αννίτα Δημητρίου) και ψήφισή τους σε ενιαίο κείμενο νόμου με τον τίτλο «Ο περί της Καταπολέμησης του Σεξισμού και του Διαδικτυακά Διαδιδόμενου Σεξισμού και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020».
11. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί των Οχημάτων στο Τέλος του Κύκλου Ζωής τους (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και ψήφισή του σε νόμο.
12. Έκθεση για τις προτάσεις νόμου:
- α. «Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019»,
- β. «Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020»,
- γ. «Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»,
- αγορεύσεις (Ανδρέας Κυπριανού, Κυριάκος Χατζηγιάννης, Πανίκος Λεωνίδου, Μιχάλης Γιωργάλλας, Άγγελος Βότσης, Κώστας Κώστα) και ψήφισή τους σε νόμους, της δεύτερης με τον τίτλο «Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020».
13. Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020», αγορεύσεις (Κυριάκος Χατζηγιάννης, Παύλος Μυλωνάς, Αννίτα Δημητρίου) και ψήφισή της σε νόμο.
14. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Γενικού Συστήματος Υγείας (Οδοντίατροι) Κανονισμοί του 2020» και έγκρισή τους.
15. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
16. Ερωτήσεις βουλευτών:
- Ενίσχυση ανοσοποιητικού συστήματος των ανθρώπων για την αντιμετώπιση επικίνδυνων ιών - Η πολιτική της κυβέρνησης σε σχέση με την άρνηση της Τουρκίας να εφαρμόσει την τελωνειακή ένωση με την Κυπριακή Δημοκρατία - Θεραπείες του ΓΕΣΥ για παιδιά με διαγνωσμένες ή διερευνώμενες σπάνιες γενετικές παθήσεις - Έλεγχος του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας στο σφαγείο CYPRA - Οι οφειλές του σφαγείου CYPRA προς τη Δημοκρατία - Αίτημα από το Γενικό Λογιστήριο προς τράπεζες για απόσυρση κατατεθειμένων επιταγών εταιρειών - Πληροφορίες για τις αποκλεισμένες λόγω κορωνοϊού επαρχίες Λεμεσού και Πάφου - Λειτουργία ογκολογικής κλινικής στο νοσοκομείο Πάφου - Λειτουργία του νοσοκομείου Πάφου υπό την ομπρέλα του νοσοκομείου Λεμεσού και ενδεχόμενη απεξάρτησή του - Η σφαγή ζώων στο σφαγείο CYPRA το διάστημα 2015-2020 - Οι δηλωμένοι εργαζόμενοι στο σφαγείο CYPRA μεταξύ 2015-2020 - Έρευνα για τα 92 κρούσματα του ιού COVID-19 στο σφαγείο CYPRA και οι ποινές που θα υποβληθούν στο ενδεχόμενο τεκμηρίωσης αμέλειας από την εταιρεία - Ζημιές σε θερμοσίφωνες τροφοδοτούμενους με αφαλατωμένο νερό στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου - Επέκταση της περιόδου αναστολής καταβολής δόσεων σε τραπεζικά ιδρύματα - Αναλυτική κατάσταση των μελών της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου.
17. Απαντήσεις υπουργών στις ακόλουθες ερωτήσεις βουλευτών:
- Διαπλάτυνση των δρόμων Δένειας-Αστρομερίτη και Αστρομερίτη-Ευρύχου - Κατασκευή κυματοθραυστών στην παραλία των Περβολιών Λάρνακας - Έργα προστασίας της παραλίας από τη διάβρωση στη Βορόκληνη και στα Περβόλια Λάρνακας - Προβλήματα διάβρωσης σε παραλιακές κοινότητες της Λάρνακας - Ανάγκη συντήρησης δρόμου που ενώνει τη Λετύμπου με την Καλλέπεια - Πεζοδρόμηση δρόμων για συγκεκριμένες μέρες έκαστου μήνα - Έργα υποδομής στην περιοχή του Βασιλικού - Η κατασκευή παραλιακού δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας - Επιδότηση ενοικίων μεταστεγασμένων εκτοπισμένων - Κατασκευή του δρόμου Λευκωσίας-ορεινής Πιτσιλιάς - Ανάρτηση φθαρμένων σημαιών σε κυβερνητικά κτίρια - Καταγγελία για παραβίαση της νομοθεσίας για την ίση αμοιβή ανδρών και γυναικών για την ίδια εργασία - Έσοδα από ποινές βάσει του περί Λοιμοκάθαρσης Νόμου - Οι ανασκαφές στη Γεροσκήπτου και η προγραμματιζόμενη ανάπτυξη από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου - Ανάγκη αύξησης προσωπικού και σταθμών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και η θέση της Κύπρου σε σχετικές στατιστικές - Περιπτώσεις χορήγησης αναβολής εκπλήρωσης της στρατιωτικής υπηρεσίας - Εξαγγελία για δημιουργία εκπαιδευτικού κέντρου για θέματα ασφάλειας στη Λάρνακα μετά την επίσκεψη του Υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ - Κρούσματα κορωνοϊού στις διαδηλώσεις κατά της υποχρεωτικής χρήσης μάσκας και εμβολίου - Οι αποσπάσεις στη δημόσια υπηρεσία και στους οργανισμούς δημόσιου δικαίου σύμφωνα με τον σχετικό

νόμο μέχρι σήμερα - Αποσπάσεις εκπαιδευτικών στο ΥΠΠΑΝ - Μνημόνιο για την Ενίσχυση της Συνεργασίας Κύπρου-ΗΠΑ σε Θέματα Επιστήμης και Τεχνολογίας (απόρρητη απάντηση).

Τιμή: €3,50